

ཧཱེ་དཔྱུན་ལྷ་མ་མཉེས་དཔེ་མཚོད་མེན་
མི་མང་ལ་མ་མེན།

མཚོད་པ་པོ། དགེ་པལ་མོ་བཟང་ལྷ་བ།
མེད་པེས་རིག་མཚོད་མེན་མོའི་ཚོམ་ལྷེག་པར།

༡༡། ཁྱི་བརྩྭ་ན་ལྷ་མ་བྱུང་བའི་དབང་པོ་མཉེས་པའི་མཚོ་དཀྱིན་
མི་མང་ཐར་བ་ཆེན་པོར་འབྲིང་བའི་ལམ་གྱི་སྟོན་མེ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཚན་པ་པོ། དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་སྒྲ་བ།
སེར་ཤུལ་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཙོང་མཆོག་ཁང་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་མང་།

SJRB-0393

དེབ་གསལ་ཚུལ་སྤྱིག་པའི་བར་གཞི་རང་སོར་བཞག་ཡོད།
སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཚུལ་སྤྱིག་ཁང་གིས་སློག་རྩལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།
སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༡༠༡༡ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༩ ལ་གསར་དུ་ཚུལ་སྤྱིག་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དེབ་གཞུགས་སྤྱིག་སློར་བ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྤྱིག་པ།

ཚུལ་སྤྱིག་པ། དཔེ་བཤེས་སློབ་ཐང་རྒྱ་བ། ལྷ་ས་དག་པ། འཛིགས་མེད་སློབ་ཆེན་པ། དག་དབང་ཚོས་འཕེལ།

བྲག་དེབ་འདི་སེར་སྤྱི་མི་མང་ལ་ནང་ཆོས་དོ་སྤྲོད་སྐབས་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཚུལ་བསྤྱིགས་སོགས་བྱས་ཏེ་འབྲེམས་སྤེལ་ལྷུས་
པའི་ཡིག་ཆ་གསལ་ཆེ་ཁག་སྤྱིགས་བཏུས་བྱས་པའི་མི་མང་ལ་མ་སློན་དེབ་ཐེང་དང་པོ་དེ་ཡིན། །མི་མང་ལ་མ་སློན་གྱི་བྲག་དེབ་འདི་
གཙོ་བོ་མི་མང་རང་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་སྤྱིག་ལྷུས་པ་ཡིན་པས། ཆོད་གི་ཁེ་ཕན་སོགས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་སྤྲོར་
ཡང་དབར་བསྟན་འབྲེམས་སྤེལ་གནང་མཁན་རིགས་ལ་དགག་བྱ་མེད་ཐོག་རྩེས་སུ་ཡི་རང་ལྷུ་རྒྱ་ཡིན།

དཀར་ཆག

ཙོ་མ་ཐུག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟེན་བསྟུན།	xi
ཐེང་བརྗོད།	xiii
རྗེ་བཙུན་ཐུ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་མཉེས་པའི་མཆོད་ཐུན་མི་མང་ཐར་བ་ཆེན་པོར་བཞུགས་པའི་ལམ་གྱི་ཐུན་མེ།	1
ཐོན་པའོ་ཀུན་སྟོར་བཅོས་ཚུལ།	1
ཉེན་ལྷན་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཕེན་བ་གཏོང་ཚུལ་སོགས།	༩
མི་ཆོས་ལ་རབས་སྟོང་བཟང་གི་བསྐྱབ་བྱ།	11
མི་ཆོས་ལ་རབས་བྱེད་ཚུལ་མདོར་ཅོམ་བཤད་པ།	11
ནང་ཆོས་རོ་སྟོང་དང་བྱེད་ཐབས་ལག་ལེན་འབྲེལ་བཤད་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུལ་ཆོག་.....	11
ནང་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་པོ་རྟེན་འབྲུང་སྟོང་ཉིད་དང་བྱང་སེམས་སྟོར་གྱི་རོ་སྟོང་གནད་བསྟུན།	11
པོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཁྱད་ཆོས།	11
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མདོ་དོན་སྟོང་པོ་ནི།	11
རྟེན་འབྲུང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར།	11
བྱང་སེམས་སྟོར་གྱི་རོ་སྟོང་སྟོང་པོ།	10
སྐབས་འགོ་མ་ཉི་སྟོལ་མ་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཅ་ཆོག་སོགས།	16
སྟོལ་མ་ཐུག་འཆལ་ཉེར་གཅིག་གི་མཆན་འབྲེལ།	11
ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བདེན་གཉིས་རོ་སྟོང།	11

ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རོ་སྟོན།	༤༥
བདེན་བཞི་མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རོ་སྟོན་སྟེང་བསྟུམ།	༥༦
ཤེས་རབ་སྟེང་པོའི་ས་བཅད་དང་མདོ་ཤེན་སྟུར།	༥༧
གངས་ཅན་བྱེད་ནོར་གྱི་དཔེ་དེབ་སྟེང་ནས་ནང་ཆོས་སྤྱི་དང་བྱེད་པར་གསང་སྟགས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་རོ་སྟོན་རྒྱལ་བ་ཤད་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད།	༧༩
ཟླ་མ་མཆོད་པ་དང་སྤྱར་ལམ་དམར་བཞིན་ཐོག་ནས་ནང་ཆོས་རོ་སྟོན་རྒྱལ་བ་ཤད་སྐབས་ཀྱི་ཟླ་མ་མཆོད་པའི་ས་བཅད་དང་གཞུང་ཤེན་སྟུར།	༧༩
བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་བདེ་སྤྱར་རོ་སྟོན་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད་རྩེ་བཙུན་ཟླ་མའི་ཞལ་ཕྱུང་།	༡༠༩
གཉིས་པ་སྟེམ་བྱ་འབྲིང་དང་བྱུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྟོན་ཆུང་ལ།	༡༡༠
སྟོན་འཇུག་གི་སྟེང་ནས་ནང་ཆོས་རོ་སྟོན་རྒྱལ་བ་ཤད་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་འཇུག་གི་ས་བཅད་དང་གཞུང་ཤེན་སྟུར།	༡༡༩
མེའུ་གཉིས་པ།	༡༡༩
མེའུ་གསུམ་པ།	༡༢༠
མེའུ་བཞི་པ།	༡༢༣
མེའུ་ལྔ་པ།	༡༢༩
མེའུ་དྲུག་པ།	༡༣༦
མེའུ་བདུན་པ།	༡༣༩
མེའུ་བརྒྱད་པ།	༡༤༡

མེ་ཉུ་དགུ་པ།	༡༣༥
མེ་ཉུ་བཅུ་པ།	༡༤༥
ནང་ཆོས་ཉམས་མེན་བྱེད་ཚུལ་རོ་སྟོན་སྐབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ།	༡༥༩
སྟོར་བའི་ཆོས་བྱུག་ནི།	༡༦༩
རྒྱལ་སྐས་ལག་མེན་སོ་བདུན་མའི་ས་བཅད་དང་གཞུང་ཤོན་སྦྱར།	༡༧༥
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་བཞོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་པ་རྒྱལ་མཆོག་ བདུན་པ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་སྟོབ་མའི་བྱ་བ་ནམས་རོ་སྟོན་གྱི་ས་བཅད་སོགས།	༡༩༩
རང་རྒྱུད་སྦྱལ་མ་དང་པའི་ཕྱོན་ཤིང་།	༡༩༩
ནང་ཆོས་དང་གནས་སྟོར་ཕྱག་མཆོད་བྱེད་ཚུལ་རོ་སྟོན་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད་སོགས།	༢༠༡
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་	༢༠༤

སྤུ་ཡོ་ ༡༠༠༥ ལོ་ནས་བཟུང་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན། ར་ས་
 རྒྱུ་ཆོས་རྒྱུ་ཆོག་པའི་རྒྱུ་ཆོས་དག་ཅན་གྱི་མིང་ཐོག་ནས་མེར་སྐྱེ་མེང་ལ་རྒྱུ་ཆོས་རྒྱུ་ཆོས་དང་།
 དེ་བཞིན་འདི་ག་ཡིག་ཆང་དང་། གཞན་ཡང་ཆོག་པ་ཁག་གི་རེ་སྐྱེ་ལ་བཞིན་ར་ས་བོད་ཁྱིམ་དང་གེས་རབ་
 དགའ་ཚལ་སློབ་སློང་སོགས་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང་། བལ་ཡུལ་ཁུལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་དང་། བཙུན་
 དགོན། རྒྱུ་ཆོས་ཆོག་པ་། རྒྱུ་ཆོས་བྱེད་པ་བཅས་ལ་མཛོད་སྒྲགས་གཉིས་ཐོག་ནས་རྒྱུ་ཆོས་རྒྱུ་
 ཆོས་དང་ལམ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་གནང་ལ་གནང་མུས་སུ་ཡོད།

གཞན་ཡང་འཆད་ཚིན་ཚིམ་གསུམ་གྱི་སློ་ནས་བཟུན་འགྱུ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་བོད་ཀྱི་བཟུན་སྤྱིད་ལ་
 ཞབས་འདེགས་དང་། རྒྱུ་ཆོས་དོན་གཉེར་ཅན་འཁོས་ཞན་རིགས་ལ་ཆོས་དང་ཟང་ཟང་གི་རིགས་རམ་དང་།
 ར་སའི་ཡུལ་མེ་ཁྱ་གར་བ་དབང་པོ་སྟོན་ཅན་གྱི་ཆོག་པ་དང་ཉམ་ཐག་རིགས་ལ་འང་མཐུན་འགྱུར་ཐབས་
 གེས་གང་ཡོང་གིས་རིགས་པན་ཅི་བྱུང་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྐྱེད་རྒྱུ་
 དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་ཡིག་ཆང་ནས། སྤུ་ཡོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༥ ལ།

ཀུན་ཀུན་ལ་ཕུགས་པུ་

OFFICE OF HIS HOLINESS THE DALAI LAMA

TO WHOM IT MAY CONCERN

This is to certify that Geshe Lobsang Dawa alias Dawa Tamang, staff of this office, holder of passport No. 2897106. He was born in Nepal and studied at the Central School for Tibetans in Mussoorie, U.P. from 1977 to 1980. In 1980, he became monk and joined the Pheygyaling Monastery in Kathmandu, Nepal. During his stay there he memorized and learned the many major ritual texts of the Monastery. While at the monastery he attended Phagshing Tibetan school and completed sixth grade there.

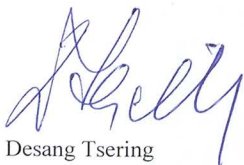
From 1983 to 1997, he studied at the Institute of Buddhist Dialects. During this time he studied Tibetan Language and literature, Tibetan history and culture, and Buddhist Philosophy and practices. In 1997, he received Bikshu ordination from His Holiness the Dalai Lama. He also received many teachings and transmissions from His Holiness the Dalai Lama and many high lamas from all the four lineages of Tibetan Buddhism.

He also received masters degree in Perfection of Wisdom Buddhist Philosophy (B.A. equivalent) and degree of Madhyamaka Middle Way (M.A. equivalent). In 2002, he received Geshe Degree from Drepung Monastic University.

Since 1998, he has been serving as a lecturer of the Institute. Besides giving teachings on Buddhist Philosophy, he has also been teaching Tibetan advanced language and literature to the students of the Institute with great dedication.

On the advice of His Holiness the Dalai Lama, he has been teaching Buddhism to the monks, nuns and Tibetan community and Tibetan children's Village and Sherab Gatsel Ling School in Dharamsala area. This office also deputed him to teach Tibetan settlements in India. Furthermore, he is instructed to teach Buddhism anywhere, particularly to those who are student of His Holiness. He is allowed to teach Tantric also.

We very much appreciate his selfless hard work and dedication for the cause of Buddha Dharma.

Desang Tsering
Secretaray

June 25, 2009

ཚུམ་སྒྲིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བཤུས།

གྲུས་མིང་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་རྒྱ་བ་ཐོག་མར་མཆོད་རྟེན་གྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་སྒོ་བ་རྒྱུང་
དང་། མ་སྐུ་རི་གཏན་སྒོ་བ་འཁྲིམས། དེ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་རིགས་ལམ་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་དུ་བོད་གྱི་
རིག་གནས་སྦྱི་དང་། བྱེ་བྲག་དང་རབས་གྱི་ཤེས་ཡོན། ཁྱད་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་
ལ་ཐོས་བསམ་སྒོ་བ་གཉེར་བྱས་ཏེ་དབུ་པར་རབ་འབྲམས་པ་ལེགས་པར་ཐོན། དེ་རྗེས་འབྲས་
སྤངས་སྒོ་གསལ་སྤིང་དུ་དགེ་བཤེས་དམ་འཛོག་ཞུས་ཏེ་དགེ་བཤེས་གྱི་མཆོན་གནས་ཐོབ། །

གཞན་ཡང་སྐྱམ་སྐྱུན་རས་གཟེགས་གྱི་དབུས་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་སྐྱམ་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མ་
ལས་དབང་ལུང་གི་དེ་སོགས་ཟབ་རྒྱས་གྱི་ཆོས་རྒྱུ་མ་མཐའ་ཡས་ཞུས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧་ནས་ད་བར་རིགས་ལམ་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་དུ་བོད་གྱི་རིག་གནས་དང་། བྱེ་བྲག་
ནང་རིག་གཞུང་ཆེན་དང་ལམ་རིམ་སོགས་གྱི་དཔེ་ཁྱིད་དགེ་གན་གྱི་ལས་འཁུར་ཞུ་བཞིན་ཐོག

ཤེས་ཡོན་འགན་འཁུན་གྱི་འགན་འཁུར་ཡང་ཞུས་སྲོང་ཡོད། །

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ནས་བཟུང་སྐྱེ་ཁ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་བཀའ་ཐེབས་བཞིན། བླ་ཆོས་རྩ་
སློང་ཆོགས་པའི་བླ་ཆོས་སློབ་དཔོན་གྱི་འགན་འཁུར་ཞུས་ཏེ། ད་བར་སེར་སྐྱ་མི་མང་ལ་ནང་
ཆོས་རྩ་སློང་བསྐྱས་འཁྲིང་རྒྱས་གསུམ་སློབ་ཁྲིད་ཞུས་དང་ཞུ་བཞིན་ཐོག་བླ་ཆོས་དོན་གཉེར་
པའི་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང་། གཞིས་ཆགས། བཙུན་མའི་དགོན་སྡེ། བླ་པའི་ཆོགས་པ་དང་། ཕྱི་
ནང་མི་རིགས་བཅས་ལ་བླ་ཆོས་རྩ་སློང་དང་ལམ་སྟོན་སོགས་འགན་འཁུར་ཞུས།

གཞན་ཡང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་སློན་ནས་རིས་མེད་བསྐྱན་འགོ་སྤྱི་དང་ཡང་སློས་བོད་
གྱི་བླ་བསྟན་དང་། དབང་པོ་སློན་ཅན་གྱི་ཆོགས་སྒྲེར་སོགས་སྐྱབས་མེད་མགོན་མེད་གྱི་ཉམ་
ཐག་རིགས་ལ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་པན་ཐོགས་ཅི་བྱུང་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་བཞིན་པ་བཅས་སོ།

སྒྲེང་བརྗོད།

༡༣། །འཛམ་གླིང་ས་ཡི་ཡང་ཐོག་ཏུ་གནས་པའི་ཡུལ་ཐོད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཁ་
བ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཏོག་གང་ལ་པོག་པའི་སྒྲ་སྒྲུལ་ཕྱོགས་བཅུ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་
རྒྱུ་རང་ག་ཐུགས་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་ཁྲབ་བདག་བཀའ་བློན་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཅ་
བའི་སྒྲ་མ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་ཆེན་པོས་དབུས། ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། བསྐྱ་མེད་སྐྱབས་གནས་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྤྱིན་མཁུས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་
གྲགས་པའི་སྒྲ་མེད་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་མཉམ་མེད་ལྷ་གྱའི་སོ་སྤྱོད་རིང་ལུགས་ལ་དད་མོས་དང་
དོ་སྣང་ཅན་གྱི་སེར་སྐྱ་མི་མང་ལ་༡༠༠༥ནས་བཟུབ། ཤེས་རབ་སྣྱོང་པོའི་མདོ་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་པའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱིས་མཆོན་ནད་དོན་རིག་
པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ནད་ཆོས་དོ་སྟོན་བསྐྱས་འཕྲིང་རྒྱས་
གསུམ་གྱི་ད་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ལེགས་པར་སྒོམ་ཅིང་། སྐབས་དེར་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་དང་ཁྲད་
བར་ནད་ཆོས་དོན་གཉེར་པའི་སེར་སྐྱ་མི་མང་ལ་པན་དུ་རེ་བའི་བསམ་བསམ་དངོས་གཞིའི་སྟོབ་
ཆོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆ། དཔེར་ན་ནད་ཆོས་དོ་སྟོན་དང་། སྟོན་འཇུག་གི་ས་བཅད་
དང་གཞུང་འག་སྐར་ཉ་བུས་མཆོན་ཡིག་ཆ་མང་དག་ཅིག་ཆོས་སྤྱིན་འགྲེམས་སྟེལ་ཞུས་པ་
རྣམས་ནས་གཤེད་ཆའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་དེ་ལས་འདིར་སྟོགས་བསྐྱེགས་ཀྱིས་དེབ་རྒྱུ་ཞིག་དཔར་
སྒྲུན་ཞུ་བ་ལེགས་པར་སྟམ་ཞིང་། དེའི་དགོས་དོན་ཡང་།

༡༤། སྤྱིར་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བར་གནས་པའི་པ་མར་གྱུར་པའི་འགྲོ་ཀུན་བདེ་བ་འདོད་པ་
དང་སྐྱབས་བསྐྱེད་པའི་འདོད་པ་གཅིག་གྱུར་ཡིང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་སྤོངས་པ་དང་།
ཕྱེ་བྲག་ཏུ་བདེ་སྐྱབས་གི་དོ་སྐྱོབ་ལེགས་པར་མི་ཤེས་ཤིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་དོར་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤོངས་

བའི་དབང་གིས་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་རྒྱ་ལ་བདེ་བར་རྫོམ་སྟེ་འཇུག་པས་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་
མི་ཐད་བསམ་ཡོངས་སུ་མཁར་ཏེ་ཡོད་པ་རྣམས་བདེ་བ་ཐོབ་ཅིང་སྤྱག་བསྐུལ་ལས་གྲོལ་བ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་དུལླའི་འཛམ་གླིང་འདིར་བྱིའི་དངོས་པོའི་དབལ་ཡོན་གྱི་ཉུ་ཡར་རྒྱས་སུ་སོང་ཡང་།
ནང་བྱམས་སྟིང་ཇེའི་སེམས་བཟང་དང་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཚོན་ནང་
བསམ་བའི་དབལ་ཡོན་ཐོག་དོ་སྣང་ཆེར་མེད་ཐོག་ཉམས་རྒྱད་དུ་སོང་དབང་གིས་འཛིག་ཉེན་ཀྱང་
ཏུ་མ་རབས་ཀྱི་བསམ་སྟོན་སོགས་འཕེལ་ཏེ་དཀའ་ངལ་རབ་རིམ་ཚུ་ཡི་གཉེར་མ་བཞིན་ཐོན་བ་
སོགས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དང་སྟོན་རྣམས་བསལ་ཏེ། འཛིག་ཉེན་ཀྱང་ཏུ་ལ་རབས་
བཟང་སྟོན་དང་བྱམས་སྟིང་ཇེའི་བསམ་སྟོན་བཟང་བོ་རྣམས་གོང་འཕེལ་གྱིས་འཛམ་གླིང་ཞི་
བདེར་འགྱུར་བ་སོགས་དང་།

༡ ་ཤེས་པ་ལྡན་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བཀའ་ངེན་ཅན་གྱི་ཇེས་འཇུག་ཅིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད།
སེར་སྐྱ་མི་མང་སུ་ཡིན་ཡང་ནང་ཆོས་ཤེས་རྒྱ་གྱི་ཉུ་གལ་ཆེ་བས་ནང་ཆོས་དོ་སྟོན་གལ་ཆེ་
ལྟར་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉེས་སུ་གནས་པའི་བོད་རིགས་ཀྱི་གཙོས་ནང་ཆོས་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་
བྱིན་མི་རིགས་མང་པོར་མན་ཐོགས་འབྱུང་བ་དང་།

༢ ་དེ་བཞིན་ནང་ཆོས་དོ་སྟོན་གྱི་སྟོན་སྟོང་བྱེད་སྐབས་དགེ་ཀན་དགེ་སྤྱུག་དང་བཅས་
པར་ཐོས་བསམ་འཆད་ཉན་གནང་བདེའི་ཆ་ཤིན་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་།

༣ ་ཡང་ངོས་ནས་མི་མང་ལ་སྟོན་ཁྱིད་བྱས་པའི་སྟོན་འཇུག་དང་ལམ་རིམ་ཆེ་མོའི་འབྲེལ་
བཤད་སོགས་ཀྱི་འོད་སྟེར་ CD & DVD གསན་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ནས་ངོས་ལ་འོད་སྟེར་
ཉན་སྐབས་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ས་བཅད་སོགས་ངས་པར་དགོས་མཁོ་གིན་ཏུ་ཆེ་ཚུ་ལ་གསུངས་
པ་ལྟར། དེ་དག་ལ་པན་དུ་རེ་བ་སོགས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ལ་བརྟེན། གནས་སྐབས་དང་མཐའི་པན་
ཐོགས་སྟོ་དུ་མར་དམིགས་ཏེ་ད་ལམ་ནང་ཆོས་དོ་སྟོན་སྐབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བྱོགས་བཏུས་༡༩
བཅུན་ལྷ་མ་མཉེས་པའི་མཚན་སྟོན་༡༠ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་འདི་དབར་སྐྱན་ཁུས་པ་ལགས་ཤིང་།
ལེགས་བྲས་རྣམ་དཀར་གྱི་དགེ་བ་ཅུང་ཟད་བསགས་པ་དེ་ཡང་། དཔལ་ན་ལེ་རྒྱའི་མཁས་གྲུབ་

ཀུན་གྱི་གཙུག་ལོར་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྦྱབ་ཞབས་གྱིས་རི་སྐད་དུ།

དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྦྱི་བོ་ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་
ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་སྐུ་གཉིས་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་སྟོན་པ་ལྟར། འདི་བྱི་རང་གཞན་
འཕམ་ལུགས་ཀུན་དགའི་སྟོན་འདུན་ལྷགས་བྲག་དང་བཅས། རིགས་ལམ་སྟོབ་གཉིར་ཁང་དང་
ནང་ཆོས་རོ་སྟོད་ཆོགས་སའི་ནང་ཆོས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མིང་ཙམ་འཛིན་པ་དགེ་བ་ཤེས་སྟོབ་བཟང་ཆེ་
བ་ནས་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༡༣༩། ༤། ༤དང་བྱི་ལོ་ ༡༠༡༡། ༩། ༣ལ། །

༡༡། ༄ེ་བཙུན་སྒྲ་མ་སྐབ་པའི་དབང་པོ་མཉེས་པའི་མཆོད་སྤྱིན་
 མི་མང་ཐར་བ་ཆེན་པོར་འབྲིད་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱོན་མེ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྤྱོན་འགོ་ཀུན་སྒྲོང་བཅོས་ཚུལ།

༡༡། ༄ེན་བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཡིད་གྱི་
 རང་བཞིན་ཏེ། །ཡིད་ནི་གཙོ་ཞིང་སྤྱོན་ལ་འགོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རོ་བོ་ཆེན་པོས།
 ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར། དགེ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་ཐོག་མར་
 ཀུན་སྒྲོང་བཟང་པོ་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བས་དེ་བཅོས་ཚུལ་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་
 གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་སྤྱི་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་
 ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐབས་སུ་མཆི། །བདག་གིས་སྤྱིན་སོགས་བགྱིས་
 པའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས། །འགོ་ལ་མན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་ཤོག །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟ།

༡༢། འགོ་བ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ནི། བ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་
 བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིགས་མ་སེམས་ཅན་སྤྲུག་བསྐལ་དང་

སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་པ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་
མེད་པའི་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་པ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་རིང་
ཆགས་སྤང་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཤེས་ངས་
རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་དང་བསྟན་འཛིན་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ནི། བན་བདེའི་འབྱུང་གནས་
བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས། །བསྟན་འཛིན་སྤྱིས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤྱུ་ཁམས་བཟང་། །ལུས་
ཅན་ཀྱན་ལ་བདེ་སྤྱིད་འབྱུང་བའི་གནས། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རྟག་ཏུ་རྒྱས་གྱུར་
ཅིག ། ༣ །ཤེས་གསལ་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་གྱི་ཐུགས་སྟོན་འབྱུབ་པར་དམིགས་པ་
ནི། མདོར་ན་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་གིས། །སྤྱས་བཅས་རྒྱལ་བའི་སྤྱན་
སྤར་གངས་ཅན་ཞིང་། །ཡོངས་བཟུང་རྒྱ་ཆེན་སྟོན་ལམ་གང་མཛད་པའི། །འབྲས་
བཟང་དེང་འདིར་སྤྱར་དུ་འཆར་བར་མཛོད། ། ༤ །ཐུ་མ་ནམས་སྤྱི་ཆེ་བརྟན་ཅིང་
བསྟན་འཛིན་སྤྱི་བྱེར་པན་པའི་ཐུགས་བཞེད་འབྱུབ་པར་དམིགས་པ་ནི། གངས་རི་ར་
བས་སྒོར་བའི་ཞིང་ཁམས་སྤྱ། །པན་དང་བདེ་བ་མ་ལུས་འབྱུང་བའི་གནས། །སྤྱན་
རས་གཟིགས་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་སོགས། །ཞབས་བད་སྤྱིད་མཐའི་བར་དུ་
བརྟན་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པ་དང་། འདིའི་སོགས་སྤྱིའི་ནང་རང་གི་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་
ཐུ་མ་ཡོངས་རྫོགས་བསམ་དགོས། ༥ །རང་ཉིད་ཐུ་མ་དང་མ་འབྲལ་བར་དམ་ཆོས་
མཐར་ཕྱིན་པར་དམིགས་པ་ནི། སྤྱི་བ་ཀྱན་ཏུ་ཡང་དག་ཐུ་མ་དང་། །འབྲལ་མེད་ཆོས་
གྱི་དཔལ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཅིང་། །ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རབ་རྫོགས་ནས། །རྫོ་རྫོ་
འཆང་གི་གོ་འཕང་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག ། ༦ །རང་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་དང་སྟོང་ཉིད་གྱི་ལྟ་
བ་ནམ་དག་སྤྱི་བར་དམིགས་པ་ནི། ༧ །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། །མ་

སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་གྲུར་ཅིག །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡང་། །གོང་ནས་གོང་
དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །༡༽སྒྲོང་ཉིད་ལྟ་བུ་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་གྲུར་
ཅིག །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡང་། །གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །༢༽
ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་དགོས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་
བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །འདི་ཉིད་དབྱ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་
མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྒྲོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་
འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། །གོང་གསལ་ཀུན་སྒྲོང་རྣམས་ལེགས་པར་
བཅོས་པའི་རྗེས་སུ་དངོས་གཞི་ནང་ཆོས་རོ་སྒྲོད་སོགས་ཀྱི་སྟོབ་ཆ་ན་ལ་ཐོས་
བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལེགས་པར་བྱ་རྒྱུ་དང་། །དེ་ཟིན་པ་ན་གཤམ་གསལ་ལྟར་སྒྲོན་
ལམ་དང་ཤིས་བརྗོད་གནང་དགོས་པས།

མཇུག་བསྟོ་སྟོན།

༡༽སྒྲོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཟང་སྟོང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྟོང་པོ། །འཇམ་དཔལ་
དཔའ་བོས་རི་ལྷར་མཁུན་པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉེ། །དེ་དག་
ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་སྟོབ་ཕྱིར། །དགེ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྟོ། །དུས་
གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བསྟོ་བ་གང་ལ་མཆོག་ཏུ་བཤད་གས་
པ་དེས། །བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཀུན་ཀྱང་། །བཟང་པོ་སྟོང་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བསྟོ་
བར་བགྱི། །ཞེས་དང་། །༡༽པ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་དང་ལྷན་གྲུར་

ཅེག་། བད་འགྲོ་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་སྒྲོང་བ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཡུང་སེམས་གང་ན་སྤྱ་
 བཞུགས་པ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་འབྲུག་ཡུར་ཅིག་ཅེས་དང་། ༣ །མདོར་ན་
 མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་གིས། །ཞེས་སོགས་དང་། ༤ །གངས་རིའི་ར་
 བས་བསྐྱོར་བའི་ཞིང་ཁམས་སུ། །ཞེས་སོགས་སྤར་ལྟར་དོ། ༥ །སྤྱི་བ་ཀུན་ཏུ་ཡང་
 དག་ལྷ་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་སྤར་ལྟར་དོ། ༦ །ཅ་རྒྱུད་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བག་
 ཤེས་ཤོག །ཡི་དམ་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་བགྱིས་ཤོག །མ་དང་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་
 ཀྱིས་བགྱིས་ཤོག །ཆོས་སྒྲོང་སྤང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བག་ཤེས་ཤོག ཅེས་དང་། ༧ །
 སྒྲོན་ལམ་འབྲུག་པའི་སྤྲེལ་ས། ཨི་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་ལ་ལྷ་ཁི་སྤྲུ།

ཉིན་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཕེན་པ་གཏོང་ཚུལ་སོགས།

༡ རྟེན་གསུམ་བརྒྱ་ནག་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་
ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཅན་རང་མིང་
སྟོན། ཞེས་བགྱི་བས་མར་གྱུར་ནས་མཁའ་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་རྒྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་
འཕང་ལ་དགོད་པར་བྱ། དེ་ལྟར་བགོད་མ་ཟིན་གྱི་བར་དང་། བྱང་པར་དུ་དལ་འབྱེད་
ཚར་བའི་མིའི་ལུས་ཉེན་འདི་མ་དོར་གྱི་བར་དང་། ལོ་འདི་དང་རྒྱ་བ་འདི་དང་བདུན་
པ་ལ་འདི་དང་། ཉི་མ་ད་རིང་གི་གནས་སྐབས་སུ་ལུས་ལོངས་སྟོད་དུས་གསུམ་དགེ་
ཚོགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད། ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྫོགས་པའི་ཡང་རྫོགས་གྱུར་པའི་བཀའ་འདིན་ཅན་གྱི་མ་ཁུ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་ལས། ད་རིང་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐས་

གོས་གནས་མལ་སོགས་ལ་ཡོངས་སྤྱད་ནས་བསྟན་འགྲོའི་ནའི་དོན་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། ། ༡༩ ་ཤངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་སྒྲ། །རྩི་ཐེ་འཛིན་པའི་ར་བ་
ཉིད། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཅ་བ་སྟེ། །ལྷ་མ་རྣམས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། ། ༢༠ ་ཉག་
ཏུ་ཏུ་ཡིས་ཆོས་འཕུལ་བ་སྟེན་པ་ལྟར། །ལུས་སོག་ཡོངས་སྤྱད་ཀྱན་གྱིས་གཡོ་མེད་
པར། །བཞེས་གཉེན་དམ་བ་ལེགས་པར་མཉེས་བྱས་ནས། །མི་མཉེས་སྤྱད་ཅིག་
ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་ཤོག། ༢༡ ་སྟེ་སྟེག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། །དགེ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པར་སྤྱད། །རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། །འདི་ནི་ཤངས་རྒྱས་བསྟན་པ་
ཡིན། ། ༢༢ ་ཆེ་འདིའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱིས་པའི་རོལ་ཅེད་དང་། །འཁོར་བའི་ཕུན་
ཆོགས་དུག་སྒྲུལ་ཆང་ལྟ་བུར། །རིག་ནས་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
དེ། །ཕྱིན་དུག་སྤྱོད་པས་ཉག་ཏུ་འཆོ་བར་ཤོག། ༢༣ ་བྱང་ཚུབ་སེམས་གཉིས་རིན་
པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་ཐུང་ཅིག། །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡང་། །གོང་
ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག། ༢༤ ་དེ་སྟེ་སྟེན་ནམ་མཁའ་གནས་པ་དང་། །འགྲོ་བ་ཇི་
སྟེན་གནས་ཐུང་བ། །དེ་སྟེན་བདག་ནི་གནས་ཐུང་ནས། །འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
སེལ་བར་ཤོག། ༢༥ ་རྒྱུད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། །བྱམས་སྟོང་རྩི་བྱང་
སེམས་འབྱོརས་པ་དང་། །ལམ་རྩུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། །མཆོག་ཐུང་དུ་ཐོབ་
པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། །

སྟོན་སེམས་དང་བྱང་སྟོན་ལེན་ཚུལ།

༄ ། ལྷ་མཁའ་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་རྟེན་གྱི་བྱང་དུ་གྲུས་པ་དང་བཅས་སུས་མོ་
གཡས་པའི་ལྟ་ང་ས་ལ་བརྟགས་སྟེ། །ལུས་བཙེག་ཕྱར་འདུག་ཅིང་ལག་ཐལ་མོ་སྤྱར་

སྟེ་ངག་ཏུ་གཤམ་གསལ་ལྟར་རྩེ་ས་སྒྲོས་བྱེད་པར་སོས་ཏེ་འདི་ལྟར།

དང་པོ་སློན་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། འགྲོ་ཞུམས་བསྐྱེད་འདོད་བསམས་པ་
ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ། །བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོར་མཆིས་ཀྱི་
བར། །ཉག་པར་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཤེས་རབ་སྟོང་བཅེར་དང་བཅས་
པའི། །བརྩོན་པའི་སེམས་ཅན་དོན་དུ་བདག །སངས་རྒྱས་མདུན་དུ་གནས་བགྱིས་
ཏེ། །རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ལན་གསུམ།

གཉིས་པ་སློན་སེམས་དང་འཇུག་སེམས་ཅིག་ཅར་བསྐྱེད་པའམ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལེན་ཚུལ་ནི། གླ་མ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཞུམས། །བདག་ལ་
དགོངས་པ་མཛད་དུ་གསོལ། །རི་ལྟར་སྟོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་ཐུགས་
ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་བསྐྱབ་པ་ལ། །དེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་
ལྟར། །བདག་ཀྱང་འགྲོ་ལ་པན་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བགྱི། །ཞེས་ལན་
གསུམ་དང་། དེ་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་ཞུམས་བསྐྱེད་
གྱུར་ཅིག །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡང་། །གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །ཅེས་
ལན་གཅིག་རི་སྟོན་ནམ་མཁའ་གནས་པ་དང་། །འགྲོ་བ་རི་སྟོན་གནས་གྱུར་པ། །དེ་
སྟོན་བདག་ནི་གནས་གྱུར་ནས། །འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བར་ཤོག །ཅེས་ལན་
གཅིགས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རྒྱུང་། །སྤྲོན་དང་དགོན་པའི་ཤིང་བཞིན་དུ། །ཉག་ཏུ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །རང་དགར་དགག་མེད་སྐྱེད་བྱར་ཤོག །སེམས་ཅན་
ཞུམས་ལ་སྟོག་བཞིན་པངས། །བདག་ལས་དེ་དག་ཆེས་པངས་ཤོག །བདག་ལ་དེ་

དག་སྤྲིག་སྒྲིན་ཅིང། །བདག་དགེ་མ་ལུས་དེར་སྒྲིན་ཤོག །རི་སྤྱོད་སེམས་ཅན་ལག་ལ་
ཞིག་ཀྱང། །གང་དུ་མ་གྲོལ་དེ་སྤྱིད་དུ། །དེ་བྱིར་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཀྱང་
གནས་སྒྱུར་ཅིག །ཅེས་ལན་གཅིག་བྱས་ཏེ་ཆོག་གི་མཐའ་མ་རྫོགས་པ་ན་སྒྲོན་འཇུག་
གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དང་བྱང་སྒྲོམ་བཅས་སྤར་ཐོབ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ན་གོང་
ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང། ཉམས་ཡོད་ན་སྤར་གསོ་བ་དང། སྤར་ཐོབ་མེད་ན་གསར་
དུ་ཐོབ་སོང་སྟམ་པའི་མོས་པ་ཤུགས་བྲག་བྲ། དེ་ཟིན་པ་ན། དུས་ཁོམ་ཡོད་ན་སྒྲོད་
འཇུག་ལེ་ལུ་གསུམ་པ་ཤོག་གེང་༣༥། ༤པའི་ཆོག་མཆམས། དེ་ལྟར་སྒོ་དང་ལྷན་པ་
ཡིས། །ནས། ཤོག་གེང་༤༠། ༥ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལ་སོགས་དགའ་བར་གྱིས། །ཞེས་པའི་
བར་ཆོག་དོན་སེམས་བཞིན་གདོན་པར་བྱའོ། །

སྤྲུགས་སྒྲོམ་ལེན་ཚུལ།

༥ མདོར་བསྡུས་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན། །བདག་ལ་
དགོངས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཡིས། །དུས་འདི་ནས་
ནི་བཟུང་ནས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོར་མཆིས་ཀྱི་བར། །རི་ལྟར་དུས་གསུམ་མགོན་
པོ་ནམས། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་ངེས་མཛད་པའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སྒྲུབ་མེད། །དམ་
པ་བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བགྱི། །རིགས་ལྡ་སྤྱི་དང་སོ་སོ་ཡི། །དམ་ཆོག་སྒྲོམ་པ་མ་
ལུས་གཟུང། །མ་བསྐྱལ་བ་ནམས་བདག་གིས་བསྐྱལ། །མ་གྲོལ་བ་ནམས་བདག་
གིས་དཔྱོད། །དབྱགས་མ་ཕྱིན་པ་དབྱགས་དབྱུང་ཞིང། །སེམས་ཅན་སྤངས་ལྷ་འདས་
ལ་འགོད། །ཅེས་ལན་གསུམ་གྱིས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའོ། །རྒྱུས་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན། །བདག་ལ་དགོངས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །བདག་མིང་

འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཡིས། །དུས་འདི་ནས་ནི་བཟུང་ནས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སྒྲིབ་པོར་
མཆིས་ཀྱི་བར། །རི་ལྟར་དུས་གསུམ་མགོན་པོ་རྣམས། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་རེས་མཛད་
པའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སྒྲ་ན་མེད། །དམ་པ་བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བགྱི། །

༡ །རྟེན་སྒྲུབ་གི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་བྱུག་ནི། ལྷུང་ཁྲིམས་ཀྱི་ནི་བསྐྱབ་པ་
དང་། །དགེ་བའི་ཆོས་ནི་སྤྱད་པ་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ལྷུང་ཁྲིམས་
གསུམ། །སོ་སོར་བརྟན་པོར་བདག་གིས་བཟུང་། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་
ཏེ། །སྒྲ་ན་མེད་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ། །སངས་རྒྱས་རྣལ་འབྱོར་ལས་སྐྱེས་
པའི། །སྟོན་པ་དང་ནས་བདག་གིས་བཟུང་། །༢ །མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་དམ་
ཆོག་བཞི་ནི། །རྟོ་རྟོ་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡི། །རྟོ་རྟོ་བྱའི་བྱུག་རྒྱ་ཡང་། །ཡང་
དག་ཉིད་ཏུ་བཟུང་བར་བགྱི། །སྟོན་དཔོན་དག་ཀྱང་བཟུང་བར་བགྱི། །༣ །རིན་
འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་བཞི་ནི། །རིན་ཆེན་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡི། །དམ་
ཆོག་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་ལ། །ཉིན་རེ་བཞིན་ནི་དུས་བྱུག་ཏུ། །སྦྱིན་པ་རྣམ་བཞི་ཉག་ཏུ་
སྦྱིན། །༤ །འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གསུམ་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
ལས་བྱུང་བའི། །བསྐྱེད་རིགས་ཆེན་དག་པ་ལ། །ཕྱི་དང་གསང་བ་ཐེག་པ་
གསུམ། །དམ་ཆོས་སོ་སོར་གཟུང་བར་བགྱི། །༥ །དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་དམ་
ཆོག་གཉིས་ནི། །ལས་ཀྱི་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ། །སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལྟན་པར་
ནི། །ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་སོ་སོར་བཟུང་། །མཆོད་པའི་ལས་ནི་ཅི་བྱས་བགྱི། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་ནི་སྒྲ་ན་མེད། །དམ་པ་བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བགྱི། །སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱི་
དོན་གྱི་ཕྱིར། །བདག་གིས་སྟོན་པ་མ་ལུས་བཟུང་། །མ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་བདག་གིས་

བསྐྱེད། །མ་གྲོལ་བ་རྣམས་བདག་གིས་དགོང་། །དབྱུགས་མ་ཕྱིན་པ་དབྱུགས་དབྱུང་
ཞིང་། །སེམས་ཅན་ཕྱང་ན་འདས་ལ་འགོད། །ཅེས་ལན་གསུམ་གྱིས་སྒྲུང་བར་བྱ་
བའོ། །

ནང་ཆོས་རྩིས་སྤྲོད་ཆོག་ས་ཚུང་གི་ཆོས་དགེ་རིགས་སྒོ་བ་པ་དགེ་བཤེས་སྒོ་
བཟང་སྒྲོ་བ་ནས་༡༠༠༥། ༦། ༡༠ཉིན་ཟེན་གྱིས་འབྲེམས་སྒྲེལ་བྱས་པ་དགེའོ། །

༡༡། །མི་ཆོས་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་བསྐྱབ་བྱ།

༺ གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་རིག་གཞུང་དེ་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། རྩིས་སྤྲོད་དང་། ལག་ལེན་གྱི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།

༡ །ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ། ༢ །ཇམ་རབས་སྤྱོད་
དན་བྱས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པ། ༣ །ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་རྩིས་སྤྲོད་དངོས་
བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས།

༡ །མི་ཆོས་ཡ་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ༢ །དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་
དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱབ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལག་ལེན་གྱི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

༡ །ཉིན་གཅིག་གི་ནང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་བྱེད་ཚུལ་དང་། ༢ །རྒྱན་
གཏན་དུ་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བདུན།

༡ །ཞོགས་པ་ལང་དུས་སུ་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་བྱེད་ཚུལ། ༢ །ལྷ་མ་
དགོན་མཆོག་དང་པ་མ་སོགས་གོང་མ་བཀུར་ལུགས། ༣ །ཐོགས་པོ་སོགས་རང་
མཉམ་དང་འབྲོགས་ལུགས། ༤ །སྤྱང་པོ་སོགས་ཉམ་ཐག་པའི་དམན་པ་རྣམས་

སྐྱོད་ལུགས། ༡ ་བཟང་བུང་གི་སྐབས་ཡ་རབས་སྐྱོད་བཟང་བྱེད་ཚུལ། ༢ ་དུས་གཞན་དུ་ཡ་རབས་སྐྱོད་བཟང་བྱེད་ཚུལ། ༣ ་དགོང་ཚོ་ཉམ་དུས་སུ་ཡ་རབས་སྐྱོད་བཟང་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །

༺ ག་ཡེ་ག་སོན་དང་སྐལ་མཉམ་གྲོགས་བཟང་དག །རང་ཅག་བདེ་འདོད་སྤྱག་བསུལ་མི་འདོད་མཉམ། །བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྱག་བསུལ་མི་འདོད་ན། །བདེ་རྒྱ་སྒྲང་ཞིང་སྤྱག་རྒྱ་འདོར་བ་གཅེས། །སུ་དག་ཡ་རབས་རྣམས་དང་འགྲོགས་བྱས་ན། །རང་ཉིད་ཡ་རབས་སྐྱོད་བཟང་ཅན་དུ་འགྱུར། །སུ་དག་མ་རབས་རྣམས་དང་འགྲོགས་བྱས་ན། །རང་ཉིད་མ་རབས་སྐྱོད་ཅན་དུ་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བུས་ན་བདེ་བ་འདོད་རྣམས་ཀྱིས། །རང་ཉིད་འདི་ཕྱི་དོན་ལྷན་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཡ་རབས་སྐྱོད་བཟང་ཡོན་ཏན་སློབ་པ་དང་། །གྲོགས་བཟང་བསྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་གནད་ཡིན། །ཡ་རབས་སྐྱོད་པ་བསམ་སྐྱོད་བཟང་པོ་ཡིན། །མ་རབས་སྐྱོད་པ་བསམ་སྐྱོད་ཅན་པ་ཡིན། །ཡ་རབས་མ་རབས་སྒྲང་དོར་འཛོལ་གྱུར་ན། །འདི་ཕྱི་འཕྲལ་སྤྱགས་སྤྱག་གིས་མནར་བར་ངེས། །ཞེས་སྙིང་དོན་མདོར་བསྟུས་པ་སྟོན་དུ་བཤད་ནས་གོང་གི་ས་བཅད་ལྟར་བཤད་པ་ལ། །དང་པོ། །ཞོགས་པ་ལང་དུས་སུ་ཡ་རབས་སྐྱོད་བཟང་བྱེད་ཚུལ་ནི། །གཉིད་སངས་མ་ཐག་ཉལ་ཟན་དུ་རྒྱུ་བ་སྦྱིལ་གྱུར་བྱས་ཏེ།

ལེགས་སྦྱར་སྐྱད་དུ།

Buddham Sharanam Gachami

Dhamam Sharanam Gachami

Sanggam Sharanam Gachami

བོ་སྐད་དུ།

སངས་རྒྱུ་ཆོས་དང་ཆོག་གས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་
ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་བའི་ཆོག་རྣམས་
ཀྱིས། །འགྲོ་ལ་བན་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་ཆོས་འབྲུག་བར་ཤོག །ཅེས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོག་བཟང་པོ་དག་ནས་འདོན་ཞིང་དོན་བཟང་པོ་ཡིད་ཀྱིས་བསམ་བར་བྱ།
༡ །དེ་ནས་ལང་ཁར་རྐང་མཐིལ་གྱི་སྒྲགས། ཨོྲེ་ཙ་ར་ལྟ་རྩྱུ་རྩྱེ་སྒྲ། ཞེས་
སྒྲགས་བཏོན་ཏེ་རྐང་མཐིལ་དུ་མཆིལ་མ་བཏབ་ནས་ཤི་བར་འབྲུར་བའི་འབྲུ་མིན་
སོགས་ལ་དམིགས་ཏེ་སྤྲིང་རྩེས་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་བར་སྒོམ། དེ་ནས་དག་དུ་
ཨ་ར་བ་ཙ་སྐྱོར་བཞིན་ཡར་བཞེངས་ཏེ་ཐོག་མར་ཏེན་གྱི་བྱང་དུ་ལང་ཕྱག་གསུམ་
ཕུལ་དེའི་སྐབས་ཕྱག་འཆོལ་གྱི་སྒྲགས། ཨོྲེ་ན་མོ་མཆུ་ལྷོ་ཡེ། ན་མ་སྐྱུ་ལྷོ་ཡེ། ན་
མ་ལྷུང་ལྷོ་ཡེ་སྒྲ། ཞེས་འདོན་བཞིན་ཕྱག་འཆོལ། དེ་ནས་བ་མ་སོགས་ལ་གྲུས་
ཞབས་དང་བཅས་འཆོམས་འདྲི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་སམ་སྒྲོ་བདེ་ལེགས་ཞེས་
ལུས་ཏེ་ཁྲུས་བྱ། ༢ །དེ་ནས་ཏེན་གྱི་བྱང་དུ་པ་མ་དང་མཉམ་དུ་འམ་སོ་སོ་གཅིག་ཕུ་
སྐྱས་མོ་གཡམས་བའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་ལག་ཐལ་སྦྱར་གྱིས་བསྐྱད་ནས་བསམ་
ཆོར། དུས་ད་རིང་ནས་བཟུང་ཏེ་རི་མིད་མ་གན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་
ཀྱི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དང་། ཁྱད་བར་དུ་ད་ལན་གྱི་མི་ལུས་བཟང་པོ་ཐོབ་བའི་
དུས་འདི་དང་། ད་རིང་གི་ཉི་མ་འདིར་ཡ་རབས་སྒྲོད་བཟང་ལྡན་བའི་མི་བཟང་པོ་
ཞིག་བདག་གིས་ངས་བར་བྱཏོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གིས་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཆོག་གས་
མའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་བཙོས་བའི་ཉམས་ལེན་དང་།

བྱང་ཚུབ་སེམས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་ནམས་བསྐྱེད་གྱུར་
ཅིག །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡང་། །གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །ཅེས་
བའི་ཉམས་ལེན་དང་། །གང་སྒོ་མ་སོགས་དང་། །བསྐྱོ་བ་བཅས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱའོ་
བསམས་ཏེ་དེ་བཞིན་བྱ་བཤོ། །ས་བཅད་གཉིས་པ་དང་། །གསུམ་པ། །བཞི་པ་བཅས་
ནི་གཤམ་གསལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མི་ཆོས་ཡ་རབས་བྱེད་ཚུལ་མདོར་ཅམ་བཤད་པ།

༥ ། རོག་མར་གོང་མ་བཀུར་ལུགས་ལ། མཐོ་དམན་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་འདི་བྱི་གཉིས་ཀའི་རེ་ས་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལས་མེད་པས། སྐྱ་
གཟུགས་སྒྲེགས་བས་སྒྲུ་མཆོད་རྟེན་སོགས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གསར་རྟིང་
བཟང་ངན་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་དད་པ་ཅེ་གཅིག་གིས་ཞེ་ས་བཀུར་སྟེ་ཐུག་དང་
མཆོད་པ་སོགས་བྱེད་དགོས་ཏེ། །གང་གིས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་མདུན་ན་
ཐུབ་པ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་ཡོད། །བྱང་བར་དུ་སྒྲ་མ་སེར་མོ་བ་ཆོས་པ་ནམས་
ལ་བཟང་ངན་ལོག་ལྟ་སྐྱོན་བརྗོད་བརྟམས་བཅས་སོགས་བྱེད་མི་རུང་སྟེ། །འདས་པོས་
བསྐྱོ་བ་ཞུ་ས། །གསོན་སོས་སྐྱབས་འཇུག་ཞུ་ས། །ཡོད་ན་མཆོད་ས། །མེད་ན་ཞུ་ས་
ཡིན། མདོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་སྣོང་དམན་ལ་བརྟམས་པར་མི་བྱའོ། །བསྐྱལ་བ་གཅིག་
གིས་ཐར་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཡོད་ལ། །ཡང་མདོ་ལས། སངས་རྒྱུས་
ཡོན་ཏན་བསམ་མི་བྱལ། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། །ཡུལ་དགོན་མཆོག་
གསུམ་ལས་གཉན་པ་ཞིག་སྲིད་པ་འདི་ན་མེད། །ཡར་དད་གྱས་དང་ཆོགས་བསགས་
རེ་བྱས་རུང་། མར་ངན་སྐྱས་དང་གཞོད་སེམས་རེ་བྱས་རུང་འབྲས་བྱ་བསམ་གྱིས་

མི་བྱམ་པ་ཡོད་པས། ཁོང་རྣམ་པ་ཆོད་པ་བཟང་ངན་རང་རེ་གྱིས་པ་ཐ་མལ་པས་ཐག་
བཅད་མི་བྱམ། མདོ་ལས། ང་དང་ང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ཆོད་བཟུང་གི།
གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ཆོད་མི་བཟུང་ཞེས་སྟོན་པ་བྱུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་གསུངས།
རང་གི་མཐོང་སྣང་ལ་མ་དག་པ་རེ་ཡོད་ནའང་དག་སྣང་དང་དད་གྲུས་བྱེད་དགོས།
རང་གིས་རང་ངན་དུ་མ་འཇུག་དང་། གཞན་ངན་དུང་རང་ལ་མི་གཞོད། བྱང་པར་དེང་
སང་མཐོ་དམན་སྒྱུ་མེར་པོ་མོ་སུ་ཡིན་ཀྱང་རུང་། གཞན་སྟོན་ཞིག་བཅའ་ནས་
བཤད་རྒྱུ་ཨ་ཆེད་མི་ཆེད་ལྟ་གིན་འདུག་པ་དེ་ལས་སྟོན་ཆེ་བ་ཞིག་ཆོས་དང་འཇིག་
རྟེན་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མེད། གཞན་སྟོན་མ་ཡིན་རང་སྟོན་ཡིན། །མེ་ལོང་ངོས་
ལ་གཟུགས་ཤར་འདྲ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་གཞན་སྟོན་ཤོད་སྐབས་མི་བསམ་
ཤེས་ཤིག་ཡིན་ན། བཤད་དུས་ཉན་ཉན་འདྲ་ཡང་གཏིང་ནས་ཞེ་སྤེལ་སྟེ་ཡོང་། དེས་
ན། གཞན་སྟོན་མ་བཞག་རང་གི་སྟོན་ལ་བཞག། གཞན་མཆོང་མ་འབྱུང་རང་གི་མཆོང་
ནས་བྱས། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་རྒྱལ་སྟོན་གཙོ་བོ་ཡུལ་མི་གན་རབས་པ་མ་
སྟོབ་དཔོན་གྲོགས་མཆེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེ་ས་བཀྱར་བསྟེ། སྟོ་བྱེ་གདན་འདིང་།
ཚུར་བསུ་པར་སྟེལ་སོགས་བྱས་ནས་དད་དད་གྲུས་གྲུས་དང་། རང་དམའ་དམའ་
ལུས་ལུས་བྱེད་དགོས། དེང་སང་རེ་འགས་ཁོང་ཆོ་མཐོན་པོ་དང་མཁས་པ་སྤྱག་པོ་
ཡིན་བསམ་ནས་མི་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟམ་བཙོས་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པ་དེ་ནི་ཆོས་དང་
འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་མདོན་རྟགས་རང་མཆོང་ཕྱི་རོལ་
ཏུ་ཐོན་པ་རེད། ཡོན་ཏན་མེད་པ་ང་རྒྱལ་ཆེ། །སྟེ་མ་སྟོང་པ་མགོ་འཕང་མཐོ། །ཟེར་
བའི་དཔེ་ལྟར་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་བུ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུ་མི་ཆགས་གསུངས། བཙན་

ལྷག་བཟང་གསུམ་འདྲེས་པ་ཞིག་ལ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤོང་ཕྱེད་བཅན་བས་ལྷག་པ་
 ཞིག་ཐོད་ལ་ཡོང་མ་སྤོང་ཡང་། དེས་ཀྱང་སྤང་པོའི་རྒྱལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ལྷག་
 དང་བཀུར་སྟེ་མཛད། གཞན་ལ་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བཀའ་ཁྲིམས་བཅས་
 པ་རེད། དེས་ན་གོང་མ་རྣམས་ལ་ཁ་མིག་ཡར་ལྷ། སྤར་དཔེ་སྤྱི་འདོག་བྱེད་དགོས་
 པ་ཡིན། གང་བཟང་བའི་ལ་རབས་ཀྱི་མི་དེ་རྒྱུད་འཇམ་དུང་རེ། མེས་ས་བྱང་གད་དེ།
 ཁོག་ཡངས་ཁོལ་ལེ་བ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན་ནོ། །

༡ ་ དེ་ལོག་མ་སྤྱོད་ལུགས་ནས་བཤད་ན། རང་བས་ཞན་པ་ཁས་དམན་ཉམ་
 རྒྱུ་རྒྱ་མེད་སྤང་པོ་ནད་པ་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་བརྟམས་བཅོས་དམན་སྤང་སྤུང་ཆོད་མི་
 བྱེད་པར་གཏམ་དང་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱིས་བན་ཅི་ཐོགས་བྲ། གལ་སྤྱིད་པན་པ་
 ཐོགས་ནའང་ཁ་འཇམ་ཁོག་བྱང་རེ་བྱེད་དགོས། ཁས་དམན་ཐོག་ཏུ་དབང་ཤེད་
 བསྐྱེགས་ར་རྒྱུད་རྟེན་བྱེད་ནས་མི་དཔའ་བོ་ཡིན་མདོག་བྱེད་པ་དེ་ནི། ལག་བའི་ཐོག་
 ལ་གྱི་ངན་ནོ། །སྤང་པོའི་ཐོག་ལ་བྱི་ངན་བཅན། །ཉམ་རྒྱུད་ཐོག་ལ་མི་ངན་སྤང་། །ཟེར་
 བ་ལྟར་རེད། མཐོ་འདོད་ན་དམན་ས་འདྲིན་དགོས། རྒྱལ་འདོད་ན་པམ་ཁ་ལེན་
 དགོས། ཟེར་བ་ལྟར་བྱེད་དགོས། མཐོ་དམན་བཟང་ངན་གང་མཐོང་ཡང་། སྤྱིད་སྤུག་
 ལེགས་ཉེས་རང་ལའང་ཡོང་བས། ཏ་ཅང་མཐོ་དགའ་ཅན་དང་། དམའ་སྤང་ཅན་དེ་
 བྱེད་མི་རུང་། མཐོ་དམན་སྤྱིད་སྤུག་སྤུག་དབུལ་ཐམས་ཅད་མི་ཆེ་གཅིག་ལ་རྟག་
 སྤུང་པའང་དགོན་ཏེ། མ་སྤུང་བ་ཡུན་དུ་འགྲིགས་པ་དགོན། །སྤུག་པོ་ཆེ་གཅིག་སྤྱིད་
 པ་དགོན། །མཁས་པ་ཉེས་མ་སྤོང་བ་དགོན། །ཞེས་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །༢ ་ དེ་མཉམ་
 པོར་འགྲོགས་ལུགས་ནས་བཤད་ན། གཉེན་ཉེ་འབྲེལ། ཐོགས་དགའ་མ་སྤུང་། ཡུལ་

མི་ཁྲིམ་མཆོས་སུ་ལའང་། བརྒྱ་རྒྱུན་གཡོ་སྦྱ་དབྱེན་དཀྱུག་ཁྲིལ་མེད་སྒྲོ་མེད་སྒྲོག་ལ་བ་འབྲུ་སྒྲོད་སོགས་མི་བྱ་བར་ཀུན་ལ་ཕན་གང་ཐོགས་དང་། བྱ་སྒྲོད་ཅུང་ཟད་རེ་ལ་དགའ་སྤྱད་སྒྲེན་པོ་མི་བྱེད་པར་སྒྲིད་ཐེག་སྤྱད་ཐེག་བཟང་ཤོང་ངན་ཤོང་། སེམས་ལ་གང་བྲན་གྱི་བྱ་བྱེད་མི་མང་བར་སྒོ་སྤྲོ་གཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་བརྟན་པོར་འདུག་དགོས། སུ་ལའང་ཁྲིལ་དང་ངོ་ཆ་མི་འཁོར་བར་བསམ་བཟང་གྲོས་མ་ཐུན་དང་དུ་གནས་དགོས། རང་ས་མི་ལ་བཞག་མི་ས་རང་ལ་བཞག་ནས་དབྱུང་བ་བྱེད་རྒྱ་འདི་གལ་ཆེ། ལར་སུ་ཡིན་ཀྱང་རང་སྒྲོན་འདི་གོ་དགོས། གཞན་སྒྲོན་འཆོལ་བའི་ཐུར་མ་ནོ་རུང་། རང་སྒྲོན་བལྟ་བའི་མེ་ཡོང་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན། རང་གིས་རང་མ་བརྟག་ན་གཞན་ནས་རང་སྒྲོན་ཤོད་མཁན་མི་འོང་། ཅུར་ངོ་གདོང་མཐོང་དུས་ངོ་བསྟོད་བཤད་རུང་། རྒྱབ་ཕར་སྤྱོད་ས་དུས་སྒྲོག་ལ་བ་བྱེད། གལ་ཏེ་མི་བསམ་བཟང་ཞིག་གིས་སྒྲོན་དངོས་སུ་བཏོན་ཏེ་བཤད་རྒྱུང་ཡང་དེ་ལ་ཉན་རྒྱ་ཕར་ཞོག་མི་གཞོང་ཅན་ཁོ། ཏྲ་རྒྱབ་ཆད་འཕག་ཟེར་བ་ལྟར་འཁོན་དུ་འཛིན་ཡོང་། དེར་སང་མི་ཀུན་གྱིས་རང་ཉིད་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་ཆ་འཛོག་པ་རེད་དེ། བཟང་ངན་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་བལྟས་ནས། རང་གི་གཤིས་ཀ་འདི་ལ་རང་གིས་བརྟགས་ཤིང་རང་རྒྱུད་འདི་རང་གིས་བཅོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ལོ། །ལྷ་པ། བཟའ་བརྟུང་གི་སྐབས་ཡ་རབས་སྒྲོད་བཟང་བྱེད་ཚུལ།

དེ་ནས་གསོལ་ཇ་དང་གསོལ་ཆོགས་བཞེས་སྐབས་པ་མ་དང་བྱ་སྤྱད་ཞན་གཞོན་གོ་རིམ་དུ་བཞུགས་ཏེ་བྱ་ག་ཐལ་མོ་སྒྲོར་བཞེན་མཆོད་པ་འབུལ་བ་སྒྲོན་དུ་འབྲོ་བའི་སྒྲོན་ནས་གསོལ་ཇ་སོགས་བཞེས།

ཇ་མཆོད་ནི། ༡༥༥ མི་ལྷ་མྱུ་། གང་གིས་ཐུགས་བཅས་ཉིར་བཟུང་།

བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱིར་བཏུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

ཐུབ་ན་ཡན་ལག་བདུན་གའི་ཉམས་ལེན་དང་མ་ཐུབ་ན་མ་མཐར། ༡ །ཕྱག་
འཆོལ་བ་དང་། ༢ །སྤྲིག་པ་བཤགས་པ་དང་། ༣ །རྗེས་སྲུ་ཡི་རང་དང་། ༤ །བསྐྱོ་
བ་བཅས་བཞི་པོ་དེ་རིམ་པར་བྱེད་དགོས།

བྱེད་ཆུལ་ནི། གོང་གསལ་ལྟར། ཚིན་མོ་ཞེས་སོགས་སམ། ལྷ་མ་ལ་ཕྱག་
འཆོལ་ལོ་ཞེས་སོགས་དག་ནས་འདོན་བཞིན་ཕྱག་གང་ཐུབ་འཆོལ།དེ་ནས་སྤྲི་མོ་
གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཅུགས་ཏེ་ལག་ཐལ་སྤྱར་གྱིས་སྤར་བྱས་སྤྲིག་པ་ལ་འགྲོད་
སེམས་དང་བྱིན་ཆད་མི་བྱ་བའི་སྡོམ་སེམས་དང་འབྲེལ་བཤགས་པ་བྱ། དེ་ནས་
རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་སྤྲག་དོག་མེད་པར་རྗེས་སྲུ་ཡི་རང་དང་མཐར་
བསྐྱོ་སྡོན་ལེགས་པར་བྱ། ༢ །དེ་ནས་ཉལ་ཆས་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་རྒྱུ་ལ་སྤྱར་
དང་ལག་ཐལ་སྤྱར་གྱིས་སྤྱིང་གར་བད་ལྷའི་སྤྱིང་དུ་ལྷ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་
བསྐྱོམས་ཏེ་དག་ཏུ། དཔལ་ལྷན་རྩ་བའི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །བདག་གི་སྤྱིང་གར་བད་
ལྷའི་སྤྱིང་བཞུགས་ལ། །བཀའ་བྲིན་ཆེན་པོའི་སྐོ་ནས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །སྤྱི་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་སྤྱལ་དུ་གསོལ། །ཞེས་བཏོན་ཅིང་བསམ། དེ་ནས་སེང་གེ་ཉལ་
སྤངས་ལྟར་ཉལ་ཏེ་སེམས་ལ་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་སོགས་བྲན་ཞིང་དག་ཏུ་མ་ཉི་སོགས་
འདོན་བཞིན་ཉལ། བསམ་སྤྱོད་ཟུར་ཞིག་ནས་སང་ཉིན་སྤར་བར་ལངས་ཏེ་ཡ་རབས་
སྤྱོད་བཟང་གི་ཉམས་ལེན་ནམ་དག་ཅིག་བྱ་སྤྲུམ་པ་ཡང་བསམ་དགོས་སོ། །ནང་
ཆོས་རི་སྤྱོད་ཆོགས་ཆུང་ནས་བསྐྱུལ་རིང་དགེ་བཤེས་སྤྱོ་བཟང་ལྷ་བ་ནས་༢༠༠༥།
༡༡། ༡ལྟ་བུ་དུས་ཆེན་ཉིན་འབྲེམས་སྤེལ་དང་སྤོབ་བྲིད་བྱས་པ་དགེ་ལེགས་

འཕེལ། །

༡༡། རྣམ་ཆོས་རྩིས་སྤྲོད་དང་བྱེད་ཐབས་ལག་ལེན་འབྲེལ་ བཤམ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཆོག་

༥ འདི་ལ་གཉིས། རྣམ་ཆོས་རྩིས་སྤྲོད་དང་ རྩིས་སྤྲོད་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཐབས་སོ། །
དང་པོ་རྣམ་ཆོས་རྩིས་སྤྲོད་ནི།

༡ ་ཤེས་པོ་ལོ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱིས། གང་གིས་ཐུགས་བརྩེ་ཉེར་བཟུང་ནས། །ལྟ་བ་
ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་བྱིར། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་མཛད་པ། །གོ་ཉམ་དེ་ལ་བྱག་
འཆའ་ལོ། །

༢ ་ཤེས་པོ་ལས། སྤྱི་ག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། །དགེ་བ་སྤྲོད་སྤྲོམ་ཆོགས་པར་
སྤྱད། །རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །

༣ ་དབྱུང་མ་རིན་ཐེང་ལས། བདག་ཉིད་དང་ནི་འདྲི་གཞིན་འདིས། །སྤྲོ་མེད་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་
དང་། །སྤྱོད་པ་མཐས་གཏུགས་པའི་སྤྱིང་རྩེ་དང་། །གཉིས་ལ་མི་བརྟན་ཡེ་ཤེས་
ལགས། །ཞེས་སོ། །

1.Buddhist science. 2.Buddhist philosophy.

3.Buddhist practice or religion.

ཨི་མ་ཉི་བ་སྤྱི་སྤྱི། གཉིས་པ་བྱེད་ཐབས་ལག་ལེན་ལ་གཉིས། ཆོས་བྱེད་
དགོས་པ་བསམ་བ་དང་། བྱེད་ཐབས་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

༡ ་ཆོས་བྱེད་དགོས་པ་ནི། ང་ཆོས་ཅན། ཆོས་བྱེད་དགོས་ཏེ། ང་བདེ་བ་
འདོད་པ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་མེད་པ་ཡིན་ལ། བདེ་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་མེད་པ་
བའང་དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་གིས་
ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཆོག །སེམས་ཀྱི་གསང་འདི་མ་ཤེས་ན། །བདེ་ཐོབ་སྤྱད་བསྐྱེད་
འདོར་འདོད་ཀྱང་། །དེ་དག་དོན་མེད་ཀྱི་ནུབ་འབྲམས། །ཞེས་སོགས་སོ། །

༢ ་ཆོས་བྱེད་རྒྱས་པ་ནི། ང་ཆོས་ཅན། ཆོས་བྱེད་རྒྱས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་འོད་གསལ་ཞིང་ངི་མ་སྒྲོ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་ཕྱི་འཁྱེད་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
དང་ནང་གི་ཁྱེད་དལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནུབ་འབྲམས་ལས། སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། །ངི་མ་ནུམས་ནི་སྒྲོ་བྱུང་བ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་ཐུང་མ་ལས།
འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་
ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་ནུས་པར་གྲོལ། །ཞེས་དང་། བྱུང་ཐང་བསྐྱབ་བྱ་ལས།
དལ་བའི་ཉེན་ཐོབ་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་དང་མཇུག། །མཆོན་ལྡན་བཤེས་དང་ཆོས་
མཐུན་གྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱུངས། །མཐུན་ཁྱེད་ཉེན་འབྲེལ་འཛོམས་པ་འདི་འདྲ་བ། །ཡང་
ཡང་ཉེད་པར་དགའ་ལ་དོན་ཆེ་བས། །ཕྱིར་བཤོལ་སྤངས་ཏེ་སྤྱིང་པོ་ལོངས་ཤིག་
ཨང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །

༣ ་ཆོས་དེ་ཡང་ཆེ་འདིར་བྱེད་དགོས་པ་ནི། ང་ཆོས་ཅན། ཆེ་འདིར་ཆོས་
བྱེད་དགོས་ཏེ། འདིར་མ་བྱས་ན་མ་འོངས་པའི་སྤྱི་བ་དུ་མར་དལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་ཉེད་
དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། དལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཉེད་པར་ཤིན་ཏུ་
དགའ། །སྤྱིས་བྱའི་དོན་གྱུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ལ། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་པན་པ་མ་སྤྱད་

ན། །སྤྱིས་འདི་ཡང་དག་འབྱོར་བ་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་སོ། །

༤ །ཆོས་དེ་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་བྱེད་དགོས་པ་ནི། ང་ཆོས་ཅན། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་
ཆོས་བྱེད་དགོས་ཏེ། འཆི་བར་ངེས་ཤིང་། ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་དང་། འཆི་
བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་པན་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་འཆི་བ་
དགུ་ལྷགས་སུ་བསམ་པ་དང་། འཆི་བའི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་ཚུ་ལ་གཉིས་བསམ་པ་
གནད་ཆེ་ཞིང་། དང་པོ་ནི། ལམ་རིམ་ཆེ་བ་ལྟར་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་
སོགས་ལྟར་བསམ་པར་བྱ་ལ། མདོར་བསྟུས་པ་ནི། ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་ལས།
ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་སོ་སོར་བྱ་ལ། །འབད་བས་བསྐྱབས་པའི་ཉོར་
རྩས་ལྟལ་དུ་ལུས། །ལུས་ཀྱི་མགྲོན་ཁང་རྣམ་ཤེས་མགྲོན་པོས་བོར། །ཆེ་འདི་སྒྲོས་
བཏང་རྒྱལ་སྤྱི་ལག་ལེན་ཡིན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་བྱེད་ཐབས་
དངོས་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བརྒྱུག་། བར་དུ་བདག་
ནི་བརྒྱུག་པར་བྱེད། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀྱན་བརྒྱུག་པ། །དེ་ཉིད་ཤེས་དེ་བམཁས་པ་
ཡིན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་ནང་ཆོས་རྩ་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་སློབ་དཔོན་
དགེ་བཤེས་སློབ་མཐང་རྒྱ་བ་ནས་༢༠༠༧ལོར་མི་དམངས་ལ་ཆོས་རྒྱུན་དུ་སྤེལ་བ་
དགེའོ། །

༢༡། རང་ཆོས་ཀྱི་སྣང་པོ་རྟོན་འབྲུང་སྣང་པ་ཉིད་དང་བྱང་ སེམས་སྒྲོར་གྱི་ངོ་སྤྲོད་གནད་བསྟུན།

༺ འདིར་ནང་ཆོས་སྣང་པོ་ངོ་སྤྲོད་ལ་གསུམ། རོག་མར་སྟོན་པས་ནང་ཆོས་
གསུངས་ཚུལ་དང་། རང་ཆོས་སྣང་པོ་སྣང་ཉིད་བཤད་པ། རང་ཆོས་སྣང་པོ་བྱང་
སེམས་བཤད་པའོ། རང་པོ་ནི། ཅུ་ཤེས་ལས། གང་གིས་སྤྲུགས་བཅེ་ཉེར་བཟུང་
ནས། །ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་བྱིར། རང་པོ་ཆོས་ནི་སྟོན་མཛད་པ། །གོ་ཉམ་དེ་
ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐབས་མཁས་ལ་སྤྲུགས་ཇི་ཆེན་པོ་ལྟན་
བ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས། དང་པོར་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་སྤྲུགས་བསྐྱེད། བར་
དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས། མཐར་མཛོད་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་སྤག་བརྒྱལ་སྤྱུ་གྲེ་བ་སྤག་བརྒྱའི་སྤྱིའི་
སྤྱལ་པ་མཛད་པའི་རོག་ནས་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མོས་དང་འཆམ་པར་
འགྲོ་བའི་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་། སྤྱི་རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ།
གསུང་ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ། སྤྲུགས་ཇིས་བསྟན་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་སྟེ་ཆོ་འབྲུལ་ནམ་
པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་སྒྲོལ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
མཛད་དང་མཛད་བཞིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་མཛད་བཞིན་པའི་ཐུན་སྤྱོད་དགའ་ལྟན་དུ་
ལྟའི་བྱ་དམ་པ་ཉོག་དཀར་པོར་སྤྱོད་བ་བཞེས་ཏེ་དགའ་ལྟན་གྱི་མགོན་པོ་མཛད་ཅིང་
བཞུགས་ཏེ་ལྟའི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་སྤྱིན་གྲོལ་ལ་འགོད་པར་མཛད། དེ་ནས་མི་འཛེད་
འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་འཛམ་གླིང་འདིར་ཆོས་བསྟན་པའི་སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་

སྐྱུ་བ་པའི་དུས་སྒྲིན་པར་ཉེ་བ་ན། སྒྲིང་འདིར་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱ་གར་
འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་། གནས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལུ་སྒྲིའི་ཆལ་དང་། རིགས་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་གློ་ཏམ་པའི་རིགས་ལས་བརྒྱད་པ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་དང་
ཡུམ་སྐྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་གཉིས་དང་འབྲེལ་ཡུམ་གྱི་སྐྱུ་མས་སུ་ཞུགས་པའི་མཛད་པ་
མཛད།དེ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་གདུལ་བྱ་མིའི་འགོ་བ་འདུལ་བར་བཞེས་ནས་སྐྱེ་བ་
སྐྱངས་པར་བརྟེན། མི་སྐྱེ་ཡོངས་དང་མ་སྐྱུ་ཆུང་དུའི་དུས་སུ་སྐྱེ་ཅིང་དང་དེ་
བཞིན་ཆོས་འཛིན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་སོགས་གནང་བ་དང་། དེའི་ཆེ་ཡང་གཞན་དང་མི་
འདྲ་བར་སྒྲིང་རྩེ་དང་ཤེས་རབ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཐོག་བསམ་སྦྱོང་
གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་དང་། སློབ་སྦྱོང་གང་བྱས་ཀྱང་དཀའ་ཆེགས་ཆེར་མེད་པར་
བདེ་ལྷག་དུ་མཐེན་གྱི་ཡོད།དེ་ནས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སོགས་གྱི་སྤྲུགས་འདོད་དང་བརྒྱན་
བརྟན་མེད་འཁོར་གྱིས་རོལ་བ་སོགས་གྱི་མཛད་པ་མཛད་ཀྱང་བདེན་བཞི་ཡི་ཚུལ་
ལས་བརྒྱལ་པ་ཉེ་འཁོར་བར་སྦྱོ་ཤས་གྱི་ངེས་འབྱུང་གི་བག་ཆགས་ཡོད་ཐོག་རྒྱལ་
པོར་གནང་བ་ཞུས་ཐོབ་ཏུར་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་གྱིས་འཁོར་བའི་མི་
མང་གི་གནས་སྤངས་གཟིགས་སྒྲོར་དུ་ཕེབས་པ་ན། སྐྱེ་བ་ཀ་བ་ན་བ་འཆི་བའི་སྤྲུག་
བསྐལ་གྱི་རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་སོགས་འཁོར་བ་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྤྲུག་བསྐལ་དངོས་
སུ་གཟིགས་པའི་རྐྱེན་བྱས་ཏེ། འཁོར་བར་སྦྱོ་ཤས་དག་པོའི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་
པས་འཁོར་བ་སྤངས་ཏེ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱ་དགོས་སྐྱེས་དུ་ཐར་པ་དོན་
གཉེར་གྱི་བསམ་པ་སྤྲུགས་དག་དུ་འབྱུངས་པའི་བག་ཆགས་སད་པའི་ཚུལ་མཛད།
དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གྱིས་རིང་པོར་མི་ཐོག་པར་རྒྱལ་པོ་དགཉེན་

ཉེ་དུ་ཞོར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱན་བོར་ནས་མཆོད་རྟེན་ནམ་དག་གི་བྱང་དུ་བྲིམ་ནས་བྲིམ་
མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་མཛད་པ་མཛད།

དེ་ནས་སྲར་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་དུ་བཞུགས་དུས་གསེར་གྱི་སྤྱོད་ནང་ཞལ་
ཟས་རོ་བརྒྱ་ལྷན་པའི་ཟས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་ཡོད་ཀྱང་དེ་
ཟམས་ཅད་མཆིལ་མའི་ཟལ་བ་བཞིན་དུ་བོར་ནས་ལྷགས་ལས་བྱབ་པའི་ལྷང་བཟེད་
བསྐྱམས། གོས་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་གྱི་གོས་རིན་ཐང་ཅན་ལྟ་བུ་མིན་པར། མདོག་དང་
དབྱིབས་དང་རྒྱ་ཆ་སོགས་གང་ལ་བསྐྱས་ཀྱང་ཆགས་པ་མི་སྤྱེ་བའི་ཏ་ཅང་དམན་
པའི་ཆོས་གོས་སོགས་བཞེས་ཏེ། དགེ་སྤོང་ཞེས་སྤྱབ་པའདུ་ཡོད་པ་ལྟར། དགེ་བ་
ཐར་བ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟས་སྤོང་བར་བསྤྱོད་དེ་བསོད་སྤྱོམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལུས་
འཆོ་ཙམ་དུ་གནས་ཏེ་བཙོན་བ་ཆེན་པོས་དམ་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་བཞིན་བཞུགས།
དེ་ནས་དཀའ་སྤྱད་བྲག་པོས་དམ་ཆོས་སྤྱབ་པར་དགོངས་ཏེ་རྩ་བོ་ནི་ར་རྩུན་འི་
འབྲམ་དུ་ལོ་བྲག་དཀའ་སྤྱད་སོགས་མཛད། དེ་ལྟར་དཀའ་སྤྱད་མཛད་པའི་མཐར་
ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ། གནས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
རོ་རྩེ་གདན་གྱི་བྱང་རྩལ་ཤིང་གི་བྱང་དུ་འདུག་ནས། དུས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ས་ག་
རྒྱ་བའི་ཆེས་བཅུ་བཞིའི་དགོང་ཚོར་སྤོང་ལ་བདུད་བཏུལ། དགུང་ལ་སྤྱོམ་ལམ་རོ་རྩེ་
ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཆེས་བཙོ་ལཱའི་ཐོ་རངས་མདོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་མཛད། དེ་ནས་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་བདེ་བ་
འདོད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་འདོད་ན་བདེ་བ་སྤྱབ་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་འགོག་པའི་
ཐབས་མད་དུ་བྱང་བ་དེ་གང་ཡིན་སྟེ་དུ་ཡུན་རིང་དགོངས་ཤིང་རང་གི་ནམ་དཔྱིད་

གི་རྩལ་ལས་ལེགས་པར་ཤེས་ཐོག་ཉམས་སྤྱོད་རྒྱ་བ་ཐོག་ལ་བསྐྱེལ་ཏེ་འབྲས་བྱ་
སྤངས་རྟོགས་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་ཉམས་སྤྱོད་
ནས་ཡོད་པའི་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་གི་གོ་འཕང་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྩལ་
གི་ཆོས་ཐབས་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་གཞན་གྱིས་འགྲན་དུ་མེད་པ་དེ། གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་
གཞན་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བརྟེན་བ་ཕྱགས་དག་
གིས་སློན་ནས་བསྟན་པར་སློབ་ཡང་ཆོས་གསུངས་པའི་དུས་ལ་མ་བབ་པར་དགོངས་
ནས། ཟབ་ཞི་སློབ་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤིག་
བདག་གིས་བརྟེན། །སྤྱལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་ཁུས་པས། །མི་སྤྱིའི་ནགས་གི་
གནས་སྤྱུག་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་མ་གསུངས་པར་རེ་ཞིག་ནགས་
གསེབ་ཏུ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་བཞུགས། དེ་ནས་དུས་ཚོད་གང་
འཆམས་སོང་བ་ན། ལྟོན་པས་ཀྱང་ཆོས་གསུངས་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་། ལྟའི་
དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཆངས་པས་ཀྱང་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་དྲུང་འབྲལ་
པའི་སློན་པ་ཁྱེད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱེད་གྱིས་སྤར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ།
དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཕྱགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱེལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་
དུ་ཆོགས་བསགས། མཐར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་
དགོས་པ་དེ། གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་སློན་པ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
མཐའ་དག་ལས་བསྐྱེལ་ཏེ་ཐར་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་དགོད་པར་
བཞེས་ནས་གནང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ཁྱེད་གྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་གསུངས་པར་
མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་ཆོས་གསུངས་པར་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྟོན་པ་ཕྱུན་

སུམ་ཆོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་མཆོག་གིས། ཡུལ་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་པ་ལྷ་རྩ་ཉ་སྟེང་སྤར་རྩལ་སྟེང་སྟོང་སྟེང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སྟུ། དུས་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བོད་ཆེ་དྲུག་པའི་ཆེས་བཞི་ལ། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཀྱན་
ཤེས་ཀྱི་ཏུ་ན་སོགས་འཁོར་ལྷ་སྟེ་བཟང་པོ་ལ། ཆོས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བདེན་པ་
བཞི་ལས་བརྩམས་ཏེ་བདེན་བཞི་ལན་གསུམ་རྣམ་གྲངས་ཆ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ངོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བ། སྟོན་འདྲུ་གི་ངོ་མ་གྱི་སྟོན་པ་དང་སྟུ་སྟེགས་ཀྱི་
སྟོན་པ་སོགས་སྟོན་པ་གཞན་སུས་ཀྱང་མ་གསུངས་པ་ཞིག་གསུངས་ལ། ཆོས་དེ་
ཡང་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་པ་ལིའི་སྐད་དུ་གསུངས། དེ་ལྟར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་
ལས་སྐབས་དེ་རང་དུ་ཤིན་ཏུ་སྟན་གཤམ་ཅན་གྱི་སྟུ་སྟེགས་པའི་སྒྲ་ཆེན་འོད་སྲུང་
ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། མི་ཆེན་རྒྱལ་རིགས་དང་། གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
དཔྱོད་ཆེ་བ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཤི་རི་བྱ་དང་མོང་ལྟལ་གྱི་བྱ་སོགས་མང་པོས་སྟོན་
པའི་སྟུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ངོ་མཆར་སྟེམ་ཏེ། རང་གི་སྤར་གྱི་སྟུ་སྟེགས་
པའི་ཆོས་ལུགས་དོར་ཏེ་སྟོན་པའི་རྗེས་སྟུ་འདུག་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་གྱུར་
པའི་བྱ་སྟོབ་ངོ་མཆར་ཅན་མང་དུ་བྱུང་ངོ། །

དེ་ནས་སྤར་ཡང་སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་རྒྱལ་བ་
ཤུག་ཐུབ་པ་མཆོག་གིས། ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བྱ་ཆོད་སྲུང་
པོ་རི་ལ། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལས་དག་པའི་གདུལ་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔལ་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་སོགས་ལ་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཤིང་བྱིན་གྱི་
ཆོས་ཏེ་མཆོད་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱོར་ལ། ཆོས་དེ་སི་གྲི་ཏའི་སྐད་དུ་
གསུངས་ཤིང་། དེ་ལས་རྗེས་འབྱངས་ལྟའི་བྱ་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་སོགས་ལྟའི་
ཆོགས་དུ་མ་བྱུང་སྟེ་སྤྲིན་གྲོལ་ལ་འཁོད་པ་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ནས་ཡང་སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་
བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཤུག་
ཐུབ་པ་མཆོག་གིས། དུལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་འཁོར་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ལས་དག་པའི་གདུལ་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་ལ་ཆོས་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱིང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་སྐྱོར་ལ། ཆོས་དེ་སི་གྲི་ཏའི་སྐད་དུ་གསུངས་ཤིང་དེ་ལས་ལས་དག་པའི་
གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྤྲིན་གྲོལ་ལ་འཁོད་པ་བྱུང་ངོ་། ། དེ་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་
འཁོར་ནི། སྤྱིང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་ནོན་པོ་
དག་ལ་གནས་དུས་ངེས་པ་མེད་པར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡི་དམ་ལྷ་
སོགས་ཀྱི་ནམ་ཅན་དག་སྣང་དུ་ཤར་ཏེ་ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་བ་ཡིན་ལ། ཡང་ཡུལ་ངེས་
ཅན་དུ་གསུང་པའི་ཚུལ་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད། དེ་ནི་དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་ལས། སྟོན་
པས་བྱ་ཆོད་ཕྱང་པོ་རིལ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ཚུལ་བཞིན། །ཆོས་བསྟན་དཔལ་
ལྡན་འབྲས་སྤངས་སུ། །གསང་སྤྲུགས་ཚུལ་རབ་མཐའ་དག་གསུངས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
གནས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤངས་སུ། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་

བ་སྐྱགས་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ཡང་རབ་གྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་
བཟང་ལ་སོགས་པའི་རིག་པ་འཛིན་པའི་ཚོགས་ལ་དབལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོས་
མཆོན་གསང་བ་སྐྱགས་གྱི་ཚོས་འཁོར་སྐྱོར་རོ། །མདོ་དོན་གནས་ངེས་བ་དང་མ་
ངེས་བ་ཅི་རིགས་བར་གསང་སྐྱགས་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་ཚོས་འཁོར་སྐྱོར་ལ། ཚོས་དེ་
ཡང་སི་གླི་ཉའི་སྐད་དུ་གསུངས་ཏེ་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྤྲིན་ཅིང་གྲོལ་བ་བྱུང་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྤྲིན་པས་གསུངས་པའི་ཚོས་དེ་ཀྱན་བསྟུ་ན། སི་གླི་ཉའི་སྐད་དུ་
བྱས་ན། ཉིན་ཡན་དང་། མཐུ་ཡན། ཉུ་ཡན་གསུམ་དུ་བསྟུས་པ་དང་། ཡང་བོད་
སྐད་དུ་བྱས་ན། ཐེག་པ་དམན་པའི་ཚོས་སྐྱོར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་བ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་ཚོས་སྐྱོར། འབྲས་བུ་གསང་སྐྱགས་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་ཚོས་སྐྱོར་གསུམ་དུ་
བསྟུས་ལ། ཡང་ཚོས་དེ་ཀྱན་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒོ་ནས། རྒྱས་བར་བྱེ་ན་ཚོས་ཕྱང་བརྒྱད་
ཁྲི་བཞི་སྟོང་དང་། འབྲིང་དུ་བྱེ་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། བསྟུ་ན་སྟེ་སྟོང་
གསུམ་དུ་བསྟུས་སོ། །

ཡང་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་སྟེ་སྟོང་གསུམ་མཐ་བབ་རྒྱས་གྱི་ཚོས་གཉིས་སུ་
བསྟུ། ཡང་ཐེག་པའི་དབང་བྱས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་དང་། ཡོངས་གྲགས་
ལྟར་སྐད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བ་ལི་སྐད་དང་སི་གླི་ཉའི་སྐད་དུ་ཡོད་པའི་ཚོས་གཉིས་
སུ་བསྟུས། ཡང་སྟོད་བསྟུས་ལྟར་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་གྱི་ཚོས་ཀྱན་དམན་བ་ལ་
མོས་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྟོད་བ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་བ་ལ་ས་དང་བ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་སྟོད་བ། ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་བ་ལ་ཆགས་བཅས་གྱི་སྟོད་བ་སྟེ་སྟོད་
བ་གསུམ་དུ་བསྟུས་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཚོས་

དེ་དག་ལས་པ་ལིའི་སྐད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་དུ་སྟོན་པའི་གཏད་
རབས་བདུན་སོགས་ནས་བརྒྱད་དེ་དར་འཕེལ་ཡུན་དུ་གནས་པ་དང་། སི་ལྷོ་ཉའི་
སྐད་དུ་ཡོད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྣམས་ལྟ་དང་སྒྲུའི་འཛིག་ཉེན་དུ་གཏུལ་བྱ་
ལས་དག་པ་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་སོགས་ནས་འཛིན་སྟེལ་གནང་བ་དང་། དེ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་ཡུང་བསྟན་ལྟར་སྟོན་པ་ཡུང་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་
བརྒྱ་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྤྱུབ་དང་། ལོ་དགུ་བརྒྱ་ནས་སྟོབ་དཔོན་
ཐོགས་མེད་ལེབས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་གར་སོགས་མི་ཡུལ་དུ་དར་
འཕེལ་བྱུང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་བའི་ཆོགས་སྟེའི་དབང་
དུ་བྱས་ན་ཐོག་མར་ཀན་ཤི་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་ལེན་དང་ཕྱི་ཀ་རམ་ཤིལ་སོགས་བྱུང་
ངོ་། །

དེ་ནས་རྒྱ་གར་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་དར་ཚུལ་ནི། རྒྱ་གར་ནས་ཤི་ལྷོ་སོགས་
དང་། ཏུས་རབས་བཞི་པར་རྒྱ་གར་ནས་རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་ནག་ནས་ཀོ་རི་ཡ་སོགས་
སུ་དར་བ་བཅས་སོ། །

བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་བྱང་ཆོས།

ཡང་ཏུས་རབས་བདུན་པ་བརྒྱུད་པའི་ནང་རྒྱ་གར་གི་ནང་ཆོས་དེ་རྒྱ་གར་
ནས་བོད་དུ་ཐད་ཀར་དར་བ་དང་། དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་
མ་ཉི་བཀའ་འབྲུམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར། སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་ཏུས་སྟོན་པ་རང་ཉིད་
ཀྱིས་འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་ལ་མ་འོངས་པར་བོད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཉི་མ་

38

བཞེད་གཞུང་ངམ་ནྭ་ལེན་ཏེ་ཆོས་ཚུལ་ནམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། བོད་ཀྱི་
 ལྷ་མས་གང་བྱུང་གསར་བའོ་བྱས་པའི་ལྷ་མའི་ཆོས་ཤིག་ཅ་བ་ནས་མིན་པ་ངེས་
 པར་ཤེས་དགོས་པ་ཡོད། ད་དུང་ལྷོ་གཟུ་བོར་གནས་ནས་ནམ་དཔྱིད་ཀྱིས་ལེགས་
 པར་བལྟས་ན། བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་དེའི་ནང་དུ་སྟོན་པས་པ་ལི་དང་སྤྱི་
 ཏའི་སྐད་གཉིས་ཀའི་ནང་གསུངས་པའི་མདོ་ལྷགས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་ཆ་ལག་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཆན་ཉིད་རིག་པ་ལས་རྒྱ་
 མཆན་ཡང་དག་ལ་གཏུགས་ནས་དཔྱིད་པའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྟོབ་སྟོང་དང་
 ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་སྤར་རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་ནྭ་
 ལེན་སོགས་སུ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟའི་ཆར་བོད་དང་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་མ་
 གཏོགས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་བྱེད་པར་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་ཆོས་བརྒྱད་
 གཞན་སུ་ལའང་མེད་པས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་དམིགས་བསལ་
 ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་གནད་ཆེ། དེ་ད་ལྟ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་གི་བར་དར་ཁིང་
 གནས་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུས་རབས་ཉིད་གཅིག་འདིར་ཕྱི་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་
 དང་། ཆན་རིག་ཡར་རྒྱས་འགོ་བཞེན་པ་དང་ལྷན་དུ་ནང་ཆོས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བོད་
 ཀྱི་ནང་ཆོས་འདི་ཡང་འཛམ་གླིང་གང་སར་འགོ་བ་སྤྱི་དང་ནམ་དཔྱིད་ཅན་གྱི་གཟུ་
 བོར་གནས་པའི་གྲགས་ཅན་གྱི་ཆན་རིག་མཁས་དབང་དང་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་ཕྱི་
 རང་གི་མི་རིགས་མང་པོས་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་སྟོབ་སྟོང་དང་ཉམས་
 ཞིབ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་དང་འགོ་བཞེན་པ་ལགས་
 སོ། །དེ་ལྟའི་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་དོན་ནི། ལྷན་སྤྱིད་ཀྱི་ཆོས་འདིར་སེམས་

ལྷན་སེམས་མེད་ཀྱི་རིགས་གཉིས་ལས། རང་ཅག་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སེམས་
ལྷན་ཡིན་ལ་སེམས་དང་ནམ་ཡང་འབྲལ་ཐབས་མེད་པར་རྟག་ཏུ་སེམས་དང་ལྷན་
པའི་སློན་ནས་མི་ཆེ་འགོ་ཡི་ཡོད། སེམས་ཅན་གྱི་ནང་རིགས་དང་སྐྱེ་གནས་ལུས་ཀྱི་
གནས་སྐྱད་སྐྱོ་སྐྱོ་གས་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་གྱུར་ཡོད་པ་ནི་
སེམས་ཡིན་པ་དང་། སེམས་དེ་ཡོད་པ་དང་མཉམ་ཏུ་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྐྱག་
བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་རང་གིས་འབྱུང་བ་གཅིག་གྱུར་ཡིན། དེ་བས་སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱུས་
ཀྱིས་བསམ་སྒྲོའམ་འདོད་པ་དེ་གཉིས་དང་བསྐྱེད་ནས་རྟེན་འབྱུང་གི་ལྟ་བུ་བ་གཞི་
ཅར་བྱས་པའི་སློན་ནས་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱལ་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་གོང་
གི་ཆོས་འཁོར་དེ་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་། རོག་མར་བདེན་བཞི་གསུང་པ་
ན། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པའི་བསམ་སྒྲོ་དེ་དང་བསྐྱེད་ནས་བདེན་
བཞི་ལས་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་གསུངས། དེ་ཡང་མི་འདོད་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ངོ་ཆ་
སློད་པ་དང་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱ་འོ་སློད་ཏུ་ཀུན་འབྱུང་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་
བཞིན་བདེ་བ་འདོད་པའི་བསམ་སྒྲོ་དང་བསྐྱེད་ནས་བདེན་པ་བཞི་ལས་བདེན་པ་བྱི་
མ་གཉིས་གསུངས། དེ་ཡང་ར་ཆོ་བདེ་བ་འདོད་པ་ལྟར་བདེ་བ་གང་ཡིན་ངོ་སློད་ཏུ་
འགོག་བདེན་དང་། བདེ་བ་དངོས་འགོག་བདེན་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་གང་ཡིན་ན་སྐྱམ་
པ་ན་དེ་ངོ་སློད་ཏུ་ལམ་བདེན་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བདེན་པ་བཞི་གསུངས། དེ་
ལྟའི་བདེན་པ་བཞི་ལས་སྐྱག་བདེན་ལ་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་དང་། འབྱུར་བའི་
སྐྱག་བསྐྱལ་དང་། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་བཅས་གསུམ་དང་། ཀུན་འབྱུང་
ལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་དང་། ལས་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བྱེད་མཁན་

དེ་ལག་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་དེ་ཆགས་སྤང་གཉིས་གཙོ་བོ་ཡིན། ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲུལ་
མ་གཏོང་མཁན་གྱི་གཙོ་བོའི་བྱེད་གཏེ་རྒྱལ་པོ་རན་པ་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་དེ་བདག་འཛིན་
ཡིན། བདག་འཛིན་དེ་འཛིན་ཉེན་གྱི་སྒྲ་ཆེན་མི་ཆེན་དབུལ་སྤྱུག་མཐོ་འབྲིང་དམའ་
གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་གྱི་གཏེ་བོ་ཡིན་པར་
བདག་འཛིན་ག་གཤགས་འདེབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པའི་
དབང་སྤྱུག་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྣམ་འབྲེལ་ལེ་འུ་གཉིས་པ་ལས། བདག་
འཛིན་དེ་སྤྱུག་བསྐལ་ཀུན་གྱི་ཙ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་ཙ་བར་བསྟན་པ་ན། གང་
ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་ཞེས་ཉག་ཏུ་ཞེན་པར་འབྱུང། །ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྲིད་
འབྱུང་ཏེ། །སྲིད་པས་སྦྱོན་རྣམས་སྤྱི་བ་པར་བྱེད། །ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྲིད་
པ། །ང་ཡི་ཞེས་དེའི་སྤྱུབ་བྱེད་ལེན། །དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། །དེ་སྲིད་དེ་
ནི་འཁོར་བར་འབྱུང། །ཞེས་དང་། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་
ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་བར་འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མཁས་དང་བྱུབ་པའི་དབང་སྤྱུག་ཆེན་པོ་
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། །དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་
ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གིས་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། །ཟོ་ཚུན་འཕྱུན་
ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྦྱིང་རྒྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་སོགས་
གསུངས་ཡོད་ལ། །འགྲོ་ཀུན་སྤང་ལ་སྦྱོར་མཁན་བདག་འཛིན་ཁི་ཉེན་འབྲེལ་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་གྲལ་འགོ་དེར་བསྐྱེད་ནས་ཆགས་སྤང་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཏེ་
ལས་བསགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐལ་དཔལ་ཏུ་མེད་པ་སྦྱོང་བར་གསུངས་པ་

དེས་གྲང་ཤེས། དེ་བས་རི་སྤྱིད་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་དེ་མ་སྤངས་བར་སྟུག་
བསྐྱལ་ལས་གྲོལ་ཐབས་མེད་བས། དེ་སྤངས་ཏེ་འགོག་བདེན་ཐོབ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་
ཐབས་ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན་པས་བདེན་བཞི་གསུངས་སོ། །

འོ་ན། འཁོར་ལོ་བར་པ་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོས་དོན་གང་ཞེ་ན།
འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བདེན་བཞི་ནང་གི་འགོག་བདེན་རྒྱས་བཤད་དུ་འཁོར་ལོ་བར་པ་
གསུངས་པ་དང་ཆོས་འཁོར་འདིའི་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་དང་
སྤྱོད་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཡིན། དེ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ལོགས་
སུ་གསུངས་པའི་དགོས་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་རི་ལྟར་ཡིན་པ། སེམས་དེའི་གནས་ལུགས་ཤེས་ཏེ་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་
ཤེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྟགས་ལམ་དུ་བཀྱི་བའི་གཞི་བཏིང་བའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཐ་
མས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ནས་འོ་ན། བོད་བཤད་ཆོས་འཁོར་
གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་གསང་སྟགས་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་གསུངས་པའི་དགོས་དོན་གང་
ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤྱོད་ཤིང་སྤྱོད་པ་ནས་སྤང་ཕྱིར་ཤེས་པ་རགས་པས་ཉམས་ལེན་
ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། ཤེས་པ་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གཉུག་སེམས་སྤྱོད་པ་མེད་པུལ་
ཅན་འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། རང་སྟེང་གི་ཕུལ་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཕུལ་གྱི་འོད་
གསལ་སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་
ཏེ་སངས་རྒྱས་དགོས་པས། དེའི་ཉམས་ལེན་དངོས་གཞི་རྣལ་འབྱེད་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
རྒྱུད་སྟེ་ནས་གཙོ་བོ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་འབྱེད་རྒྱུད་སྟེ་སྤྱོད་
པ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་བས་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་བའི་དོན་རྟོགས་ཏེ་གཉུག་སེམས་

མངོན་གྱུར་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། ཆོས་སྐྱུ་རྣམ་གཉིས་མངོན་དུ་
གྱུར་ལ་དེ་ལས་གཟུགས་སྐྱུ་རྣམ་གཉིས་ཤར་བས་སྐྱུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཡིན། དེ་བས་སྟོན་པས་ཆོས་ཚུལ་སྣ་ཆོག་གས་གསུངས་པའི་
དགོས་དོན་ངོ་མ་དེ་ཤེས་བྱ་གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་བསྟོམ་བྱ་ལམ་
ཐབས་ཤེས་གཉིས་བསྟོམས་ནས་འཛོལ་བྱ་འབྲས་བྱ་སྐྱུ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དེ་
ལྟར་ཡིན།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མདོ་དོན་སྟོང་པོ་ནི།

༥ སྟོབ་དཔོན་སྤྱ་བྱང་གིས། བྱང་ཚུབ་སྤྱས་ཀྱང་སྟེན་མ་ཡིན། །སྤྱ་ཡིས་ཀྱང་
ནི་བཟུང་མ་ཡིན། །རང་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ན། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་
བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཕྱི་ནས་འཛོལ་རྒྱ་མིན་པར་རང་གི་
སེམས་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་གསུངས་པ་ཀྱན་རྒྱས་པ་དེ་སད་པར་བྱས་ཏེ་རང་ཆོས་བདེ་
གསལ་གས་སྟོང་པོ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཉེན་འབྱུང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་།

༥ གཉིས་པ་ཉེན་འབྱུང་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་རིན་པོ་
ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་གྱུར་ཅིག །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡང་། །གོང་
ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག། ཅེས་སྟོན་ནས་འདིར་སྟོང་ཉིད་མདོར་ཅམ་བཤད་པ་
ལ་གསུམ།

३५

༡ །ཅན་མེད་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་དོན་དང་། ༢ །དེའི་དོན་དངོས་བཤད་
 བཤོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། རྩ་ན་སྟེ་དེ་པོ་དང་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། སྟོང་པའི་དོན་
 དང་། སྟོང་པ་ཞེས་པ་ཡང་། པོད་ཀྱི་བན་སྟོང་གི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས། དཔེན་སྟོང་
 བཤམ་གསུམ་དོན་གཅིག་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོང་པ་ནི་དཔེན་པ་དང་བཤམ་བ་དང་མེད་
 པའི་ཆོག་དོན་དང་། དེ་ཡང་འདྲིར་རང་དབང་གིས་སམ་རང་ངོས་ནས་མེད་པའི་དོན་
 ལས་རྩ་བ་ནས་མེད་པའི་ཆད་སྟོང་དང་སྤར་ཡོད་ཕྱིས་མེད་པ་ཁུག་མ་སྟོང་པ་ལྟ་བུའི་
 དོན་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་དངོས་བཤད་པ་ནི། ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་གཤམ་གསལ་གྱི་གོ་རིམ་མམ་འགྲོ་ལམ་ལྟར་
 འགྲོ་ན་ལེགས་སམ་སྟུན། དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་
 ལ་ཐོག་མར་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་དེར་འཇུག་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་
 གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་དབྱ་མའི་དོན་འཁྲུལ་མེད་དུ་འཛོག་པ་ལ་ཆེས་ལེགས་པས་
 འདྲིར་ཐོག་མར་རྟེན་འབྱུང་སྒོར་མདོར་བསྟུས་ནས་བཤད་ན། རྟེན་འབྱུང་ལ་གསུམ་
 ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལས་བྱུང་། །སོགས་དང་། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་སྦྱེས་པས་
 འདི་སྦྱེ། གང་འདི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར།
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་སུ།

༡ །ཤལོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཏེ། རྒྱ་མེད་ལས་སྦྱེ་བ་བཀག་སྟེ་འབྲས་བུ་རྒྱ་
 ཡོད་པ་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། ༢ །མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ཏེ། རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་སྦྱེ་བ་བཀག་
 སྟེ་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། ༣ །ཁུས་པའི་རྒྱུ་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་

ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་ཏེ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་བཅས་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་རྒྱ་
འབྲས་རྟེན་འབྲུང་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། མདོར་ན་འབྲས་བུའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་
རྒྱུན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་ཞེས་སྒྲོམ་དེ་གསུང་གི་ཡོད། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་
པས་རྟེན་འབྲུང་དེའི་ཐོག་ད་དུང་ཡང་དབྱེད་ན། གཉིས་པ་ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་
འབྲུང་ཡོད་པར་ཤེས་ཐུབ་པས་དེ་ནི། དེ་ཡང་ཆ་བཅས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་
ཆད་ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་འབྲུང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལག་བཟགས་རྩ་ཆོད་ལྟ་བུ་དེ་ལ་
གོང་གི་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲུང་ཤེས་པའི་ཐོག་དེ་ལ་རྩ་ཆོད་ཀྱི་མདའ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་
ཤས་དུ་མ་འདུས་ཡོད་པས་དེ་ཆ་བཅས་ཆགས་ཡོད། དེ་བས་ཆ་བཅས་རྩ་ཆོད་དེ་
ཆ་ཤས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཆ་ཤས་དེ་དག་ཀྱང་ཆ་བཅས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་
པས་ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་འབྲུང་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་པོ་ཡིན།

གཞན་ཡང་ཤིང་ནགས་སོགས་དཔེ་དུ་མ་ལས་ཤེས་སྒྲིབ་སྐྱེས་པར་མ་
བཤད་དོ། །ཡང་རྟེན་འབྲུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ད་དུང་ཡང་དབྱེད་ན་བརྟེན་ནས་
བཟགས་པའི་རྟེན་འབྲུང་ཡོད་པས། གསུམ་པ་བརྟེན་ནས་བཟགས་པའི་རྟེན་འབྲུང་
ནི། མདོ་ལས། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྩ་བརྩོད་པ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་སྤང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱུན་རྩིབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
པ་ལྟར་བདག་གིས་མཆོན་ཆོས་ཀྱི་མིང་རྒྱང་བཟགས་ཡོད་ཅམ་ཡིན། རྟོག་པས་
གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཟགས་རྩ་ཆོད་གོ་བདེ་བ་མཁས་བྱུང་གསུང་དབྱ་མའི་
ལྟ་ཁྲིད་ལྟ་དན་སུན་སེམས་ལས་གསུངས་པ་ནི། དེ་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟགས་
ཞེས་པ་ཡང་འདོགས་པ་པོ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་རྩ་ཆོད་པ་

ཡང་། ལྷོ་ལྷན་སྦྲེས་རང་ག་བ་འདི་ལ་རའོ་སྟུམ་པའི་ལྷོ་སྦྲེ་བ་ནི། སྟོན་དུ་རང་གི་ཕྱང་
 བོ་ཆོག་ས་པའམ་ཕྱང་པོའི་ཆ་གང་རུང་གཅིག་ལྷོ་ལྷལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རའོ་
 སྟུམ་དུ་འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི། རང་གི་ཕྱང་པོའི་ཆོག་ས་པའམ་ཕྱང་པོའི་ཆ་གང་ཡང་
 ལྷོ་ལ་མ་ཤར་བར་རའོ་སྟུམ་པའི་ལྷོ་སྦྲེ་མི་སྲིད་དེ། ལྷོ་ལྷེར་བ་དང་མཆུ་འབྱུང་བ་
 སོགས་ལྷོ་ལྷལ་དུ་ལམ་གྱིས་ཤར་བ་ན་བརྟེན་ལ་ཕྱང་པའི་སྦྲེས་བྱ་རྣམས་ལ་བྱམ་པའོ་
 སྟུམ་པའི་ལྷོ་རང་གིས་སྦྲེ་ལ། ལྷོ་ལྷེར་བ་དང་མཆུ་འབྱུང་བ་སོགས་གང་ཡང་ལྷོ་ལ་མ་
 ཤར་བར་བྱམ་པའོ་སྟུམ་པའི་ལྷོ་རང་གིས་སྦྲེ་ཐབས་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 རྟོག་པས་འདོགས་ལུགས་ལེགས་པར་མ་ཤེས་པར་རྟོག་བཏགས་ཅམ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་
 དུ་བསྐྱོམས་པར་བྱས་ཀྱང་སྦྲེ་སྦྲེ་ཅམ་དུ་ཟད་མོད་ཀྱི་ཞིབ་པར་མ་བྲིས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན། རི་བོར་གི་རྩ་དང་བ་སྦྱང་གི་རྩ་གཉིས་ཀ་མིང་དང་རྟོག་
 པས་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་ལྷལ་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་འབྱུང་ཡང་དེ་གཉིས་
 ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་ནི་རྟེན་འབྱུང་གི་སྟོན་ས་བྱུང་པར་བཞག་སྟེ།
 སྦྲེ་མ་རྟེན་འབྱུང་མིན་ལ་བྱི་མ་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཡང་། ཆོས་
 དབྱིངས་བསྟོན་པ་ལས། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གྱུར་པ་དང་། །བརྟེན་ནས་འགག་
 པར་འགྱུར་བས་ན། །གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བྲིས་པ་རི་ལྟར་རྟོགས་པར་
 བྱེད། །རི་བོར་བ་སྦྱང་རྩ་ཡི་དཔེས། །རི་ལྟར་བདེ་ག་ཤེགས་ཆོས་རྣམས་ཉིད། །དབྱུ་
 མ་ཉིད་དུ་སྦྲུབ་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་གཞན་ཡང་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་
 གསུམ་ལྟར་གྱི་སྟོན་ས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་འཛོག་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་
 འབྱུང་གསུམ་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འོན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན།

མདོ་ལས། སྟོང་ཉིད་གསུངས་པ་ན་གཟུགས་མེད་སོགས་གསུངས་ཀྱང་དེའི་དོན་ནི་
གཟུགས་སོགས་རྩ་བ་མེད་པའི་དོན་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་སྟེ།
མདོ་ལང་གཤེགས་ལས། སྒོ་ཁོས་ཆེན་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་
ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པ་རང་ཉིད་གྱིས་
རང་གི་དགོངས་པ་སྒྲུངས་ཏེ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི།
མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་རྩ་ཤེས་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་བ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གངགས་པ་སྟེ། །འདི་
ཉིད་དབྱ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། བཞི་བརྒྱ་པར། གང་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྱུང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་མི་འགྱུར་
རོ། །འདི་ཀྱན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
དབྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ་ལས། སྐྱེས་བྱས་མིན་ཚུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རླུང་མིན་ནས་
མཁའ་མིན། །ནམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བྱ་གང་། །སྐྱེས་
བྱ་ཁམས་བྱག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ངེ་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་
རེ་རེ་ཡང་། །འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར། བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱེད་
པོ་བདག་རྟེན་འབྱུང་དེ་བཏགས་དོན་བཅའ་བ་ན།

༡ ་ རྟེན་སྟེགས་པ་ལྟར་སྤང་པོ་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པ་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་སྟོན་ཆེ། ༢ ་ །ཡང་བྱེད་པོ་བདག་དེ་རང་རྒྱད་
པ་མན་ལྟར་སྤང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཆོགས་པ་སོགས་ཡིན་ན་སྤང་པོ་མང་པོ་ལྟར་

བདག་མང་པོར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད།

༣ ་ ། ཡང་བྱེད་པོ་བདག་དེ་རི་བོར་རྩ་ལྷར་རྩ་བ་ནས་མེད་ན་བྱ་བ་བྱེད་པ་
སོགས་སྤྱིར་བས་ཤེས་པས་སྤྱིར་བས་གནོད་པས་ཡོད་ནི་ཡོད། དེ་བས་ཡོད་ཚུལ་
དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་གཉིས་ལས་མེད་
པས། བྱེད་པོ་བདག་དེ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་མེད་དུས་ཡུལ་ཅན་སྒྲོ་འཕྲོག་པས་
བཏགས་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་གསལ་བས། བྱེད་པོ་བདག་དེ་ཡུལ་ཅན་ལྟོག་པས་བཏགས་
ཅམ་ལས་རང་གི་ངོས་ནས་མེད་པར་ཐག་ཆོད་པ་ཡིན། རིགས་པ་ནི། བདག་ཆོས་
ཅན། རང་དབང་གིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་མཐོང་
སྒྲོག་བརྟན་བཞིན། ཞེས་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྟེན་འབྲུང་སྤྱིར་བཏོན་ཤེས་པར་བྱ་ལ། རིགས་པ་འདི་ཆོས་
ཀུན་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཆོས་ཀུན་སྤྱིར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བྱང་སེམས་སྒྲིང་གི་ངོ་སྤྱོད་སྤྱིར་བོ།

གསུམ་པ། རང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིར་བོ་བྱང་སེམས་བཤད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་ནམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཅིག །བསྐྱེད་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་
ཡང་། །ཁོང་ནས་ཁོང་དུ་འབྲེལ་བར་ཤོག །ཅེས་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་མཛོར་ཅམ་
འཆད་པ་ལ་གཉིས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་སྤྱོད་དང་། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ༡ ་ ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་པན་ཡོན། ༢ ་ ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ། ༣ ་ ། སེམས་དེ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་པན་ཡོན་ནི། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སེམས་ཆེ་སྟེ། །སེམས་ཀུན་ནང་ན་

དགེ་བ་མཆོག་ །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཆོག་ས། །ནད་ཀུན་རབ་ཏུ་ཞི་བར་
བགྱིད། །ཅེས་དང་། །སེམས་འདི་ལ་ནི་གང་དགའ་བ། །ཤུགས་མེད་གེ་མི་ཡི་
མཆོག་ །སངས་རྒྱུ་ཅི་འབྲེ་འབྲར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། སྟོང་འཇུག་ལེའུ་དང་
པོ་ཤོག་ཐེང་༤། ༣ལས་ཀྱང་། །བསྐལ་བ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་བ་ཡི། །ཐུབ་
དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་པན་བར་གཟིགས། །འདིས་ནི་ཆད་མེད་སྐྱེ་བའི་ཆོག་ས་
རྣམས་ཀྱིས། །བདེ་མཆོག་བདེ་ལྷག་ཉིད་དུ་ཐོབ་བར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་དང་།
གཞན་ཡང་སྟོང་འཇུག་ལེའུ་གསུམ་བ་ཤོག་ཐེང་༣༤། ༥ལས། །འགྲོ་བའི་འཆི་
བདག་འཛོམས་བྱེད་པའི། །བདུད་ཅི་མཆོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྩོམ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤའི་གསུང་ལས། ཉི་ཁྲ་ལྟ་བུའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས། །བསྐལ་བར་འབད་བས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཟླ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་
བྱའོ། །གཉིས་བ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་དེའེ་བ་ནི། ༣་བཙུན་བྱམས་པའི་
མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་ལས། །སེམས་བསྐྱེད་བ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྩོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར། །གཞན་དོན་འདུན་བ་རྒྱ་དང་རང་དོན་
འདུན་བ་གྲོགས་སུ་ལྟན་པའི་འདུན་བ་གཉིས་ལྟན་ཀྱི་སེམས་ཁྱད་བར་ཅན་ཞིག་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ནི། །གཞན་དོན་དུ་རྩོགས་བྱང་ལ་དམིགས་
ཤིང་རང་གི་གྲོགས་སུ་རྒྱུར་པའི་འདོད་བ་དང་མཚུངས་བར་ལྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་
གྱི་འཇུག་སྒོར་རྒྱར་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཁྱད་བར་ཅན་ནོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ལ་དེའེ་ན། སྟོང་འཇུག་ལེའུ་དང་པོ་ཤོག་ཐེང་༤། ༡ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མངོན་བསྐྱུས་ན། །རྣམ་བ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སྟོན་

པའི་སེམས་དང་ནི། །བྱང་ཆུབ་འབྱུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་
ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པར་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་
རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་སློམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ༡ །རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་
བདུན་གྱི་སློན་སེམས་བསྐྱེད་སློམ་པ་དང་། ༢ །བདག་གཞན་མཉམ་བཞེས་གྱི་སློ་
ནས་སེམས་བསྐྱེད་སློམ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ༡ །ཤར་ཤེས། ༢ །འཛིན་འཛ། ༣ །འཛིན་གཞོ། ༤ །ཡིད་འོང་གི་
བྱམས་པ། ༥ །སྤྱིང་རྩེ། ༦ །ལྷག་བསམ་བཅས་རྒྱ་བྲུག་དང་། ༧ །དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྲས་བྱ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ༡ །བདག་གཞན་མཉམ་པ། ༢ །བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་སློན་
བསམ་པ། ༣ །གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ། ༤ །བདག་གཞན་བཞེ་
བ་དངོས། ༥ །དེ་ལས་གཏོང་ལེན་བསྐྱོམས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུན་བྲུག་ཆ་མའི་ནལ་འབྱོར་ལྟར་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ༡ །སློན་སེམས་དང་བྱང་སློམ་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་།
༢ །དེ་གཉིས་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ༡ །སྐྱོར་བ་དང་།
༢ །དངོས་གཞི། ༣ །མཐུག་གི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ༡ །ཀུན་སྒྲོང་བཅོས་
པ་དང་། ༢ །བསགས་སྐྱུང་བྱ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མའི་སློན་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་

རྒྱུད་དང་འབྲེས་རེས་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲིང་འཇུག་ལེའུ་དང་པོ་དབུ་ནས་ཆ་
ཆང་དང་། དེ་ནས་སྒྲིང་འཇུག་ལེའུ་གཉིས་པ་ཤོག་སྒྲེང་༡༭༥། ༦་རིན་ཆེན་སེམས་དེ་
གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ནས། སྒྲིང་འཇུག་ལེའུ་གསུམ་པ་ཤོག་སྒྲེང་༣༥།
ཤའདག་ནི་ཉེར་འཆོའི་རྒྱར་ཡང་ཤོག །ཅེས་པའི་བར་རམ། ཡང་ན་བཟང་སྒྲིང་ཡན་
ལག་བདུན་པ་སྟེ། རི་སྟེང་སུ་བདག་ཕྱོགས་བརྒྱའི་འཛིག་རྟེན་ན། །ནས། ཐམས་ཅད་
བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྟོའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཆིག་ཟབ་མོ་དག་ཏུ་འདོན་ཞིང་
དོན་ཟབ་མོ་ཡིད་ལ་སྒྲོམ་བཞིན་ཆོག་ས་བསགས་སྐྱིབ་སྦྱང་ནམ་དག་བྱ་
བའོ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། ལྷ་མ་འམ་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་རྟེན་གྱི་བྱང་དུ་གྲུས་པ་
དང་བཅས་བྱས་མོ་གཡམས་པའི་ལྷ་ར་ས་ལ་བརྩམས་སྟེ་ལུས་བཙོག་བྱར་འདུག་ཅིང་
ལག་ཐལ་མོ་སྦྱར་སྟེ་དག་ཏུ་གཤམ་གསལ་ལྷ་ར་རྩེས་སྒྲོམ་བྱེད་པར་མོས་ཏེ་འདི་
ལྟར། དང་པོ་སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། འགྲོ་ནམས་བསྐྱལ་འདོད་བསམ་པ་
ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ། །བྱང་ཆུབ་སྟིང་པོར་མཆིས་གྱི་
བར། །རྟག་པར་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཤེས་རབ་སྟིང་བཅེ་དང་བཅས་
པས། །བཙོན་པའི་སེམས་ཅན་དོན་དུ་བདག །སངས་རྒྱས་མདུན་དུ་གནས་བགྱིས་
ཏེ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ལན་གསུམ།

གཉིས་པ་སྟོན་སེམས་དང་འཇུག་སེམས་ཅིག་ཅར་བསྐྱེད་པའམ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ལེན་ཚུལ་ནི། ལྷ་མ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ནམས། །བདག་ལ་
དགོངས་པ་མཛད་དུ་གསོལ། །རི་ལྷར་སྟོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་
ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་བསྐྱལ་པ་ལ། །དེ་དག་རིམ་བཞིན་

གནས་པ་ལྟར། །བདག་ཀྱང་འགྲོ་ལ་པན་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་
 ཞིང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་
 བགྱི། །ཞེས་ལན་གསུམ་དང་། དེ་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། །མ་
 སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་གྱུར་ཅིག །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡང་། །གོང་ནས་གོང་
 དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །ཅེས་ལན་གཅིག་དེ་སྤིང་ནམ་མཁའ་གནས་པ་དང་། །འགྲོ་བ་ཇི་
 སྤིང་གནས་གྱུར་པ། །དེ་སྤིང་བདག་ནི་གནས་གྱུར་ནས། །འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 བསལ་བར་ཤོག །ཅེས་ལན་གཅིག་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་། །སྤྲོད་དང་དགོན་
 པའི་ཤིང་བཞིན་དུ། །རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །རང་དགར་འགགས་
 མེད་སྤྱད་བྱར་ཤོག །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོག་བཞིན་པར་ས། །བདག་ལས་དེ་དག་
 ཆེས་པངས་ཤོག །བདག་ལ་དེ་དག་སྤྲིག་སྤྲིན་ཅིང་། །བདག་དགེ་མ་ལུས་དེར་སྤྲིན་
 ཤོག །ཇི་སྤིང་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་། །གང་དུ་མ་གྲོལ་དེ་སྤིང་དུ། །དེ་ཕྱིར་སྒྲ་
 བ་མེད་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཀྱང་གནས་གྱུར་ཅིག །ཅེས་ལན་གཅིག་བྱས་ཏེ། །ཆོག་
 གི་མཐའ་མ་རྩོགས་པ་ན་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དང་བྱང་སྟོམ་བཅས་
 སྤར་ཐོབ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་། །ཉམས་ཡོད་ན་སྤར་
 གསོ་བ་དང་། །སྤར་ཐོབ་མེད་ན་གསར་དུ་ཐོབ་སོང་སྤུམ་པའི་མོས་པ་ལྷགས་ཐྱག་བྱ།
 དེ་བྱུབ་པ་ན། །སྤྱོད་འཇུག་ལེའུ་གསུམ་པ་ཤོག་གེང་༣༥། ༤པའི་ཆོག་མཆོམས། དེ་
 ལྟར་སྟོ་དང་ལྟན་པ་ཡིས། །ནས། །ཤོག་གེང་༣༠། ༡༥དང་ལྟ་མིན་ལ་སོགས་དགའ་
 བར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་ཆོག་དོན་སེམས་བཞིན་གདོན་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་མཇུག་གི་བྱ་བ་ནི། །འཇམ་དཔལ་དཔལ་བོ་སོགས་བསྟོ་སྟོན་གྱས་

བསྐྱུས་ཅི་རིགས་པས་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོད་བ་གནད་སློན་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་
སེམས་དེ་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་རྒྱལ་ནི། འདིར་ནི་སློན་འཇུག་གི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་
ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་སློན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཉིས། ༡ ་ཆེ་འདིར་སེམས་
བསྐྱེད་མི་ཉམས་པའི་རྒྱལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ༢ ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འང་དེ་དང་མི་འབྲལ་
བའི་རྒྱལ་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། ༡ ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བྲན་པ། ༢ ་སེམས་དེ་སྤེལ་
བའི་ཕྱིར་དུས་དུག་དུ་བཟུང་བ། ༣ ་སེམས་ཅན་ལྗོས་མི་སྤོང་བ། ༤ ་སེམས་དེ་
འཕེལ་བའི་རྒྱར་ཆོགས་གསོག་པ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཆན་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་བ་ནི། ༡ ་རྩལ་གྱིས་སྒྲུ་མ་མཁའ་སྒྲོབ་སོགས་
དབུ་བསྐྱོར་བ། ༢ ་གཞན་དགེ་བ་བྱེད་པར་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ། ༣ ་བྱང་སེམས་
ལ་ཞེ་སྤང་གིས་མི་སྟན་པར་བརྫོད་པ། ༤ ་ཤྭག་བསམ་མ་ཡིན་པའི་གཡོ་སྤྱུ་བྱེད་
པ་སྤོང་བའོ། །

བཞི་ཆན་གཉིས་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་བ་ནི། ༡ ་ཤེས་བཞིན་རྩལ་
སྤྱ་སྤོང་བ། ༢ ་གཡོ་སྤྱུ་མེད་པའི་བསམ་པ་བྱང་པོར་གནས་པ། ༣ ་གཞན་བྱང་
སེམས་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དོན་གནས་ཀྱི་བསྐྱགས་པ་བརྫོད་པ། ༤ ་
རང་གི་སློན་བྱའི་སེམས་ཅན་ལ་རྫོགས་བྱང་འཛིན་དུ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་འཇུག་
སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འམ་བྱང་སྤྱོམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་པའི་རྩ་ལྟར་
བཙོ་བརྒྱད་དང་ཉིས་བྱས་ཞེ་དུག་བཅས་བསྐྱང་བར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། ཐུན་དུག་སྒྲ་མའི་
ནལ་འབྱོར་ལས། བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་ཆོས་ནོར་མི་སྟེར་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་

ལྟར་རོ། །མདོར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གདམས་པ་སྟོན་པའི་ཁྲ་མ་ཡུན་རིང་པོར་
ཆུ་ལ་བཞིན་བསྟེན་པ་དང་། དེའི་གདམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
ཐོས་བསམ་བསྐྱོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་དུས་ཉལ་ཏུ་གོམས་པར་བྱ་བ་སྟེ། འགྲོ་བའི་ཆེ་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཟེན་བྱ། །འཆག་པའི་ཆེ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཟེན་བྱ། །ཉལ་བའི་ཆེ་
ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཟེན་བྱ། །འདུག་པའི་ཆེ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཟེན་བྱ། །ཞེས་
སོགས་ལྟར་སྟོན་ལམ་ནམ་བཞི་དང་སྦྱིད་སྤྱལ་དར་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དང་
ཁྱད་པར་དུས་ཆེན་དང་ཆེས་བཟང་སོགས་ལ་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོའི་སྟོན་ས་
གོམས་པར་བྱ་བའོ། །

རིགས་ལམ་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གི་དགེ་བཤེས་ལྷོ་བཟང་ཆེན་པོ་ནས་ཕྱི་ལོ་
༡༠༡༡ ལ། ༡༥ཉིན་ཟིན་གྲིས་བྱས་ཏེ་ཆོས་སྦྱིན་ཏུ་སྤྱལ། །

༄༅། །སྐྱབས་འགོ། མ་ཁི། སྐྱལ་མ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ བྱེད་སྐྱབས་ཀྱི་ཅ་ཆིག་སོགས་བཞུགས་སོ། །

༡ །སྐྱབས་འགོ་དང་སེམས་བསྐྱེད། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་ཀྱི་
མཆོག་ནམས་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་གིས་སྦྱིན་
སོགས་བགྲིས་པའི་ཆོགས་ནམས་ཀྱིས། །འགྲོ་ལ་པན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འབྲུབ་པར་
ཤོག །༢ །སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུལ་སྤྱབ་པའི་བསྟོན་པུག་དང་གཟུངས་སྤྱལས། གང་
གིས་སྤྱལས་བརྟེན་ཉེར་བཟུང་ནས། །ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་པའི་ཕྱིར། །དམ་པའི་
ཆོས་ནི་སྟོན་མཛད་པ། །ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་སྤྱལ་འཆོལ་ལོ། །མཁའ་མཉམ་འགྲོ་ལ་མཁུན་

བཅེས་རབ་དགོངས་ནས། །ཁངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གཉིས་རབ་རྫོགས་
ཤིང་། རྟོང་གསུམ་མི་མཛད་ཞིང་གི་དཔལ་གྱུར་པ། །ཐུབ་དབང་གངས་ཅན་མཆོ་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞི་ཕུན་ཕུན་མཐུ་ཕུན་ཡེ་སྒྲུ། ༣ །སྤྱན་རས་གཟིགས་གྱི་
བསྟོད་པ་དང་གཟུངས་སྒྲགས།

༡ །སྤྱན་གྱིས་མ་གོས་སྐྱ་མདོག་དཀར། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་གྱིས་དབྱ་ལ་
བརྒྱན། །ཐུགས་རྗེའི་སྤྱན་གྱིས་འགྲོ་ལ་གཟིགས། །སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཕྱགས་
འཆལ་ལོ། །༢ །ཕྱག་སྟོང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟོང། །སྤྱན་སྟོང་བསྐྱལ་
བ་བཟང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྟོང། །གང་ལ་གང་འདུལ་དེ་ལ་དེར་སྟོན་པ། །བཙུན་བ་
སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞི་མ་ཁི་བརྟེ་རྩྭ། ༣ །འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་གྱི་བསྟོད་པ་དང་གཟུངས་སྒྲགས། །གཞོན་ཅུའི་སྐྱ་ལྷས་འཆང་བ་ལོ། །ཡེ་
ཤེས་སྟོན་མེ་རབ་ཏུ་འབར། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྤྱན་སེལ་བ། །འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞི་ཨ་ར་བ་ཅ་ན་རྩི།

༤ །ཕྱག་ན་རྟོ་རྟེའི་བསྟོད་པ་དང་གཟུངས་སྒྲགས། །ལྷ་ལོ་ཅན་གྱི་གནས་
མཆོག་དམ་པ་ན། །གསང་སྒྲགས་རིགས་སྒྲགས་ཀྱན་གྱི་བདག་པོ་སྟེ། །ལོག་འདྲེན་
བགེགས་གྱི་ཆོགས་རྣམས་འཛོམས་མཛད་བའི། །བཅོམ་ལྷན་རྟོ་རྟེ་བསྐྱམས་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞི་བརྟེ་སྟེ་རྩྭ་པ།

༥ །རྟེ་བཙུན་སྟོལ་མའི་བསྟོད་པ་དང་གཟུངས་སྒྲགས། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ཅོད་
པན་གྱིས། །ཞབས་གྱི་བརྒྱལ་བ་ཏུ་དེ། །ཤོངས་བ་ཀྱན་ལས་སྟོལ་མཛད་མ། །སྟོལ་
མ་ལུས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞི་རྟེ་རྟེ་རྟེ་རྟེ་སྟེ།

༥། སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་འི་བསྟོན་པ་དང་གཟུངས་སྤྲུགས། ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་
གི་རྒྱབ་བྱང་མཆམས། །བརྒྱ་གོ་སར་སྤྲོད་པོ་ལ། །ཡ་མཆན་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་
བརྟེས། །བརྒྱ་འབྲུང་གནས་ཞེས་སྤྲུགས། །འཁོར་དུ་མཁའ་འགྲོ་མང་པོས་
བསྐོར། །ཁྱིད་ཀྱི་རྗེས་སྤྲུབ་དག་སློབ་ཀྱི། །ཐེན་གྱིས་རྫོབ་ཕྱིར་གཤེགས་སྤྲུ་
གསོལ། །ཁྱ་ཅུ་བརྒྱ་སི་རྩི་རྩྱུ། །ཨོ་ཨ་རྩྱུ་བརྒྱ་ཁྱ་ཅུ་བརྒྱ་སི་རྩི་རྩྱུ།

༦། རྟེན་ཅོང་ཁ་པའི་བསྟོན་པ། དམིགས་མེད་བཅེ་བའི་གཏེར་ཆེན་སྤྲུན་རས་
གཟིགས། །དེ་མེད་མཐུན་པའི་དབང་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །བདུད་དབྱང་མ་
ལུས་འཛོམས་མཛད་གསང་བའི་བདག། །གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཅོང་
ཁ་པ། །སློབ་ཟུང་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

སློལ་མ་ཕྱག་འཆལ་ཉེར་གཅིག་གི་མཆན་འགྲེལ་བཞུགས་སོ། །

༧། སློལ་མ་ཕྱག་འཆལ་ཉེར་གཅིག་གི་བསྟོན་པ་འདི་འཆད་པ་ལ་གསུམ། མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ། མཐུག་བསྟུ་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། ཨོ་སྟེ་ཕྱག་ཡུལ་སྤྲུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ནི་སྟོམ་གསུམ་དང་
ལྷན་པས་ན་རྗེ་བཙུན་མ་དང་འཁོར་འདས་ལས་འཕགས་པས་ན་འཕགས་མ་སེམས་
ཅན་སྤྲུག་བསྐལ་ལས་སློབ་པས་ན་སློལ་མ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ལ་གསུམ། ལོ་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟོན་པ་དང་། སྤྱི་ཅན་པའི་སྟོན་པ་
བསྟོན་པ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱག་འཆལ་ལོ་གང་ལ་ན་
སློལ་མ་སྟེ་སངས་རྒྱས་གཞན་ལས་འཕྲིན་ལས་སྤྱར་མ་དང་བདུད་སྟེ་འཛོམས་པས་

ན་དཔའ་མོ། །དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་སྒྲིབ་ཅིག་གི་ནས་མཁའི་སྒྲོག་དང་འབྲ་བར་
ཤེས་བྱ་ཀུན་གཟིགས་མ། འཛིག་ཏེན་གསུམ་མགོན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཚུ་སྤྱེས་
ཞལ་གྱི། །གེ་སར་བྱེ་བ་ལས་ནི་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ལྡན་མ་ལའོ། །

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། འོངས་སྤྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་། ཆོས་སྤྱི་
རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཞི་བའི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་
དང་། ཁྱོ་མོའི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱུག་ཞལ་མདངས་གསལ་
ཞིང་འོད་ཟེར་འསྟོ་བའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་། སྤྱི་མདོག་བྱག་མཆན་དང་རྒྱུ་འོ་སྒྲོ་
ནས་བསྟོད་པ། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་སྤྱེས་ཀྱིས་གྲུས་པར་བསྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ།
མི་མ་སྤྱན་སྤྱོགས་གཞོན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ། འཛིག་ཏེན་པའི་ལྷ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་བཀྱར་བའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ། བ་རོལ་འཛོམས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱག་འཆའ་ལོ་གང་ལ་ན་སྟོན་ཀའི་རྒྱ་བ་ཀུན་ཏུ། །གང་བ་བརྒྱ་ནི་
བཅེགས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཞིང་མཛེས་པའི་ཞལ་མ། །ཞལ་ལས་སྐར་མ་སྟོང་སྤྱག་
ཆོགས་པ་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་རྣམས་ཀྱིས། །རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྟེ་གསལ་བར་བྱས་པའི་
འོད་རབ་འབར་མ་ལའོ། །གཉིས་བ་ནི། བྱག་འཆའ་ལོ་གང་ལ་ན་གསེར་ལྷར་མཛེས་
ཤིང་ཅུང་ཟད་སྡོ་བ་རྒྱ་ནས་སྤྱེས་ཀྱི། །བསྐྱས་བྱག་གཡོན་ནི་རྣམ་པར་བརྒྱན་མ། །རྒྱ་
སྤྱིན་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་དང་དཀའ་བྱབ་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཞི་བ་སྟེ་ཤེས་རབ་
དང་། བཟོད་པ་དང་བསམ་གཏན་མཛོན་སུམ་དུ་སྟོང་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཉིད་མ་ལའོ། །གསུམ་བ་ནི། བྱག་འཆའ་ལོ་གང་ལ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
གཙུག་གཏོར་ན། །མི་མ་སྤྱན་སྤྱོགས་མཐའ་ཡས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་སྟོང་ཅིང་

བཞུགས་མ། །ས་བཅུ་མ་ལུས་པའི་རོ་བོ་པ་རོལ་བྱིན་པ་བཅུ་ཐོབ་པའི། །རྒྱལ་བའི་
 སྤྲུལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་མ་ལའོ། །བཞི་པ་ནི། བྱག་འཆའ་ལོ་གང་ལ་ན་གསུང་ཏུ་
 ར་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤྲུགས་སྤངས་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་དང་། སྤྲུགས་སྤྲོང་ཉིད་
 སྤྲོང་རྩེ་མཆོན་པའི་རྩྭ་གྱི་ཡི་གེའི་སྤྲུལ། །འདོད་ཁམས་པའི་འཕྲོ་བ་ལྷ་དང་ཕྱོགས་ཏེ་
 གཟུགས་ཁམས་དང་ནམ་མཁའ་ཏེ་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཐམས་ཅད་གང་
 མ། །འཛིག་རྟེན་བདུན་པོ་སྤྱི་ལོ་ཞབས་གྱིས་མནན་ཏེ། །འཕྲོ་བ་དེ་ཀྱང་ལུས་པ་མེད་
 པར་དབང་དུ་འགྲུགས་པར་རྒྱས་མ་ལའོ། །ལྷ་པ་ནི། བྱག་འཆའ་ལོ་གང་ལ་ན་གསུང་
 གྱི་བརྒྱ་བྱིན་དང་གར་སྤྱོད་མེ་ལྷ་དང་སྤྲོང་གི་ཆངས་པ། །རྒྱལ་བྱང་གི་རྒྱང་ལྷ་
 སོགས་སྤྲ་ཆོགས་དབང་བྱུག་སྤྲེ་གཙོ་བོ་རྣམས་གྱིས་མཆོད་མ། །དབང་ལྷན་གྱི་
 འཁོར་འབྱུང་པོ་དང་སྤྱིན་པའི་འཁོར་རོ་ལངས་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་འཁོར་བྱི་ཐ་རྣམས་
 དང་། །ལུས་རན་གྱི་འཁོར་གཞོད་སྤྱིན་ཆོགས་གྱིས་ཀྱང་མདུན་ནས་བསྟོད་པ་
 ལའོ། །དྲུག་པ་ནི། བྱག་འཆའ་ལོ་གང་ལ་ན་ཞལ་ནས་པ་རོལ་འཛོམས་བྱེད་གྱི་སྤྲ་
 དྲེ་ཅེས་བྱ་བ་དང་འགས་བྱེད་གྱི་སྤྲ་པཎ་གྱིས། །པ་རོལ་གྱི་བསམས་སྦྱོར་རན་པའི་
 འཁྲུལ་འཁོར་རབ་ཏུ་འཛོམས་མ། །གཡས་བསྐྱེམས་གཡོན་བརྒྱངས་ཞབས་གྱིས་
 བྱད་མ་དང་ཐད་འདྲེ་སོགས་མནན་ཏེ། །སྤྲ་ལས་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་འབར་ཞིང་འཁྲུག་པ་
 དང་ཤིན་ཏུ་འབར་བས་ཐལ་བར་སྤྲེག་མ་ལའོ། །

གཉིས་པ་ཁྲོ་མོའི་རྣམ་པའི་སྟོན་སྟོན་བསྟོད་པ་ལ་བདུན། བདུད་དང་སྤྱི་བ་
 གཉིས་སྦྱོང་བའི་སྟོན་སྟོན་བསྟོད་པ་དང་། བྱག་མཆོན་གྱི་སྟོན་སྟོན་བསྟོད་པ། དབྱ་རྒྱན་
 དང་བཞད་སྤྱི་སྟོན་སྟོན་བསྟོད་པ། ཕྱོགས་སྦྱོང་གིས་འཕྲིན་ལས་སྤྱི་བ་པའི་སྟོན་སྟོན་

བསྟོད་པ། དབུ་རྒྱ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ། དག་པོའི་བཞུགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་
པ། རྒྱ་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱག་འཆའ་ལོ་གང་ལ་ན་ཏུ་རེ་སྟེ་སྦྲུང་མ་འཛུགས་པ་ཆེན་མོ་སྟེ་
ལེན་ཏུ་དག་མོའི་རྣམ་འགྲུར་ཅན། །བདུད་གྱི་ནང་ནས་འདུལ་དཀའ་བའི་དཔའ་བོ་སྟེ་
ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཞི་རྣམ་པར་འཛོམས་མ། །རྩ་སྤྱེས་ཞལ་ནི་ཁོ་གཉེར་དང་
ལྡན་པར་མཛད་པ་དེས། །དག་པོ་སྟེ་ཤེས་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ་གསོད་མ་
ལའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཕྱག་གཡོན་པས་མཇུབ་མོ་དང་གུང་མོ་དང་
མཐེའུ་རྩུང་གསུམ་སྤྱིང་བ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཆོན་པའི་ཕྱག་རྒྱའི། །སོར་མོས་
ཐུགས་ཀར་རྣམ་པར་བརྒྱན་མ། །མ་ལུས་ཕྱོགས་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཕྱག་གཡས་པའི་
མཆོག་སྦྱིན་གྱི་མཐེའུ་འཁོར་ལོས་བརྒྱན་པ་ལས་འཕྲོས་པའི། །རང་གི་འོད་གྱི་
ཆོགས་རྣམས་པན་ཚུན་འབྲུག་པས་གང་བར་མཛད་ནས་འོད་གཞན་ཐམས་ཅད་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མ་ལའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕྱག་འཆའ་ལོ་གང་ལ་ན་དད་པ་ཅན་ལ་
རབ་ཏུ་དགའ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་མ་དད་པ་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པས་བཅིང་ཆགས་
པའི། །རིན་པོ་ཆའི་དབུ་རྒྱ་འོད་སྒྲ་ཆོགས་གྱི་སྤང་བ་སྟེལ་མ། །སྤྲུགས་གྱི་བཞད་པ་
རབ་བཞད་ཏུ་རྒྱ་ར་ཡི་སྤྲས། །འདོད་ཁམས་གྱི་བདག་པོ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་སྤྲུག་
དང་དེའི་དབང་དུ་སོར་བའི་འཛུགས་ཉེན་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་མཛད་མ་ལའོ། །

བཞི་པ་ནི། ཕྱག་འཆའ་ལོ་གང་ལ་ན་ས་གཞི་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་སྤྱོད་བརྩུ་དང་
དེའི་འཁོར་གྱི་ཆོགས་རྣམས། །ཐམས་ཅད་འཕྲིན་ལས་སྤྱབ་པའི་བྲན་དུ་འགྲུགས་
པར་རུས་པ་ཉིད་མ། །དེའི་ཞལ་ཁོ་གཉེར་གཡོ་བའི་རྣམ་ཅན་དང་ཐུགས་ཀའི་ཡི་གེ་

རྩུ་གིས་འདོད་རྒྱ་བཀྲག་ནས། །པོངས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྐྱོལ་མ་ལའོ། །ལྷ་པ་
 བློ། ལྷག་འཆལ་ལོ་གང་ལ་ན་རྩ་བའི་དྲུམ་བྱས་ཏེ་ཆོས་པ་གཅིག་གི་རྩ་བས་དབྱ་
 བརྒྱན་ཅིང་། །དེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་
 འཛིན་ཏུ་འབར་མ། །རལ་པའི་ཁྱོད་ན་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་རིགས་བདག་ཏུ་
 བཞུགས་པ་ལས། །རྒྱག་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འཛིན་ཏུ་འོད་རབ་སྐྱོ་བར་མཛད་
 མ་ལའོ། །དྲུག་པ་བློ། ལྷག་འཆལ་ལོ་བསྐྱལ་པ་མཐའ་མའི་མེ་སྟེ་འཛིག་པའི་བསྐྱལ་
 པའི་དྲུམ་གྱི་མེ་ལྟར། །ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་འབར་བའི་སྤེང་བ་འཇུག་བའི་དབྱས་ན་གནས་
 མ། །ཞབས་གཡས་བརྒྱངས་གཡོན་བསྐྱམས་པར་བཞུགས་ནས་ཆོས་གྱི་འཕོར་ལོ་
 གྲུན་ནས་བསྐྱོར་བ་ལ་དགའ་བའི། །གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་གྱི་སྤྱི་ནང་གི་དབང་ཡི་དབྱང་ནི་
 རྣམ་པར་འཛོམས་མ་ལའོ། །བདུན་པ་བློ། ལྷག་འཆལ་ལོ་གང་ལ་ན་རི་རབ་སྤྱིང་དང་
 བཅས་པའི་ས་གཞིའི་རོས་ལ་ལྷག་གི། མཐེལ་གྱིས་བསྐྱུན་ཅིང་ཞབས་གྱིས་བརྒྱང་
 མ། །ཁྱོ་གཉིར་ཅན་མཛད་དེའི་ལྷག་ཞབས་སུ་གནས་པའི་ཡི་གེ་རྩུ་གིས་རྫོང་མེའི་
 ཆར་སྐྱོས་པས། །ས་འོག་རིམ་པ་བདུན་པོ་སྟེ་གཞི་དང་། ལྷག་པའི་གཞི་དང་། གཞི་
 མེད་པ་དང་། གཞི་ཉིད་དང་། བརྒྱད་གྱི་གཞི་དང་། གཞི་བཟང་པོ་དང་། དག་པའི་གཞི་
 རྣམས་སུ་གནས་པའི་གདུག་པ་ཅན་གྲུན་ནི་འགོམས་པར་མཛད་མ་ལའོ། །གཉིས་པ་
 ཆོས་སྤྱིའི་རྣམ་པའི་སྐྱོན་ས་བསྟོད་པ་བློ། ལྷག་འཆལ་ལོ་གང་ལ་ན་འབྲས་བུ་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་མེད་པས་བདེ་མ་དང་རྒྱ་མི་དགེ་བ་སྤངས་པས་དགེ་མ་དང་ཉོན་མོངས་མེད་
 པས་ཞི་མ། །སྤྱིབ་གཉིས་གྱི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཞི་བ་མཆོག་གི་དབྱིངས་ལ་
 མཛོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་དེའི་སྐྱོད་ཡུལ་ཅན་ཉིད་མ་སྟེ། །དེའི་མཐུས་

སྒྲོལ་མ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རིག་སྒྲགས། ཏུ་རེ་ཏུ་རེ་ཏུ་རེ་ཞེས་པའི་མཛད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་འགོར་ཨོ་དང་ཡང་དག་ཐུན་པའི་སྒྲགས་ཀྱིས། །སྤྲིག་བ་ཆེན་པོ་སོགས་འཛེམས་བ་ཉིད་མ་ལའོ། །གསུམ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བསྟོད་བ་ལ་དུག་ཞི་ཁོང་སྒྲགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བསྟོད་བ་དང་། །ཁོ་མོས་ས་གསུམ་གཡོ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བསྟོད་བ། །བཏན་གཡོའི་དུག་རྒྱུས་སེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བསྟོད་བ། །ཅོད་བ་དང་མི་ལམ་ངན་བ་སེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བསྟོད་བ། །རིམས་ནད་སེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བསྟོད་བ། །གདོན་དང་རོ་ལངས་འཛེམས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བསྟོད་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱག་འཆལ་ལོ་གང་ལ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་རབ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི། །སྤྱི་ནང་གི་དག་ཡི་ལུས་ནི་རྣམ་པར་འགེམས་མ་སྟེ། །དེ་ཡང་སྒྲོལ་མ་ཞི་བ་ལ་སྒྲགས་ཀར་རྩྱུ་ཡིག་གི་མཐར་ཡི་གེ་བཅུ་པའི་རག་ནི་སྟེ་ཨོ་ཏུ་རེ་ཏུ་རེ་ཏུ་རེ་སྒྲུ། །ཞེས་པའི་རིག་སྒྲགས་དང་། །ཁོ་མོ་ལ་སྒྲགས་ཀར་རྩྱུ་ཡིག་གི་མཐར། །ཨོ་ན་མོ་ཏ་རེ། །ན་མོ་ཏ་རེ་རྩྱུ་ཏ་རེ་སྒྲུ། །ཞེས་བཀོད་པའི་སྒྲོན་སྟེ། །རིམ་བཞིན་རིག་བ་དང་རྩྱུ་ཀྱི་སྒྲགས་ལས་འོད་ཟེར་སོགས་སྒྲོས་ནས་དག་བཞེགས་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་བར་མཛད་མ་ཉིད་མ་ལའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱག་འཆལ་ལོ་གང་ལ་ན་ཏུ་རེའི་སྟེ་ལྷུང་མའི་ཞབས་གཉིས་ནི་དག་ཏུ་བརྟུན་པས་སོ། །ལྷུང་མ་དེ་རི་འབ་བ་ཞེ་ན་ཡི་གེ་རྩྱུ་གི་རྣམ་པའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཁོ་མོའི་བདག་ཉིད་མའོ། །དེའི་ཞབས་བརྟུན་པས་ནི་རི་རབ་དང་རི་མཚུང་དང་རི་ནག་པོ་འཕྱིགས་བྱེད་སོགས། །འཛིག་ཉེན་གསུམ་སྟེ་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་བླ་དང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་

བཅས་པ་རྣམས་གཡོ་བའི་མཐུ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་མ་ལའོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱག་འཆའ་
ལོ་གང་ལ་ན་ལྟ་ཡི་མཆོ་ལྟར་དཀར་ཞིང་རྒྱུ་པ་པུ་རྣམ་པའི། །རྒྱ་བའི་དབུས་སུ་རི་
དྲགས་རི་ཐོང་གི་རྟགས་ཅན་དེ་བྱག་ན་བསྐྱམས་ནས་བརྟན་པའི་དབུག་སེལ་མ། །ཏུ་
ར་གཉིས་བརྗོད་ཀྱི་ཡི་གེ་བཅུ་པའི་སྤྲགས་ཀྱི་སྤྲུ་ཡི་གནས་སུ་བཞུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་
བཏགས་པའི་སྤྲགས་བརྗོད་པས། །གཡོ་བའི་དབུག་རྣམས་མ་ལུས་པར་ནི་སེལ་མ་
ལའོ། །བཞི་པ་ནི། བྱག་འཆའ་ལོ་གང་ལ་ན་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་ཡི་ཆོགས་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་བྱེན་སོགས་དང་། །ལྟ་པལ་བ་དང་མིའམ་ཅི་སྟེ་སྟོན་པ་རྟ་མགོ་ལ་
སོགས་པ་ཡིས་བསྟེན་མ། །སྟོ་ཀྱན་ནས་ལྟ་མོ་སྟོལ་མའི་སྐྱ་སྟོལ་བ་དང་སྤྲགས་བརྒྱ་
བའི་གོ་ཆ་བགོས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་གཟི་བརྗོད་ཀྱིས། །པ་རོལ་ཀྱི་ཅོད་པ་དང་
མི་ལམ་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་མ་ལའོ། །ལྲ་པ་ནི། བྱག་འཆའ་ལོ་གང་ལ་ན་ཉི་མ་
རྒྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཁྲོ་མོའི་སྤྲུག་གཡས་གཡོན་གཉིས་དང་རྒྱ་བ་རྒྱས་པ་ལྟ་བུའི། །ཞི་
བའི་སྤྲུག་གཉིས་པོ་ལ་ཆེ་བ་དང་བསེལ་བའི་འོད་རབ་གསལ་མ། །ངག་ཏུ་གོང་དུ་
བཞུགས་པ་ལྟར་ཁྲོ་མོའི་སྤྲགས་ཏུ་ར་གཉིས་བརྗོད་དེ་དང་ཞི་བའི་སྤྲགས་ཏུ་རྒྱ་
ཡིས། །ཤིན་ཏུ་དག་པོའི་སྟེ་གསོ་བར་དཀར་བའི་རིམས་ནད་སེལ་མ་ལའོ། །དབུག་པ་
ནི། བྱག་འཆའ་ལོ་གང་ལ་ན་སྐྱ་གསུང་སྤྲགས་གསུམ་ཀྱི་དེ་ཉིད་གསུམ་ཏེ་ཨོ་ཨ་ཧྲུ་
རྣམས་གནས་གསུམ་དུ་བཀོད་དེ་བསྟོམས་པས། །སྟོ་གསུམ་ཉེར་འཆེ་ཞི་བའི་མཐུ་
དང་ཡང་དག་ལྷན་མ། །ནམ་གྱ་སོགས་གདོན་བཙོ་བརྒྱད་དང་རོ་ལངས་ཀྱི་ཆོད་
གཏོང་སོགས་འདྲ་སྤྲགས་དང་གཞོད་སྤྲུག་ཀྱི་གཞོད་པའི་ཆོགས་རྣམས། །འཛོམས་
པ་ཏུ་རེ་རབ་མཆོག་གི་བདག་ཉིད་མ་ལའོ། །གསུམ་པ་མཐུག་བསྐྱུ་བ་ནི། །ཞི་ཁྲོའི་ཅ་

བའི་སྐྱགས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་ལ་བསྟོད་པ་འདི་དང་། བྱག་འཆའ་བ་ལ་
ནི་ཆོགས་བཅད་ཉི་ཤུ་ཙུག་གཅིག་ཡོད་པའོ། །

ཞེས་པ་འདི་ནི་དགེ་མིང་པ་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་རྒྱ་བ་ནས་༡༠༠༩། ༧།
༥༩ན་ཚུམ་སྒྲིག་བགྲིས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

༢༡། །ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བདེན་གཉིས་དོ་སྟོན།

༺ ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཞུམ་གཞི་བདེན་པ་གཉིས། ལམ་ཐབས་
ཤེས་གཉིས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན། འདིར་བདེན་པ་གཉིས་བཤད་
པ་ལ་བཞི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁུངས་དང་། བདེན་གཉིས་ཤེས་པའི་པན་ཡོན། བདེན་
གཉིས་མ་ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དངོས་
སོ། །དང་པོ་ནི། ཡབ་སྐུ་མཇུག་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱན་རྫོང་
དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་སྐྱགས་སུ་རྒྱུད་དེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀྱན་རྫོང་དང་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
འབྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་བུ་བསྟེན་པ་
གང་། །དོ་མཆར་བས་ཀྱང་འདི་དོ་མཆར། །ཆེད་བྱུང་བས་ཀྱང་འདི་ཆེད་བྱུང་། །ཞེས་
དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ཀྱན་རྫོང་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་བྱུར་
པ། །དང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་དང་པ་ཡིས། །མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རྒྱང་
གི་ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་མཆོག་ཏུ་
འགྲོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོ་ལས། འཛིག་ཉེན་འདི་ན་པལ་ཆར་ཡོད་

བ་ཉིད་དང་། མེད་པ་ཉིད་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་ཏེ། འདིའི་དབང་གིས་སྤྱེ་བ་དང་གྲ་བ་
དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ཐུང་ན་སོགས་སྤྱིང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཅུ་ཤེས་ལས།
གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་སངས་
རྒྱུ་བ་བསྟན་པ་ནི། །ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་མཛོང་། །ཞེས་སོ། །

བཞི་བ་བདེན་གཉིས་བཤད་པ་དངོས་ལ་ལྟ། ༡ ་ཤེ་བྲག་སྤྱ་བ་དང་ལུང་གི་
རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྤེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས། ༢ ་ཤེ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་
མདོ་སྤེ་པའི་བདེན་གཉིས། ༣ ་ཤེ་སེམས་ཅན་པའི་བདེན་གཉིས། ༤ ་ཤེ་དབྱུ་མ་རང་
རྒྱད་པའི་བདེན་གཉིས། ༥ ་ཤེ་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་བདེན་གཉིས་བཤད་པའོ། །

༡ ་ཤེ་བྲག་སྤྱ་བ་དང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྤེ་པ། དང་པོ་ལ་གསུམ།
བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྲངས་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱ་བཤད། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒོ་ཡིས་
གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒོ་མི་འཇུག་པ། །བྱམ་ཚུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་
དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྤྱ་བཤད་
ནི། བྱམ་བ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། །ཁྱོད་ཀྱི་གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་རྣམས་སན་ཚུན་བཏེན་པ་ན་བྱམ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་བདེན་
པར་སྤྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་བརྒྱན་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་
སྤྱ་དེ་མཆིམས་མཛོད་ལས། བདེན་དང་ལེགས་དང་ཡོད་པ་དང་། །བསྤྲུགས་པ་
མཆོད་ཡོད་རྣམས་ལས་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་འཇུག་ས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་
སྐབས་འདིར་བདེན་རྒྱུན་གཉིས་ཀྱི་བདེན་པའམ་ཡོད་པ་ལ་གོ་དགོས་པར་གསུངས།

དོན་དམ་བདེན་པའི་སྤྲོ་བ་ཤད་ནི། གཞུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་
ཞེས་བརྗོད་དེ། བཅོམ་པ་དང་སྒྲོས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསལ་ཡང་ཁྱོད་གཞུགས་སུ་
ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་དོན་དམ་ཞེས་པ་ཆ་ཤས་ལ་མི་སྟོས་པར་
འཛིན་སྟབས་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་བདེན་པ་ཞེས་པ་རིགས་པས་འཇུག་པ་སོགས་ལ་བྱེད་
དོ། །གསུམ་པ་ནི། བཅོམ་པའམ་སྒྲོས་ཆ་ཤས་གཞན་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་
མི་འཇུག་པའི་ཆོས། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབྱེ་བས་གྱི་
གུན་རྫོབ་སྟེ་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོགས་པའི་གུན་རྫོབ་སྟེ་ཆུ་ལྟ་བུ་གཉིས་སོ། །བཅོམ་
པའམ་སྒྲོས་ཆ་ཤས་གཞན་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འཇུག་པའི་ཆོས། དོན་དམ་
བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས། དེར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ཏེ་རྩལ་སྒྲན་
ཚོགས་གྱི་ཆ་མེད་དང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ལྟ་བུ། དེར་གྱུར་པའི་འདུས་མ་བྱས་
ནི། རྣམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་
ལྟ་བུའོ། །

༡ ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་གྱི་བདེན་གཉིས་ལ་
གསུམ། བདེན་གཉིས་གྱི་ཁྱད་སྤྲོད། བདེན་གཉིས་གྱི་སྤྲོ་བ་ཤད། བདེན་གཉིས་གྱི་
མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དོན་དམ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་
གང་། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །གཞན་ནི་གུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། །དེ་དག་རང་
སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་བཤད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྤྲོ་
བ་ཤད་ནི། །ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། སྒྲོ་
གུན་རྫོབ་པའི་སྤྱང་ཁོར་བདེན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྒྲོ་གུན་རྫོབ་ནི་

རང་བཞིན་འདྲེས་པར་སྒྲུང་བའི་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་དོ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་སྒྲུབ་པ་འད-
མི། ཤིང་ཚོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། སློབ་དོན་དམ་པའི་སྒྲུང་
དོར་བདེན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། འདིར་སློབ་དོན་དམ་ཞེས་པ་རང་མཚན་
ལ་མ་འབྲུལ་བའི་མདོན་སྤུམ་ལ་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་
དུ་བྱུང་བའི་ཚོས། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་ལྟ་
དེ་དང་རྟོག་པ། བརྒྱན་པར་བྱུང་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་
མ་ཡིན་པར་རང་དོས་ནས་བྱུང་བའི་ཚོས། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་
ན། ཤིང་ལྟ་བུ། དེ་དང་མི་རྟོག་པ། བདེན་པར་བྱུང་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ།

གཞན་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་བྱེད་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་བྱིར། །ཞེས་
སོགས་ལྟར། ལྷགས་འདིར་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། རང་མཚན་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་
པར་ཡོད་དེ། རང་འབྲས་སྐྱེས་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རང་སྒྲུང་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློབ་ལ་མི་འདྲ་བ་སྟེ་སྤྱན་མོང་མིན་པར་སྒྲུང་བའི་བྱིར་དང་། རྫོང་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱིའི་བདག་སྤྱིན་ཅམ་ལས་རང་གི་དོ་སྤོ་རྫོགས་པར་སློབ་ཡུལ་དུ་འཆར་མི་
རྒྱས་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རང་ལས་གཞན་པའི་དབང་སྤོ་དང་ཡོད་བྱེད་
སོགས་སྤྱི་མཚན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་རང་གི་སྤྱོད་ལྷགས་ཀྱི་དོས་ནས་བྱུང་བ་
མེད་ན་རང་རྟོགས་པའི་སློབ་སྤྱི་བ་མེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟོ། །ཞེས་དང་། ཡང་
སྤྱི་མཚན་ཚོས་ཅན། གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་
མི་རྒྱས་པ་དང་། རང་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློབ་ལ་སྤྱན་མོང་བར་སྒྲུང་བ་དང་། རྫོང་
བྱེད་སྤྱིའི་བདག་སྤྱིན་ཅམ་ལས་རང་གི་དོ་སྤོ་རྫོགས་པར་སློབ་ཡུལ་དུ་འཆར་སྤྱབ་པ་

དང་། དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་དང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་རང་རྟོགས་
པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་སོ། །

༣ ་ སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་གྱི་བདེན་གཉིས་ལ་གསུམ། བདེན་གཉིས་གྱི་
ཁུངས། བདེན་གཉིས་གྱི་སྒྲ་བཤད། བདེན་གཉིས་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། མདོ་ལས། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་
ཟད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི།
བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། བཏགས་པའི་ཀུན་
རྫོབ་དང་། ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་གསུམ་གྱི་ངོར་རམ་དེ་
གསུམ་གྱི་དབང་གིས་བདེན་པའམ་ཡོད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། འདིར་
བཤད་པའི་ཀུན་རྫོབ་གསུམ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་ཀུན་བཏགས་འདོགས་བྱེད་གྱི་རྟོག་
པ་དང་། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྗོད་བྱེད་གྱི་སྒྲ་གསུམ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དོན་དམ་པ་
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་བྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་ནི། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། རྣམ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་བྱ་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དག་གི་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་ཀུན་ནས་སྟོང་པའི་དོན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཞག་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམ་ན་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་བའི་
དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པའི་ཆོས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མིང་
གི་རྣམ་གངས་ནི། བ་སྟོད་བདེན་པ་དང་རྩུན་པ་དང་། སྒྲ་པའི་ཆོས་དང་། སྤང་ཚུལ་

དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་སོ། །མཆན་གཞི་ནི། མཆན་ཉིད་གསུམ་ལས་
གཞན་དབང་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་ནི།
གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམ་ན་སྤྱི་བ་བ་དག་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་མཐར་
ཐུག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་མཐའ་དང་། དོན་དམ་དང་།
མི་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་དང་། སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་ཆོས་སོགས་
སོ། །མཆན་གཞི་ནི། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །

༤ །དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ལ་གསུམ། བདེན་གཉིས་
ཀྱི་ཁུངས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོའི་ཁུངས་ནི། གོང་དུ་སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་བ་
ལྟར་རོ། །མདོ་ལས། འཛིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་པར། །བདེན་བ་
འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་འདོམས་པར་མཛད། །གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་
སྟེ། །བདེན་བ་གསུམ་པ་ནས་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྐྱབ་བཤད་ནི། །བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་བ་
ཞེས་བརྗོད་དེ། ལྟོ་ཀུན་རྫོབ་བ་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པའི་དོར་བདེན་པས་ན་དེ་ལྟར་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལང་ག་ཤེགས་ལས། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་
པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འཇུག་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་
ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་དང་། བདེན་གཉིས་ལས། གང་ཞིག་གིས་སམ་གང་ཞིག་
ལ། །ཡང་དག་སྤྱི་བ་ཁྱེད་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །དེས་ན་འདི་ཀུན་བདེན་བ་སྟེ། །དམ་པའི་
དོན་དུ་བདེན་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་བདེན་བ་

ཞེས་བརྗོད་དེ། དམ་པ་ནི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། ཁྱོད་
དེའི་རྙིང་དོན་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་པ་དང་། གནས་ཚུལ་གཞན་དུ་གནས་ཤིང་སྤང་
ཚུལ་གཞན་དུ་སྤང་བའི་བསྐྱུ་བ་མེད་པས་ན་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྲིས། གསུམ་
པ་ནི། ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་ཆད་མར་སོང་
བའི་རྙིང་དོན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི། ཀ་བ་ལྟ་
བུའོ། །མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཆད་མས་རང་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་
དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མར་སོང་བའི་རྙིང་དོན་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་
ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི། ཀ་བའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་
བ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་
མས་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་
ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

༥ །དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་བཤད་པ་ལ་ལྟ། དེན་
གཉིས་ཀྱི་ཁུངས་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་པཤད། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་
དབྱེ་བ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དང་པར་བསྟན་བ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
ཡོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སེམས་ཅམ་པའི་སྐྱབས་ལྟར་དང་། བསྟན་
བཅོས་ནི། ཅ་ཤེས་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་བ། །བདེན་པ་གཉིས་
ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། དངོས་ཀྱང་ཡང་དག་བརྟེན་
པ་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྙིང་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྲུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་

བ་ལ་གཉིས། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྤྲ་བ་ཤད་ནི། འདིར་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པའི་
 རོར་བདེན་བས་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་སྤྲ་བ་ཤད་ནི། ཆོག་གསལ་
 ལས། དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་དེ་ཡིན་བས་ན་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ཉིད་བདེན་
 བ་ཡིན་བས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཛིག་ཚུལ་རང་རྒྱུད་པའི་
 སྐབས་ལྟར་ཡང་དགག་བྱ་ལ་ཤ་རགས་ཆེ་བས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལའང་ཤ་
 རགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཆེ་བ་ཤེས་གཤམ་ཆེད། །བཞི་པ་ནི། ཤེས་རབ་སྣང་བོ་ལས།
 གཟུགས་སྣང་པའོ། །སྣང་དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། །གཟུགས་ལས་
 སྣང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྣང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། གུན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད་པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། གུན་རྫོབ་སྣང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སྣང་ཉིད་ཁོ་ན་གུན་རྫོབ་ཡིན། །ཞེས་
 བ་ལྟར་རོ། །གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ། སྤྱིར་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་གཉིས་མི་འཛིག་ཏེ།
 གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ལོག་པ་འམ་རྒྱན་པ་ཡིན་བས་བྲབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བས་
 འདིར་དབྱ་མ་འབྲུག་པ་ལས། གཞོད་པ་མེད་པའི་དབང་བོ་དུག་ནམས་ཀྱིས། །བཟུང་
 བ་གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ། །འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་
 བོ། །འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་ནམ་པར་བཞག །ཅེས་བ་ལྟར། དོན་དམ་ལ་
 དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐ་སྣང་པའི་ཤེས་ངོ་ཙམ་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཡང་
 ལོག་གཉིས་སམ་བདེན་པ་དང་རྒྱན་པ་གཉིས་ཡོད། དང་བོ་ནི་རྟ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་
 མི་ལམ་ཀྱི་རྟ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། བདག་མེད་གཉིས་ཏེ་གང་ཟག་

དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་སོ། །ལྷ་པ་དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཤེས་བྱེད་མདོ་བསྟན་གྱི་ཁུངས་འགོད་པ་དང་། སྤྱང་པོ་བཤད་
བའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། སྤྲུལ་གསུམ་ཡིད་དགའ་མེ་རྟག་ཁ་བྱེ་ཞིང་། །གསེར་གྱི་
ཁང་མཆོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་ན་དེ་ལའང་བྱེད་པོ་འགའ་མེད་དེ། །དེ་དག་
རྟག་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། །རྟག་བའི་དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་རྣམ་བཞགས་
ཏེ། །ཞེས་དང་། །དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་
མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འཁྲལ་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་
དང་། །རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། །སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཚུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རྒྱང་མིན་ནམ་
མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བུ་གང་། །སྐྱེས་
བུ་ཁམས་བྱག་འདུས་བའི་ཕྱིར། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ངེ་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་
རེ་རེ་ཡང་། །འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་
གསུམ། དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་། དོན་དམ་
དུ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཛོག་ཤེས་པ་ངོ་མཆར་མཛད་བྱུང་དུ་བསྟན་བའོ། །

དེའི་དོན་གྱི་དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། བདེ་སྤྱག་ཐུང་བའི་བདག་ཆོས་ཅན། དོན་
དམ་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་རྟ་བཞིན། ཡང་ན་
གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་མང་པོས་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་དང་། འདིར་
དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དགག་བྱའི་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཚུལ་ལྟར་གྱི་དོན་ཏེ་རང་
ངོས་ནས་བྱུབ་པ་དེའོ། །དེ་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་མེད་པའམ་སྤྱོད་པ་ཉིད་
དོ། །འདིར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་བྱེད་པར་ལེགས་པར་ཤེས་

པར་བྱས་ཏེ། དགག་བྱ་ཕྱ་མོ་ནས་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཤེས་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །
 གཉིས་པ་ནི། བདེ་སྤྱད་སྟོང་པའི་བདག་ཚས་ཅན། གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དེ།
 གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། ཐག་སྤང་དང་ཐག་སྤེལ་སྤྱུལ་གཉིས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅན་ཏུ་
 མཚུངས་ཀྱང་། ཕྱི་མ་གུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་ཅིང་སྤྱ་མ་གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་སྟེ། ཐ་སྙད་པའི་
 ཤེས་པ་ཚད་མའི་ངོར་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟའི་བདག་དེ། ཐ་
 སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ། གྲགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་
 གྱིས་མི་གཞོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཐག་པ་བསྟོགས་པ་ལ་
 བཏགས་པའི་སྤྱུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་
 ཆེ་མོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་
 འགྲེལ་ལས། ཚོས་རྣམས་སྟོང་པ་འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་བྱ་བསྟེན་པ་
 གང་། །ངོ་མཆར་བས་ཀྱང་འདི་ངོ་མཆར། །མཛད་བྱང་བས་ཀྱང་འདི་མཛད་བྱང་། །ཞེས་
 དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་ལྷག་གི། །རྒྱ་ལ་
 སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས། །དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
 པ། །དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་
 འབྱུང་བས། །རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་བྱས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་
 འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་བྱ་བ་བཟའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །

༡༡། །ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ངོ་སྤྲོད།

འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྲེང་ཆོས་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ལས་ནང་པ་
སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་འདི་རྒྱབས་ཆེན་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་
གསལ་པོ་ཡིན། མི་ཆེ་འཆོ་བར་ཆོས་ཤིག་ངེས་པར་དུ་ཡོད་མི་དགོས་པ་ནི་ཆོས་
མེད་མཁའ་གྱི་མི་ཞིག་གིས་ཀྱང་། མི་ཆེ་འཆོ་ཐུབ་པར་མ་ཟད་བྱ་འགྲིགས་པོ་ཞིག་
ཀྱང་འཆོ་ཐུབ་ཀྱིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་ཆགས་པོ་ཞིག་བཏང་བའི་ཆེ།
ཆོས་ནས་བཤད་པའི་བཟང་པོའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་དག་མེད་པ་ཡིན་ན་མི་སྤྲིད་པོ་ཞིག་
ཡོང་མི་ཐུབ་པ་གསལ་པོ་ཡིན། རྒྱ་དངོས་པོ་དང་གཏམ་སྟན་གྲགས་ཇི་ཅམ་ཆེན་པོ་
ཡོད་རུང་། ཡིད་བརྟན་འཕེར་བའི་བདེ་སྤྲིད་ཅིག་ཡོང་མི་ཐུབ། སེམས་དུལ་བ་དང་
བྱམས་བཅའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡོད་ན་ཡིད་བརྟན་འཕེར་བའི་བདེ་སྤྲིད་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་
པ་གསལ་པོ་ཡིན།

དེས་ན་བདེ་སྤྲིད་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ནང་སེམས་ཀྱི་སྤྲོང་ནས་ཡོང་དགོས་པ་ཏ་
ཅང་གསལ་པོ་ཡིན། ཕྱིའི་རྒྱ་དངོས་པོ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་ཡོངས་སྤྲོད། དེ་བཞིན་དུ་
གྲོགས་དང་གཉེན་ཉེ་དུ་སྟོབས་དང་འབྲོར་བ། དབང་ཐང་བཅས་ནི་མཐུན་པའི་རྒྱུན་
ཡིན་ཡང་རྒྱའི་གཙོ་བོ་མིན། རྒྱའི་གཙོ་བོ་མིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་
རྒྱུན་གཅིག་ནང་གི་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་ཕྱོགས་དུལ་པོ་ཞིག་དང་། ཞི་བ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་
ཡིན་ན་ད་དུང་མི་དེ་སེམས་ཁུལ་ཁོ་ན་བྱས་ནས་གནས་དགོས་ཀྱིན་ཡོད། རྒྱུན་
གཅིག་པོ་དེ་ཡོད་ན་ལྟ་གོས་སྤྱོ་པོ་ཡིན་ཡང་མི་དེ་སྤྲིད་པོ་དང་བག་ཐེབས་པོ་བྱས་
ནས་གནས་ཐུབ་གཉེན་ཉེ་དུ་སྤྱི་ཞིག་མེད་པར་བསེ་དུ་ལྟ་བུར་གནས་ཀྱང་། ཞི་བདེ་

བག་མེབས་གདེངས་འཁེལ་ནས་གནས་ཐུབ། སྤྱིར་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིའི་སྤྲང་མི་
 གཤམ་ནས་བུད། བྱི་གཤམ་ཐོབ་ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་བྱི་གཤམ་ལ་སྔོན་མཁན་ཞིག་
 ཡིན་རུང་ནང་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་ཡོད་པ་ནི་གཙུག་པོ་ནང་གི་བསམ་སྒྲོམ་འབྱེང་སོའི་
 ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། ཕྱིའི་རྒྱུན་འདི་དག་མེད་ཀྱང་རྒྱུན་གང་ཡོད་ན་
 བདེ་སྤྱིད་ཡོད་ལ། ཕྱིའི་རྒྱུན་ཆང་མ་འདྲོམས་ཀྱང་རྒྱུན་གཅིག་དེ་མ་ཆང་ན་བདེ་
 སྤྱིད་མི་ཡོང་བ་དེས་རྟགས་ག་རེ་སྟོན་གྱིན་ཡོད་ཅེ་ན། བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙུག་པོ་
 ནང་བསམ་སྒྲོམ་ཐོག་ནས་ཡོང་དགོས་པ་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་ཡིན།དེ་འདྲ་ཡིན་པར་
 བརྟེན་དེར་དུས་སེམས་ཀྱི་དབང་ཆའམ་སེམས་ལ་མཐོང་ཆེ་རུ་འགྲོ་གིན་ཡོད། དེ་
 སྤྱི་ཆོན་རིག་པ་ཆོས་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིའི་སྤྲང་ཕྱི་དངོས་པོ་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་
 འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་དང་། དེ་གཅིག་དུས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་ཐུབ་པར་ཡིད་
 ཆེས་བྱས་ཏེ་བདེ་དོན་ཕྱི་ནས་བཅའ་ནས་བསྐྱད་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེར་སྐབས་སྤྱི་མོ་སྤྱི་
 མོའི་ཐོག་ལ་བབས་དུས་སེམས་ཀྱིས་བཏགས་ཚུལ། སེམས་ཀྱིས་ཐ་སྐྱད་སྤྱོད་
 ཚུལ་བཅས་ལ་ལྟོས་ཆབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བཤད་གྱིན་འདུག་སེམས་ཀྱིས་འཕེན་པ་
 གཏོང་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ན་ཆ་བྱག་རྒྱ་དང་ནད་མི་འབྱུང་བར་ཁྱད་པར་ཆེན་
 པོ་ཡོད་པ་སྟོན་གཞུང་ནང་དུའང་གསལ་གྱི་ཡོད། ད་ལྟ་པན་ཆད་རྩལ་སྟན་རྒྱུང་པའི་
 སྤྲང་ནས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་ནས་བསྐྱད་པ་དང་། དེར་སང་ཆོན་རིག་གི་ཆད་
 མཐོན་པོར་སྤེལ་པའི་དུས་འདིར་གཞི་ནས་སེམས་དེ་གནས་སྐབས་གང་དུའང་གཤམ་
 ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། དབང་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་བཤད་ཀྱི་འདུག་ནང་པའི་གཞུང་
 ནས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལུང་ལ་སྤྱོད་མཁན་ཡང་སེམས་ཡིན་ལ། ལུང་ལ་སྤྱོད་མཁན་གྱི་

སེམས་དེ་མེད་པ་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡང་སེམས་ཡིན་ཞིང་། ས་ལམ་གྱི་ཡོན་
ཏན་དང་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གྲང་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཡོང་
དགོས། མདོར་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཁྱུ་བ་ཆོས་སྐུའི་དབྱིངས་ལས་གཟུགས་སྐུའི་
རོལ་བ་ཡོངས་སྐུལ་གྱི་སྐུར་ཤར་བ་དེ་དག་རྩ་བ་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཤད་དགོས་
པས། ཉན་པའི་གཞུང་ནས་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་ཆགས་པོ་དང་སྤྱི་རིས་སྤྱོད་
བྱེད་ནས་བཤད་པ་དེ་དག་གཤམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་མདོན། མི་ཆེ་འདིའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ཆོས་ལ་དད་པ་མེད་མཁན་ཞིག་ལ་ཡང་ཆོས་ནས་བཤད་པའི་བསྐྱབ་བྱ།
དཔེར་ན་པན་སེམས་དང་། བཟོད་སེམས། ཆོག་ཤེས་བསྟན་རྒྱ་བཅས་བཟང་པོའི་
ཡོན་ཏན་འདི་དག་རྒྱུད་ལ་ལྷན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱིད་པ་དང་བག་ཤེབས་པ་ཡོང་
བ་དང་། འདི་དག་རྒྱུད་ལ་མི་ལྷན་ན་སྦྱིད་པོ་ཡོང་གི་མེད། གང་ལྟར་འཛུལ་བུའི་སྤྱིང་
གི་ཆོས་བརྒྱུད་འདི་དག་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ནང་ཆོས་
དམིགས་བསལ་གྱིས་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དམིགས་བསལ་གང་
འདྲ་བྱས་ནས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་གིས་འཛིན་ཉེན་
བཀོད་པ་པོ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ནང་གསལ་བ་བཞིན་
རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་སྦྱེས་བུ་ཞིག་གི་སྒྲིབ་གཡོ་བ་སྟེན་དུ་བཏང་ནས་བྱུབ་པར་འདོད་
ཀྱི་ཡོད། ཆོས་ལུགས་དེ་དག་པན་ཚུན་དཀོན་མཆོག་གི་རོ་བོ་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
ཡོད་སྤྱིད་ཀྱང་། འཛིན་ཉེན་བཀོད་པ་པོ་འདོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ལ། འཛིན་
ཉེན་འདི་དཀོན་མཆོག་གིས་བཀོད་ནས་ང་ཆོ་དེའི་ནང་གི་མི་ཞིག་ཆགས་ཡོད། གང་
ལྟར་འགྲེལ་བཤད་འདི་ལྟར་བརྒྱབ་ན་ཆད་མ་དཀོན་མཆོག་གི་ལུག་ལ་ཡོད་པ་ལས།

ང་ཚོ་འུ་ལག་པར་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེས་པན་ཐོགས་དང་དགེ་
མཆན་ཉན་ཉན་ཡོད། ཉང་པའི་གཞུང་ནས་བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཞེས་པའི་གོ་
བ་ལེན་ཕྱོགས་ལྟར་ན། ང་རང་ཚོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀོད་པ་
ཡང་མིན། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པའི་རྒྱན་ལ་ཐོག་མ་མེད་པས་སེམས་ཅན་
ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་བསྐྱད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། སྤྱག་བསྐུལ་ཟད་རུང་
ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རང་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་སེལ་རྒྱུའི་ཐབས་མ་ནོར་བ་ཞིག་ཤེས་
པར་བྱས་ནས། དེ་ལག་ཏུ་སྤང་ན་རང་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་ཀྱི་རྒྱ་ཟད་རྒྱ་ཡོད་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐུལ་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ཟད་ནས་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐུལ་ལས་ཐར་རྒྱ་ཡོད་པ་
ཞིག་གི་ལམ་སྲོལ་ལམ་ཚུལ་ལུགས་འདིའི་སྤྱང་ནས་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུགས་སེལ་
ཉིད་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་མལ་བའི་གང་ཟག་ཅིག་མ་ནོར་བའི་ལམ་ལ་
བསྐྱབས་ཤིང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལྟ་བུ་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་ནས་མཐར་རང་རྒྱད་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐུལ་ཀྱི་རྒྱ་ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བཅོམ་ནས་གཏན་ཀྱི་བདེ་བ་
མངོན་དུ་མཛད། དེར་བརྟེན་གཙོ་བོ་རང་གི་ལག་པར་ཡོད་པ་ཡིན། འདིས་སེམས་
ནང་སློབས་པ་བསྐྱེད་རྒྱར་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། བསྐྱན་ཚུལ་འདི་གཞན་དང་མི་
འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་འདྲ་ཡིན་པར་བརྟེན་འདི་གཞན་ཕྱི་མ་ཁས་མ་སྤང་ན་ཕྱི་མའི་
བདེ་བ་འཆོལ་རྒྱུའི་ནམ་ཉིད་དང་དབྱེད་པ་གཏན་ནས་ཡོང་ས་མེད། ཡང་ཐུ་སྟོགས་
པས་འདི་གཞན་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་ཆེ་རབས་མང་པོ་ཞིག་ཁས་སྤངས་པ་དང་། ལས་
ཀྱི་ཐོག་ནས་སྦྱེ་བ་བཟང་ངན་ཡོད་པ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་མཐར་སྤྱག་འདི་གཞན་བཀོད་
པ་པོ་འཕ་དབང་སྤྱག་གི་སྒོ་ཡི་གཡོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་འདོད་ཀྱིན་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་གྱིས་བྱས་པ་དང་། དེ་ཡང་རྩ་
བ་སེམས་མ་དུལ་བའི་དབང་གིས་བྱང་བར་འདོད་ཀྱི་ཡོད།

མདོར་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
ཐོག་མར་བསྐྱོར་བའི་ཆེ་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཚུལ་
དེ་ལྟར་ཡིན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་སྐབས་སུ། བདེན་
བཞིའི་ཚུལ་འདི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་པ་འདིར་ང་ཆོས་གོ་བ་རེས་
པར་ཆགས་དགོས། སྦྱིར་ན་ཆང་མས་མཁྲེན་གསལ་ཡིན་ཡང་བདེན་བཞིའི་ཚུལ་
འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན་ད་རིང་ཅུང་ཟད་ཞུ་ན་སྟུམ་པ་བྱུང་། རང་རེས་སྟུག་
བསྐྱལ་མི་འདོད་པར་བརྟེན་སྟུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་
སྟེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཆོན་པ་གཅིག་དང་། བདེ་སྦྱིད་འདོད་
པར་བརྟེན་བསྐྱབ་བྱའམ་འདོད་བྱའི་འབྲས་བྱ་བདེ་སྦྱིད་ལ་བྱས་ནས། དེ་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ་ནམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཆོན་པ་གཉིས་གསུངས།
མདོར་ན་སྟུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པ་དེ་གཞིར་བྱས་ནས་བདེན་པ་
བཞི་བཀའ་སྟུལ་འདོད་པའི་བདེ་བ་དང་མི་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་འདི་དག་དངོས་
པོའི་ཆོས་ཡིན་པས་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་། འདི་དག་རྒྱ་རྒྱེན་ཅམ་
གྱིས་བྱང་བར་བརྟེན་རང་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གསུངས་པ་ཡིན། བདེ་བའི་རང་
བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡང་སྟུག་བསྐྱལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་
ཞིག་ཏུ་གསུངས་པས་ཆོར་བ་བདེ་བ་མིན་ཀྱང་གཏན་དུ་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་
ལ། འདི་རང་རེས་འདོད་བྱ་ཡང་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བྲལ་བ་རྟག་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་རྒྱེན་

གྲིས་འདུས་བྲས་པ་མིན་ན་ཡང་། ཅ་ཤེས་སྒྲིག་ཆེན་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་སྐྱེས་བུའི་
 ཚོལ་བ་དང་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུག་དགོས་པས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་
 ཡིན། དེས་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པའི་བདེན་པ་འཕམ་གཏན་གྱི་
 བདེ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། བདེན་བཞི་བཀའ་སྡུལ་བ་དེ་ཉ་ཅང་གི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་
 ཡིན།

སྦྱིར་ན་ང་ཆོར་མགོ་ན་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞིག་བྱུང་བའི་ཆེ་དེར་མ་བཟོད་པའི་
 དབང་གིས་འདི་གང་འདྲ་ཞིག་བྲས་ནས་མེལ་དགོས་སམ། སྦྱན་གང་འདྲ་ཞིག་
 བསྟེན་དགོས་སམ་སྦྱུང་བ་བྱུང་ཡང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་སྤྱག་
 བསྐྱེད་བསམས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་མི་འདོད་པའི་སྐྱོ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་
 བཞིན། སྤྱག་བསྐྱེད་ལེགས་པར་ངོ་འཕྲོད་པའི་དོན་དུ་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་མིན་ཡང་
 སྤྱག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་འབྲུག་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། རྩབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་དང་བཅས་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གསུངས། མདོར་ན་རྩབ་པ་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་པ་རང་དབང་མེད་པ་གཞན་དབང་ཅན་གཞན་དབང་དུ་
 མོང་བ་དེ་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན། མཐར་གཏུགས་ན་བདེ་སྦྱིད་འདོད་ཅིང་སྤྱག་
 བསྐྱེད་མི་འདོད་ཀྱང་། ང་ཆོར་ཉག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་བྱུང་བ་རྒྱ་གང་གིས་
 བྲས་སམ་སྦྱུང་ན། དེ་ནི་སྐྱོངས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ལས་དེ་མིན་སྤྱག་བསྐྱེད་
 འབྱུང་བའི་རྒྱ་གཞན་མེད་པས་མ་རིག་པ་གསུངས། མ་རིག་པ་ལ་རིམ་པ་མང་པོ་
 ཡོང་སྟེན་ཀྱང་། མདོར་ན་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལ་སྐྱོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་འཁོར་
 བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་ལ། ཕྱི་མ་འདི་བདེན་འདྲིན་དུ་

བཞེད། དེ་ཡང་གནས་ལུགས་ལ་སྒོངས་པའི་དབང་ལས་འབྲས་ལུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་
འདོད་པ་དང་། བདེ་སྲིད་འདོད་ཀྱང་འབྲས་ལུ་བདེ་སྤྱག་གི་རྒྱ་ལ་མིག་ལྡན་གཡང་
མཆོང་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ཚུལ་འདི་མ་རྟོགས་པའམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལོག་རྟོག་གི་དབང་
ལས་འབྲུང་བའི་ཅ་བ་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་སྒོངས་པའི་དབང་གིས་འབྲུང་བ་ཡིན་
པས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་སྤྱན་ཀྱང་འབྲུང་གི་བྱང་རིམ་གསུངས། འདི་དག་
ཅ་བ་རྣམས་འགེལ་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་དུ་གསུངས་ཀྱང་མཐར་གཏུགས་ན་ཉོན་
མོངས་ལེགས་པར་ངོས་མ་ཟེན་ན་འགྲིགས་ཐབས་མེད་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཞིབ་ཐྱ་ངོས་བཟུང་བའི་དོན་དུ་དབྱ་མའི་གཞུང་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་གསུངས་པའི་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་
མོངས་ངོས་བཟུང་བ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ། དེ་ལྟར་ང་རང་ཆོར་འཁྲུལ་པའི་སྒྲོ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་གི་ཅ་བ་གཏི་སྤྱག་བདེན་འཛིན་གྱིས་ཡུལ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་གང་འདྲ་ཞིག་སྤང་
བ་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ཡུལ་སྤྱང་ནས་སྤང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཤམ་ཏེ་ཡུལ་དེ་
འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་དང་འདོད་པའི་རྣམ་པ་སྦྱེས་ཤིང་།
གཤམ་ཏེ་ཡུལ་དེ་མི་འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་སྤང་སེམས་སྦྱེ་བས་ཆགས་སྤང་གི་
ཅ་བ་གཏི་སྤྱག་བདེན་འཛིན་གྱིས་བྱེད་ཚུལ་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་རེས་སྤྱག་བསྐྱེལ་
མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པ་ད་རིང་གཅིག་ལུ་མིན་པར་ཆེ་རབས་ནས་ཆེ་
རབས་བརྒྱད་དེ་ནན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་གནས་སྤངས་འདི་ལས་མ་བྱུང་བ་ཅ་བ་
གང་འདྲ་ཞིག་གིས་མ་འགྲིགས་པའི་ཚུལ་ལ་བསམས་ན། རང་གི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་
སྤྱང་ནས་ལྟ་ཚུལ་ཞོར་བ་ཞིག་དང་། དེ་འདྲའི་ཆགས་སྤང་གི་དབང་གིས་མི་འདོད་

བཞིན་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་རང་དགར་འཇུག་ཅིང་། དེ་ཡི་དབང་གིས་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཆུ་ཡི་གཉེར་མ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་རང་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞན་དབང་ངམ་བྲན་གཡོག་ཏུ་གནས་ཕྱིན་ཆད་སྦྱིད་པོ་མེད་པ་ཏ་
ཅང་གསལ་པོ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཅ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་ལས་ཉོན་ཀྱི་
གཞན་དབང་ཅན་དང་། དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་འབྱུང་ལ།
ཉོན་མོངས་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ཉིད་བཟ་མི་ཤིས་པའི་ཆོག་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། བཟ་མི་
ཤིས་པའི་ཉོན་མོངས་དེ་ཉིད་དགྲ་ཡི་བྲངས་མ་དེ་ཡིན། སྦྱོད་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པ་
བཞིན་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་པོ་འདི་རང་རེའི་རྒྱད་ལ་བྲ་བྲ་མ་ཉམས་པར་དཔུང་
བསགས་ཏེ་གནས་པའི་རིང་ལ་བདེ་བ་གཏན་ནས་མེད། ཉོན་མོངས་གཅིག་ཕུ་
འདིས་ད་བར་རང་རེ་སྤང་ལ་སྦྱར་བས། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་པོ་འདི་ལས་རྒྱལ་བ་
ཞིག་བྱུང་ན་སྤྱི་དུ་བ་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་དགར་གྱུར་ཀྱང་རང་
ཉིད་ལྷག་ཉིད་མི་སྤྲུག། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་པོ་སྤྱེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་རང་རེ་ཆེ་རབས་
དུ་མར་བརྒྱག་པར་བྱེད་ཀྱས་པས། འདི་འདྲའི་དགྲ་པོ་དེ་རང་རེའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་
བཞིན་དུ་སྦྱོ་བདེ་བག་ཐེབས་རང་གནས་སྤྲུག་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། རི་སྤྱི་ཉོན་
མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བ་དེ་སྤྱི་དུ་བདེ་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་གལ་ཆེ།
རང་དབང་མེད་ཅིང་ལས་ཉོན་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་ཅུང་འདི་
ཡིན། ཆུ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྦྱོ་ཞིག་སྦྱེས་སྤྲུག་ན་རི་ཅམ་
ཉོན་མོངས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མཐོང་བ་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ལ་དགར་མཐོང་
བ་དང་། རི་ཅམ་ཉོན་མོངས་ལ་མི་འདོད་པ་དང་དགར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་ཉོན་

མོངས་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་འདོད་དང་འཐབ་འདོད་སྐྱེ་བ་ཡིན། འོ་ན་ཉོན་མོངས་གཏན་ནས་སྔོང་ཐུབ་པ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད་ཅེ་ན།ཉོན་མོངས་རྒྱུ་ལྷོ་ལོད་པ་ར་ཆོའི་མིག་གིས་མཐོང་ཐུབ། ཁོང་ཁོ་ཆེན་པོའི་མི་ཞིག་རིམ་གྱིས་བཟོད་པའི་པན་ཡོན་བསམ་པ་དང་། ཁོང་ཁོའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་ན་ཁོང་ཁོ་རྒྱུ་ལྷོ་ལོད་པ་མཐོང་ཆོས་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་རྒྱུ་ལྷོ་ལོད་པ་ཐུན་དང་འཐབ་པ་ན་འདོད་ཆགས་ཆེ་དུ་ལྷོ་ལོད་པ་དང་།ཡང་སྐབས་རེ་རྒྱུ་ལྷོ་ལོད་པ་འཇུག་ཡོད།

འོ་ན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་གཏན་ནས་མེད་པ་བཟོ་ཐུབ་བམ། འདི་དག་ནི་དངོས་གནས་ལ་ཆགས་སྤང་གི་སྒོ་སྒྲ་རགས་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་སྒོ་འདི་དག་གི་ཅ་བ་གཉི་ཐུག་བདེན་འཛིན་གྱིས་བྱེད་པ་དབྱ་པའི་གཞུང་དང་ལྷག་པར་རྩེ་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོ་མཛད་དེ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེ་དག་ལ་ང་ཆོས་ཞིབ་དུ་བསམ་པ་དང་། བསམས་ནས་ངེས་པ་སྐྱེས་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་།ཉོན་མོངས་གྱི་ཅ་བ་གཉི་ཐུག་བདེན་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་ད་ལྟ་རང་རེར་ཚུ་ཆོད་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིའི་རིང་མི་ལམ་ཚུན་ཆད་ལ་ཡུལ་གང་སྤང་ནའང་དོན་སྤྱིང་ནས་ཡོད་པར་སྤང་གིན་ཡོད། སྤང་བ་ལྟར་དུ་ཞེན་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སྤང་སྐྱེས་པ་ང་ཆོས་ཤེས་གསལ་ཡིན། དེ་ལྟར་གཉི་ཐུག་བདེན་འཛིན་གྱིས་རང་ཉིད་ཤུངས་ལ་སྒྱུར་ཚུལ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཞིག་དང་། དེ་ལ་རྩུང་ཟད་གོ་བ་ཞིག་ཆགས་ན་གཉི་ཐུག་བདེན་འཛིན་ཟེར་བ་དེ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་སྒོ་ལ་འཆར་ཐུབ། དེ་དང་སྤྱོད་མཚུངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། བདེན་མེད་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་དེ་དག་ལ་མཚོ་བསམ་ཞིག་བཏང་ན་དངོས་གནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་ས་ཡོད་པ་ཞིག་

ཡིན་པ་སློབ་ལ་འཆར་ཐུག། ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་གཏི་ཐུག་བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་
 སྟོབས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་རང་རེའི་རྒྱད་ལ་གྲུ་མ་
 ཉམས་པར་གནས་ཡུང་དེ་ལ་རྩ་བའི་ཁུངས་མེད་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སློབ་ཞིག་
 ཡིན་པས་རྒྱབ་ཉེན་ཆད་མ་མེད་ལ། ཚུར་ཕྱོགས་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་དེ་ད་ལྟ་རང་རེའི་རྒྱད་ལ་གོ་བ་ཅམ་ཡང་ཆགས་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྟོབས་
 པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ་འབད་ན་གང་འཆམས་རྗེས་རང་རྒྱད་ལ་ངེས་ཤེས་ཐོབ་པ་
 ཞིག་བྱུང་ན་ནི་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་དེ་རི་ཅམ་དཔྱད་པ་
 དེ་ཅམ་དུ་ངེས་པ་འུགས་ཆེ་དུ་འགྲོ་བས་འདི་ལྟར་གཏི་ཐུག་བདེན་འཛིན་ཉིད་ཟད་
 རྒྱ་དང་། སྟོབས་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཤེས་ཤིང་། སྟོབས་རྒྱུད་དུ་སོང་བ་ཅམ་དུ་མ་
 ཟད་གཏན་ནས་ཟད་པ་འང་ཡོད་ཚུལ་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་འུ་གཉིས་པའི་སྐྱབས་ནས་
 གསུངས་པ་དང་། ལྷག་པར་རྒྱད་ཟླ་མའི་ནང་ཞིབ་ཅིང་སྤྲོ་བའི་བཤད་པ་མཛད་པ་
 བཞིན་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སློབ་ཡིན་པས་སློབ་བའི་ཚུལ་དུ་
 གནས་ཤིང་ཡུལ་རིག་པའི་བྱས་པ་དེ་རང་ཆས་སུ་གནས་པ་ཞིག་དང་། སྟོན་ཅན་གྱི་
 སློབ་དེ་རྣམས་འབྲེལ་དུང་གི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་དང་རྩ་བའི་སེམས་ཀྱི་གཤེས་ལ་
 ཞུགས་མེད་ལ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་བཅས་ཀྱི་གོ་དོན་མན་ཚུན་
 བསྐྱར་ནས་དཔྱད་ན་སེམས་ལ་སྤྲོ་བའི་བཟོ་ལྟ་ཞིག་ཆགས་རྒྱ་ཡོད། རང་གི་རྒྱད་
 ལ་གནས་ཤིང་ད་བར་རང་ལ་སྤྱུག་པོ་གཏོང་མཁན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཟེར་བ་དེ་ཟད་རྒྱ་
 ཡོད་པར་ཤེས་པ་ན་དུས་ད་ལྟ་བར་དུ་སྤང་ལ་སྦྱོར་མཁན་གྱི་སྤང་བྱེད་དེ་ཉིད་
 གནས་གང་ཡང་དུང་བ་ཞིག་ནས་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པའི་

བདེན་པ་ཞེས་གཏན་དུ་བདེ་བའི་བྲལ་བ་ཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་སྒྲོ་ལ་འཆར་བའི་ཆེ་བྲལ་
བའི་ཡོན་ཏན་དེ་ཐོབ་ན་དངོས་འབྲེལ་སྦྱིད་པོ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གཉེན་
པོ་ལམ་བདེན་སྦྱེས་པའི་སྦྱབས་ཀྱིས་སྤང་བུ་སྦྱོང་དགོས་པ་ལས་སྤང་བུ་སྦྱང་ཅིག་
མ་སྤྲོ་མ་སྦྱང་ཅིག་ཕྱི་མའི་གནས་སྐབས་སུ་འགག་འགྲོ་བའི་དོན་མིན། དེ་ལྟར་བདེན་
པ་བཞི་ལ་དབྱེད་པ་བྱེད་པ་ན་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་མིག་ཁ་འབྲེད་པའི་
ཆོས་འཁོར་ཞིག་བསྐྱོར་བར་ངེས་པ་རྟེན་ནས་འདི་འབྲེལ་ཞིག་ཡོད་བཞིན་དུ་དེའི་རྗེས་
སུ་འབྲངས་ནས་ཉམས་ལེན་ཞིག་མ་བྱེད་ན་ཐབས་མི་འདུག་སྟུང་པ་སྒྲོ་ལ་འཆར་བ་
ཞིག་འོང་། དེ་འབྲེལ་བའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་དབྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཤེས་པ་ལ་ད་
ལྟ་བཞུགས་མ་ཐག་པ་བཞིན་རྩ་བ་གཉི་ལྷག་བདེན་འཛིན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དམ་མེད་པ་དེར་ཐུག་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་ན་དབྱེད་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་
པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་སྟངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤང་རྩལ་དང་གནས་
རྩལ་གཉིས་བསྐྱེགས་ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྲེ་བ་འབྲེད་པ་འིན་ཏུ་ནས་གཤམ་ཆེ། དེ་
ཡང་རྒྱན་དུ་ངོས་ནས་ཁྱས་པ་བཞིན་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་ས་དང་། ལམ་གྱི་བར་སྤྱིག་ས་
མངོན་ཏོགས་རྒྱན་དུ་གསུངས་པ་བཞིན། སྤྱབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སངས་
རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་དབྱེད་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་
གཞི་བདེན་པ་གཉིས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྦྱང་ཅམ་བྱུང་མཐའ་གོང་འོག་ཆང་
མས་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་རུང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དེ་དབྱེད་པའི་གཞུང་ནས་
གསུངས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་དེར་བྱས། དེའི་སྟེང་དུ་ཆོག་གསལ་ནས་གསུངས་པ་
བཞིན་ཉེན་འབྱུང་འཐད་ན་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་འཐད་ཅིང་། འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་

འཐད་ན་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་འཐད་པ་དང་། འགོག་བདེན་དང་ལས་བདེན་ཡང་འཐད་ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དང་། དེ་འཐད་ན་ཆོས་དགོན་མཆོག་འཐད་ལ། དེ་འཐད་ན་དེ་རྒྱ་
ལྷན་གྱི་གང་ཟག་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་བཞི་ལ་སོགས་པ་འཐད་པའམ་ཡོད་ཆོག་
པ་ཡིན། དེ་འཐད་ན་མི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་སངས་རྒྱ་ས་འཕགས་པ་འཐད་ཅེས་
གསུངས་པ་བཞིན། བདེན་པ་གཉིས་ལས་བདེན་པ་བཞི་ལ་གོ་བ་བསྐྱེད། བདེན་པ་
བཞི་ལས་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་གོ་བ་བསྐྱེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱ་ས་དགོན་
མཆོག་དང་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ནམས་གཞི་ནས་རང་རེས་སངས་རྒྱ་ས་ལ་
སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་སྟོན་དུ་རྒྱ་གར་ལ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཁྱེ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། གང་ཟག་དེ་ཉ་ཅང་གི་ཙ་བ་ཆེན་པོ་རེད།
སྐྱབས་སུ་མཆི་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པ་ཞིག་སློ་ལ་འཆར་རྒྱ་ཡོད། ལྷག་དོན་རང་
རེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྷགས་དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་བའི་ཉམས་ལེན་
ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སངས་རྒྱ་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་སྐྱབས་ཞིའི་ནམ་གཞག་ཅིག་
སློ་ལ་འཆར་བའི་སྟངས་ནས་སངས་རྒྱ་ས་ངོ་འཕྲོད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས་ལོ་རྒྱ་ས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆོག་གི་སྐྱེལ་སྐྱེའི་ནམ་པ་ཅན་དེ་ཙམ་ཞིག་སློ་ལ་ཤར་བས་
འདར་གི་མེད། དེ་ལྟར་སྐྱབས་ཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱ་ས་ཤིག་སློ་ལ་འཆར་བ་
དང་། དེ་འདྲ་ཞིག་འཐད་སྟམ་དུ་སེམས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་དུ་སྐྱབས་འགོ་བརྟན་པོ་
ཞིག་འབྱུང་ཐུབ་པ་དགའ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་ནི་
འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱ་ས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཞེས་སྟན་པའི་བ་དན་ས་གསུམ་ན་གཡོ་བ་དེ་ཡི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་པ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་པར་ཤེས་ན་གཞི་ནས་བསྐྱེད་
པ་དེ་སྒྲོན་པའི་སྒྲོན་པ་དེ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། རང་རེས་རྒྱུ་དུ་ཆོས་
དགོན་མཆོག་དེ་རྒྱལ་བ་དངོས་ཡིན་ཞེས་བཤད་གྱིན་ཡོད། ཆོས་དགོན་མཆོག་
རྒྱལ་བ་དངོས་གནས་ཡིན་ཚུལ་ར་འཕྲོད་པའི་སྤྲེང་ནས་སྒྲོན་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་
འཛོལ་དགོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་གལ་ཆེ། དེ་མིན་རང་རེ་དགོན་པར་སྤྲོད་པའི་ཆེ་ལྷ་
ཆས་གྲོན། དཔེ་ཆ་བལྟས། ཉམས་ལེན་ཡང་གང་འཆོམས་བྱས། ཡང་འདྲ་འཛིང་
གཡེང་བའི་གནས་སུ་འཁོད་པའི་ཆེ་ནས་འགྱུར་རྣམས་བརྗེས་ཏེ་ཐོག་མར་ཉམ་རྒྱུང་
ཡོད་པ་དེ་ཡང་མཐུག་ཏུ་མགོ་ཁྱེར་ཁྱེར་ཞིག་ཆགས། གང་ལྟར་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོག་གས་
ཤིག་ཏུ་འགྱུར་འགྲོ་བ་འདི་ནང་སེམས་ལ་ལེགས་བཅོས་མ་བློ་བས་པའི་རྟགས་
གསལ་པོ་ཡིན། རང་རེའི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྤྲོང་ས་གྱི་སྤྲོ་མོའི་གནས་སྤངས་ལྟ་བུ་
ཞིག་ལ་མཆོན་ན། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་འདྲ་འཛིང་གཡེང་བ་འདྲ་མི་འདྲ་དང་ལྟ་བ་འདྲ་
མི་འདྲ་གང་དང་ཡང་འཕྲད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཅ་བ་ནས་མེད། གནས་སྤངས་དེ་འདྲ་
ཞིག་གི་འོག་ནས་རིགས་འགའ་ཞིག་སེམས་མ་དུལ་ཡང་གནས་སྤངས་དང་རྒྱེན་
དམིགས་བསལ་ཞིག་གི་འོག་ནས་འགྲོ་སྤངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་སྐབས་
འབྲེལ་གྱི་བྱུང་ཆོས་ཤིག་ཀྱང་བྱུང་ཡོད། དེར་གི་ཆར་བྱི་ནང་གི་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་
འཕྲད་པའི་དུས་འདིར་རང་རེའི་དད་པ་དེ་ཡང་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་
ན་དཀའ་མོ་ཡིན། དཔེ་ཆ་སློབ་གཉེར་བ་ཆོའི་དད་པ་འདི་བསམ་སྒྲོ་ནན་པོ་ཞིག་
བཏང་ན་འདྲ་གི་མེད། རས་རྟག་ཏུ་ར་ཆོའི་སྤྱི་ཆོག་ནང་དཔེ་ཆ་ལྟ་དགོས་གྱི་འདུག་
ཅས་བཤད་གྱིན་ཡོད། ར་ཆོའི་མང་ཆོག་གྱིས་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་དགོས་གྱི་

འདུག་ནང་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ལམ་རིམ་དང་སློ་སྦྱོང་ལྟ་བུ་ལ་བསྐབས་ནས་བྱི་ནང་གི་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱ་དང་། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའི་ནང་གསེས་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་བྱུང་བར་རྣམས་ཤེས་དགོས་ཀྱི་འདུག་དེ་རྣམས་ཤེས་ན་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་དང་། ནང་པའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་བྱུང་བར་འདི་རྣམས་སློ་ལ་འཆར་བའི་སྟེང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སེམས་ལ་ཤ་ལམ་མེར་ཤར་བ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་མིན་ན་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་དང་། ཡེ་ཤུའི་སྟོན་པ་མ་ཤི་ཀ་དང་། མརྩ་ལྷན་ལྟ་བུ་རྣམས་གཅིག་པ་འབྲ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན་དེ་འབྲ་ཞིག་ཡིན། ང་ཆོས་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་ལ་དམའ་འབེབས་དང་མ་གུས་པ་བྱེད་ཀྱི་མེད། མ་གུས་པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། སོ་སོའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བར་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་ཟེར་གྱིན་ཡོད། དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་ལ་མ་གུས་པ་བྱེད་ན་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། ནང་པ་ཆང་མ་དཔུང་བསྐྱེགས་ནས་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་མེད་པར་བཟོ་མི་ཐུབ། བཙུགས་ལྡན་འདས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་འང་རྒྱ་གར་ཡོངས་རྫོགས་ནང་པར་བསྐྱར་བྱུང་མེད་ན་ད་ལྟ་ང་ཆོས་ནང་པར་བསྐྱར་ག་ལ་ཐུབ། ངས་རྒྱ་གར་བ་ཆོར་རྒྱན་དུ་འདི་ལྟར་ཤོད་གྱིན་ཡོད། ཉིན་དུའི་ཆོས་པ་ཆོས་ཞོགས་པ་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཆོག་འགའ་རེ་བཏོན། མེ་ཉོག་ཕུལ། སློས་ཇི་མ་ཆ་པོ་བདུག་པ་དེ་ཅུ་གྱིས་འགྲིགས་ཀྱི་མེད། ལུ་སྟེགས་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ཆེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་དག་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་ཤོད་གྱིན་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་རང་རེ་ནང་པ་ལ་མཆོན་ནའང་ང་ཆོ་མང་

ཆེ་བས་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། ལག་ཏུ་སྤེང་བ་འདོགས་ཀྱིན་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་དངོས་
འབྲེལ་ཆོས་ཞེས་པ་སེམས་དུལ་བ་ཞིག་དང་། སེམས་ལ་བཟོ་བཅོས་སྤྲོད་པ་ཞིག་
དགོས་པ་ལ། དེར་དོ་སྣང་དེ་ཅུ་མི་བྱེད་པར་ཉིན་རེར་ཁ་ཏོན་ཅུང་ཤུ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་
དང་། གཞུངས་སྒྲགས་བགང་རྒྱ། དུས་དུས་སུ་བྱུག་འཆའ་སྒྲོར་མཆོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་
ཅུ་གྱིས་ནང་པའི་ཆོས་བྱེད་པའི་གོ་ཆོད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་མང་ཆོགས་ནང་མངོན་
གྱིན་འདུག་འདི་ཉན་ཉན་ནོར་བ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་མང་ཆོགས་ནས་ཆོས་ལ་བསྐྱབ་
དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ངས་རྟག་པར་འཛོད་བསྐྱུལ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ལྷག་པར་བསྐྱབ་
བ་སྒོ་བ་གཉེར་གཞན་མཁན་རྣམས་གཞན་དང་འབྲེལ་གྱི་མེད། རྣམ་ཀུན་ལྟ་མ་གོང་མ་
རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་དུ་གསལ་བ་བཞིན་སྤེར་ཅེ་ནང་ལ་གཏད། སྤེར་ཅེ་ནང་ལ་
བཀུག་ཏེ་བསམ་སྒོ་གཏོང་ཤེས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་གཞན་དང་མི་འབྲེལ་པའི་ས་ཆོད་ཆེན་
པོ་ཡོད། ཡང་སྤེར་ཅེ་ནང་ལ་མ་བསྐྱན་པར་གསལ་གསལ་འབྱེད་པ་ཅུ་མི་གྱི་འཆད་ཉན་ལ་
སོང་ན་མཆོན་ཉིད་པ་རྣམས་ཁ་བདེ་ཡང་རྒྱུད་མ་དུལ་བ་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་ན་ཡག་པོ་
མིན། རྣམ་ཀུན་ཁ་རྒྱུན་དུ་འདྲ་། ཀ་བ་ལགས་དང་རྩེད་ཀ་མ་རྒྱག་དགེ་བཤེས་ལགས་
དང་ཆོད་པ་མ་ཆོད། ཅེས་བཤད་སྒོལ་ཡོད་པ་བཞིན་གཞན་སུ་ལའང་བཟོ་ལྟ་སྒོད་
སྒྱབ་པའི་དགེ་བཤེས་ཏེ་ཅང་ཞལ་བདེ་པོ་ཞིག་བྱུང་ནའང་མན་གྱི་མེད། འཆི་ཁར་ཁ་
བདེ་པོ་བཤད་ས་ཡོད་ན་འགྲིགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མེད། སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དེ་
མཆོན་ཉིད་པ་དང་འབྲེལ་པའི་ཁ་བདེ་པོ་མེད་རུང་དབང་ཆེན་པོ་ཡོད། གང་ལྟར་སྤེར་
ཅེ་ནང་ལ་བཀུག་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་མ་སྒྱབ་ན་དགའ་མོ་རེད། དགེ་བཤེས་ཡག་
པོ་མ་བྱེད་ན་བོང་བུ་སྐྱུག་མཐེལ་ལ་སྤྱེས་ཡོང་ཞེས་བཤད་སྒོལ་ཡོད། དེ་ལྟར་རང་

རེའི་སེམས་རྒྱད་དུལ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། གསེར་བྲེང་མ་གཏོགས་རྗེ་རིན་
 པོ་ཆེའི་སྐྱེ་ཆེ་སྤྲད་ཀྱི་གསུང་པལ་མོ་ཆེར་གཤགས་འབྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་པན་པར་
 སེམས་རྒྱད་དུལ་དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཆ་བ་
 ཐམས་ཅད་མཐེན་པས་རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱན་དུའང་ལན་མང་པོར་གསུངས་ཡོད།
 དཔེ་བྲིད་གནང་མཁན་ཆོས་མཁུག་སྟོན་དེ་སེམས་རྒྱད་དུལ་ཐབས་སྟེང་དུ་བརྒྱབ་
 དགོས། ལམ་རིམ་དང་སྒོ་སྟོང་གི་སྟེང་དུ་བབ་དགོས། ཐོག་མར་ཁ་དོག་དཀར་དམར་
 བྲིད་པའི་སྐབས་དགེ་ཆུན་རྣམ་པས། སྤྲུག་གྲུ་འདི་ལ་དཔེ་ཆའི་སྟེང་དུ་ཅིས་རྒྱག་པ་
 མིན་པར་རྒྱད་ལ་ཅིས་རྒྱག་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས། དཔེ་བྲིད་སྐབས་སུ་ངོ་སྟོན་
 གནང་བའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་དེ་རྣམས་མཐུ་བ་མོ་བཅུགས་ས་མེད་པའི་ས་ལམ་
 བཅིས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རེ་རེའི་རྒྱད་ཐོག་ཏུ་ས་ལམ་བཅི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད་
 དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅིགས་ལུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་བཟུང་བའི་སྟེང་ནས་དཔེ་ཆ་སྟོབ་གཉིར་
 གནང་རྒྱུ་དེ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་
 རང་ཤེད་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ནས་དབྱེད་དགོས། དབྱེད་པ་བྱེད་པས་སྤྲིག་པ་
 གསོག་གི་མེད། རང་ཤེད་དང་འབྲེལ་བ་དཔེར་ན་རང་ཉིད་ཡིད་མ་ཆེས་པ་ཙམ་ལས་
 རྒྱུ་མཆན་གཞན་མེད་པར་དབྱེད་ན་ཤེས་རབ་འཆལ་ཉིན་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་རང་རེ་
 པལ་ཆེར་དེ་འདྲ་འོང་ཉིན་མེད། ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞིག་བཏོན། འཇམ་དཔལ་
 དབྱངས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ། རྗེ་ལྷ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ། དེ་ལྟར་གསོལ་འདེབས་
 གྱིན་ལྷབས་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་རབ་དེ་ཤེས་རབ་འཆལ་བར་འབྲུ་མི་སྲིད། གཞན་
 དུ་དབྱེད་པ་གཏན་ནས་མ་བྱས་པར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ་བྱས་པས་གང་ཡང་མི་པན། དེ་

ལྷ་བུའི་སྐོ་ནས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་ནམས་དབྱིས་
ཕྱིན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་
དང་། ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་མཆམས་དེར་གཞི་ནས་རྒྱད་སྟངས་ཉོན་མོངས་
སྤངས་པའི་ཐར་པའི་གོ་འཕང་རྟེན་པ་འདི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཉག་ཅིག་ལ་རག་ལུས་
པར་མཐོང་ནས་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་དོགས་སུ་ཤེས་པ་ཞིག་འོང་བ་
ཡིན། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པར། བསྟན་པའི་ངང་ཚུལ་ཤེས་ནས་སྟོན་པ་ལ། །ཡིད་ཆེས་
རྟེན་པས་རྟག་ཏུ་གང་བར་ཤོག །ཅེས་དང་། ཡང་རྟོགས་བརྗོད་མདུན་ལེགས་མར།
དེ་ལས་དེ་ཡིས་ནི། །བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་དོགས་སུ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྷར་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་དོགས་སུ་ཤེས་པར་དགེ་མཆོན་བྱང་པར་
བ་ཞིག་ཡོད། བདེན་བཞིའི་ཚུལ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་
དབྱུང་པ་བྱས་ནས་སེམས་ལ་ངེས་པ་སྐྱེས་པ་ན་སྒྲོག་སྒྲར་གྱི་རིགས། དཔེར་ན་
དགོས་པ་མཆོག་ངེས་ལེགས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བཀའ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ངེ་ལྷར་དབྱུང་པ་བྱེད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་
པ།རིགས་པ་ཡང་དག་གི་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་ཤིང་། གཞོད་པ་མེད་པར་མཐོང་ནས་
ངེས་པ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ལས་འབྲས་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བའི་སྐོར་ལྷ་བུ་དཔེར་ན། ད་རིང་འདིར་
གནས་གཤིས་ཆ་གང་གི་དུས་ཆོད་འདི་ལ་བསིལ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེད་འཁོར་དེ་ཆོའི་
རིགས་རྒྱ་དང་རྒྱུ་མང་པོ་བསགས་ནས་ཡོང་བ་གསལ་པོ་ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱ་དང་
རྒྱུ་གང་འདྲ་ཞིག་སྟོན་དུ་སོང་ཞེ་ན། དེ་ཤེས་སྐྱབ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་གིས་
གསུངས་ན་མ་གཏོགས་ཤིན་ཏུ་དགའ་མོ་ཡིན། དུས་ཀྱི་བྱང་པར་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་

བདེ་སྤྱད་གི་ཚོར་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོང་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་སྤྱོད་མེད་ཉེས་མཁྱེན་
 མཁྱེན་དེ་རྒྱུན་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་ཡིན། དེ་དག་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གྲུབ་པ་རང་རེས་
 ཚོད་དཔག་བྱས་ཀྱང་། སྤྱི་ཏུ་རྒྱུག་ཏུ་གྱུར་པའི་རིགས་འདི་དག་རིགས་པས་དབྱེད་
 ས་མེད་ཅིང་ཚོད་དཔག་བྱེད་ས་མེད་པའི་རིགས་འདི་དག་གང་ཟག་གསུམ་པག་གང་
 ཟག་ཆད་མ་ཞིག་གི་ངག་ཆད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་
 བྱེད་དགོས་པ་དེའི་རིགས་རྩ་བ་གང་ཟག་དེ་ཡིད་རྟོན་འཕེར་བ་ཡིན་པ་དེ་སོ་སོས་
 བརྟག་དབྱེད་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྤྱི་བརྟག་དབྱེད་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱས་ནས་ཡིད་ཆེས་
 དང་རེས་པ་རྟེན་པ་དང་། དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱུང་བའི་སྤྱི་བརྟག་སྤྱི་བྱེད་སྤྱོད་པ་
 གྱི་གནས་སམ་དོན་བྱེད་ཐུག་པ་དེ་རྒྱུན་པ་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་། དེས་བརྟག་
 པའི་གཞུང་ལྷ་སྤྱི་དངོས་ལྷགས་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་བརྟག་འདི་དངོས་
 འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེས་བརྟག་པའི་བརྟག་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་
 ཀྱི་འཇུག་དོགས་སུ་ཤེས་པ་ཞིག་ཡོང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱོགས་སྤྱང་
 གིས། གཉིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་ནམ་པར་གནས། འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་མི་ཟད་པའི། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། མེད་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་
 མཚོ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་གྱི་སྤྱི་བའི་རྒྱུན་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་
 བརྒྱུད་དེ་འཁོར་བ། འདི་ལྟ་བུའི་འཁོར་བ་སྤྱད་བསྐྱུ་བའི་རྒྱ་མཚོ་མཛོད་ན་ཉེ་བར་
 ལེན་པའི་ཕྱང་པོའི་སྤྱི་རྒྱུན་དེ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན། གང་ལྟར་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་
 དབང་ཅན། ད་ལྟ་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བའི་སྤྱོགས་བྱེད་ཅིང་ཕྱང་པོ་སྤྱི་མ་གྲུབ་པའི་ལས་
 ཉོན་གསར་དུ་གསོག་པར་མཐུན་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་འདི་སྤྱད་

བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཕྱི་འདྲ་ལོ་ཞིག་ཡིན་ན་
ང་ཆོ་དེ་ལས་གྲོས་ས་ཡོད། ཐབས་ཤེས་གཞན་དག་བྱས་ནས་གཡོལ་ས་ཡོད། བྱང་
པོ་འདི་ཉིད་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་འཁུར་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བས་བྱེད་ཐབས་གཞན་མེད། རང་ཤི་
བརྒྱབས་པས་ནི་མི་མན་ལ། དེར་བཞེན་སྟེ་རྒྱུན་གཙོད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།
ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ལས་རང་དབང་མེད་པའི་ཐོག་ནས་སྟེ་རྒྱུན་ལེན་པ་འདི་
འགོ་ག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། འདི་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་སྟེད་
ལེན་གཉིས་ལ་ཐུག་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ལ་ཐུག་པས། མདོར་ན་མ་
རིག་པ་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་མ་རིག་པ་ཟད་པའི་སྟོན་སྟེ་རྒྱུན་ཆོད་དགོས་པ་
ཞིག་དང་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་སྟེད་པ་བྱང་པོའི་འཁུར་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་
སྟེད་ཏུ་གཏན་ཏུ་བདེ་བ་མེད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། རང་ཚུལ་དེ་ལས་སྟོབ་པའི་སྐྱབས་
དེ་གང་གིས་བྱེད་ཐུབ་པམ་སྟེ་མ་ན། ཉེན་ནམ་གང་ཟག་ལ། ཡང་ན་སྐྱབས་གནས་
གང་ལ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་སྟེ་སྤངས་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དང་། ཉོགས་པ་
ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གསུང་གི་ཡོད། སྟོན་རེ་གཉིས་ཅམ་མིན་པ་སྟོན་མ་ལུས་པ་
སྤངས་པ། དེ་ཡང་གཏན་ཏུ་སྤངས་པ། ལེགས་པར་སྤངས་པ། སྤང་མི་ལྟོག་པར་
སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ཅམ་
གྱིས་མི་ཆོག་པར་སྤང་དོར་གྱི་གནས་འདོམས་པ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་དགོས་པས།
གང་ཞིག་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་ཀྱན། །ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་གནས་སྐྱུར་པ། །ཞེས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གྱི་
རིགས་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་སྟེ། མདོར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པ། མཁྱེན་པ་
བརྟན་པ། མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྡན་པའི་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་སྟེ་

སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བ་ཞིག་དང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཐུགས་རྗེའི་
གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པས་སྟོན་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིས་ན་སྟོན་པས་ནས་ཡང་
ཡལ་བར་མི་འདོར་བ། ཐུགས་སྐྱབས་སུ་མཆིས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་སྟོན་པ་རང་
ཉིད་སྟོན་སྟོབ་པ་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་ལ་ཐོག་མར་སྒོ་སྤྱངས། ཐུགས་བསྐྱེད། བྱ་དཀའ་བའི་སྟོང་པ་ལ་བསྐྱབས་
ནས་མཐར་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོའི་གོང་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་གྱི་འཕྲིན་ལས་དུས་
ལས་ནས་ཡང་ཡོལ་བ་མེད་ལ། མདོར་ན་མཁྱེན་བཅེ་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བ་དེ་
འདྲ་ཞིག་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་ན་མི་བསྐྱབ་བ་དང་། སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་པ་ཡིན། དེ་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་དེའི་བསྟན་པ་ལ་གནས་ནས། དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀའ་བ་
དང་། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། བཀའ་བ་དང་། ཐུག་མཆོད་འབྲུལ་བྱེད་པ་སྟེ་
གཙོ་ཆེར་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་བྱས་ནས་དེའི་བསྟན་པ་ལ་གནས་དགོས་ཞེས་བསྟན་
པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་དགོངས་པ་ཐབ་པོ་བཞེས་ན་རང་རེ་འཛུལ་བུའི་སྤྱིང་
འདིའི་སྤྱིང་དུ་མི་ལུས་ཐོབ་པ་དེ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། མི་ལུས་ཐོབ་པ་རན་པ་
ཞིག་གི་སྤྱིང་དུ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ན་ཡ་ལུང་ཆེན་པོ་ཡོད་བསྟན་ལ། བཟང་པོ་ཞིག་གི་
སྤྱིང་ལ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ན་ཏ་ཅང་པན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་བུ་ཡིན་པས་ཆང་
མས་བཟང་པོའི་ཕྱོགས་ལ་དཔེ་བལྟ་དགོས། རན་པའི་ཕྱོགས་ལ་དཔེ་བལྟ་མི་རུང་།
གདན་སའི་ནང་ལ་མཆོན་ན་ཡང་གནས་བཏྲན་འབྲུལ་བ་འཛིན་པ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་ལ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་ལེན་གནང་མཁན་ནམས་ལ་མིག་དཔེ་ཡར་ལྟ་བྱེད་

དགོས། དེ་དག་གི་རྗེས་སྲུ་བསྐབ། དེ་དག་གི་མཛད་པ་ལ་རྗེས་སྲུ་ཡི་རང་བྱེད། རྒྱ་
ལ་དང་དོད་བྱེད་པ་དང་། འདུ་འཛིའི་གཡེང་བ་ལ་དང་དོད་ཅ་བ་ནས་བྱེད་མི་རིགས།
ལྷག་དོན་གྱ་ས་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་བསྐྱད་ནས་འདུ་འཛིའི་གཡེང་བས་མི་ཆེ་བསྐྱལ་བ་
ཡིན་ན་བསྐྱད་ས་མོར་བ་ཡིན། དེ་ལས་ས་གནས་གཞན་དག་ལ་བྱིན་ན་ལེགས་པ་
ཡིན། དེར་སང་གདན་ས་ཆོར་ཤག་ཆང་ནང་གི་ཤག་ཆས་ལ་དང་དོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
ཆོད་འདུག་ཤག་ཆས་མང་དུ་འགོ་བ་དང་། ཤག་ཆས་ཡག་ཏུ་འགོ་གིན་ཡོད་ཆོད་
འདུག་དེ་ཡག་པོ་མ་རེད། དེ་སྤྱོད་ལ་དཔེར་ན་དུགས་པོ་གྲ་ཆང་ལྟ་དུ་གོན་པ་ཁ་
ཤས་ལ་འཛིན་ཆས་གྲ་ཆས་མ་གཏོགས་བཞག་ཆོག་གི་མེད། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་པ་ཆོས་
ཏ་ལས་པའི་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་བསྟེན་གྱིན་འདུག་དོས་རང་དགོན་པ་དེ་ཆོར་
སྐབས་སྐབས་བོད་པའི་གྲ་པ་བྱེད་རང་ཆོ་ལས་དང་དོད་ཆེ་བ་ཡོད་ཅེས་བཤད་གྱིན་
ཡོད། གང་ལྟར་ཁོང་ཆོ་ཏ་ལས་པའི་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཅན་འདུག་རང་ཆོ་ཡང་
དེ་དེ་བཞིན་བྱས་ཏེ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་བསྟེན་རྒྱ་ཏ་ཅང་གཤམ་ཆེན་པོ་ཡིན། ང་ཆོ་
བོད་པའི་གྲ་པ་དངོས་གནས་བྱེད་ན་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་ལྟ་བུ་སྟེ་དཔེར་ན།
གྲ་ཆས་ཆ་ཆང་གཅིག་གིས་ཆོག་པ་བྱེད་དགོས་གྱིན་ཡོད། མདོར་ན་ཆོས་གོས་
སྐྱམ་སྐྱར་ཐོལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། མཁན་པོ་ལ་བསྟོ་བའམ། གཞན་ལ་
བསྟོས་པ་ལས་རང་གིས་བདག་གིར་བྱེད་ན་མི་འགྲིག་སྤྱོད། དངོས་གནས་སྟོན་པའི་
འདུལ་བྲིམས་སྤྱོད་དག་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ང་ཆོས་ཀྱི་ཡངས་བཏང་སྟེ་རྒྱས་སྟོས་
དང་། དང་དོད་གང་འཆམས་བྱེད་གྱིན་ཡོད། གྲ་པས་དང་འདོད་བྱེད་རྒྱ་ཡག་པོ་
མིན། ཤེས་སོང་ངམ། སྤྱི་པའི་གྲ་ཆང་དང་ཁང་ཆན་དེ་ཆོ་གནས་ཚུལ་ཁག་ཁག་

ཡིན། མ་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་ན་མི་འགྲིག་མ་ཅུ་ཞིག་དེས་པར་དུ་དགོས། སྒྲིབ་སོ་སོའ་
འོས་ནས་ག་ཆོད་སྤྱབ་སྤྱབ་ཀྱི་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཉ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་
སོ་ཡིན། དེ་མིན་ད་ལྟ་བར་དུ་རྩལ་ཐག་གནང་བ་རེད་ལ། ད་དུང་ཆང་མས་སྤྱགས་
འཁུར་བ་སྤྱེད་དགོས། ཞེས་སྒྲིབ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་ནས་བཀའ་སྤྱུལ་བཤོ།

བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་དོ་སྤྲོད་སྒྲིབ་བསྐྱུས།

༥ བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལ་བརྒྱས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདེན་བཞིའི་དོ་བོ་ལ་
བརྒྱས་པ་ནི། འདི་ནི་སྤྱུག་བསྐྱུལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་
འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། འདི་ནི་འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། འདི་ནི་ལམ་
འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་བདེན་བཞི་བྱེད་པ་ལ་བརྒྱས་པ་ནི།
སྤྱུག་བསྐྱུལ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ། ལམ་
བསྐྱོམ་པར་བྱ། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་བྱ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་བརྒྱས་པ་ནི།
སྤྱུག་བསྐྱུལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱར་མེད། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་སྤང་
བར་བྱར་མེད། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་སྟེ་མངོན་དུ་བྱར་མེད། ལམ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ་
བསྐྱོམ་པར་བྱར་མེད། ཅས་སོ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ནི།
དང་པོ་སྤྱུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། མི་རྟག་པ། སྤྱུག་བསྐྱུལ་པ། སྒྲིབ་བཀའ་
མེད་པའོ། གཉི་ཡང་། སྤྱུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ། གཅིང་བདེ་རྟག་
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་སོགས་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི། ཐག་
བཅས་ཀྱི་སྤང་སོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་འགའ་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་

ཅན། སྤྱག་བསྐལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
ཅན། སྤྲོང་བ་ཡིན་ཏེ། གཙང་བའི་བདག་དོན་གཞན་གྱིས་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
ཅན། བདག་མེད་བ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་བའི་བདག་གི་ངོ་ཐོར་མ་སྤྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། རྒྱ། ཀུན་འབྱུང་། རབ་སྐྱེ།
རྐྱེན་ནོ། །དེ་ཡང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ། སྤྱག་
བསྐལ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། རྐྱེན་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། དབང་
སྤྱག་སོགས་ཀྱི་སྒྲོའི་གཡོ་བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་
རྟག་ལ་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པར་འཛིན་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར། རྒྱ་སོགས་བཞི་
གསུངས་ཏེ། དེ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། རྒྱའི་རྣམ་པ་ཡིན་
ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་
ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
ཅན། རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐལ་བྲག་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ལྷན་ཅིག་
བྱེད་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། འགོག་པ།
ཞི་བ། གྲུ་ཞོམ། དེས་འབྱུང་ངོ་། །འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ།
ཐར་པ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་
པ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་པ། ཉོན་མོངས་ལན་གཅིག་
སྤངས་ཀྱང་སྤྲང་སྤྲོག་པར་འཛིན་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར་འགོག་པ་སོགས་བཞི་
གསུངས་ཏེ། དེ་ནི། ལས་ཉོན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། འགོག་པའི་

རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལོག་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་
བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཞི་བའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱ་
ལོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བན་བདེའི་རོ་ཐོང་གྲུང་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། དེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་སྐར་མི་འབྱུང་བའི་བྲལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་བ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ལམ། དེགས་པ། སྐྱབ་པ། དེས་འབྱེན་
རོ། །དེ་ཡང་། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ། ཐར་ལམ་ཡེ་མེད་དུ་
འཛིན་པ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ། བསམ་
གཏན་གྱི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་ལམ་དུ་འཛིན་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་གཏན་ཟད་དུ་བྱེད་
པའི་ལམ་མེད་པར་འཛིན་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར་ལམ་སོགས་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི།
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ལམ་
གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པར་བཟོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
དེགས་པའམ་དེགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་སྒྲོན་ས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་
འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཉོན་མོངས་ཙ་བ་ནས་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ནང་ཆོས་རྒྱུད་ཆོགས་ཆུང་གི་ཆོས་དགེ་དགེ་བཤེས་ལྷོ་བཟང་ཆེན་པོས་
ཕྱི་ལོ་༡༠༠༥ ལྷ་ཆེས་༡༧ ལ་སྐོབ་བྱིད་བཀྲིས་པ་ལགས་སོ། །

༡༡། །ཤེས་རབ་སྣང་པོའི་ས་བཅད་དང་མདོ་ཤུག་སྒྲུབ།

འདིར་ཤེས་རབ་སྣང་པོའི་དོན་རྣམ་པར་སྤྲེལ་ལ་བཞི། མཆན་གྱི་དོན་དང་། འགྲུར་གྱི་ཕྱག་གཞུང་གི་དོན། མཐུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས་། མདོ་འབྲུང་བའི་སྐྱེང་གཞི་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་མདོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། ཉམས། རྣམ་པར་བལྟའོ། ཞེས་པའི་བར་དོ། །གཉིས་པ་མདོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་བཞི། ཤུ་རིའི་བྱས་ཤེར་བྱེན་ལ་སྒྲོད་ཚུལ་བྲིས་པ་དང་། དེ་ལ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ལན་བཏབ་པ། དེ་ལ་སྟོན་པས་མཐུན་འགྱུར་བྱིན་པ། འཁོར་རྣམས་དག་འཁྱུར་འཇིན་པར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ནས། རི་ལྷར་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་བར་དོ། །དེས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོད་པ་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ་བྲིས་པའོ། །གཉིས་པ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ལན་བཏབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། དབང་རྒྱལ་ལ་ལམ་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ་སོ་སོར་བསྟན་པ་དང་། དབང་རྫོན་ལ་སྒྲགས་ཆོག་ཙམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱབ་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཆོགས་ལམ་དང་སྒྲོར་ལམ་དུ་ཤེར་བྱེན་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། མཐོང་ལམ་དུ་སྒྲོབ་ཚུལ་བསྟན་པ། སྒོམ་ལམ་དོ་རིམ་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ་བསྟན་པ། མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྒྲུར་ཞིང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། གཟུགས་ཕྱུང་གི་རང་བཞིན་ལ་རིམ་ལྔར་སྒྲོབ་ཚུལ།

རིགས་པ་དེ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་ལྔ་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་སྦྱས་པ་དང།
ནས། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟོ། །ཞེས་པའི་བར་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་སྦྱང་
པའོ། །སྦྱང་བ་ཉིད་གཟུགས་སོ། །གཟུགས་ལས་ཀྱང་སྦྱང་བ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན།
སྦྱང་བ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །དོན་ནི།
གཟུགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱང་བའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱང་བ་ཡིན་བཞིན་དུ་
གཟུགས་སུ་སྦྱང་བའོ། །གཟུགས་ཕུང་ལས་སྦྱང་བ་ཉིད་དོ་པོ་གཞན་མ་ཡིན། སྦྱང་བ་
ཉིད་ལས་ཀྱང་གཟུགས་ཕུང་དོ་པོ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བདེན་གཉིས་དོ་པོ་གཅིག་
ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དང་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་སྟོན་ཅེས་གསུངས།
ཡང་ན་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན།

༡ ། གཟུགས་མིང་རྒྱུ་བཟགས་ཡོད་ཅེས་དུ་གྲུབ་པས་ལྟོས་མེད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྦྱང་བའོ། །༢ ། དེ་ལྟར་གཟུགས་སྦྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ཐ་
སྟོན་བཟགས་ནས་གཟུགས་ཞེས་བཞག་པས་མ་བརྟགས་མ་དཔུང་པར་བྱ་བ་བྱེད་
ལུས་སུ་ཡོད་པས་མིང་ཅེས་མཇུག་སྦྱང་ཅེས་དུ་གཟུགས་སོ། །༣ ། བྱུང་གཞི་
གཟུགས་ཀྱི་སྦྱང་བ་སྟོན་སྦྱང་ཚུལ་ལྟར་གྱི་ཀྱན་རྒྱུ་བདེན་པ་དང་། རང་གི་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད་པ། དེ་གཉིས་དོ་པོ་གཅིག་ལ་
ལྟོག་པ་ཐ་དད་པས་བྱུང་གཞི་གཟུགས་ལས་བྱུང་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྦྱང་བ་ཉིད་དོ་པོ་གཞན་མ་ཡིན། །༤ ། བྱུང་ཆོས་གཟུགས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྦྱང་བ་ཉིད་ལས་ཀྱང་བྱུང་གཞི་གཟུགས་དོ་པོ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་
པའོ། །དེས་ནི་ཐབ་མོ་བྱུང་པར་བཞི་ལྟན་ནས་སྦྱང་བ་བཞི་སྦྱོར་དུ་གྲགས་པ་བསྟན་

པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང། ཉམ་ནས་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྤང་
པའོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་དུ་སློབ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། ལུ་རིའི་བྱ་
དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད། ཉམ་གང་བ་མེད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེས་ནི་ཟབ་
མོ་བྱང་པར་བརྒྱད་ལྟར་དུ་གྲགས་པ་བསྟན་པ་སྟེ་དགག་བྱའི་ཕྱོག་པ་བརྒྱད་བཀག་
ནས་མཐོང་ལམ་དུ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སློ་གསུམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་བསྟན་པར་ངོ་པོ་
ཆེན་པོས་གསུངས། གསུམ་པ་སློམ་ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སློམ་
ལམ་གྱི་ལ་རི་ལྟར་སློབ་ཚུལ་བསྟན་པ་དང། བྱང་པར་རྒྱུའི་དོ་རྩེ་ལྟ་བུ་ལ་རི་ལྟར་
སློབ་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལུ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟ་བུས་ན། ཉམ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་
བར་རོ། །དེས་ནི་མཐོང་ལམ་དུ་དགག་བྱ་བརྒྱད་བཀག་པའི་སློ་ནས་རྣམ་པར་ཐར་
པའི་སློ་གསུམ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རིགས་རྒྱན་གོམས་པའི་སློམ་ལམ་
འབྲུང་ངོ་ཞེས་བེ་མ་ལ་མི་ཐམས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ལུ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་
ཚུབ་སེམས་པ་རྣམས་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
བརྟེན་ཅིང་གནས་ཏེ། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་མི་སློབ་ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།
སེམས་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་ཅིང་སྒྲག་པ་མེད་དོ། །ནས། སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་
རོ། །གཉིས་པ་དབང་ཚོན་ལ་སྒྲགས་ཅམ་གྱིས་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུས་ན་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྒྲགས། ཉམ་གྲག་ཞེས་པའི་བར་རོ། །འདིའི་
ཏུ་བྱ་ཞེས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་དང། གཏེ་གཏེ་ཞེས་པ་སོང་ཞིག་སོང་ཞིག་ཅེས་པ་སྟེ་སྒྲ་
མ་ཆོགས་ལམ་དང་ཕྱི་མ་སྒྲོར་ལམ་དུ་སོང་གིག་ཅེས་པ་དང། སྒྲ་ར་གཏེ་སྒྲ་ར་སྤོ་

གཏེ་ཞེས་པ་པ་རོལ་ཏུ་སོང་ཞིག་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སོང་ཞིག་ཅེས་པ་སྟེ་
 སྡེ་མ་མཐོང་ལམ་དང་ཕྱི་མ་སྟོམ་ལམ་དུ་ཡང་དག་པར་སོང་ཞིག་ཅེས་པ་ལོ། །འོ་རྟེ་
 སྤྲུ་ཞེས་པ་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོར་གཞི་རྩུགས་ཞེས་པ་ལོ། །འདིར་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་
 དགའ་ལྷོས། གཤུལ་བྱ་དབང་རྣམས་འབའ་ཞིག་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྤར་བཤད་པའི་ལམ་
 ལ་སྟོབ་རྩལ་རྟོགས་པར་རྩལ་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྤར་གྱི་གཤུལ་བྱ་དབང་རྩལ་དེ་
 ལ་སྟོས་ཏེ་སྤགས་སུ་བཤད་ཅིང་རྩུད་སྟེ་བཞིར་གཏོགས་པའི་སྤགས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་དང་། དེ་བས་ད་ལྟའི་དུས་སུ་གསུངས་པའི་ཟབ་མོ་བྱུང་བར་བཞི་ལྟན་དང་
 བརྒྱད་ལྟན་གྱི་དོན་འན་པར་བྱས། དེའི་ངང་ནས་ལམ་ལྟའི་བཟོད་རྩལ་སྤགས་ལ་
 བཞག་སྟེ་སྤགས་འདི་བཟོད་པའི་རྗེས་སུ་བདེན་སྟོབས་བཟོད་ནས་ཐལ་མོ་བཟབ་པ་
 སོགས་བྱེད་ན་སྟོན་གྱི་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདིའི་དོན་འན་པར་བྱས་པས་བདུད་སྤིག་
 ཅན་ཕྱིར་བཟོག་པ་བཞིན་འདི་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་ཆེར་འབྱུང་ཞེས་གསུངས། གསུམ་
 པ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱབ་པར་དམ་བཅའ་བཞི། སྤྱི་འཇིག་རླབས་ལྷོ་མེས་པ། ནས།
 ཟབ་མོ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་སྟོན་པས་མཐུན་འགྱུར་བྱིན་
 པ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ། ནས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་
 རོ། ཞེས་པའི་བར་རོ། །བཞི་པ་འཁོར་རྣམས་དགའ་ནས་འཛིན་པར་གདམས་པ་ནི།
 བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས། ནས། མཛོན་པར་བསྟོད་དོ། ཞེས་པའི་བར་རོ། །

ནང་ཆོས་ངོ་སྟོན་ཆོགས་རྒྱུད་གི་ཆོས་དགེ་དགེ་བཤེས་ལྷོ་བཟང་རྒྱ་བ་ནས་
 ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ལོར་སྟོབ་བྱིན་བཞུགས་པ་ལགས་སོ། །

༢༡། །གངས་ཅན་བྱང་ཁོར་གྱི་དཔེ་དེབ་སྟེང་ནས་ནང་ཆོས་
སྤྱི་དང་བྱང་པར་གསང་སྤྲུགས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་རོ་སྟོན་རྒྱས་
བཤད་སྐབས་གྱི་ས་བཅད་བཞུགས་སོ། །

༺ འདིར་ནང་ཆོས་སྤྱི་དང་བྱང་པར་གསང་སྤྲུགས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ཆོས་
བཤད་པ་ལ་བཞི། ༡ ་། སྤྱིར་འཛམ་གླིང་འདིར་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་སོགས་སྤྲུལ་ཆོགས་
དར་བ་དང་དེ་དག་གྱུར་ལ་གྱུས་ཞབས་དགོས་ཚུལ། ༢ ་། དེ་དག་གི་བྱང་པར་དང་
ནང་ཆོས་གྱི་ཆེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༣ ་། སྟོན་པས་ནང་ཆོས་གསུངས་པ་བོད་དུ་
དར་ཚུལ་དང་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་བཤད་པ། ༤ ་། བྱང་པར་གསང་
སྤྲུགས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །བཞི་པ་བཤད་པ་ལ།

༡ ་། སྟོན་པས་གསང་སྤྲུགས་གསུངས་པ་བོད་དུ་དར་ཚུལ་དང་གསང་
སྤྲུགས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་སྤྲུལ་ཆོག་པ། ༢ ་། མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་སྤྲུགས་
ལ་མ་བརྟེན་པར་མདོ་ལམ་རྒྱང་པས་འཛོང་རྒྱ་མི་རུས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། ༣ ་།
སྤྲུགས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྟོན་འགྲོར་ཐུན་མོང་ལམ་སྤྱངས་ངེས་པར་དགོས་
ཚུལ། ༤ ་། དེའི་ཐོག་ལམ་གྱི་སོག་དམ་པ་སྤྲུལ་མའི་རྣམ་འགྲོར་མདོའི་སྐབས་ལས་
བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་དགོས་ཚུལ། ༥ ་། དེ་ནས་མཚན་ལྡན་སྤྲུལ་མའི་བྱང་ནས་རྒྱད་
ཕྱེ་བྱངས་མ་ནས་བྱང་པའི་དབང་རྩེ་གསུལ་པར་མཐོས་ཏེ་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱེད་དགོས་
ཚུལ། ༦ ་། དབང་དུས་སུ་ཁས་སྤངས་པའི་དངོས་བྱུང་གྱི་ཙ་བ་དམ་སྟོམ་རྣམས་
ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་དགོས་ཚུལ། ༧ ་། དེ་ནས་སྤྲུལ་མའི་བྱང་ནས་ཐོལ་བྱེད་ཁྲིད་ཀྱི་

གདམས་ངག་དང་མན་ངག་རྣམས་ཁྱེ་ཉམས་སུ་གྱངས་ཏེ་དངོས་གྲུབ་སྦྱབ་པའི་
ཚུལ་ལོ། །

བཞུགས་སྐར་ནང་ཆོས་འཛིན་གྱི་ཆོས་དགེ་དགེ་བཤེས་ལྷོ་བཟང་རྒྱ་བ་
ནས་༡༠༠༩ལྷོ་༡༠ནང་རིགས་ལམས་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྱུན་ཁྱེ་ཉམས་
གངས་ཅན་བྱུང་ཞོར་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་སྟེང་ནས་ནང་ཆོས་རྩོད་སྐབས་ཚུལ་
བསྐྱེགས་ཀྱིས་འགྲེམས་སྟེལ་བྱས་པ་དགེ་ལོ། །

༄༅། །སྤྱི་མ་མཆོད་པ་དང་སྦྱར་ལམ་དམར་འཁྲིད་
ཐོག་ནས་ནང་ཆོས་རྩོད་རྒྱས་བཤད་སྐབས་ཀྱི་
སྤྱི་མ་མཆོད་པའི་ས་བཅད་དང་གཞུང་ཤུན་
སྦྱར་བཞུགས་སོ། །

༥ ཟབ་ལམ་སྤྱི་མ་མཆོད་པའི་འགྲེལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གདམས་པའི་ཁྱངས་བཤད་
པ། གདམས་པའི་ཆེ་བ་བཤད་པ། གདམས་པ་དངོས་ཅི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ནས། འོངས་པའི་མེ་ཉྱེག་སྟེང་མཛེས་མགུལ་རྒྱན་
སྟེལ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཐར་འདོད། ནས། འདི་ལྟར་ཉམས་སུ་གྱང་
བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གདམས་པ་དངོས་ཅི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་
གཉིས། ཐུན་གྱི་རོ་བོ་ལ་ཅི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆོམས་སུ་ཅི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་

ལོ། །

དང་པོ་སྐྱོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གསུམ། སྒྲོན་འགྲོ་དང་། དངོས་གཞི་
དང་། མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་སྒྲོན་འགྲོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འོ་སྒྲོན་འགྲོ་
དང་། བྱང་པར་གྱི་སྒྲོན་འགྲོ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་དགེ་སེམས། ཉན། སྒྲོན་ཏུ་
བཏང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱང་པར་གྱི་སྒྲོན་འགྲོ་ལ། རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་པ། སྒྲོན་
བཅུད་སྦྱོང་བ། བསངས་སྦྱངས་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་
བཅས་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི། བདག་ཉིད་གསང་བདེ། ཉན། འདོན་རྒྱུན་ལྟར་བྱ་བ་
ནི། ཞེས་དང་། བདེ་ཆེན་ངང་ལས་རང་ཉིད་སྒྲ་མ་ལྟ། ཉན། གང་བར་གྱུར་པར་
བསམ་ལ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་བཞི། ཆོགས་གྱི་ཞིང་དུ་སྒྲ་མ་ལྟ་
ཆོགས་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཐུལ་དང་བཅས་པའི་མཆོད་པ་
འབྲུལ་བ། དད་གྲུས་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པ། མདོ་སྒྲགས་གྱི་ལམ་
གྱིས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཤར་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲོན་པ་སྒྲོ་སྦྱོང་ཞིང་བྱིན་རྒྱབས་ཞུ་
བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོགས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་དངོས་
དང་། ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱོན་བྱངས་ནས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་
གཞི་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྒྲོན་པ་བརྫོང་ན་འཐུག་པ་བདེ་བས་ཡིད་མ་གཡེངས་
པར་འདི་ལྟར་འདོན་ཞིང་དོན་བསྒྲོམས་ལ་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱའོ། །བདེ་སྦྱོང་དབྱེར་
མེད། ཉན། མཁའ་འགྲོ་བསྐྱེད་སྤང་བྱ་མཆོས་བསྒྲོར་ནས་བཞུགས། ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་སྒྲོགས་པ་རྗེ་རྗེ་གསུམ་མཆོན། ཉན། མོས་པ་དྲུང་དྲུང་བ་
བྱ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་ལ་གཉིས། སྒྲ་མ་མཆོད་པ་གལ་ཆེ་བའི་

རྒྱ་མཚན་བསམ་བ་དང་། ལྷ་མ་མཚོད་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་མགོན་པོ་
སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་རིམ་ལྗེར། ཉན་ཤ། ཡན་ལག་བདུན་པ་འབྲུལ་བ་ལ་ཐོག་མར་ཕྱག་འཆའ་བ་
ནི། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལྷ་མ་མཚོད་ཚུལ་དངོས་ལ་གསུམ། ཕྱག་འཆའ་བ་མཚོད་
པ་འབྲུལ་བ། ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ཕྱག་འཆའ་བ་ལ་ལྷ། ལྷ་
མ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱར་བལྟས་ཏེ་དེའི་སློན་ནས་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཆའ་བ། ལྷ་མ་
སྤྱལ་པའི་སྤྱར་བལྟས་ཏེ་དེའི་སློན་ནས་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཆའ་བ། ལྷ་མ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱར་
བལྟས་ཏེ་དེའི་སློན་ནས་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཆའ་བ། ལྷ་མ་མཚོག་གསུམ་མ་ལུས་པ་
འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བལྟས་ཏེ་དེའི་སློན་ནས་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཆའ་བ། ཕྱོགས་
བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྱས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལྷ་མའི་སྤྱལ་པར་བལྟས་ཏེ་ཕྱག་འོས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཕྱག་འཆའ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་གི་ཐུགས་རྗེས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
དབྱིངས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྲམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་
ཡེ་ཤེས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུམ་པ་ནི། ཉེས་ཀུན་བག་ཆགས་
བཅས་པ་བྱངས་སྤྱང་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བཞི་པ་ནི། ལྷར་བཅས་
སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་དངོས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ལྷ་པ་ནི། དུས་
གསུམ་ཕྱོགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་ལྷ་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྷ་མ་ལྷ་ཆོགས་ལ་མཚོད་པ་འབྲུལ་བའི་ཚུལ་ལ་ལྷ། ཕྱི་ཐུམ་དབང་
དང་འབྲེལ་བའི་མཚོད་པ། ཉན་གསང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཚོད་པ། གསང་བ་
ཤེར་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཚོད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོག་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་
མཚོད་པ། སྤྱན་དང་བདག་ཉིད་བཅས་དུ་ཕྱལ་ཏེ་སྤྲོམ་པ་གཟུང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་

ལ་ལྟ། ལྷ་བཞི་འབྲུལ་བ། ཉེར་སྒྲིང་འབྲུལ་བ། འདོད་ཡོན་འབྲུལ་བ། མཛུལ་འབྲུལ་བ། སྐྱབ་བའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབས་མགོན་རྗེ་བཙུན་མ་མ་འཁོར་བཅས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་པ་ནི། སྒྲིང་པོ་སིལ་མ་སྐྱེད་བ་སྐྱེལ་ལེགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ། གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་སྐྱེད་རྒྱུ་ནས། ལྷ་ནང་འདོད་ཡོན་ལྷ་མོས་སྒྲོགས་ཀྱིན་བྱས། །བཞི་པ་ནི། བྱེ་བ་སྤག་བརྒྱའི་སྒྲིང་བཞི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་དང་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས། ལྷ་པ་ནི། དངོས་བཤམས་ཡིད་སྦྱལ། །ཞེས་སོགས། ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས།

གཉིས་པ་ནང་གསང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་ནི། གྲུར་ཀྱུ་མ་དངས་ལྷན་པ་ཟུང་པོའི་བྱི་དང་ཅན། །ཞེས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུམ་པ་གསང་བ་ཤེར་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་ནི། ཡིད་འོང་ལང་ཆོའི་དཔལ་འཛིན་བྱུག་ཅུ་བཞིའི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བཞི་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་ནི། སྐྱབ་བྲལ་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆེ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ལྷ་པ་སྤྲན་དང་བདག་ཉིད་བྲན་དུ་འབྲུལ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་བཞིའི། །ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་བཤམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་བྱ་བ་ལ་ལྟ། བཤམས་པ་བྱ་ཚུལ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱ་ཚུལ། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་སྦྱལ་ཚུལ། ལྷ་དན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ། བསྐྱོ་བ་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མེད་དུས་ནས་མི་དགེ་སྤྲེག་པའི་ལས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མཆོན་མ་དང་བྲལ་ཡང་། །ཞེས་

སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུམ་པ་ནི། ལུལ་བྱང་མཁའ་བཅའ་འཛིན་འབུམ་
 དགྲིགས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བཞི་པ་ནི། རྩོམ་མེད་སྐུ་ལ་སྐྱེ་འཆི་མི་
 མངའ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ལྔ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་
 དགེ་བའི་ཆོགས། །ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་དང་གྲུས་ཆེན་པོའི་སློན་ནས་གསོལ་
 བ་འདེབས་ཚུལ་ལ་བཞི། བན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་དང་གྲུས་
 གསལ་བཀྲ་སྟེ་མཆོན་སྒྲགས་ཀྱི་སློན་ནས་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱུལ་བའི་གསོལ་འདེབས་
 གྲ་ཚུལ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་བློན་རྩོམ་སྐུ་བྲན་པའི་སློན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་
 ཚུལ། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སློན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ། ལུང་
 ཚུགས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སློན་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་དབང་བཞི་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་
 སོ་ནི། དེ་ནས་ལག་ན་རྩོམ་དབང་བསྐྱུར་བའི་རྒྱུད་ལས། རས། འདི་ལྟར་གསོལ་བ་
 གདབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་སློན་ནས་ཅ་བ་
 དང་བ་སྦྱང་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། བཀའ་བློན་རྩོམ་སྐུ་བྲན་པའི་སློན་ནས་
 གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་སྒྲ་མའི་
 ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སློན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་གི་
 ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སློན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ། རྩོམ་མེད་ཐེག་པའི་སྒྲ་མའི་ཡོན་
 ཏན་བསམས་པའི་སློན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་འབྱུང་
 གནས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་ཆེ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་པ་ནི། གང་
 དང་ལྷན་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལམ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུམ་པ་
 ནི། སློགས་ལེགས་བསྐྱེད་སྒྲ་ཆེན་བཟོད་ལྷན་པར་། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་

བ་བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་བློན་པོའི་སྒྲོན་པོས་བ་འདེབས་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱལ་
གངས་མེད་བྱོན་པས་མ་ཐུལ་བའི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ། གསུམ་བ་ཕྱི་
ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་པོས་བ་འདེབས་ཚུལ་
ལ་བཞི། ཕྱི་འོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་པོས་བ་འདེབས་ཚུལ། ནང་གི་ཡོན་
ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་པོས་བ་འདེབས་ཚུལ། གསང་བའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་
སྒྲོན་པོས་བ་འདེབས་ཚུལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་པོས་
གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་གཤེགས་སྐྱེ་གསུམ་རྒྱུ་གྱི་འཁོར་ལོ་
ནི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་བ་ནི། །ཁྱོད་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཡན་
ལག་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུམ་བ་ནི། །ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་རོལ་
བ་ལས་བྱུང་བའི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བཞི་བ་ནི། །སྤྱི་མེད་ལྷན་སྐྱེས་
དགའ་བའི་རོལ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་གསོལ་བ་
འདེབས་ཤིང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ལེན་ཚུལ་ནི། །ཁྱོད་ནི་སྐྱེ་མ། ནས། དགེས་
བཞིན་ཐིམས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་གྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ནས་སྦྱར་ཡང་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པའི་བྱིར་དང་། ཐུགས་རྗེ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་བྱའི་དོན་ལ་
སྒྲོན་ཅིང་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྒྲོ་སྦྱོང་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར།
བཞི་བ་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སྒྲོ་སྦྱོང་ཞིང་བྱིན་
བརྒྱབ་ཞུ་བ་ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་ཅ་བ་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། བསྟེན་
ནས་སྒྲོ་རི་ལྟར་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། །ཞིང་མཆོག་དམ་པ་རྗེ་བཙུན་སྐྱེ་མ་
ལ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་བ་བསྟེན་ནས་སྒྲོ་རི་ལྟར་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ལ་

གཉིས། ལམ་ཐུན་མོང་བ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། ཐུན་མོང་མེན་པ་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་
 ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱེས་བུ་རྩེད་བུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་
 ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ།
 སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཛིག་ཉེན་ཕྱི་མ་དོན་
 གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་ཕྱི་མར་བདེ་བའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
 བློ། ལན་གཅིག་ཙམ་ཞིག་ཉེད་པའི་དལ་འབྱོར་འདི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་
 གཅིག་གཉིས་པ་ནི། རན་མོང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་མེས་འཛིགས་ནས། །ཞེས་
 སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་
 ཚུལ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐར་པར་འབྱོར་བའི་ལམ་ལ་
 སྒོ་བ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ར་སྒོང་བྲག་ཏུ་འཇུགས། །ཞེས་
 སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་པ་ནི། བཟོད་དཀའ་བཙོན་ར་འབྲུ་བའི་འཁོར་བ་
 འདི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུམ་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་
 སྒོ་བ་ཚུལ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་
 སྤྱོད་པ་ལ་སྒོ་བ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཅ་བ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། སྒོ་སྤྱོད་དོན་བདུན་མའི་སྒོ་ནས་བདག་གཞན་མཉམ་རྗེ་སྒོ་བ་ཚུལ་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ། ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སྒོ་བ་ཚུལ། སྒོ་ན་སེམས་དང་
 འཇུག་སྒོ་བ་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉམ་ཐག་འབྱོར་པ་འདི་ཀྱན་བདག་གི་མ། །ཞེས་
 སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་པ་ནི། སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་འདོད་
 ཅིང་། །ནས། དལ་འབྱོར་དོན་ཆེན་བྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་སྒོ་བས། །ཞེས་སོ། །འདིར་ས་

བཅད་ལོགས་སུ་ཤེས་བར་བྱ། གསུམ་པ་ནི། གཏོང་ལེན་རྒྱུང་ལ་བསྐྱེན་པའི་འབྲུལ་
འདེགས་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བཞི་པ་ནི། ཏུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་
གྱི་བཟོད་གཅིག་ལམ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
སྦྱོང་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། རྒྱལ་སྤྲས་གྱི་སྦྱོང་པ་སྤྱི་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། ཁྱད་
བར་ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་རྒྱལ་སྤྲས་གྱི་སྦྱོང་པ་སྤྱི་ལ་
སློབ་ཚུལ་ལ་དུག་སྦྱིན་པ་ལ་སློབ་ཚུལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ། བཟོད་པ་ལ་སློབ་
ཚུལ། བཅོམ་འབྲུས་ལ་སློབ་ཚུལ། བསམ་གཏན་ལ་སློབ་ཚུལ། ཤེས་རབ་ལ་སློབ་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོང་ཏུས་གསུམ་དག་ཆོགས་བཅས། །ཞེས་
སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་པ་ནི། སོ་ཐར་བྱང་སེམས་གསང་སྤྲགས་སྒྲོམ་པ་
ཡི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་སྦྱེད་བྱ་མ་ལུས་
ཁྲིས་གྱུར་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་ཕྱིར་
ཡང་མནར་མེད་པའི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ལྟ་པ་ནི། བྱིང་གློད་ནས་པར་
གཡེང་བའི་སྐྱོན་སྤངས་ནས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་དུག་པ་ཤེས་རབ་ལ་
སློབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། མཉམ་བཞག་ནས་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྣང་ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་།
རྗེས་སྐོབ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་སྣང་ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་ནང་ཆོས་
ནམས་སྒྲུ་མ་མི་ལམ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་པ་ཁྱད་བར་ཟབ་མོ་
དབྱ་མའི་ལྟ་བ་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། འཁོར་འདས་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཅམ་མེད་པ་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་པ་སྤྲུལ་མོང་མ་ཡིན་པ་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་

སློབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྐྱགས་ལམ་ཟབ་མེད་སློབ་རྒྱུ་བ་དང་། སློབ་རྒྱུ་རྒྱུར་ནས་
 དམ་ཆེག་དང་སློབ་པ་དག་པར་བྱ་བ། ལམ་རིམ་གཉིས་སློབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
 བློ། དེ་ནས་རྩི་རྩི་འཛིན་པའི་དེད་དཔོན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཆེག་ཀྱང་གཉིས། གཉིས་
 པ་ནི། དངོས་བྱུང་ཅ་བ་དམ་ཆེག་སློབ་པ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཆེག་ཀྱང་གཉིས།
 གསུམ་པ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་སློབ་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། ལམ་རིམ་པ་གཉིས་སློབ་
 ཚུལ་དངོས་དང་། བསྐྱོམས་ཀྱང་བཅན་ས་མ་ཟེན་ན་འཕོ་བ་བྱ་བའི་ཚུལ། ཆེ་རབས་
 ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲ་མས་རྩེས་སུ་འཛིན་པར་སློབ་ཅིང་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་སློབ་བྱིར་ཆོགས་
 ཞིང་བསྐྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་སློབ་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས།
 བསྐྱེད་རིམ་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། རྩོགས་རིམ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཤི་བར་
 རོ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གསུམ་དུ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་གཤི་
 འདབ་བརྒྱུད་རྒྱ་ཉིད་དཔུས་དག་དུ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གོ། །གཉིས་པ་
 བསྐྱོམས་ཀྱང་བཅན་ས་མ་ཟེན་ན་འཆི་ཁར་འཕོ་བའི་ཉམས་ལེན་བྱ་ཚུལ་ནི། ལམ་སྤྱ་
 མ་ཟེན་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་ན། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུམ་པ་ཆེ་རབས་
 ཀྱན་དུ་སྒྲ་མས་རྩེས་སུ་འཛིན་པར་སློབ་ཅིང་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་སློབ་བྱིར་ཆོགས་ཞིང་
 བསྐྱ་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཆེ་རབས་ཀྱན་དུ་སྒྲ་མས་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་སློབ་ལམ་བྱས་ཏེ་
 གཏོར་མ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་སློབ་བྱིར་ཆོགས་ཞིང་བསྐྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་
 པོ་ནི། མདོར་ན་སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས། གཉིས་
 པ་ནི། དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་མཆོག་ །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་དུ་རྩི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། མཐུག་དུ་དགེ་བ་རྣམས་བཟང་

པོ་སྒྲོན་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་རྒྱས་འདེབས་ཤིང་། མདོར་བསྟུན། ཨ་འདི་
ལྷར་བགྱིས་པའི་རྣམ་དཀར་དགེ་བ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ཐུན་
མཆམས་སུ་རི་ལྷར་བྱ་བའི་རྩལ་ནི། འབྲེལ་པ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །།

བཞུགས་སྐར་རིགས་ལམ་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་གི་དགེ་མིང་པ་དགེ་བཤེས་སྒོ་
བཟང་ལྷ་བ་ནས་༡༠༠༥། ༡༠། ༡༠ཉིན་མི་མང་ལ་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་སྤྲེང་ནས་མདོ་
སྟགས་ཀྱི་ཆོས་རྩལ་དགེ་བྲིད་བྱེད་སྐབས་གོང་གསལ་རྣམས་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་
ཤེས་རྒྱལ་མཆོད་དཔལ་བཟང་པོའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་བྲིད་ཡིག་གསལ་བའི་གནད་
རྣམ་པར་བྱེ་བ་སྟན་རྒྱུད་མན་ངག་གི་གཉེར་མཛོད་ལས་བྱུང་བའི་ས་བཅད་དང་ཟབ་
ལམ་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་གཞུང་གཉིས་ལྟན་དུ་སྦྲར་ཏེ་ཟིན་གྱིས་ཀྱིས་འབྲེམས་སྟེལ་
བྱས་པ་དགའོ། །

༡༡། །བྱང་རྩལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་བྲིད་བདེ་སྦྲར་རོ་
སྒྲོད་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད་རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

ཨ་ རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་
ཞབས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་སྐབས་སུ་མཆིའོ། །བརྟེན་བཞུགས་པོས་
དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྩེས་སུ་བརྒྱུད་དུ་གསོལ། །བྱང་རྩལ་ལམ་གྱི་
རིམ་པའི་བྲིད་ལ་བཞི། ཆོས་ཁྱུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ།
གདམས་ངག་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ། ཆེ་བ་གཉིས་ལྟན་གྱི་ཆོས་

ལ་ཉན་བཤད་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ། གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སློབ་མ་རི་ལྟར་དགྱི་
བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རིགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚུལ།
རྟེན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྟེས་པའི་ཚུལ། བརྟེས་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དེ་ལ་གཉིས། རྒྱ་གར་དུ་མཛད་ཚུལ་དང་། བོད་དུ་མཛད་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་
གདམས་ངག་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་ལ་བཞི། བསྟན་པ་ཐམས་
ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ། གསུང་རབ་མ་ལུས་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་
བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟེན་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རང་
འགག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བལོ། །གསུམ་པ་ཆེ་བ་གཉིས་ལྟན་གྱི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་རི་
ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཉན་པའི་ཚུལ། བཤད་པའི་ཚུལ། མཐུག་ཏུ་སྟན་
མོང་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཐོས་པའི་པན་ཡོན་བསམ་
པ། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྲོ་བ་ལ་རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་པ། ཉན་ཚུལ་དངོས་སོ། །དེ་ལ་གཉིས།
འགལ་ཆེན་སྤོད་ཀྱི་སྤྱོན་གསུམ་སྤང་བ་དང་། མ་སྟན་ཆེན་འདུ་ཤེས་དུག་བསྟེན་
པལོ། །གཉིས་པ་ཆོས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། ཆོས་བཤད་པའི་པན་ཡོན་བསམ་
པ། རྟོན་པ་དང་ཆོས་ལ་རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་པ། བསམ་པ་དང་སྤྱིར་བའི་ལྟ་བུས་བཤད་
པ། ཡུལ་གང་ལ་བཤད་པ་དང་མི་བཤད་པའི་བྱད་པར་རོ། །གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་
སྟན་མོང་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་དགེ་བ་རྩོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བལོ། །བཞི་པ་
གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སློབ་མ་རི་ལྟར་དགྱི་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་ཅ་བ་
བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། བསྟེན་ནས་ལྷོ་རི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་རིམ་

བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཚམས་སུ་རི་
ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲོར་བའི་ཆོས། དངོས་གཞི་རི་ལྟར་བསྐྱར་
བ་དང་། མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲོར་བའི་ཆོས་ལ་
དུག་གཉིས་བ་དངོས་གཞི་ལ་བཞི། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བའི་པན་ཡོན། མ་བསྟེན་བ་
དང་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་བའི་ཉེས་དམིགས། བསམ་བསམ་བསྟེན་ཚུལ། སྒྲོར་བས་
བསྟེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བའི་པན་ཡོན་ལ་བརྒྱད། སངས་རྒྱས་
གྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བ། རྒྱལ་བ་རྣམས་དགྲེས་པར་འགྱུར་བ། བདུད་དང་སྤྲིག་བའི་
གྲོགས་གྱིས་མི་ཚུགས་པ། ཉོན་མོངས་དང་ཉེས་སྒྲོད་ཐམས་ཅད་རང་འཁྱུགས་གྱིས་
འགག་བ། ས་ལམ་ཉམས་རྟོགས་ཐམས་ཅད་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ། ཆེ་རབས་
ཐམས་ཅད་དུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མི་ཤོངས་པ། རན་སོང་དུ་མི་ལྟང་བ།
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་འགྱུར་བའོ། །མ་
བསྟེན་བའི་ཉེས་དམིགས་བརྒྱད་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་བའོ། །བསྟེན་ཚུལ་ལོག་བའི་ཉེས་
དམིགས་བརྒྱད་ནི། ལྷ་མ་ལ་བརྟམ་སྒྲོད་ཤོར་ན་རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་བརྟམ་པ། ལྷ་མ་ལ་
ཁྲོ་མེམས་སྦྱེས་ན་དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་གངས་དང་མཉམ་པར་དགོ་ཅ་བཅོམ་ནས་
བསྐྱལ་པར་དཔྱལ་བར་སྦྱེ་བ། སྤགས་ལ་བརྟེན་ཡང་མཆོག་མི་འགྱུར་བ། རྒྱུད་དོན་
བཅོན་པས་བསྐྱབས་ཡང་དཔྱལ་སོགས་བསྐྱབ་པ་དང་འདྲ་བ། ཡོན་ཏན་སྤར་མ་
སྦྱེས་པ་རྣམས་གསར་དུ་མི་སྦྱེ་ཞིང་སྦྱེས་ཟིན་ཉམས་པ། ཆེ་འདིར་ནད་སོགས་མི་
འདོད་དུ་མས་གཅེས་པ། ཕྱི་མ་རན་སོང་སུ་མཐའ་མེད་པར་འབྱམས་པ། ཆེ་རབས་
ཐམས་ཅད་དུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཤོངས་པའོ། །གསུམ་པ་བསམ་བསམ་

བསྟེན་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དད་པ་སྒྲོང་བ། བཀའ་འིན་རྗེས་སུ་བློན་ནས་གྲུས་པ་
བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་བཏྲ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།
བཏྲ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཚུལ་རྗེ་ལྷ་ར་དུ་བཏྲ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལ་བཞི། ལྷ་མ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་དོན་རྗེ་འཆང་གིས་བཞེད་པ། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ།དང་སང་གི་དུས་སུ་ཡང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
ནམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་མཛད་པ། རང་གི་སྤང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་
པའོ། །གཉིས་པ་བཀའ་འིན་རྗེས་སུ་བློན་ནས་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞི། ལྷ་མ་
སངས་རྒྱས་ལས་ལྷག་པའི་བཀའ་འིན། ཆོས་གསུངས་པའི་བཀའ་འིན། ཤེས་རྒྱ་ད་
བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་བཀའ་འིན། ཟང་ཟིང་གིས་འཁོར་དུ་བསྐྱུས་པའི་བཀའ་འིན་
འོ། །བཞི་པ་སྒྲོང་བས་བསྟེན་ཚུལ་ལ་གསུམ། རྟེན་པ་ཟང་ཟིང་འབྲུལ་བ། བཀྲར་སྟེ་
རིམ་གྱོ་བྱེད་པ། བཀའ་བཞེན་སྤྱབ་པའོ། །

འདི་མན་གྱི་དམིགས་སྒྲོང་ཆང་མར་དམིགས་སྒྲོང་རེ་རེ་བཞེན་ཡང་དངོས་
གཞིའི་སྒྲོང་ཚུལ་མ་གཏོགས་སྒྲོང་དངོས་རྗེས་གསུམ་སྟན་མཚམས་སུ་རྗེ་ལྷ་བྲ་
བ་སོགས་གོང་བཞེན་རིགས་འགྲེ།

གཉིས་པ་བསྟེན་ནས་ལྷོ་རྗེ་ལྷ་ར་སྒྲོང་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། དལ་བའི་རྟེན་
ལ་སྟོང་པོ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱུལ་བ་དང་། སྟོང་པོ་རྗེ་ལྷ་ར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། དལ་འབྱོར་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དོན་ཆེ་བར་བསམ་པ། རྟེན་དཀའ་བར་
བསམ་པའོ། །གཉིས་པ་སྟོང་པོ་རྗེ་ལྷ་ར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྐྱེས་བུ་རྩུང་དུ་
དང་སྟན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ལྷོ་སྒྲོང་བ། འཕྲིང་དང་སྟན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་

རིམ་བཤམ་སྒྲོ་སྒྲོང་བ། སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤམ་སྒྲོ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འཛིག་ཉེན་ཕྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་ཕྱི་མར་བདེ་
བའི་ཐབས་བསྐྱེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཛིག་ཉེན་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པར་
འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་ཕྱི་མ་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་
བདེ་སྐྱབས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཆི་བ་མ་བྲན་པའི་ཉེས་དམིགས། བྲན་
པའི་པན་ཡོན། འཆི་བ་བྲན་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་བྲག་ཆོས་མི་བྲན་པའི་ཉེས་
དམིགས། བྲན་ཀྱང་མི་སྐྱབས་པའི་ཉེས་དམིགས། བསྐྱབས་ཀྱང་ནམ་དག་མི་སྐྱབས་པའི་
ཉེས་དམིགས། སྐྱབས་པ་ལ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་པའི་ཉེས་དམིགས། རང་ཉིད་མ་བྱུངས་
པར་བྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས། འཆི་ཁར་འགྲོད་བཞིན་དུ་འཆི་དགོས་པའི་ཉེས་
དམིགས་སོ། །གཉིས་པ་བྲན་པའི་པན་ཡོན་ལ་བྲག་དོན་ཆེ་བའི་པན་ཡོན། སྟོབས་ཆེ་
བའི་པན་ཡོན། ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བའི་པན་ཡོན། བར་དུ་གལ་ཆེ་བའི་པན་ཡོན། ཐ་
མར་གལ་ཆེ་བའི་པན་ཡོན། འཆི་ཁར་དགའ་བཞིན་སྟོ་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་པན་ཡོན་
ནོ། །གསུམ་པ་འཆི་བ་བྲན་པའི་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས། འཆི་བ་དགུ་སྐྱགས་སུ་
བསམ་པ་དང་། འཆི་བའི་ནམས་སྟོན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེས་པར་འཆི་བ་
བསམ་པ། ནམ་འཆི་དེས་མེད་བསམ་པ། འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གང་གིས་
ཀྱང་མི་པན་པར་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཆི་བདག་དེས་པར་འོང་ལ་རྒྱུན་
གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོག་དུ་མེད་པ། ཆེ་ལ་བསྐྱོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིང་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་
ཡོད་པ། གསོན་པའི་ཆེ་ཡང་ཆོས་བྱ་ལོང་མེད་པར་འཆི་བའོ། །གཉིས་པ་ནམ་འཆི་
དེས་མེད་བསམ་པ་ལ་གསུམ། སྤྱིར་འཛུལ་བྱ་སྤྱིར་བ་དང་སྟོན་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་

ལ་ངེས་པ་མེད་པ། འཆི་བའི་རྒྱུ་མང་ཞིང་གསོན་པའི་རྒྱུ་ཉུང་བས་ཀྱང་ནམ་འཆི་
 ངེས་པ་མེད་པ། ལུས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བས་ཀྱང་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་
 པའོ། །གསུམ་པ་འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གང་གིས་ཀྱང་མི་པན་པ་བསམ་པ་
 ལ་གསུམ། རྟོན། གཉེན་བཤེས། ལུས་གྱིས་ཀྱང་མི་པན་པ་བསམ་པའོ། །གཉིས་པ་
 འཛིག་ཉེན་སྤྱི་མ་ངེ་ལྟར་འཇུག་པ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་བསམ་པ་ལ་གསུམ།
 དཔུལ་བ། ཡི་དྲགས། དུད་འགྲོའི་སྤྱད་བསམ་པས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སེམས་
 ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱད་བསམ་པས་པ། ཉེ་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསམ་པས་པ།
 གང་བའི་དཔུལ་བའི་སྤྱད་བསམ་པས་པ། ཉེ་ཆེ་བའི་དཔུལ་བའི་སྤྱད་བསམ་
 པས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བཤེས་སྒྲོམ། ངལ་འཛིགས། ཆ་གང་གི་སྤྱད་
 བསམ་པས་པའོ། །གསུམ་པ་དུད་འགྲོའི་སྤྱད་བསམ་པ་ལ་ལྟ། གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་
 བའི་སྤྱད་བསམ་པ། སྤེན་ཞིང་གཉི་སྤྱད་པའི་སྤྱད་བསམ་པ་ཆ་གང་གི་སྤྱད་བསམ་
 བཤེས་ཤིང་སྒྲོམ་པའི་སྤྱད་བསམ་པ་གོལ་ཞིང་སྤྱོད་པའི་སྤྱད་བསམ་པའོ། །གཉིས་པ་
 འཛིག་ཉེན་སྤྱི་མར་བདེ་བའི་ཐབས་བསྟེན་པ་ལ་གཉིས། བསྟེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་
 དམ་པ་སྐྱབས་འགྲོ་སྤྱང་བ་དང་། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལས་འབྲས་ལ་
 ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལྟ། རྒྱ་གང་ལ་བཏེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། དུལ་གང་ལ་སྐྱབས་
 སུ་འགྲོ་བ། ཇི་ཅམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཆད། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་པན་ཡོན།
 སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་བསྐྱབ་བའོ། །གཉིས་པ་དུལ་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་
 གཉིས། སྐྱབས་དུལ་ངོས་བརྒྱུད་བ་དངོས་དང་། དེ་སྐྱབས་སུ་ངོས་པའི་རྒྱ་མཆན་

ནོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི། ཡོན་ཏན་ཤེས་པའི་སྒྲོན་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། བྱང་པར་
ཤེས་པའི་སྒྲོན་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། ཁས་བླངས་པའི་སྒྲོན་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ།
གཞན་དུ་མི་སྐྱབས་པའི་སྒྲོན་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ། །བཞི་པ་པན་ཡོན་ལ་བརྒྱད། ཉང་
པ་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ། སྤྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་པ། སྤྲོན་བསགས་པའི་
ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ནམས་ཟད་པར་འགྱུར་བ། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བདེ་བླག་ཏུ་
གསོག་པ། མི་དང་མི་མིན་གྱི་གཞོན་པས་མི་ཚུགས་པ། དན་སོང་དུ་མི་སྤྱུང་བ། ཅི་
བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ། སྤྱུར་དུ་འཆང་རྒྱ་བའོ། །ལྷ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
གཉིས། སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ། ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
དུག་དཀོན་ཅོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་པོར་པའི་སྒྲོན་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱབས་སུ་
འགྲོ་བ། བཀའ་བྲིན་པའི་སྒྲོན་པ་ཅི་ཟ་ཅི་འཕྱང་གི་ཕྱད་ཀྱིས་མཆོད་པ། གཞན་
སྐྱབས་པའོ་ལ་འགོད་པ། པན་ཡོན་པའི་སྒྲོན་པ་ཉིན་ལན་གསུམ་མཆོན་ལན་
གསུམ་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། བྱ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་ལ་སྒོ་བཀའ་ནས་
བྱེད་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སོག་གས་ཐ་ན་བཞད་གང་གྱི་བྱིར་ཡང་མི་སྒྲོང་
བའོ། །གཉིས་པ་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་
བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ། ལས་འབྲས་སྦྱིར་བསམ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་པ། བསམ་
ནས་འཇུག་ལྟོག་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱིར་བསམ་པ་དངོས་དང་།
སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལས་ངེས་པའི་ཚུལ། ལས་འཕེལ་ཆེ་བ།
ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འབྲད་པ། ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བའོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་

ཕྱེ་སྟེ་བསམ་བ་ལ་གསུམ། རྒྱ་པོ་འི་ལས་འབྲས་བསམ་བ། དཀར་པོ་འི་ལས་འབྲས་
བསམ་བ། ཞར་ལ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། རྒྱ་པོ་འི་ལས་ལམ་དངོས་དང་། ལྷི་ཡང་གི་བྱང་པར། དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་
བསྟན་པ་ལོ། །གསུམ་བ་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། རྣམ་སྒྲིབ། རྒྱ་
མ་ཐུན། བདག་པོ་འི་འབྲས་བྱ་ལོ། །གཉིས་བ་དཀར་པོ་འི་ལས་འབྲས་བསམ་བ་ལ་
གཉིས། དཀར་པོ་འི་ལས་ལམ་དངོས་དང་། དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་ལོ། །གཉིས་བ་བྱེ་
བྲག་ཏུ་བསམ་བ་ལ་གསུམ། རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་ཡོན་ཏན། དེའི་བྱེད་ལས། དེའི་རྒྱ་སྐྱབ་
པ་ལོ། །དེ་ཡན་གྱིས་སྦྱེས་བྱ་ཚུང་ཏུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ལ་ལྷོ་སྦྱོང་
ཚུལ་གྱི་ས་བཅད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་བ་སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ལ་ལྷོ་ སྦྱོང་ཚུལ།

༥ འདི་ལ་གཉིས། ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐར་པར་བཟོད་པའི་ལམ་
གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་སྤྱི་འཇུག་བསྐྱེད་
བསམ་བ་དང་། སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་བ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དུག་དེས་བ་མེད་པའི་
ཉེས་པ། ངོས་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ། ལུས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འདོར་བའི་ཉེས་པ། ཡང་
ཡང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཉེས་པ། ཡང་ཡང་མཐོང་མནན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ།
གྲོགས་མེད་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །

གཉིས་བ་སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་བ་ལ་གཉིས། ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་

བསམ་པ། བདེ་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལོ། །དེ་ལ་གསུམ། མིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
བསམ་པ། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། ལྷའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་བདུན། སྐྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། སྐྱ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། ར་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། སྤྱག་བ་དང་བཟུང་བའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་བསམ་པ། མི་སྤྱག་བ་དང་འབྲུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། འདོད་པའི་
དངོས་པོ་བཅས་ཀྱང་མི་རྟོག་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལོ། །ཐར་པར་འགྲོད་པའི་
ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་མཐུག་
རིམ་བསམ་པ་དང་། ཐར་པར་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་
དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་བ་སྐྱེ་ཚུལ། དེས་ལས་གསོག་ཚུལ། འཆི་
འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཉོན་མོངས་ངོས་བཟུང་བ།
དེ་རིམ་སྐྱེ་བའི་རིམ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ། ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་
སོ། །གསུམ་བ་འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།

འཆི་བ་རིམ་སྐྱེ་འབྱུང་ཚུལ། སྤེལ་བར་དོ་འབྲུབ་ལུགས། དེས་སྐྱེ་སྤིང་དུ་
ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་བ་ཐར་པར་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་
བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་ལ་གཉིས། ཉེན་རིམ་སྐྱེ་བའི་གིས་འཁོར་བ་ལྟོག་པ་
དང་། ལམ་རིམ་སྐྱེ་བའི་གིས་འཁོར་བ་ལྟོག་པ་ལོ། །དེས་སྐྱེས་སུ་འབྲིང་དང་སྐྱ་
མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྦྱོར་སྦྱར་ཚུལ་གྱི་ས་བཅད་བཤད་ཟེན་ཏོ། །གསུམ་བ་
སྐྱེས་སུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྦྱོར་སྦྱར་ཚུལ།

༥ དདི་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་

པན་ཡོན་དང་བཅས་པ། བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ། སེམས་བསྐྱེད་ནས་
སྐྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བརྟུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུག་སྐོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་
ནས་བསྟན་པ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཁེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་པ། ཉན་རང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
པ། མཆོད་པའི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་པ། ཆོགས་བདེ་ཆུག་ཏུ་རྫོགས་པ། སྤྲིག་སྤྲིབ་
ལྷུང་དུ་སྤྱང་པ། ཅི་བསམ་པ་འགྲུབ་པ། གཞོད་པ་དང་བར་ཆད་གྱིས་མི་ཚུགས་པ།
ས་ལམ་ཐམས་ཅད་ལྷུང་དུ་རྫོགས་པ། འབྱུང་བའི་ཞིང་སར་འགྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་
བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། སེམས་སྐྱོང་བ་དངོས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་
ཆོགས་བཟུང་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་མན་རག་བདུན་གྱི་སྐོ་ནས་སྐོ་སྐྱོང་ཚུལ་དང་།
བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྐོ་ནས་སྐོ་སྐྱོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བརྟུ། བཏང་
སྐོམས་སྐོམ་པ། མར་ཤེས། དེན་དྲན། དེན་གཞོ། བཅས་པ། སྤྱིང་རྩེ། ལྷག་བསམ།
སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སྐོམ་པའོ། །གཉིས་པ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྐོ་ནས་སྐོ་
སྐྱོང་ཚུལ་ལ་ལྷ། བདག་གཞན་མཉམ་པ། རང་གཅེས་འདྲིན་གྱི་སྐྱོན་སྐོ་དུ་མ་ནས་
བསམ་པ། གཞན་གཅེས་འདྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྐོ་དུ་མ་ནས་བསམ་པ། བདག་གཞན་
བཞེ་བའི་བསམ་པ་དངོས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏོང་ལེན་སྐོམ་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་
སེམས་བསྐྱེད་ཆོགས་བཟུང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྐོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པ། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་ལོ། །གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོད་
པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་སྤྲིན་པར་བྱེད་པའི་པར་ཕྱིན་བྱུག་ལ་སློབ་ཚུལ་
དང་། གཞན་འགྲོ་བའི་བདེ་སྤྱིད་མ་ལུས་པ་རྒྱུད་སྤྲིན་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་དངོས་

པོ་བཞི་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་སློབ་ཚུལ་
དང་། ཁྱད་པར་དུ་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་ཚུལ། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་དུག་སྦྱིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ། བཙོན་འགྲུལ། བསམ་གཏན།
ཤེས་རབ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
བསམ་གཏན་གྱི་རོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རོ་བོ་ལྷག་མཐོང་
ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དུག་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོག་ས་བསྟེན་པ་དང་། ཞི་གནས་སྤྱབ་
ཚུལ་དངོས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་དགུ་སྤྱབ་ཚུལ། དེ་སྟོབས་དུག་གིས་
འགྲུབ་ལུགས། དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་ཚུལ། དེ་ལས་ཞི་གནས་དངོས་སྟེ་ཚུལ་
ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཉིས་པ་ལྷ་སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་ཚུལ་
ལོ། །གཉིས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ། དེ་
ལས་ལྷག་མཐོང་སྟེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱའི་སྟོང་
ཚུལ་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྤྱི་མ་ལྷ་བྱའི་སྟོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བྱ་ངེས་པའི་
གནད། རྒྱབ་པ་ངེས་པའི་གནད། བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་ངེས་པའི་གནད། བདེན་
པའི་དུ་བྲལ་ངེས་པའི་གནད་དང་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་ལ་གཉིས། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་
པ། འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་

མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཏན་ལ་
འབེབས་པའོ། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་ས་བཅད་
བཤའ་ཐེན་ཏོ། །

བཞུགས་སྐྱར་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དགེ་མེད་པ་དགེ་བཤེས་སློ་
བཟང་རྒྱ་བ་ནས་༡༠༠༩། ༡༠། ༡༠ཉིན་མི་མང་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་ལམ་རིམ་རྒྱུད་
སྐབས་ཐེན་གྱིས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་པ་དགའོ། །

༡༡། །སྤྱོད་འཇུག་གི་སྟེང་ནས་ནང་ཆོས་རྒྱུད་རྒྱས་བཤའ་
སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་འཇུག་གི་ས་བཅད་དང་
གཞུང་ཤན་སྤྱར་བཞུགས་སོ། །

༥ འདིར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་ཀྱུར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ལྷས་ཀྱི་བྱ་བོ་
མཁས་པ་དང་བྱུང་པའི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་ལྷས་ཆེན་པོ་ནི་བ་ལྷས་མཛད་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཞུང་འཆད་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་
གྱི་མཆན་དང་། བསྟན་བཅོས་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆན་དངོས་དང་།
ཞར་བྱང་འགྱུར་བྱུག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཅ་ས། སྤྱོད་པ་ལ་
འཇུག་པ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར།

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་འཆལ་
སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་དངོས་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་
འཇུག་པའི་རྒྱ་དང་། བཅའ་ས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལྷས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས།

མཐུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཆོད་བཞེད་དང་། བཙུང་བ་བཅས་པ་འཕེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་ལ་བཅས་དང་། །ཕྱག་ལོས་ཀྱན་ལ་འདྲུག་པར་བྱས་པ་འཕེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་བཙུང་བ་བཅས་པ་འཕེལ་བའོ། །ཅ་བར་བདེ་གཤེགས་སྐྱེས་པ་ལ་འཕེལ་བའོ། །ཕྱག་ལོས་ཀྱན་ལ་འཕེལ་བའོ། །

གསུམ་པ་འཕེལ་བའོ། །ཅ་བར་སྐྱོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདྲིའི་བཞེད་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་སྐྱོན་ཆད་པ་འཕེལ་བའོ། །ཅ་བར་དགེ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ་འཕེལ་བའོ། །ཕྱག་ལོས་ཀྱན་ལ་འཕེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་བཙུང་བ་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས། གཞུང་སྤྱི་ལོ་ལྟར་གཞུང་དང་། བཙུང་བ་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འབྲེལ་ཡོན་ཏན་བྱས་པ་འཕེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་དཔལ་སྐྱེས་པ་ལོ་ལྟར་གཞུང་སྤྱི་ལོ་ལྟར་གཞུང་དང་། བཙུང་བ་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འབྲེལ་ཡོན་ཏན་བྱས་པ་འཕེལ་བའོ། །

ལེའུ་དང་པོ་མན་ཡོན་གྱི་ལེའུ་ལ་གཉིས། ལེའུ་འེ་གཞུང་དང་། ལེའུ་འེ་མཆན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་རྟེན་དང་། བརྟེན་པ་མན་ཡོན་དངོས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུས་རྟེན་དང་། སེམས་རྟེན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དལ་འབྱོར་འདི་
ནི་རྟེན་པར་ཤིན་ཏུ་དགལ། །ནས། སྤྱིས་འདི་ཡང་དག་འབྱོར་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་
སོ། །

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ནི། རི་ལྗར་མཆན་མོ་ལུན་ནག་སྤྱིན་ཅུམ་ན། །ནས།
འཛིག་རྟེན་བསོད་ནམས་ལྷོ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བརྟེན་པ་
མན་ཡོན་དངོས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་འཛིན་པ་ལོན་དང་། ལྷོན་
འབྱུག་སོ་སོའི་མན་ཡོན། སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལྗན་གང་ཟག་གི་ཆེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། དགེ་བ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་མན་ཡོན་དང་། མིང་དོན་གནས་
འགྱུར་བའི་མན་ཡོན། མན་ཡོན་དཔེའི་ལྷོན་པ་སྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་
ལྟས་དགེ་བ་ཉམས་རྒྱུད་ཉིད་ལ་རྟག། །ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཉིད་རྟག་ཏུ་གཏང་མི་
བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །ནས།
འཛིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་བྱར་འབྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་མན་ཡོན་
དཔེའི་ལྷོན་པ་སྟན་པ་ལ་བྱུག་གསེར་འབྱུར་གྱི་དཔེས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་བསྟན་
པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་དཔེས་དོན་ཆེ་བར་བསྟན་པ། འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལྷོན་ཤིང་གི་
དཔེས་དགེ་ཅ་མི་ཟད་ཅིང་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བསྟན་པ། སྤྱིལ་མ་དཔའ་བོའི་དཔེས་
ངེས་པའི་སྤྲིག་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བསྟན་པ། དུས་མཐའི་མེའི་དཔེས་མ་ངེས་
པའི་སྤྲིག་པ་བྱུངས་ནས་འབྲིན་པར་བསྟན་པ། འདིར་མ་བཤད་པར་གཞན་དུ་ཞལ་

འཕང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གསེར་འགྲུར་རྩི་ཡི་རྣམ་པ་མཆོག་ལྟ་བུར། །ནས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རབ་བརྟན་ཟུངས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་
གཅིག་བྱ་ཆད་མེད་སྒོས། །ནས། རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལེགས་བརྟན་པོར་
ཟུངས། །ཞེསོ། །

གསུམ་པ་ནི། དགེ་བ་གཞན་ཀྱན་ཚུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི། །ནས། འབྲས་བུ་
འབྱེན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་
བཟད་བྱས་ན་ཡང་། །ནས། དེ་ལ་བག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཅེས་མི་བསྟེན། །ཞེས་
སོ། །ལྷ་པ་ནི། དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེས་བཞིན་སྤྲིག་ཆེན་རྣམས། །ནས། ལྷན་ཅིག་
གཅིག་གིས་ངེས་པར་སྟེག་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དྲུག་པ་ནི། དེ་ཡི་པན་ཡོན་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་དག །ནས། བྱམས་མགོན་སློང་དང་ལྷན་པས་ནོར་བཟང་བཤད། །ཅེསོ། །

གཉིས་པ་སློན་འཇུག་སོ་སོའི་པན་ཡོན་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་ངོ་བོའི་ཁྱད་
པར་དང་། པན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར། པན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལུང་རིགས་ཀྱི་སློན་པས་སྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྐྱུས་ན། །ནས། བྱེ་བྱག་རིམ་བཞིན་
ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།

བྱང་ཆུབ་སློན་པའི་སེམས་ལས་ནི། །ནས། རྣམ་མཁའ་མཉམ་པར་རབ་ཏུ་
འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་པན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལུང་རིགས་ཀྱི་སློན་པས་སྐྱབ་པ་
ལ་གཉིས། ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་དང་། རིགས་པས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནི་འཐད་
པ་དང་བཅས་པར། །ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སློན་པའི་པན་ཡོན་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དང་། འཇུག་པའི་

པན་ཡོན་རིགས་པས་སྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁྲད་ནད་ཅམ། །ནས། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞུང་གིས་ལང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། པན་པར་བསམ་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། །ནས། བསོད་ནམས་དེ་འབྲུང་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལྟར་ལྟ་གི་གང་ཟག་གི་ཆེ་བ་བཤད་པ་ནི། པན་བཏགས་ལན་ལྟོན་གང་ཡིན་པ། །ནས། བདེ་བའི་འབྲུང་གནས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེསོ། །གཉིས་པ་ལེ་འཁྲུང་མཆོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ལེ་འཁྲུང་པའོ། །

ལེ་འཁྲུང་གཉིས་པ།

༥ གཉིས་པ་སྒྲིག་བཤགས་ཀྱི་ལེ་འཁྲུང་ལ་གཉིས། ལེ་འཁྲུང་གཞུང་དང་། ལེ་འཁྲུང་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཆོད་པའི་ཡན་ལག་དང་། རྒྱག་གི་ཡན་ལག་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡན་ལག་སྒྲིག་བཤགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། དངོས་འབྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་དང་། ཡིད་སྦྱལ་གྱི་མཆོད་པ། སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་མཆོད་པ། ལྷ་མེད་ཀྱི་མཆོད་པ། བསྟོན་དབྱངས་ཀྱི་མཆོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདག་པོས་ཡོངས་བརྒྱུད་གི་མཆོད་པ་དང་། བདག་པོས་མ་བརྒྱུད་བའི་མཆོད་པ། ལུས་འབྱུང་བའི་མཆོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རིན་ཆེན་སེམས་དེ་གཞུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ནས། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་མཆོད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། མེ་ཉིག་འབྲས་བུ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །ནས། བདག་གི་དོན་སྤངས་ཉིད་

གྱི་མཐུས་བཞེས་ཤིག །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། རྒྱལ་དང་དེ་སྤྱི་མཐུས་ལ་
བདག་གིས་ནི། །ནས། སྤྱི་ག་པ་གཞན་ཡང་སྤྱོད་ཆད་མི་བགྱིད་དོ། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ཡིད་སྤྱུལ་གྱི་མཆོད་པ་ལ་གཉིས། །ཁྱུ་སོགས་གྱི་མཆོད་པ་དང་།
ཉེར་སྦྱོང་གྱི་མཆོད་པ་དོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། །ཁྱུ་གྱི་ཁང་པ་ཤིན་ཏུ་དྲི་ཞེས་
པ། །ནས། འཛིག་ཉེན་དབང་ཕྱག་སོགས་ལ་འང་རྒྱན་པར་བགྱི། །ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ཉེར་སྦྱོང་གྱི་མཆོད་པ་ནི། ཅ་བར། །སྦྱོང་གསུམ་ཀུན་ཏུ་དྲི་དང་ལྡང་བ་ཡི། །ནས།
རྟག་ཏུ་ཐུབ་དབང་རྣམས་ལ་དབུལ་བར་བགྱི། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སྒྲོན་སྒྲོབས་གྱི་
མཆོད་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལས་གཞན་ཡང་མཆོད་པའི་ཆོགས། །ནས། རྒྱུ་མི་འཆད་
པར་འབབ་པར་ཤོག །ཅེས་སོ། །བཞི་པ་སྒྲ་མེད་གྱི་མཆོད་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟར་
འཇམ་དབྱངས་ལ་སོགས་པས། །ནས། མགོན་པོ་སྤྱི་དང་བཅས་རྣམས་
མཆོད། །ཅེས་སོ། །

ལྔ་པ་བསྦྱོང་དབྱངས་གྱི་མཆོད་པ་ནི། ཅ་བར། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་རྣམས་ལ་
བདག །ནས། དེས་པར་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བྱུང་ཅིག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ཕྱག་འཆོལ་གྱི་
ཡན་ལག་ནི། ཅ་བར། དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀུན། །ནས། བརྟུལ་
ཞུགས་མཆོག་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སྒྲོབས་འགྲོའི་ཡན་ལག་ནི།
ཅ་བར། བྱང་ཆུབ་སྣོད་པོར་མཆིས་གྱི་བར། །ནས། ཆོགས་ལ་འང་དེ་བཞིན་སྒྲོབས་
སུ་མཆི། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་སྤྱི་ག་བཞགས་གྱི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས། །བཞགས་ལུལ་
མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། །བཞགས་པ་བྱ་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཕྱོགས་
རྣམས་ཀུན་ལ་བཞུགས་པ་ཡི། །ནས། ཐལ་མོ་སྤྱར་ཉེ་གསོལ་བ་ནི། །ཞེས་

སོ། །གཉིས་པ་བཤགས་པ་བྱ་བ་དངོས་ལ་བཞི། ལྷན་འབྲེན་པའི་སྟོབས་དང་། ཉེན་
གྱི་སྟོབས། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོད་པའི་སྟོབས། ཉེས་པ་ལས་སྦྲར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་
སོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཐོག་མ་མེད་ལྡན་འཁོར་བ་ནས། །ནས། དེ་ཆེ་བདག་གིས་
རི་ལྟར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཉེན་གྱི་སྟོབས་ནི། ཅ་བར། དེ་བས་རྒྱལ་བ་འགྲོ་བའི་མགོན། །ནས།
འཛིགས་པ་སྦྲར་དུ་བསལ་དུ་གསོལ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོད་
པའི་སྟོབས་ལ་གཉིས། གཉེན་པོ་བསྟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གཉེན་པོ་བསྟེན་
བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཐ་མལ་ནད་ཀྱིས་འཛིགས་ན་ཡང་། །ནས། མཛའ་
དང་མི་མཛའ་ཀུན་ཅི་རུང་། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་གཉེན་པོ་བསྟེན་བ་དངོས་ནི། ཅ་བར། མི་དགེ་བ་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ་
འབྱུང་། །ནས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བགྱི། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ཉེས་པ་
ལས་སྦྲར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ནི། ཅ་བར། འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་སྤྲིག་ །ནས།
སྦྲན་ཆད་བདག་ནི་ཡོང་མི་བགྱིད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལེ་འདྲེ་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་སྤྲིག་པ་བཤགས་པའི་ལེ་འདྲེ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

ལེ་འདྲེ་གསུམ་པ།

༥ གསུམ་པ་ལེ་འདྲེ་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ལེ་འདྲེ་
ལ་གཉིས། ལེ་འདྲེ་གཞུང་དང་། ལེ་འདྲེ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྦྱོར་བ་སྦྱོར་
འབྲེའི་ཆོས། དངོས་གཞི་དམ་བཅའ། རྗེས་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
བྱང་སེམས་སྐྱེ་བའི་ལྷན་ཅིག་ཤེད་ཀྱིན་ཆོགས་གསོག་པ། དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ལྡོ་

སྒྲིང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྗེས་སྤྱི་རང་བ་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་
བ། ལྷ་དན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ། བསྐྱོ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཙུ་བར། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དན་སོང་གི། །ནས། དགའ་བས་
རྗེས་སྤྱི་རང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཙུ་བར། འོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སངས་
རྒྱས་ལ། །ནས། ཆོས་གྱི་སྒྲོན་མེ་སྤར་དུ་གསོལ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཙུ་བར།
རྒྱལ་བ་ལྷ་དན་འདའ་བཞེད་ལ། །ནས། བསྐྱུལ་བ་བྱངས་མེད་བཞུགས་པར་
གསོལ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཙུ་བར། དེ་ལྟར་འདི་དག་ཀུན་བྱས་ཏེ། །ནས། མདུན་
ན་ཉི་བར་གནས་སྒྱུར་ཅིག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱང་སེམས་དེའི་ཉིར་ལེན་གྱི་རྒྱ་སྒོ་
སྒྲིང་བ་ལ་བཞི། །སྒྲིང་དངོས། དེའི་འཐད་པ་འགོད་པ། ལུས་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏོང་བ།
སྒོ་སྒྲིང་གི་འབྲས་བྱར་གཞན་དོན་དུ་སྒྲོན་ལམ་གདབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཙུ་བར།
ལུས་དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྒྲིད་དང་། །ནས། སངས་བ་མེད་པར་བཏང་བར་བྲ། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་དེའི་འཐད་པ་འགོད་པ་ནི། ཙུ་བར། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྷ་དན་
འདལ། །ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཆོག །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ལུས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་གཏོང་བ་ནི། ཙུ་བར། བདག་གིས་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ནས། ལས་གང་
ཡིན་པའང་བྱེད་དུ་རྒྱག །ཅེས་སོ། །བཞི་པ་སྒོ་སྒྲིང་གི་འབྲས་བྱར་གཞན་དོན་དུ་
སྒྲོན་པ་ནི། ཙུ་བར། བདག་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་དུ་ཡང་། །ནས། བདག་ནི་ཉིར་
འཆོའི་རྒྱར་ཡང་ཤོག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དངོས་བཞི་དམ་བཅའ་ནི། ཙུ་བར། ཇི་
ལྟར་སྒྲོན་གྱི་བདེ་གསལ་གསུམ། །ནས། རིམ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱུལ་བར་བབྱ། །ཞེས་
སོ། །གསུམ་པ་མཐུག་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པ་ལ་གཉིས། རང་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པ་

དང་། གཞན་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོན་ཏུ་གཞུག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟར་སྒྲོ་དང་
ལྷན་པ་ཡིས། །ནས། སེམས་ཅན་མགོན་ཆེན་ཆེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཅེས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། བདག་གིས་དེ་རིང་སྐྱོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ནས། ལྷ་དང་
ལྷ་མིན་ལ་སོགས་དགའ་བར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལེའུ་འེ་མཆན་ནི། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པའོ། །

ལེའུ་བཞི་པ།

༥ གཉིས་པ་བྱང་སེམས་མི་ཉམས་པར་སྤང་བའི་ཐབས་ལ་གསུམ། བག་ཡོད་
ཀྱི་ལེའུ་དང་། ཤེས་བཞིན་ཀྱི་ལེའུ་དང་། བཟོད་པའི་ལེའུ་འོ། །དང་པོ་ལེའུ་བཞི་པ་
བག་ཡོད་ཀྱི་ལེའུ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འཛིན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱོད་
འགྲེལ་ཡོན་བུམ་ཤོག་༡༣༠ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལེའུ་འེ་གཞུང་དང་།
ལེའུ་འེ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བཟོད་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ།
དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུར། །ནས། བསྐྱབ་
ལས་མི་འདའ་འབད་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ཤད་ལ་གསུམ། བསྐྱབ་
བྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་བྱ་བ་དང་། དལ་འབྱོར་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་
བྱ་བ། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསམ་
པ་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་པར་བསྤང་བ་དང་། སྐྱོར་བ་བཙུན་འགྲུས་མི་ཉམས་པར་
བསྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། བབ་ཅོལ་བཙུམས་པ་གང་ཡིན་པའམ། །ནས། ས་
ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་ཐོགས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྐྱོར་བ་བཙུན་འགྲུས་མི་ཉམས་

པར་བསྐྱང་བ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟས་ཇི་ལྟར་དམ་བཅས་བཞིན། །ནས། བཅད་དང་
གཤེགས་སོགས་སྤྱོད་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྟེན་དལ་འབྱོར་ལ་བསམ་
སྟེ་བག་ཡོད་བྱ་བ་ལ་གསུམ། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའི་རྩལ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་བྱ་
བ་དང་། རན་སོང་ལས་ཐར་དཀའ་བ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་བྱ་བ་དང་། དལ་འབྱོར་
ཐོབ་དུས་དགེ་བར་འབད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ནས། མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་དཀའ་གསུངས། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། སྐད་ཅིག་གཅིག་གྲས་སྒྲིག་པས་ཀྱང་། །ནས། སྒྲིག་པ་
གཞན་དག་རབ་ཏུ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། འདི་འབྲེལ་དལ་བ་རྟེན་
གྱུར་ནས། །ནས། བདག་གི་ཁོང་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་སྤྱང་བྱ་ཉོན་
མོངས་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་བྱ་བ་ལ་གསུམ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་
བཤད་པ་དང་། །ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བའི་དཀའ་དབྱང་བཟོད་རིགས་པ། །ཉོན་མོངས་ཇི་
ལྟར་སྤྱོད་བའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། །ཞེ་སྤང་སྤེད་སོགས་དབྱ་རྣམས་
ནི། །ནས། གནས་ན་བདག་ལ་བདེ་བ་གཤམ་ཡོད། །ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟར་ཇི་སྟེན་བདག་གིས་དབྱ་འདི་མངོན་སུམ་
དུ། །ནས། རྟག་ཏུ་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། འདི་ལ་
བདག་གིས་ཞེན་བྱ་ཞིང་། །ནས། དོན་མེད་ཉིད་དུ་བདག་ལ་དཔུལ་སོགས་རྣམས་སུ་
ཅི་སྟེ་གཞོད་པ་བྱེད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟར་རྣམ་
བསམས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཡི། །ནས། བཙུག་དགོས་ནད་པ་སོས་པ་གཤམ་
ཡོད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལེ་འཁྲུང་མཆན་ནི། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་

འབྲུག་པ་ལས་བག་ཡོད་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེ་འུ་བཞི་པའོ།

ལེ་འུ་ལྔ་པ།

གཉིས་པ་ལེ་འུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལེ་འུ་ལ་གཉིས། ལེ་འུ་ལ་གཞུང་དང་།
ལེ་འུ་ལེ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བའི་ཐབས་སུ་སེམས་སྤྱང་བ་
དང་། སེམས་བསྐྱང་བའི་ཐབས་སུ་བློ་ཤེས་བསྟན་པ། བློ་ཤེས་དང་ལྡན་པས་
སེམས་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤོབ་ཚུལ། སྤྱབ་པ་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་
གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བར་འདོད་པ་ཡིས། །ནས། བསྐྱབ་པ་
བསྐྱང་བར་ཡོང་མི་རུས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ཤད་ལ་གསུམ། གཞོད་པ་
ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་བྱུང་ཚུལ་དང་། དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་བྱུང་ཚུལ།
དེས་ན་དེས་པར་སེམས་བསྐྱང་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། སེམས་
ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཡན་བཏང་བས། །ནས། སེམས་ལས་འདྲིགས་པ་གཞན་འགའ་
མེད། །ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་བྱུང་ཚུལ་ནི། ཅ་བར། གལ་ཏེ་
འགྲོ་བ་དབྱུང་པོར་བས། །ནས། དེ་དག་དོན་མེད་གྱི་ནར་འབྲུམས། །ཞེས་
སོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་དེས་པར་སེམས་བསྐྱང་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་
ལྟས་བདག་གི་སེམས་འདི་ནི། །ནས། སེམས་ནི་ནམ་ཡང་ཉམས་མི་བྱ། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱང་བའི་ཐབས་སུ་བློ་ཤེས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། སེམས་བསྐྱང་འདོད་པ་

ནམས་ལ་ནི། །ནས། བདག་ནི་དེ་ལྟར་ཐལ་མོ་སྒྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་
བཤད་ལ་གཉིས། །ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། རྩལ་བ་བསྐྱེན་པའི་
ཐབས་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཉན་གྱིས་དགྲུགས་པའི་མི་དག་ནི། །ནས།
བདེ་འགྲོའི་སློབ་ཀྱང་འདྲོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་བས་
རྩལ་བ་ཡིད་སྒྲོ་ནས། །ནས། སོང་བ་དག་ཀྱང་ཕྱིར་འོང་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་
རྩལ་ཤེས་ལྡན་པས་སེམས་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཉེས་སྤྱོད་སློབ་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ།
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སློབ་གསུམ་
གྱི་སྤྱོད་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱབ་བའམ་སྤྱོད་པ་ཉམས་པ་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཅ་བར། དེ་ཞིག་དང་པོ་འདི་འདྲའི་སེམས། །ནས། དེ་ལྟ་ན་ནི་འཕེལ་མི་
འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། བྲེ་མོའི་གཏམ་ནི་སྣ་ཆོགས་དང་། །ནས།
རབ་ཏུ་མི་གཡོ་གཟུང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་པར་མི་སློབ་པའི་རྒྱ་ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྤང་
དགོས་པར་བསྐྱེན་པ་དང་། དགེ་བ་སྤྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཅ་བར། བྲེ་ཆོད་ཤ་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། །ནས། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནི་ལུས་སུ་
བསྐྱུར། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟར་རང་དབང་ཡོད་གྱིས་ཏེ། །ནས། གཙོ་ཕྱིར་
གཞན་གྱི་དོན་བསམ་མོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པ་དང་། ཟང་ཟེང་དང་ཆོས་

གྱིས་བསྐྱུས་པ། ས་རོལ་གྱི་མ་དད་པ་བསྐྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟར་རིག་
བྱས་གཞན་དོན་ལ། །ནས། བཀག་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་གནང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
ནི། ཅ་བར། ལོག་པར་ལྟོང་དང་མགོན་མེད་དང་། །ནས། མདོ་དང་སྤགས་གྱིས་
འབྲིད་མི་བྱ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། སོ་ཤིང་དང་ནི་མཆིལ་མ་དག། །ནས།
ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྐྱུར། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་སྐྱབ་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
ཡན་ལག་གཞན་བསྐྱན་པ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་དངོས་
དང་། །ཤེས་བཞིན་གྱི་རོ་བོ་ངོས་བཟུང་ནས་ལེའུའི་དོན་བསྐྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་
བར། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་པ་དག། །ནས། བསྐྱབ་པ་མཐོང་ནས་ཡང་དག་
སྟུང། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ། །ནས།
ནད་པ་དག་ལ་ཕན་འགྱུར་རམ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཆོན་ནི། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་སྟོང་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཤེས་བཞིན་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་ལྟེ་ལེའུ་ལྔ་
པའོ། །

ལེའུ་བྱག་པ།

༥ གསུམ་པ་ལེའུ་བྱག་པ་བཟོད་པའི་ལེའུ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་དང་།
ལེའུའི་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁོང་ཁྱོསྟོང་བ་དང་། བཟོད་པ་སྒོམ་ཚུལ།
སེམས་ཅན་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། བསྐྱལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་
ཡི། །ནས། དེ་ལ་མི་དགའ་བྱས་ཅི་པན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བཟོད་པ་སྒོམ་ཚུལ་ལ་
གཉིས། བཟོད་ལུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བཟོད་པ་སྒོམ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་
བར། བདག་གམ་བདག་གི་བཤེས་རྣམས་ལ། །ནས། དག་ལ་དེ་ལས་བརྒྱུག་པས་

སྟོ། །ཞེས་སྟོ། །གཉིས་པ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་དངོས་ལ་གཉིས། མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་ལ་
བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། འདོད་པའི་བགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། བདག་ལ་མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། བདག་གི་བཤེས་ལ་
མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ། བདག་གི་དག་ལ་མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་ལ་
བཟོད་པ་སྒྲོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་ལ་སྤྱག་བསྐྱུལ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་
སྒྲོམ་པ་དང་། བདག་ལ་བརྟམས་སོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། སྤྱག་བསྐྱུལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་གྱི་
བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ། གཞོད་བྱེད་ལ་རི་མི་སྦྱམ་པའི་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་
བར། བདེ་བའི་རྒྱ་ནི་ངེས་འགའ་འབྱུང་། །ནས། སྤྱིག་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་ལ་
དགའ། །ཞེས་སྟོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། མཁྲིས་པ་ལ་སོགས་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི། །ནས།
སུ་ལའང་སྤྱག་བསྐྱུལ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་སྟོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། བག་མེད་
པས་ནི་བདག་ལའང་བདག །ནས། དེས་ན་དཀའ་ཐུབ་ཞིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་
སྟོ། །གཉིས་པ་བདག་ལ་བརྟམས་སོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་ནི། ཅ་
བར། ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས། །ནས། མི་སྦྱན་སྤྱི་ཅིས་མི་བཟོད། །ཅེས་
སྟོ། །གཉིས་པ་བདག་གི་བཤེས་ལ་མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་ནི། ཅ་
བར། སྤྱ་གཟུགས་མཆོད་ཉེན་དམ་ཆོས་ལ། །ནས། དགའ་བ་འབའ་ཞིག་འདིར་བྱ་
ངེགས། །ཞེས་སྟོ། །གསུམ་པ་བདག་གི་དག་ལ་ལགས་པ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་
པ་ནི། ཅ་བར། གཞན་གྱིས་ཡོན་ཏན་ལྡན་བསྟོད་ནས། །ནས། བཅ་པོ་གཉིས་
པའོ། །ཞེས་སྟོ། །གཉིས་པ་འདོད་པའི་བགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་

གཉིས། དགྲ་པོའི་མི་འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ། བདག་དང་བདག་གི་བཤེས་པ་འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། གལ་ཏེ་དགྲ་ཞིག་མི་དགའ་ནའང་། །ནས། དཔྱལ་བའི་སྤང་མས་བདག་འཆོད་དེས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། བསྟོད་དང་གྲགས་པའི་རིམ་གྲོས་ནི། །ནས། དམ་པའི་ཆོས་བཞེན་མཆོད་པར་འོས། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅན་ལ་གྱས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བསམ་སྟེ་གྱས་པར་བྱ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་དགྲེས་པ་ལ་བསམ་སྟེ་གྱས་པར་བྱ་བ། བན་གཞོད་ཀྱི་འབྲས་བུར་བསམ་སྟེ་གྱས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། དེ་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཞིང་དང་ནི། །ནས། སེམས་ཅན་མཆོད་བྱར་རིགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། གཞན་ཡང་གཡོ་མེད་གཉེན་གྱར་ཅིང་། །ནས། དེ་ལྟས་བདག་གིས་རྟག་ཏུ་འདི་ཉིད་བྱ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་མི་འགའ་ཞིག་ །ནས། འཁོར་ལོས་སྤྱར་བའི་བདེ་རྒྱས་ཐོབ། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཆོད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཟོད་པ་བསྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེ་འུ་དུག་པའོ། །

ལེ་འུ་བདུན་པ།

༥ གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་ཉམས་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་སྟེལ་བ་ལ་གསུམ། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ལེ་འུ་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་ལེ་འུ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེ་འུ་འོ། །དང་པོ་ལེ་འུ་བདུན་པ་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ལེ་འུ་ལ་གཉིས། ལེ་འུའི་གཞུང་དང་། ལེ་འུའི་མཆོད་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཙུན་འགྲུས་ཙམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་རི་ལྟར་ཙམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བར། དེ་ལྟར་བཟོད་པས་བཙོན་འགྲུས་བཙམ། །ནས། བསོད་ནམས་བཙོན་འགྲུས་
མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བཙོན་འགྲུས་ནི་ལྟར་ཚུལ་ཚུལ་རྒྱས་བཤད་ལ་
གསུམ། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་སྟོང་བ། དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། བཙོན་གང་དགེ་
ལ་སྟོ་བའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལེ་ལོ་རྒྱ་འགྲུས་དང་
བཅས་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ནི་ལྟར་སྟོང་ཐབས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་བྱ། །ནས། ལེ་ལོ་ཉེ་བར་སྐྱེ་བར་
འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ལྟར་སྟོང་ཐབས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བཤད་པ་ལ་
གསུམ། སྟོམ་ལས་འཛིན་པའི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་སྟོམ་ཚུལ་དང་། བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་
ལོའི་གཉེན་པོ་སྟོམ་ཚུལ། ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་སྟོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། སྦྱིད་
ལུག་པའི་ཉོན་མོངས་རྒྱ་བས་བཤོར་ནས་ནི། །ནས། མོངས་པ་དུས་སུ་གཉིད་མ་
ལོག། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དགའ་བའི་རྒྱ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི། །ནས།
ཁྱོད་སོགས་ལ་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་དགའ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། སྦྱིད་ལུག་
མེད་དང་དཔུང་ཆོགས་དང་། །ནས། སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྦྱིད་ལུག་འབྱུང་། །ཞེས་
སོ། །གསུམ་པ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། སེམས་ཅན་དོན་འབྲུབ་བྱ་ཕྱིར་དཔུང་། །ནས། བདག་
ཀོ་ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱང་མ་གས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། དཔུང་བཞི་
བསགས་པ་དང་། སྟོབས་གཉིས་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མོས་པའི་དཔུང་དང་།
བརྟན་པའམ་ང་རྒྱ་ལ་གྱི་དཔུང་། དགའ་བའི་དཔུང་། དོར་བའི་དཔུང་བཤད་

པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། བདག་དང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། །ནས། གུས་པ་ཉིད་དུ་
བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བརྟན་པ་ལས་ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱང་ལ་གཉིས། སྤྱིར་
བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རྩོམ་རྒྱལ་མཆོག་ཆོག་
ཡིས། །ནས། དམན་འགྲུང་དེ་ཡང་འགྲུབ་མི་འགྲུག། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱས་ཏེ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱས་པ་སྟེ། །གསུམ་པོ་དག་ལ་ང་
རྒྱལ་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་རྒྱས་པ་ཤད་ལ་གསུམ། ལས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་
དང་། རྒྱས་པའི་ང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། བདག་ཉིད་
གཅིག་ཤུས་བྱའོ་ཞེས། །ནས། བདག་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པ་མཆོག་ །ཅེས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། ཅ་བར། སི་བའི་སྤྱལ་དང་སྤང་གྱུར་ན། །ནས། འགོ་ལ་འདོད་བཞིན་རྒྱལ་བའི་
འབྲས་བུ་རྩོགས་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཁྱོད་གནས་ན། །ནས། རིགས་པ་ལས་ནི་གཞན་མི་སྤྱད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་
དགའ་བའི་དབྱང་ནི། ཅ་བར། ཅེད་མེད་པའི་འབྲས་འདོད་པ་ལྟར། །ནས། ལས་དེ་ལ་
ཡང་འཇུག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་དོར་བའི་དབྱང་ནི། ཅ་བར། ལྟོབས་ཉམས་
པ་དང་རྩིས་འབྲེལ་ན། །ནས། བྱི་མ་འདོད་པས་དེ་སྤང་བྱ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟོབས་གཉིས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལྷུང་ལེན་གྱི་སྟོབས་དང་།
དབང་བསྐྱར་བའི་སྟོབས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། འཐབ་རྩིང་དག་དང་ལྷན་ཅིག་
ཏུ། །ནས། རིགས་པའི་ལས་ནི་འདོད་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། ཅི་
ནས་ལས་བྱེད་སྟོན་རོལ་ནས། །ནས། དེ་ལྟ་ན་ནི་འགྲུབ་པར་འགྲུག། །ཞེས་

སོ། །གཉིས་པ་ལེའུ་འེ་མཆན་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་
བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་བདུན་པའོ། །

ལེའུ་བརྒྱད་པ།

༩ གཉིས་པ་ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
ལེའུ་འེ་གཞུང་དང་། ལེའུ་འེ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆན་པ་སྤྱར་བའི་སྒོ་
ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་སྤངས་པ། བསམ་གཏན་
སྒོམ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་ནས་ནི། །ནས།
ཉོན་མོངས་མཆེ་བའི་སྤྲུག་ན་གནས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་
པ་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །

དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ལུས་དང་སེམས་ནི་དབེན་པ་ཡིས། །ནས། རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ཡོངས་སུ་དོར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་སྤྱོད་པ་
དང་། རྣམ་རྟོག་དོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། འཛིག་རྟེན་སྤངས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་
དང་། རྣང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཆགས་པ་སྤོང་བ། ལྷུ་རྟེན་སོགས་གྱི་འཛིག་
རྟེན་ལ་སྤེད་པ་སྤོང་བ། སྤངས་ནས་དབེན་པ་བསྟེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར།
ཆགས་པའི་ལྷུ་རྟེན་སོགས་ལ། །ནས། འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་ལ་མདོན་
དགས་འགྲུབ། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། མི་རྟག་སུ་ཞིག་མི་རྟག་ལ། །ནས།
འདྲིས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། བདག་ནི་རྟེན་
མང་བཟུང་སྟེ་བཅས། །ནས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་
སོ། །བཞི་པ་ནི། ཅ་བར།

ནགས་ན་རི་དྲགས་བྱ་རྒྱམས་དང་། །ནས། དུལ་བར་བྱ་ཕྱིར་བཙོན་པར་
བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་རྟོག་དོར་བ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་
བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་བར། འཛིག་རྟེན་འདི་དང་པ་རོལ་ཏུའང་། །ནས། པ་རོལ་ཏུ་
ནི་དཔྱལ་སོགས་སྒྲིབ། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། བང་བྱད་མེད་
ཀྱི་སྟེང་པ་སྟོང་བ་དང་། ཕྱི་རྟེན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་པ་སྟོང་བ། དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱ་སྒྲིབ་དཀའ་བ་དང་། རོ་བོ་མི་གཙང་བ། འབྲས་བྱ་གཞོད་
པ་མང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་བར། པོ་ཉ་པོ་ཉ་མོ་ཡི་སྟོན། །ནས། ཅི་ཕྱིར་བྱ་ངན་
འདས་མི་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །གཉི་པ་རོ་བོ་མི་གཙང་བ་བསྟན་པ་ནི། རྩ་བར། གང་ཞིག་
དང་པོ་འབད་དེ་བཏེག་ །ནས། ཁྱོང་གི་དྲུང་ཁྱོང་ལ་དགའ་འཇམ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་
འབྲས་བྱ་གཞོད་པ་མང་བ་བསམས་པ་ནི། རྩ་བར། དེ་ལྟར་མི་གཙང་གྲུང་པ་
དེའང་། །ནས། ཁ་ཅིག་བསྐྱེགས་པ་དག་ཀྱང་སྤང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཕྱི་རྟེན་
སོགས་ལ་སྟེང་པ་སྟོང་བ་ནི། རྩ་བར། བསགས་དང་བསྐྱང་དང་བསྐྱུག་པའི་གདུང་བ་
ཡིས། །ནས། དག་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་དབེར་མི་པོད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་དབེན་པའི་
ཡོན་ཏན་ཐན་པ་ནི། རྩ་བར། དེ་ལྟར་འདོད་ལ་སྒྲིབ་བྱས་ཏེ། །ནས། དབང་པོས་ཀྱང་ནི་
དེ་རྟེན་དཀའ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བསམ་གཏན་སྟོམ་པ་དངོས་ལ་གསུམ།
མཆོམས་སྒྱུར་ཏེ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། བསམ་གཏན་སྟོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ། ཏིང་འཛིན་འབྲུག་པའི་ཐབས་ལ་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྩ་བར། དེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིས། །ནས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་
ནི་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བསམ་གཏན་སྟོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་

ལ་གཉིས།བདག་གཞན་མཉམ་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒྲོམ་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད།དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་
བར། བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་ནི། །ནས། ཐམས་ཅད་བདག་བཞིན་བསྐྱང་བར་
བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། མཉམ་པ་རྗེ་ལྟར་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་།དེ་
ལ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པའི་པན་ཡོན་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ལག་པ་
ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་ཡང་། །ནས། དེ་མིན་བདག་གྱང་སེམས་ཅན་
བཞིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། སྙིང་རྗེས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མང་གྱུར་
པས། །ནས། མང་པོའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཟད་འགྱུར་བྱིས། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་
བར། དེ་ལྟར་རྒྱུད་ནི་གོམས་གྱུར་པ། །ནས། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུའི་རེ་བ་མེད། །ཅེས་
སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཅ་བར། དེ་བས་རྗེ་ལྟར་རྒྱུད་དུ་ན། །ནས། སྙིང་རྗེའི་
སེམས་ནི་དེ་ལྟར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་གཉིས།
རྒྱ་མཚན་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་སྒྲོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། གོམས་པ་ཡིས་ནི་གཞན་དག་གི། །ནས། གཞན་སྒྲུང་བ་ནི་
བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་སྒྲོམ་ཚུལ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། བརྗེ་ཚུལ་
སྐྱིར་བསྟན་པ་དང་། གཉེན་པོའི་བྱད་པར་བྱེ་བྲག་དུ་བསྒྲོམ་པ། བརྗེས་ནས་རྗེ་ལྟར་
སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞེ། གཞན་དང་དུ་སྒྲུང་བ་དང་། བདག་གཅེས་འཛིན་དོར་བ།
བདག་གཞན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སྒྲོན་ཡོན། བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དེས་
ན་དེས་པར་བརྗེ་དགོས་པར་རྗེ་ལྟར་ལག་པ་ལ་སོགས་པ། །ནས། གསང་བའི་དམ་
པ་སྐྱུད་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། བདག་ལུས་གང་ལ་ཆགས་པ་

ཡིས། །ནས། ལྟ་བར་མི་བྱེད་བརྟམ་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཙྴ་བར། གཡ་
ཏེ་བྱིན་ན་ཅེ་སྟོང་ཅེས། །ནས། རྫོངས་པས་སྤྱག་བསྐལ་མི་བཟང་ལེན། །ཞེས་
སོ། །བཞི་པ་ནི། ཙྴ་བར། འཇིག་རྟེན་དག་ན་འཆེ་བ་གང་ཡོད་དང་། །ནས། གཞན་
དག་ལ་ནི་པན་པར་སྟོང་། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་གཉིན་པོའི་བྱེད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོམ་
པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཙྴ་བར། དམན་སོགས་
བདག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། །ནས། སྤག་དོག་འགྲན་དང་ང་རྒྱལ་བསྟོམ། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། དམན་པ་བརྗེས་ནས་སྤག་དོག་སྟོམ་པ་དང་།
མཉམ་པ་བརྗེས་ནས་འགྲན་སེམས་སྟོམ་པ། ལྷག་པ་བརྗེས་ནས་ང་རྒྱལ་སྟོམ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཙྴ་བར། འདི་ནི་བཀྲའ་བྱས་བདག་ནི་མིན། །ནས། བཤམ་པ་དག་
ལ་བསྟོ་བར་འདོད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཙྴ་བར། བདག་དང་མཉམ་ལ་བསྟོས་
ནས་ནི། །ནས། པན་ཚུན་སྟོང་པ་དག་ཏུ་བྱ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཙྴ་བར། ཉོན་མོངས་འདི་ཡང་བདག་དང་ནི། །ནས། འཁོར་
བར་བདག་ལ་གཞོད་པ་བྱས། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བརྗེས་ནས་རི་ལྟར་སྤྱབ་པ་ལ་
གཉིས། །འཇམ་པོའི་སྟོན་ནས་གདམས་པ་དང་། རྩལ་མོའི་སྟོན་ནས་ཆར་གཅོད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཙྴ་བར། ཡིད་བྱོད་རང་དོན་བྱེད་འདོད་པས། །ནས། དེ་ལས་འདས་
ན་ཆར་གཅོད་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩལ་མོའི་སྟོན་ནས་ཆར་གཅོད་པ་ལ་གཉིས།
ཆར་གཅོད་པ་དང་། ལུས་ཆར་གཅོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཙྴ་བར། འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་
གདམས་ཀྱང་ནི། །ནས། གཞན་དག་ཏུ་བསྐྱུང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཙྴ་བར། ཡིད་རི་ལྟ་རི་ལྟར་ལུས་འདི་ནི། །ནས། ལས་ཀྱི་སྤྱད་བཞིན་གཟུང་བར་

བྲ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཉིང་འཛིན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་གདམས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་
བས་བྲིས་པའི་སྒྲོང་པས་ཆོག །ནས། བདག་གིས་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྲ། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཆན་ནི། བྲང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོང་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་
བསམ་གཏན་བསྟན་པ་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ་ལེ་འུ་བརྒྱད་པའོ། །

ལེ་འུ་དགུ་པ།

༥ །གསུམ་པ་ལེ་འུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེ་འུ་ལ་གཉིས། ལེ་འུའི་གཞུང་དང་།
ལེ་འུའི་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་སྟོན་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་བསྐྱེད་
ཚུལ་བསྟན་པའི་སྟོན་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཤེས་རབ་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་
གདམས་པའི་སྟོན་མ་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་
ཅད་ནི། །ནས། ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ཤེས་རབ་
དེ་ཉིད་རི་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྟོན་མ་རྒྱས་པ་ཤེས་པ་གསུམ། གཏན་ལ་
དབབ་བྲ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གཞག་བཤད་པ། ཐར་པ་ཅམ་འདོད་པས་ཀྱང་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་སྐྱབ་པ། སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་མཆན་ཉིད། བདེན་གཉིས་
གཏན་ལ་འབབས་པའི་གང་ཐག་གི་བྲང་པར། བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་ལ་ཅོད་
པ་སྟོང་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་སྟེ། །ནས། མོ་ནི་ཀུན་
རྫོབ་ཡིན་པར་བརྟེན། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་རྣམ་གཉིས་
མཐོང་། །ནས། བོད་མ་བོད་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་བདེན་

གཉིས་ཀྱི་འདོག་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བ་ལ་གསུམ། བདོ་སྤེ་བ་སོགས་དངོས་སྤྱོད་པ་
 སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སེམས་ཅན་པས་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། ལམ་དབུ་མ་
 ལ་དགོས་ཀྱས་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཚུད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་
 མེད་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་གྲུབ་ནའང་མི་འཐད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་
 མེད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་དགག་པ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ལུང་གིས་
 གཞོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། གཉིས་ཀ་ཡང་ནི་འདོད་པའི་དཔེས། །ནས།
 རྣལ་འབྱོར་པ་དང་འདིག་རྟེན་ཚོད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། གཟུགས་
 སོགས་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱང་ནི། །ནས། གཅང་སོགས་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་
 བརྒྱན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མི་རྟག་སོགས་སྟོན་པའི་ལུང་བྲང་དོན་ཡིན་
 པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། འདིག་རྟེན་གཞུག་
 པའི་དོན་དུ་ནི། །ནས། དེ་དག་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་མིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྷ།
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ། ཆོགས་གསོག་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། ཉིང་
 མཆོམས་སྤྱོད་བ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། དགེ་སྤྱིག་གི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།
 འཁོར་འདས་ཀྱི་ངེས་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་
 འགལ་ཞེན། །ནས། དེས་རྟོག་འདིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་འཁྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
 ནི། ཅུ་བར། སྤྱི་འདའི་རྒྱལ་ལས་བསོད་ནམས་ནི། །ནས། ཇི་ལྟར་དངོས་ཡོད་ལ་ཇི་
 བཞིན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བར། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་སྤྱི་འདའ་ན། །ནས།
 སེམས་ཅན་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡིན། །ཅེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཅུ་བར། སྤྱི་མའི་སྤྱེས་
 ཏུ་བསད་སོགས་ལ། །ནས། གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ལྷ་པ་ནི། ཅུ་

བར། གལ་ཏེ་དོན་དམ་སྤངས་པ་ལྟར་འདས། །ནས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་སེམས་ཅན་པའི་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་གཉིས་པ་འདོད་པ་
བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཙ་བར། གང་ཆེ་འཁྲུལ་པ་འང་ཡོད་མེན་
ན། །སྤྱི་མ་གང་གིས་དམིགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། མགོ་
མཚུངས་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ། སེམས་ལས་སྤྱི་མ་དེ་
ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དགག་པ། བཏགས་ཡོད་ཆུས་དངོས་པོ་བདེན་
བྱུང་གི་ཆེན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཙ་བར། གང་ཆེ་ཁྱོད་ལ་སྤྱི་མ་ཉིད། །མེད་ནའང་དེ་ཆེ་ཅི་ཞིག་
དམིགས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་མའི་ལན་དགག་པ་
དང་། གེས་པའི་ལན་གྱི་རང་རིག་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཙ་བར། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་དུ་
གཞན་ཡོད། །ནས། དེ་ཆེ་གང་ཞིག་གང་གིས་མཐོང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
གསུམ། ལུང་གིས་དགག་པ་དང་། རིགས་པས་དགག་པ། རང་རིག་གི་སྤྱབ་བྱེད་
དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཙ་བར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་མགོན་པོས་ཀྱང་། །ནས། ཇི་ལྟར་
མི་གཙོད་དེ་བཞེན་ཡིད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དགག་པ་དང་། དོན་
དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མར་མའི་དཔེ་དགག་པ་དང་། ཤེལ་གྱི་དཔེ་དགག་
པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཙ་བར། ཇི་ལྟར་མར་མེ་རང་གི་དངོས། །ནས། གང་ཕྱིར་སྤྲུན་གྱིས་
བསྐྱེབས་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཙ་བར། ཤེལ་བཞེན་སྤྲོན་པོ་སྤྲོད་
ལ། །ནས། བདག་གིས་བདག་ཉིད་བྱས་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་དགག་པ་

ནི། ཅུ་བར། མར་མེ་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས། །ནས། དེ་ནི་བརྗོད་ཀྱང་དོན་མེད་
 དོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་རང་རིག་གི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གསུམ། རང་རིག་མེད་
 ཀྱང་བློ་པ་སྐྱེ་བའི་དཔེ་དང་། རང་རིག་གི་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་དགག་པ། རང་རིག་མེད་
 བློ་གཞན་རིག་མི་འཐད་པར་སྐྱབ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། གལ་ཏེ་རང་རིག་
 ཡོད་མེད་ན། །ནས། བློ་སྐྱབ་བྱེད་པའི་དུག་བཞིན་ལོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུ་
 བར། རྒྱུ་གཞན་དག་དང་ལྡན་པ་ནི། །ནས། ལུས་མཐོང་མིག་སྒྲན་ཉིད་འགྱུར་
 མིན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བར། རི་ལྟར་མཐོང་ཐོས་ཤེས་པ་དག །ནས།
 བདེན་པར་རྟོག་པ་བརྫོག་བྱ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སེམས་ལས་སྐྱུ་མ་དེ་ཉིད་
 དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར། སེམས་ལས་སྐྱུ་མ་གཞན་མིན་
 ཞིང་། །ནས། བལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ལྟ་བྱེད་ཡིད། །ཅེས་སོ། །བཞི་པ་བརྟགས་ཡོད་རྣམས་
 དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར། གལ་ཏེ་འཁོར་བ་
 དངོས་རྟེན་ཅན། །ནས། བརྟགས་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་
 ལས་དབྱུ་མ་ལ་དགོས་ལུས་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་
 ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་ན་ཡང་། །ནས། དེ་བྱེད་ཉིད་ཀྱང་ཆགས་
 སྐྱེ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ། སྐྱུ་མ་མཐན་གྱིས་བདེན་འཛིན་མ་
 སྤངས་པས་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་དང་། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་གོམས་པས་བདེན་
 འཛིན་སྤངས་པ་འཐད་པར་བསྟན་པ། སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་འབྱུང་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། དེ་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ། །ནས།
 སྤྱོད་ཉིད་བག་ཆགས་ཉམ་ཆུང་ཉིད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། སྤྱོད་ཉིད་བག་

ཆགས་གོམས་བས་ནི། །ནས། དམིགས་བ་མེད་བར་རབ་ཏུ་ཞི། །ཞེས་སོ། །གསུམ་
བ་སྤངས་བའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་བསྟན་བ་ལ་
གཉིས། རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་གདུལ་བུའི་རེ་བ་སྒྲོང་བ་དཔེ་དང་བཅས་བ་དང་། དེ་ལ་
ཚྱོད་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཡིད་བཞིན་ཅོར་བུ་དབག་བསམ་གིང་། །ནས།
འདས་ཀྱང་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཛད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་བ་ནི། རྩ་བར། སེམས་
མེད་བ་ལ་མཆོད་བྱས་བས། །ནས། རི་ལྟར་འབྲས་བུར་བཅས་བ་བཞིན། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་བ་ཐར་བ་ཅམ་ཐོབ་བར་འདོད་བས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་བར་
སྒྲུབ་བ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་བ་དགོད་བ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་བར།
བདེན་བ་མཐོང་བས་གོལ་འབྱུང་གྱི། །སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་བ་ལ་གསུམ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་བའི་ཤེས་རབ་ཐར་ལམ་དུ་སྒྲུབ་བ། སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་བའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་བའི་ལམ་དུ་སྒྲུབ་བ། དེས་ན་ཐར་བ་
དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་དོན་གཉིར་གྱིས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་རིགས་བར་གདམས་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་བའི་ཤེས་རབ་ཐར་ལམ་དུ་ལུང་གིས་སྒྲུབ་
བ་དང་། ལུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་རིགས་བས་སྒྲུབ་བ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་བའི་ཤེས་
རབ་དང་བྲལ་ན་ཐར་བ་ཅམ་ཡང་མི་འཐོབ་བར་སྒྲུབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་བར། གང་
ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་བར་བྱང་ཆུབ་མེད་བར་གསུངས། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་བ་ནི། རྩ་བར། གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་མ་གྲུབ་ན། །ནས། ཚྱོད་བཅས་ཡིན་
ཕྱིར་དོར་བྱར་འབྱུང། །ཞེས་སོ། །གསུམ་བ་ནི། རྩ་བར། བསྟན་ཅ་དགེ་སྟོང་ཉིད་
ཡིན་ན། །ནས། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

༼སྐབས་འདིར་ཡོན་ཏན་བུམ་བཟང་༤༥༥། ༥༥ལས། མཆོམས་འདིར་ངག་གང་མདོ་སྡེ་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་བྱུང་བ་ཐེག་ཆེན་བཀར་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོག་ཏུ་འདུག་པས་བསྟན་ཅ་དགེ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་གོང་དུ་འདུག་སྐྱུ་ཡིན་པ་ལ་འདིར་བཅུག་པ་སྐབས་དང་མ་འབྲེལ་ཞིང་སྦོམ་དཔོན་གྱི་གཞུང་མིན་ནོ་ཞེས་འབྲེལ་ཆེན་མཁན་པོས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ༽

གཉིས་པ་སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་དུ་སྐྱབ་པ་ནི། ཅ་བར། མོངས་པས་སྐྱག་བསྐལ་ཅན་དོན་དུ། །ནས། འདི་ནི་སྦྱོང་ཉིད་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དོན་གཉེར་གྱིས་སྦྱོང་ཉིད་སྦྱོམ་རིགས་པར་གངམས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟར་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཚྭགས་ལ། །ནས། འདིགས་པར་འགྱུར་བ་སུ་ཞིག་ཡིན། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་སྦྱོང་ཉིད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདག་འདྲིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། སྐབ་མཐས་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ། བདག་བཀག་པ་ལ་ཅོད་པ་སྦྱོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། སོ་དང་སྐྱ་སེན་བདག་མ་ཡིན། །ནས། རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱངས་ཅན་པས་བདག་ཤེས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རྗེ་བྲག་པས་བདག་ཤེས་པོར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། གལ་ཏེ་སྐྱ་ཡི་ཤེས་རྟག་ན། །ནས། དེ་ཆེ་འབྲ་བའི་རྟེན་གང་ཡིན། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར།

སེམས་མེད་པ་ཡང་བདག་མིན་ཏེ། །ནས། ཉན་མཁའ་བདག་ཏུ་བྱས་པར་
འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདག་མེད་ན་ལས་འབྲས་མི་འཐད་པར་
ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། བདག་མེད་ན་སྒྲིང་རྗེ་སྒྲོམ་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། གལ་ཏེ་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ན། །ནས། བཅའ་ན་བདག་
ཀྱང་ཡང་དག་མིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཡོད་མིན་
ན། །ནས། བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དན་པ་ཉེར་བཞག་བཞིའི་སྒོ་
ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་པ་དང་། བདེན་གཉིས་མི་འཐད་པའི་ཁྲན་ཀ་སྤོང་བ།
དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལུས་དན་པ་
ཉེར་བཞག་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། ཆོར་བ་དན་པ་ཉེར་བཞག་སྒྲོམ་ཚུལ། སེམས་དན་པ་
ཉེར་བཞག་སྒྲོམ་ཚུལ། ཆོས་དན་པ་ཉེར་བཞག་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆ་
ཅན་ལུས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཆ་ཤས་ཡན་ལག་ནམས་
རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ། ལུས་བདེན་མེད་ལ་ཆགས་མི་རིགས་པ་
དང་ལུས་ཅན་ཡང་བདེན་མེད་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། ལུས་ནི་རྐང་པ་
བྱིན་པ་མིན། །ནས། དེ་ཡོད་དེ་སྤིང་དེར་ལུས་སྤང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུ་
བར། དེ་བཞིན་སོར་མའི་ཆོགས་ཡིན་ཕྱིར། །ནས། མཁའ་བཞིན་དེས་ན་རྩལ་ཡང་
མེད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བར། དེ་ལྟར་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡི། །ནས། དེ་ཆེ་སྐྱེས་
གང་བྱད་མེད་གང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཆོར་བ་དན་པ་ཉེར་བཞག་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་
གསུམ། ཆོར་བའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་དགག་པ་དང་། ཆོར་བའི་རྒྱ་རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། ཆོར་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་ན། །ནས། བསམ་
 གཏན་ལྷལ་འབྱོར་པ་ཡི་ཟས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། གལ་ཏེ་དབང་དོན་
 བར་བཅས་ན། །ནས། སྤིང་པ་ཅི་ཕྱིར་ལྟོག་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅུ་
 བར། མཐོང་བ་ལམ་ནི་རེག་པ་ཡང་། །ནས། འདི་ཡིས་ཅི་སྟེ་གཞོད་པར་བྱ། །ཞེས་
 སོ། །གསུམ་པ་སེམས་འཛན་པ་ཉེར་བཞག་སྒོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དབང་ཤེས་ལྷ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། ཡིད་ནི་དབང་རྣམས་ལ་མི་གནས། །ནས། སེམས་ཅན་
 རང་བཞིན་ཐུང་ན་འདས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། ཤེས་བྱ་ལས་སྤང་ཤེས་
 ཡོད་ན། །ནས། དེ་ཆེ་ཤེས་པ་གང་ལས་སྦྱེས། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ཆོས་འཛན་པ་ཉེར་
 བཞག་སྒོམ་ཚུལ་ནི། ཅུ་བར། དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྦྱེ་བ་རྟོགས་པར་
 འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་
 གསུམ། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། སྤྱག་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ། རོན་ཤེས་གཉིས་
 བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་མེད། །ནས། རྣམ་པར་དབྱེད་པ་
 ཐམས་ཅད་བརྟུན། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། གང་ཆེ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་
 ཡི། །ནས། དེ་ཡང་ཐུང་ན་འདས་པར་བརྟུན། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བར། གང་
 གི་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་བདེན། །ནས། ཤེས་པ་ཡོད་ཉིད་གང་ལས་རྟོགས། །ཞེས་
 སོ། །གསུམ་པ་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རོ་རྩེ་

གཟེགས་མའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཆེ་མོའི་གཏན་ཆེགས་
བཤད་པ། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགྲོག་གི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྒྱ་
མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་། རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་
བ་བཀག་པའི་དོན་བསྟུ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་
ཞིག་འདིག་རྟེན་མངོན་སུམ་གྱིས། །ནས། སྤར་གྱི་རྒྱ་ཡི་མཐུ་ཉིད་ལས། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབང་ལྷག་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་། རྒྱལ་ཕྱན་
རྟག་པ་རྒྱ་ཡིན་པར་དགག་པ་བཤད་ཟིན་པ་དང་སྤར་བ། གཙོ་བོ་རྟག་པ་ལས་
སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབང་ལྷག་གི་དོན་བྲིས་ནས་དགག་པ་དང་།
རྟག་པ་ཡིན་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱར་མི་རུང་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དབང་
ལྷག་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། །ནས། བསམ་མིན་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་བྲ། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེས་བསྐྱེད་འདོད་པའང་གང་ཞིག་ཡིན། །ནས། བྱེད་
ནའང་དབང་ལྷག་ག་ལ་ཡིན། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱལ་ཕྱན་རྟག་པ་རྒྱ་ཡིན་པར་
དགག་པ་བཤད་ཟིན་པ་དང་སྤར་བ་ནི། ཅ་བར། གང་དག་རྒྱལ་ཕྱན་རྟག་སྤྱ་
བ། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་སྤར་བསྐྱོག་ཟིན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་
བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅ་བར། གཙོ་བོ་རྟག་པ་འགྲོ་བ་ཡི། །ནས། མི་མཉམ་འགྲོ་བ་ཡིན་
པར་བརྗོད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། གཙོ་བོ་རྟག་པ་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། བདེ་སྲོགས་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ། འབྲས་བུ་རྒྱ་
དུས་ན་སྤར་མེད་གསར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་དགག་པ། དབུ་མ་པ་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པར་

བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་བར། གཅིག་ལ་རང་བཞིན་གསུམ་ཉིད་ནི། །ནས། དེ་མེད་
 ཕྱིར་ན་བདེ་སོགས་མེད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། བདེ་སོགས་རྟག་པ་ཉིད་
 ཏུ་ཡང། །ནས། བདེ་བ་གསལ་བར་མི་རྟག་ཉིད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར།
 གལ་ཏེ་མེད་པ་འགའ་ཡང་ནི། །ནས། གསལ་བ་མཐོང་བའང་བདེན་མ་ཡིན། །ཞེས་
 སོ། །བཞི་པ་ནི། རྩ་བར། གལ་ཏེ་ཆོད་མ་ཆོད་མིན་ན། །ནས། གཤགས་ཡིན་དེ་ཡང་
 བརྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། དེ་བས་དེ་ལྟར་ནས་དབྱེད་
 པས། །ནས། འགའ་ཡང་རྒྱ་མེད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཅེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། རྩ་བར། སོ་སོ་
 བ་འཕྲུལ་བ་ཡིས། །ནས། གནས་པ་མ་ཡིན་འགྲོ་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
 ནི། རྩ་བར། མྱོང་ས་པས་བདེན་པར་གང་བྱས་འདི། །ནས། དེ་ལ་བདེན་ཉིད་ཇི་ལྟར་
 ཡོད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་ལ་
 གསུམ། གཏན་ཆིགས་བསྐྱབས་ནས་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་པ་དང་།
 དེས་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཞིགས་པར་བསྟན་པ། དེས་ན་སྤིང་ཞི་མཉམ་
 ཉིད་ཏུ་བྱུང་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་བར། དངོས་སོ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་
 ལ། །ནས། རང་བཞིན་གཉིས་སུ་ཐལ་འགྱུར་བྱིས། །ཞེས་སོ། །གཉི་པ་ནི། རྩ་བར། དེ་
 ལྟར་འགག་པ་ཡོད་མིན་ཞིང་། །ནས། རྟག་ཏུ་མ་སྐྱེས་མ་འགག་ཉིད། །ཅེས་
 སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། འགྲོ་བ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ནས། དེ་ཉིད་ཏུ་ནི་ཁྱད་པར་
 མེད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ལ་འབད་པར་
 གདམས་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ།

༡ ་ཆོས་རྣམས་མཉམ་ཉིད་ནས་མཁའ་ལྟ་བུར་བསྟན་ཏེ་དེ་རྟོགས་པ་ལ་

འབད་བར་གདམས་པ་དང་། ༡ ་ སྤྱིད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་པ་སྤྱིར་རྗེ་
ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་བསྟན་པ། ༢ ་ ལྷག་བསམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོན་པ་སྤྱིར་རྗེ་
ཆེན་པོའི་རྣམ་པའི་འཛིན་སྤངས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་
དངོས་རྣམས་ལ། །ནས། བདག་འདས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བར་གྱིས། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། བདག་ཉིད་བདེ་བར་འདོད་རྣམས་ནི། །ནས། ངན་སོང་
ལྟར་བ་མི་བཟད་འོང་། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟར་སྤྱུག་བསྐྲུལ་མེས་
གཏུངས་ལ། །ནས། སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་སྒྲོན་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་
མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཤེས་རབ་གྱི་བ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་དགྲ་པའོ། །ཞེས་སོ། །

ལེའུ་བཅུ་པ།

༥ བཞི་པ་དེ་ལྟར་སྤེལ་བའི་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་དུ་བསྡོམ་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་པ་
བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་དང་། ལེའུའི་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འགྲོ་
ཀྱན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་བསྡོམ་པས་མདོར་བསྟན་པ་དང་།
བསྡོམ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བཞིན་རྗེས་སུ་དན་པས་སྤྱུག་འཆལ་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཅ་བར། བདག་གི་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་ལ། །ནས། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་
ཤོག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་བསྡོམ་བ་རྒྱས་པ་ཤད་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་དུ་བསྡོམ་བ་
དང་། རང་དོན་དུ་བསྡོམ་བ་དང་། བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་
བསྡོམ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་དུ་བསྡོམ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་དོན་དུ་བསྡོམ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ནད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྲུལ་ཞི་བའི་

དོན་དུ་བསྟོར་བ་དང་། རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་དོན་དུ་བསྟོར་བ། བདེ་འགྲོའི་དོན་
དུ་བསྟོར་བ། སེམས་ཅན་ཀྱན་དོན་དུ་བསྟོར་བ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
གནས་སྐབས་བདེ་བའི་དོན་དུ་བསྟོར་བ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བའི་དོན་དུ་བསྟོར་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རྩོགས་རྣམས་ཀྱན་ལ་ལུས་དང་སེམས། །ནས། བདེ་
དགའ་རྒྱ་མཚོ་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་དག་འཁོར་བ་ཇི་
སྟེད་དུ། །ནས། བདེ་བ་རྒྱུ་མི་ཆད་ཐོབ་ཤོག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་རན་འགྲོའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཞི་བའི་དོན་དུ་བསྟོར་བ་ལ་གསུམ། དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བ་དང་། སྤྱད་
འགྲོ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱད་དུ་ཞི་
བར་བསྟོར་བ་དང་། གཞན་གྱི་མཐུས་ཞི་བར་བསྟོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱག་
བསྐྱེད་སྤྱིར་ཞི་བར་བསྟོར་བ་དང་། གང་དཔུལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བསྟོར་བ། ཆ་
དཔུལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བསྟོར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅ་བར། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་དཔུལ་བ་དག །ནས། བདེ་ཅན་བདེ་
བས་དགའ་བར་ཤོག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། གང་བས་ཉམ་ཐག་རྩོ་ཐོབ་
ཤོག །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིར་
ལས་བྱང་བའི་རྒྱུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བསྟོར་བ་དང་། ཉེ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་
བ་དང་། དཔུལ་གནས་དངོས་གཞི་དང་། ཉེ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་ཞི་བར་
བསྟོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱིར་ཆེན་ལས། །ནས། ཆ་
བས་ཉམ་ཐག་བསིལ་བར་ཤོག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། རལ་གྱི་ལོ་མའི་
ནགས་ཆལ་ཡང་། །ནས། དཔུལ་བའི་ས་རྩོགས་དག་ནི་ཉམས་དགར་ཤོག །ཅེས་

སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཙ་བར། སོལ་ཕུང་དེ་ཡང་རིན་ཆེན་ཕུང་པོར་འགྱུར། །ནས། དེར་
ནས་ཅེ་ཕྱིར་མེ་རྟོག་འཕེན་པར་ཤོག། ཅེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཙ་བར། ཚུ་པོ་རབ་མེད་
མེ་དོང་འབྲ་ནང་གྱིང་བ་དག། །ནས། ལྷ་མོ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་དལ་གྱིས་འབབ་
གནས་ཤོག། ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྱི་མ་ཐུས་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཞི་བར་བསྡོ་བ་ལ་
བཞི། ཕྱག་ན་དོ་རྩེའི་སྟོབས་གྱིས་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཞི་བ་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་གྱི་
ཐུགས་རྩེ་དང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་། ཉེ་བའི་སྤྲས་གཞན་གྱི་རུས་
པས་ཞི་བར་སྟོན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཙ་བར། ཅེ་ཕྱིར་འདི་ནི་གཤམ་རྩེའི་མི་དང་ཁྱ་དང་བྱ་གོད་མི་
བཟད་རྣམས་སྤྱག་བྱེད། །ནས། རབ་རྩ་དགའ་བའི་འུགས་གྱིས་སྤྲིག་དང་བྲལ་ནས་
དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པར་ཤོག། ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཙ་བར། མེ་རྟོག་ཆར་
བ་སྟོས་ཚུ་དང་འབྲེས་འབབས་བ་ཡིས། །ནས། སེམས་དཔྱལ་རྣམས་གྱིས་ཕྱག་ན་
བསྟོ་མཐོང་བར་ཤོག། ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཙ་བར། གྲོགས་དག་འཛིགས་པ་
པོར་ལ་རིངས་པར་ཚུར་ཤོག། འུ་འུའི་ཐད་དུ་ནི། །ནས། འཇམ་དབྱངས་དེ་འབྲ་མཐོང་
ནས་ད་ནི་སེམས་དཔྱལ་ཅ་ཅོ་འདོན་བར་ཤོག། ཅེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཙ་བར། དེ་
ལྷར་བདག་གི་དགེ་ཙམ་ཀུན་རྩ་བཟང་ལ་སོགས། །ནས། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དེ་
དག་མཛོན་པར་དགའ་གྱུར་ཅིག། ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དུད་འགྲོའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཞི་
བར་བསྡོ་བ་ནི། ཙ་བར། དུད་འགྲོ་རྣམས་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག། །ནས། ཟ་བའི་འཛིགས་
དང་བྲལ་བར་ཤོག། ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡི་དྲགས་གྱི་དོན་དུ་བསྡོ་བ་ནི། ཙ་བར། སྤྱ་
མི་སྤྱན་པའི་མི་བཞིན་དུ། །ནས། ལུས་བྱས་རྟག་རྩ་བསིལ་བར་ཤོག། ཅེས་

སོ། །གསུམ་པ་བདེ་འགྲོའི་དོན་དུ་བསྟོ་བ་ལ་གཉིས། སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་བར་བསྟོ་
བ་དང་། འདོད་པའི་དོན་འབྲུག་པར་བསྟོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དབང་པོ་མ་ཆང་བ་
མེད་ཅིང་མངལ་གྱི་བྱག་རྩ་མེད་པར་བསྟོ་བ་དང་། དབྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཡིད་
མི་བདེ་བ་མེད་པར་བསྟོ་བ། ཉ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་སྤང་བ་དང་སྤང་བའི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་མེད་པར་བསྟོ་བ། འཇིགས་སྤྱ་འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་གཞོན་
བ་ཞི་བར་བསྟོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ལོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་
ཞིང་། །ནས། སྤྱུ་མཁའ་གཞོན་མེད་བཅའ་བར་ཤོག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར།
གཅེར་བྱ་རྣམས་ཀྱི་གོས་དག་དང་། །ནས། བརྟན་པ་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པར་
ཤོག །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། འགྲོན་པོ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །ནས། ལྷ་
དག་སྤང་བར་བྱེད་པར་ཤོག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་འདོད་པའི་དོན་བྲུག་པར་བསྟོ་བ་
ལ་གཉིས། སྤྱིར་མའི་དོན་དུ་བསྟོ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་བསྟོ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱན་ཆོགས་ཐོབ་པར་བསྟོ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་
འཇུག་པར་བསྟོ་བ། གནས་སྐབས་འབྱོར་བ་དང་བདེ་བར་བསྟོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
བཞི། རྟེན་དལ་འབྱོར་ཐོབ་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པར་བསྟོ་བ་དང་།
འཆེ་བ་མེད་ཅིང་གཟི་བརྗིད་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པར་བསྟོ་བ། གཟུགས་སྤྱན་ཆོགས་
དང་དམན་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་བསྟོ་བ། དགེ་བ་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པར་བསྟོ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། མི་དལ་ཀྱན་ལས་ཐར་བ་དང་། །ནས། ལོངས་སྤྱོད་ཆད་པ་
མེད་པར་ཤོག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། རྩོད་པ་མེད་ཅིང་འཆེ་མེད་
པར། །ནས། དེ་དག་གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོར་ཤོག །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར།

དཀའ་ཐུབ་ཅན་གང་ག་ཟུགས་ངན་པ། །ནས། ང་རྒྱལ་དག་ཀྱང་བཅོམ་པར་
ཤོག །ཅེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཙུ་བར། བདག་གི་བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ནི། །ནས།
རྟག་ཏུ་དགོ་བ་བྱེད་པར་ཤོག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཙུ་བར། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །ནས། བདུད་གྱི་ལས་རྣམས་སྤང་བར་ཤོག །ཅེས་སོ། །གསུམ་
པ་གནས་སྐབས་འབྱོར་བ་དང་བདེ་བ་ལ་བསྡོ་བ་ལ་གསུམ་ཆེ་རིང་ཞིང་སྟོད་གྱི་
འཇིག་རྟེན་དག་པར་བསྡོ་བ་དང་། བན་འདོགས་པའི་སྐྱེ་བོས་གང་ཞིང་བདེ་བ་ལ་
སྟོད་པར་བསྡོ་བ། དགོས་པའི་ཡོ་བྱང་ཆང་ཞིང་གཞོད་པ་ཞི་བར་བསྡོ་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཙུ་བར། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ནས། རང་བཞིན་འཇམ་པོར་གནས་
པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཙུ་བར། འཁོར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོད་དགྱུར་
ཡང་། །ནས། འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པར་ཤོག །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཙུ་བར། ལྷ་
ཡང་དུས་སྤྱ་ཆར་འབེབས་ཤིང་། །ནས། འགའ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གྱུར། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་བསྡོ་བ་ལ་ལྷ། དགོ་འདུན་གྱི་དོན་
སྤྱིར་བསྡོ་བ་དང་། དགོ་སྟོང་གི་དོན་དུ་བསྡོ་བ། དགོ་སྟོང་མའི་དོན་དུ་བསྡོ་བ། ཆུ་ལ་
ཁྲིམས་ཕྱུན་སུམ་ཆོགས་པར་བསྡོ་བ། འབྲས་བུ་བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྟོད་པར་བསྡོ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཙུ་བར། གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་སྟོག་པ་དང་། །ནས། དགོ་འདུན་
དོན་ཡང་འགྱུར་པར་ཤོག །ཅེས་སོ། །གཉི་པ་ནི། ཙུ་བར། བསྐྱབ་པ་འདོད་པའི་དགོ་
སྟོང་དག །ནས། སེམས་ནི་ལས་རུང་སྟོམ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཙུ་
བར། དགོ་སྟོང་མ་རྣམས་རྟེན་ལྗན་ཞིང་། །ནས། འཐབ་དང་གཞོད་པ་སྤང་བར་
ཤོག །ཅེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཙུ་བར། དེ་བཞིན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཀྱང་། །ནས། ཕྱིགས་

ནམས་ཀྱན་ཏུ་གྲགས་པར་ཤོག་ཅེས་སོ། །ལྷ་པ་ནི། ཙྴ་བར། དན་སོང་སྤྱག་བསྐལ་
མི་སྤྱོད་ཞིང་། །ནས། དེ་དག་སངས་རྒྱས་སྦྱར་འབྲུབ་ཤོག་ཅེས་སོ། །བཞི་པ་
སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་དུ་བསྡུ་བ་ནི། ཙྴ་བར། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་ལན་མང་
དུ། །ནས། ཏྲག་ཏུ་བདེ་དང་ལྷན་སྦྱར་ཅིག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་དུ་བསྡུ་བ་ལ་གསུམ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་འབྲུབ་པར་བསྡུ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་
པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྡུ་བ། ཉན་རང་གི་བཞེད་དོན་འབྲུབ་པར་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ཙྴ་བར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །འགྲོ་དོན་སྤྱགས་ལ་དགོངས་
འབྲུབ་ཤོག་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཙྴ་བར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འཕང་དེ་འབྱོར་
ཤོག་ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཙྴ་བར། དེ་བཞིན་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། །ཉན་
ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བདེ་སྦྱར་ཅིག་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་རང་དོན་དུ་བསྡུ་བ་ལ་བཞི།
གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་སློན་པ་དང་། །འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་
དངོས་སུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་སློན་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་
པར་སློན་པ། གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་པར་སློན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཙྴ་བར། བདག་གྱང་
འཇམ་དབྱངས་བཞིན་གྱིས། །ནས། སུན་སུམ་ལྷན་པ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་སོ། །གཉི་
པ་ནི། ཙྴ་བར། གང་ཆེ་ལྷ་བར་འདོད་པའམ། །ནས། གེགས་མེད་པར་ཡང་མཐོང་
བར་ཤོག་ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཙྴ་བར། སྤྱོགས་བརྩམས་མཁའི་མཐས་གཏུགས་
པའི། །ནས། བདག་གི་སྤྱོད་པའང་དེ་འདྲར་ཤོག་ཅེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཙྴ་བར། ཇི་
སྤྱིད་ནམ་མཁའ་གནས་པ་དང་། །ནས། འགྲོ་བ་བདེ་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག་ཅེས་

སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། འགྲོ་བའི་སྤྱད་པ་སྤུལ་སྤོན་གཅིག་ལྟ། །ནས། བཅས་ཏེ་
ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་བ་གྱིན་རྗེས་སུ་བྲན་པས་བྲག་
འཆའ་བ་ནི། ཅ་བར། གང་གི་རིན་གྱིས་དགེ་སྒོ་འབྱུང་། །ནས། དགེ་བའི་བཤེས་
ལ་འང་བདག་བྲག་འཆའ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འུ་འེ་མཆན་ནི། ཅ་བར། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་པ་ལ་
འཇུག་པ་ལས་བསྡོ་བ་ཞེས་བྲ་བའི་ལེ་འུ་སྟེ་བཅུ་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་
པ་ལ་འཇུག་པ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཤུཌི་དེ་བས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་
མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྲ་བ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་ཆེན་
གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་དགེ་སྒོར་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ་གྱིས་དག་པར་བཅོས་ཤིང་བསྐྱུར་ཏེ་ལེགས་
པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །ཞེས་སོ། །

གོང་གསལ་སྒྲོན་འཇུག་གི་ས་བཅད་དང་གཞུང་སྐྱར་བ་འདི་ཡང་གྲུས་
མོངས་གྱི་ན་བ་རིགས་ལམ་སྒྲོ་བ་གཉེར་ཁང་དང་ནང་ཆོས་རོ་སྒྲོན་ཆོགས་པའི་ནང་
ཆོས་སྒྲོ་བ་དཔོན་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་རྒྱ་བ་ནས་ཀུན་ལ་ཐན་དུ་རེ་བའི་བསམ་པས་
ཕྱོགས་བརྒྱུགས་ལྷུས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྒྲོན་འཇུག་དབུ་ནས་ལེ་འུ་དགུ་པ་རྫོགས་
མཆམས་བར་རྒྱ་མའི་གསུང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཁ་སྐྱོང་ལྷུས་པ་དང་། མང་ཆེ་བ་སྒྲོན་
འགྲེལ་རྒྱལ་སྤྱས་ཡོན་ཏན་བུམ་བཟང་དུ་རི་གསལ་ལྟར་དང་། དེར་ལེ་འུ་བཅུ་པའི་
ས་བཅད་དང་འགྲེལ་བཤད་མི་སྤྱང་བས། ལེ་འུ་བཅུ་པ་མན་ཆད་ནམས་སྒྲོན་འགྲེལ་
རྒྱལ་སྤྱས་འཇུག་རིགས་ནས་ཁ་སྐྱོང་ལྷུས་ཏེ་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་པ་དགེ་ལེགས་
སུ་གྱུར་ཅིག ། །

[illegible]

ཁི་བར་འགྱུར་བའི་འབྲུ་སྟོན་སོགས་ལ་སྤྱིར་རྗེས་བསམ་པ་བྱུགས་པ་ལྟ་བུ་ཐོན་དུ་
བཏང་སྟེ་དག་ཏུ། ཨོྲེ་ཙ་ར་ག་ཀ་རྩྱུ་མི་སྤྲུ། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྒྱས་ནས་ཀར་
མཐིམ་དུ་མཆིལ་མ་བཏང་སྟེ་ཀར་འོག་ཏུ་ཁི་བར་འགྱུར་བའི་འབྲུ་སྟོན་རྣམས་བདེ་
འགོ་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་གྱུ་ལོ། ༡༥ ་དེ་ནས་ཡར་ལངས་ཏེ་
སྟོག་སྐར་རྒྱབ་ས། སྟོག་དེ་མཆོད་སྟོག་ཏུ་མོས་ཏེ། བདག་གིས་སྒྲ་མ་མཆོག་གསུམ་
ལ་སྟོན་མེ་དུལ་བའི་བསོད་ནམས་ལ་བརྟེན་ནས་མར་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤྱི་དང་བྱད་པར་དུ་རྟེན་འབྱུར་གི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འབྱེད་པར་ཤོག །ཅེས་སྟོན་ནས་དག་ཏུ། རྟོང་ཉིད་
ལྟ་བུ་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་འབྱེད་གྱུར་ཅིག།སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་
ཡང་། ཤོང་ནས་ཤོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །ཅེས་སྟོན་ཏེ་འབུལ་ལོ། །

དེ་ནས་འགྲོ་ཡོང་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་བྱང་སེམས་དང་
དང་ཤེས་ཡོན་ཏྲན་སོགས་བློ་ཅིང་བླ་མ་ཡི་དམ་གྱི་མཆོན་སྤགས་དང་ཤེས་རབ་
གྱི་སྣ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་སྤགས་ཨ་ར་པ་ཙ་གདོན་པར་
བྱའོ། །གཉིས་པ་ཁྱས་གྱི་ནལ་འབྱོར་ནི། ཁྱས་ཆུ་དེ་བདུད་ཅིང་མོས་ཏེ་ཐོག་མར་བླ་
མ་མཆོག་གསུམ་ལ་ལན་གསུམ་མཆོད། དེ་ནས་རང་གི་སྒོ་གསུམ་དག་པའི་མོས་པ་
དང་བཅས་ཨི་ཨཱི་ཞེས་རྫོང་གི་ནི་ཁྱས་བྱའོ། །དེ་ནས་མཆོད་ཁང་རམ་སྐབས་ལུལ་
གྱི་མདུན་དུ་སོང་ནས་དེ་དཀ་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏྲན་བསམ་མི་བྱལ། །ཅེས་སོགས་
དང་།གང་ལ་མོས་པ་གཙོ་བྱས་པ། །དེ་ཡི་མདུན་ན་ཐུབ་པ་བཞུགས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྐབས་ལུལ་ནམས་མདོན་སུམ་དུ་ཡོད་པར་མོས་ཏེ་དད་གུས་

ཆེན་པོས། དག་ཏུ་བྱག་འཆའ་གི་སྒྲགས། བ་མོ་མཚུ་ཤི་ཡེ། བ་མོ་སུ་ཤི་ཡེ། བ་མོ་
 ཡུལ་ཤི་ཡེ་སྒྲུ། ཞེས་འདོན་གྱིན་ལང་བྱག་གསུམ་ལུའ་རྩེས། ཉ་དགེ་སྒྲོང་ཡིན་
 བ་དུས་བན་བཏོན། ་སྒྲི་ཡོངས་གིས་གཤམ་གསལ་ལྟར་བྱང་སེམས་གི་འཕེན་པ་
 གཏང་བར་བྱ། བྱང་སེམས་གི་འཕེན་པ་གཏོང་ཚུལ་ནི། སྒྲིགས་བཅུ་ན་བཞུགས་
 པའི་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་
 གསོལ། བདག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཅན་ཉ་རང་མིང་སྒྲོས། ་ཞེས་བགྱི་
 བས་མར་གྱུར་ནས་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་
 ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གི་གོ་འཕང་ལ་དགོང་པར་བྱ།
 དེ་ལྟར་བཀོད་མ་ཟེན་གྱི་བར་དང་། བྱང་པར་དུ་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་མིའི་ལུས་རྟེན་
 འདི་མ་དོར་གྱི་བར་དང་། ལོ་འདི་དང་ལྷ་བ་འདི་དང་། བདུན་སྒྲག་འདི་དང་། ཉི་མ་དེ་
 རིང་གི་གནས་སྐབས་སུ་ལུས་ལོངས་སྒྲོད་དུས་གསུམ་དགེ་ཆོགས་དང་བཅས་པ་
 ཐམས་ཅད། བན་བདེའི་འབྱུང་གནས་སངས་རྒྱུས་གི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྩོ་
 བོའི་ཡང་རྩོ་བོར་གྱུར་པའི་བཀའ་བྲིན་ཅན་གྱི་མ་ཁྱན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་
 དོན་དུ་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་ལས། དེ་རིང་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཟས་གོས་གནས་མལ་
 སོགས་ལ་ལོངས་སྒྲུད་ནས་བསྟན་འགྲོ་ཁོ་ནའི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱལོ། །

གསུམ་པ་སྟུན་གྱི་ནལ་འབྱོར་ནི། དེ་ནས་སྟན་ལ་འདུག་ཏེ་རྐང་པ་རྩོ་རྩེལ་
 བྱང་སོགས་ལུས་ནས་སྤང་གི་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྟན་པར་བྱས་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་
 པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་མ་སྟབ་པའི་དབང་པོའི་རྩེས་སུ་འབྱངས་ཤིང་། ལྷ་མ་ཡི་དམ་གྱི་སྟུན་
 སྤང་དམ་པའི་ཆོས་ཚུལ་བཞེན་བྱེད་པར་དམ་བཅས་པའི་སྒྲོབ་མ་བདག་གིས། ༡༥

དམ་པའི་ཆོས་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་བསམ་པ་དང་། ༡ ། དམ་པའི་ཆོས་རི་ལྟར་བྱ་
བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་ཤེས་པ་ནི་འགྲིག། སྒོག་ནི་འཆི།
ཆོའི་འདུ་བྱེད་ནི་འདོར། སྒྲོན་པའི་བསྟན་པ་ཡང་ངེས་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་ན།
ཅིའི་ཕྱིར་བཙོན་འགྲུས་དང་བརྟལ་བ་བརྟན་པོས་སྦྱབ་པར་མི་བྱེད། མིའི་ལུས་ནི་
ཤིན་ཏུ་རྩེད་པར་དཀའ་ན་དེ་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡང་
བརྟེན་ནས་ཐར་པའི་དོན་དང་མི་མ་སྦྱར་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ། དག་སྒྲོང་དག་སྒོག་དང་
བྲལ་ཞིང་ཤི་བ་ནི་སྒྲ་ཡི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒོག་དང་བྲལ་ཞིང་འཆི་བ་ནི་སྦྱེ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཐད་པར་འགྱུར་
གྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པས་ནི་སྦྱེ་བ་འབྲུམ་ཐག་བརྒྱའི་བར་དུ་རིགས་
དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་བ་སྤངས་ཏེ་རྣམ་པར་ལྷོང་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། རིགས་པ་ནི། བདག་ཆོས་ཅན། ཆོས་བྱེད་དགོས་
ཏེ། བདག་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། བདེ་བ་སྦྱབ་པ་དང་
སྤྱུག་བསྐྱལ་སེལ་བའང་དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་། བདག་ཆོས་ཅན། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཆོས་བྱེད་དགོས་ཏེ། འཆི་བ་ནི་ངེས།
ནས་འཆི་ལ་ངེས་པ་ནི་མེད། འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་
པན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེན་དུ་བསམ་ལོ། །དོན་འདི་ལས་དང་པོ་བསམ་ཆོས་བྱེད་དགོས་
པའི་བསམ་སྒྲོ་བརྟན་པོ་མ་ཆགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་ཞིང་བརྟན་པོ་ཆགས་ཐེན་
ནས་འདི་ཉིད་བསམ་མི་དགོས་པར་གཤམ་གསལ་ས་བཅད་གཉིས་པ་དེ་ནས་ཐད་
ཀར་བསམ་ན་འགྲིགས་པ་ཡིན། གཉིས་པ་དམ་པའི་ཆོས་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི།

༥ འཕྲོམ་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གསུང་ལས། རོ་མཆར་བཀའ་ནི་སྡེ་སྟོན་གསུམ་པོ་སྟེ། གདམས་བ་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་གྱིས་མཛེས་བ་ཡི། གཤམ་གདམས་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་ནི། འཕྲོ་བ་གང་གིས་བགྱངས་ཀྱང་དོན་ཡོད་འགྱུར། ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར། འདིར་སྒྲུབ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱུ་གི་སར་འཁྲིད་པར་བྱེད་པའི་སྦྱེས་བྱ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས། རྟེན་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟོན་བ་གཅིག་པའི་ལམ་པོ་ཆེ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྟོལ། དཔལ་མཉམ་མེད་རོ་བོ་ཆེན་པོ་དང་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད་སྤངས་བ་ལྟ་བུའི་གདམས་བ་ཟབ་མོ། རྒྱལ་པོའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པོའི་གནད་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བསྐྱས་ཏེ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བར་བསྐྱེགས་པ། ཆེ་བ་བཞི་དང་བྱང་ཆོས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྟོན་མཆོས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འཁྲིད་སྟོམ་བ་ལ་བཞི། ༡ ་ཆོས་བྱངས་བཅུན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་བ་དང་། ༢ ་གདམས་ངག་ལ་གྲུས་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ། ༣ ་ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་ཅི་ལྟར་བྱ་བ། ༤ ་གདམས་བ་དངོས་ཀྱིས་སྟོབ་མ་ཅི་ལྟར་དགྱི་བའི་རིམ་པའོ། དེའི་བཞི་བ་ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་རོ་བོ་ལ་ཅི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆོམས་སུ་ཅི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་གསུམ། སྟོར་བའི་ཆོས། དངོས་གཞི་ཅི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། མཐུག་ཏུ་ཅི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི། དགེ་སེམས་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ངང་ནས་སྟོར་བའི་ཆོས་

ཉམས་སུ་ལེན་བ་སྟེ། དེ་ཡང་དགེ་སེམས་བྱུང་བར་ཅན་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་བཙུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཀའ་གདམས་སའི་དགེ་བཤེས་
ནམས་ཀྱིས་གསུངས་བ་ལྟར་ཀུན་སྒྲོང་ཁ་ལ་བཙུག་རྒྱུ་མ་ཡིན་སེམས་ལ་བཙུག་
དགོས་གསུངས་བ་ལྟར་སེམས་ཆོར་ཡོད་བ་ཞིག་ལ། ཀུན་སྒྲོང་བཙུག་ཚུལ་དེ་ལ་
གསུམ། བསྐྱེད་བ་དང་། འབྲིང་བ། རྒྱས་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མའི་ཆོག་དོན་ལྟར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མ་འདིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་
བསྐྱེད་པས་དེ་ཉམས་ལེན་སྐྱབས། རང་ལ་སྐྱབས་འགྲོའི་རྒྱ་འཛིགས་བ་དང་། དད་
པ། ལྷིང་ཐེ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཆང་བར་བྱས་ཏེ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་མན་
ངག་བདུན་ནམ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་བསམ་བ་དང་མ་མཐར་ཡང་རྩ་བ་བྱམས་
བ་དང་ལྷིང་ཐེ་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་སེམས་བསྐྱེད་བ་བཙུག་སེམས་ལ་ཆོར་བ་ཡོད་བ་
ཞིག་ལ། དགོས་བ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ། དེ་ལ་ཐོག་མར་རང་གི་སྤྱིན་མཆོམས་ཐད་ཀྱི་
མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བརྒྱ་དང་ཉི་མའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་ངོ་བོ་རང་གི་དིན་ཆེན་རྩ་
བའི་སྒྲ་མ་ཡིན་བ་ལ་ནམ་བ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཞལ་འཇུག་བ་གཟེ་བཞེད་དང་ལྷན་བ་
ཞིག་བསྒྲོམ། དེ་ནས་རང་གི་མཐའ་འཁོར་དུ་ཆེ་འདིའི་པ་མ་སོགས་མ་ཀུན་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་བསམ། དེ་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་བྱེད་སྐྱབས།
༡ ། བདག་དང་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྤྱུག་
བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བཙུག་པ་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་ནས་དེ་ལས་སྒྲོབ་པའི་བྱས་བ་སུ་ལ་
ཡོད་སྟུང་ན། སྐྱབས་སྟོན་བ་པོ་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་སངས་ཤིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་

རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་མཁའ་འགྲོ་ལྟ་བུ་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་
མཆོག་དང་། སྐྱབས་དངོས་འགོག་ལམ་གྱི་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་།
སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་ཆེན་པོ་ཆོག་གི་མཆོག་ཏེ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
ཡོད་པས། དེ་རྣམས་ལ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་སྤྱིད་ཆེན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ། བདག་ནི་སྤྱིད་སྤྱག་ལེགས་ཉེས་ཤི་
གསོན་བདེ་སྤྱག་གང་ལྷང་ཡང་ཐེ་ཆོས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དན་པ་ཆ་ཤས་ཅིམ་
ཡང་མེད་པར་སྟོང་ཁོང་དུས་པའི་གཏིང་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཁྱེད་རྣམས་
ཀྱིས་མཁའ་འགྲོ་སྟུང་དུ་ཡིད་ཁྱེད་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆོད་སྟུང་པའི་བསམ་བ་
སེམས་ཆོར་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་བདག་གིས་ཐོག་མེད་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཁན་བསམས་དང་གསོག་
བཞིན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཅི་སྤྱིད་ནམ་མཁའ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འགྲོ་བ་རིགས་
དུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཀྱན་ཏུ་པན་པར་བྱ་
བའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འགྲུབ་པར་ཤོག་ཅིག་སྟུང་པའི་སེམས་ཆོར་ཡོད་
པ་ཞིག་བྱས། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོག་མཁན་མ་ལན་གསུམ་གདོན་པར་བྱའོ།

ཡང་ན། ༡ ་དེའི་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ལས། རྒྱགས་དྲག་ཆུ་བོ་བཞི་ཡི་
རྒྱན་གྱིས་ཁྱེད། །བཟློག་དཀའ་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་དམ་པོས་བསྐྱུམས། །བདག་འཛིན་
ལྷགས་ཀྱི་བྱ་བའི་སྐྱབས་སུ་ཆུད། །མ་རིག་སྟུན་པའི་སྤྱག་ཆེན་ཀྱན་ནས་
འཐིབས། །སྤྱེད་སྤྱིད་པར་སྦྱེ་ཞིང་སྦྱེ་བ་དུ། །སྤྱག་བསྐྱུལ་གསུམ་གྱིས་རྒྱན་ཆད་
མེད་པར་མཛད། །གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་གྱུར་པའི་མ་རྣམས་ཀྱི། །ངང་ཆུལ་

བསམས་ནས་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་པར་མཛད། །ཅེས་པ་ལྟར། བདག་དང་འགྲོ་བ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཆུ་ན་འཆི་སོགས་འཁོར་བ་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྤྱད་
 བསྐྱེད་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་སྤྱར་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཀྱན་
 འབྱུང་བདེན་པར་སྤྲུག་དེའི་རྩ་བ་ཡང་བདག་འཛིན་མ་རིག་པར་སྤྲུག་པས། བདག་
 སོགས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱེད་བདེན་པ་དང་ཀྱན་འབྱུང་གི་
 བདེན་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བར་འཛིགས་ཤིང་སྤྲུག་ནས་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རུས་
 བ་སྤྱ་ལ་ཡོད་ན་འགྲོག་བདེན་དང་ལས་བདེན་གྱིས་བསྤྲུས་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་
 དང་། དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་
 རྒྱས་དགོན་མཆོག་སྟེ། བསྐྱེད་བཅེད་པའི་སྐྱབས་གནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
 ཡོད་པས། དེ་རྣམས་ལ་བདག་གིས་ཅེ་གཅིག་དད་པས་སྦྱང་ཁོང་དུས་པའི་གཏིང་
 ལ་སྐྱབས་སྤྲུབ་སྤྱ་མཆོའི་སྤྱུང་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་བསམ་བ་སེམས་ཆོར་ཡོད་པ་ཞིག་
 དང་། དེ་ནས་བདག་གིས་སྤྱིན་སོགས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སྤར་
 བསགས་པ་དང་ད་ལྟ་གསོག་བཞིན་པ་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་པ་མ་རིགས་དུག་གི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་བྲལ་ཏེ་མཐར་སྤྲུག་ལྷན་
 མེད་པའི་བདེ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་དགོད་པར་བྱ། དེའི་ཆེད་དུ་བདག་
 གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་སྤྱུང་པའི་སེམས་ཆོར་ཡོད་པ་
 ཞིག་ཟེད། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མ་གཏོན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འབྲིང་བ་ནི། ༡༽ཐོག་མར་བདག་གི་སྤེང་དུ་བདེན་པ་བཞི་ལས་
བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཏེ་ཕྱག་བདེན་དང་ཀུན་འཕྱུང་གི་གཞན་དབང་དུ་སྤྱང་ཚུ་ལ་

ལེགས་པར་བསམས་ཏེ་འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ་ངེས་འབྱུང་
 ལྷགས་ཐག་བསྐྱེད། ༡ ་དེ་ནས་ཚུལ་དེ་པ་མ་རིགས་ཐུག་གི་སེམས་ཅན་གཞན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་བསམས་ཏེ་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྷགས་ཐག་
 བསྐྱེད། ༢ ་དེ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དེ་དག་ལས་སྦྱོར་པའི་
 སྐྱབས་གནས་དེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་ཅིང་ཅེ་གཅིག་
 ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བདག་དང་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་སྦྱེ་རྒྱ་ན་མཆི་སོགས་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་གཞན་
 དབང་དུ་གྱུར། དེའི་རྒྱ་ཡང་ལས་ཉོན་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་སྤྱག་དེའི་རྩ་བ་ཡང་
 བདག་འཛིན་པ་རིག་པར་སྤྱག་པས། བདག་སོགས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བར་འཛིགས་ཤིང་
 སྤྱག་དེ་ལས་སྦྱོར་པའི་རྒྱས་པ་སྤྱ་ལ་ཡོད་ན་འགྲོ་བ་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གྱིས་
 བསྐྱེས་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང། དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་
 མཆོག་དང། དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་སྟེ། བསྐྱེ་བ་མེད་པའི་
 སྐྱབས་གནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡོད། དེས་ན་བདག་གིས་རྒྱ་སྐྱབས་སྤྱི་ལྟར་
 པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་སྐྱབས་སྤྱི་ལྟར་པའི་དགོན་མཆོག་
 གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་ཅེ་གཅིག་དད་པས་སྤྱིང་ཁོང་རུས་པའི་
 གཉིང་ནས་སྐྱབས་སྤྱི་མཆིའོ་སྤྱས་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་བསམ་པ་སེམས་ཆོར་ཡོད་པ་
 ཞིག་དང། དེ་ནས་བདག་གིས་སྤྱི་ན་སོགས་བཀྲིས་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དང་འདྲ་བར་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་བདེ་པའི་རྒྱ་

སྐྱབ་མི་ཤེས། སྐྱག་བསྐལ་མི་འདོད་ན་ཡང་སྐྱག་བསྐལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་མཁར་བའི་
བཀའ་འདྲིན་མཐའ་དང་སྤྱུ་མེད་པའི་པ་མ་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་
བསྐལ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་བྲལ་ཏེ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
འཕང་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདག་གིས་མཐེན་བཅེ་རུས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
སྤྱུ་མེད་བྱང་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་སྐྱམས་པའི་སེམས་
ཆོར་ཡོད་པ་ཞིག་བྱས། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མ་གཏོག་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱས་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྒྲོན་པ་ཀུན་སྒྲོང་བཅོས་
ཚུལ་ཞུ་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་མདོ་ལས། འདི་ནི་སྐྱག་བསྐལ་འཕགས་
པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར། ༡ ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་བྱེད་དགོས་ཏེ།
བདག་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྐྱག་བསྐལ་མི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། བདེ་བ་སྐྱབ་པ་དང་
སྐྱག་བསྐལ་སེལ་བའང་དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༢ ་ཤེས་པ་
ཆོས་ཅན། ཆོས་བྱེད་རུས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞིང་བྱི་མ་སྒྲོ་བྱར་
བ་གང་ཞིག་ཕྱིའི་རྒྱུན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ནང་གི་རྒྱུན་དལ་འབྱོར་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །༣ ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཆེ་འདིར་ཆོས་བྱེད་དགོས་ཏེ། འདིར་ཆོས་མ་
བྱས་ན་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་དུ་མར་ཆོས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་དལ་འབྱོར་ཡིན་ཏེ་རྟེན་
དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །༤ ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཆོས་བྱེད་དགོས་ཏེ།
འཆི་བ་ནི་དེས། ཉམ་འཆི་ལ་དེས་པ་ནི་མེད། འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གཞན་
གང་གིས་ཀྱང་མི་མན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་དལ་རྟེན་དོན་ཆེ་ལ་རྟེན་དགའ་ཞིང་
འཇིག་སྤྱིའི་རྟེན་འདིར་སྤྱིང་པོ་ཞིག་དེས་པར་ལེན་དགོས། གལ་ཏེ་སྤྱིང་པོ་མ་སྤྱིངས་

པར་འཆིན། འཆི་བའི་རྗེས་སུ་མེད་ནས་མི་འགྲོ་བར་སྐྱེ་བ་ཞིག་ནི་རྒྱང་དགོས་ལ།
དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས། གལ་ཏེ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་
གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་ན་དེ་ལ་དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་གསུམ་ཡོད། དེ་ལས། ༡ ་

དཔུལ་བར་སྐྱེས་ན་བཞི་ལས། ༡ ་ཆ་དཔུལ་དུ་སྐྱེ་ན། ཡང་སོས་ཐིག་
ནག །བསྐྱས་འཛོམས། རྩ་འཕོད། རྩ་འཕོད་ཆེན་པོ། ཆ་བ། རབ་རྩ་ཆ་བ། མནར་
མེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤིན་རྩ་བྲག་པོ་མི་བཟད་པ་ཁྱོང་ངོ། ༡༢ ་ཡང་ཉི་འཁོར་བའི་
དཔུལ་བར་སྐྱེ་ན། མེ་ཐུར་བྱས་རྩབ་རྩ་བྱིང་སྟེ་ཤ་སྟེག་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཆེན་པོ་ཁྱོང་ངོ། ༡༣ ་ཡང་གང་བའི་དཔུལ་བར་སྐྱེ་ན། ཚུ་བྱར་ཅན་ཚུ་བྱར་ངོལ་
བའི་བྲད་པར། སོ་ཐམ་པ། ཀྱི་རྩད་ཟེར་བ། ཨ་ཚུ་ཟེར་བ། ལྷན་ལ་ལྷར་གས་པ།བསྐྱ་
ལྷར་གས་པའི་བྲད་པར།བསྐྱ་ལྷར་གས་པ་ཆེན་པོའི་བྲད་པར་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤིན་རྩ་
བྲག་པོ་ཁྱོང་ངོ། ༡༤ ་ཡང་ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བར་སྐྱེ་ན། དགེ་འདུན་སྤྱང་གི་རྟོགས་
བརྗོད་ལྷར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཁྱོང་ངོ། ༡

༡ ་ཡང་དེ་དག་ལས་ཐར་ཏེ་ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེ་ན། བགེས་སྒོམ། ངལ་འདིགས།
ཆ་གང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཁྱོང་ངོ། ༡༣ ་ཡང་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་ན་གཅིག་ལ་
གཅིག་ཟ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད། གཞན་ཞིང་གཏི་སྤྲུག་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད། ཆ་གང་གི་སྤྲུག་
བསྐྱེད། བགེས་ཤིང་སྒོམ་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད།བཞོལ་ཞིང་སྤྱོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
སོགས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཁྱོང་བས་བརྗོད་དཀའ་ལ། ངན་འགྲོ་དེ་དག་ལས་སྤྱོད་
པའི་རུས་པ་ནི་སྤྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ནར་ཡོད་པས།དེ་ལ་སྤྱིང་
ཐག་པ་ནས་སྤྱབས་སུ་འགྲོ་སྟེ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་འབྲས་ལ་ཅེ་གཅིག་དད་པས་ཚུལ་

၇၆၃

བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱ། འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་ཉམས་སྦྱངས་སྤྲོས་སྤྲོས་ཐར་བ་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་གཞན་དོན་ལྟ་ཅི་རང་དོན་ཡང་མཐར་མ་ཕྱིན་ཐོག་འགྲོ་བ་རིགས་སྤྲུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་ལྟར་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། དེ་ལྟ་ནས་རང་ཟེར་དུས་གཅིག་དང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་མཐའ་མེད་པ་ཡིན་པས་དེའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཡང་མཐའ་མེད། རང་གཞན་གྱི་བདེ་སྤྲུག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་མཐའ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་མ་བསམ་པར་གཞན་ལས་རང་གཅེས་པར་འཛིན་ཏེ་རང་དོན་ཁོ་ན་བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཐབས་སྤྲུག་ཡིན། ཡང་འགྲོ་བ་དེ་ཀུན་རང་གི་པ་མར་གྱུར་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། པ་མ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་བཀའ་བློན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ངེས་པར་བཀའ་བློན་འཇུག་པར་བྱ། གཞན་ཡང་རྫོ་བོའི་ཡང་རྫོ་བོར་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་དེ་དག་གིས་སྤར་ང་ཡི་པ་མ་དང་དགེ་ཆུན་སོགས་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སྤང་ཡི་དོན་དུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་སྒྲིག་པའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤར་སྤྲུག་བསྐྱལ་མང་དུ་སྤྲངས་ཤིང་། ད་ལྟ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱལ་སྤོང་བཞིན་པ་འདི་བྱང་བ་ཡིན་པས། ད་བདག་གིས་པ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་བློན་གཞོ་བའི་ཕྱིར་བདག་གིས་དེ་དག་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ་རྒྱ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དགོད་པར་བྱ། དེ་ནི་ད་ལྟ་རང་གི་ཁ་སྟབས་འདིས་མི་རྣམས་དེ་བྱེད་རྣམས་པ་ལ་རང་གིས་ཉོན་སྤྲིབ་དང་ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་པའི་ཁྱི་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་མཁྱེན་བཅེ་རྣམས་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན་པས།

བདག་གིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་མ་ཟུན་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་བ་སྒྲངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཞན་པན་ཡིད་འོང་
གི་སྒྲིད་བ་མཐའ་དག་ལ་སྦྱིང་སྦྱོབས་ཆེན་པོས་བསྐྱབས་ཏེ་ལམ་ལྔ་དང་ས་བཅུ་
སོགས་མདོ་སྒྲགས་གྱི་ས་ལམ་བཟོད་དེ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་སྟེ་བསམ་མེད་གཉིས་
མེད་རྟོག་མེད་སོགས་ཡོན་ཏྲན་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་འཕགས་པའི་རྣམ་བྱང་བདེན་བ་
མདོན་དུ་བྱས་ཏེ། རིག་ཁོལ་གྱི་ཡོན་ཏྲན་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་
མཆོག་ཏུ་གྱུར། མཐར་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་བ་འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏྲན་
བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གས་རྩུང་འཇུག་དོ་རྩེ་འཆང་གི་གོ་
འཕང་ཐོབ་བ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱ། དེའི་ཆེད་དུ་བདག་གིས་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲིད་བ་སྦྱི་
དང་བྱེ་བྲག་སྒྲིང་ཆོས་དང་ཐུན་དངོས་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ཉམས་སུ་སྒྲང་
བར་བྱའོ། །སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཀུན་སྒྲོང་བཙུག་པའི་ཆོག་གཤམ་གསལ་ལྟར་
ངག་ཏུ་གདོན་པར་བྱ། དེ་ཡང་ཀུན་སྒྲོང་བཙུག་པའི་ཆོལ་ལ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཡོད་
བ་ལས། དང་པོ་སྦྱི་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་གྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །བྱང་
ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྦྱབས་སུ་མཆོ། །བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་
ཆོགས་རྣམས་གྱིས། །འགྲོ་ལ་པན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འབྲུག་བར་ཤོག །

གཉིས་བ་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟ། ༡ །འགྲོ་བ་སྦྱི་ལ་དམིགས་བཞི། བ་མ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སྦྱག་བསྐྱེད་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་བུལ་བར་གྱུར་ཅིག་མ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྦྱག་བསྐྱེད་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་མི་འབྲུག་བར་གྱུར་ཅིག་མ་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ཉི་ཤིང་ཆགས་སྤང་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་
 བར་གྱུར་ཅིག། ༡ སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་བསྟན་འཛིན་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ནི།
 བན་བདེའི་འབྱུང་གནས་བསྟན་པ་དང་ཞིང་རྒྱས། །བསྟན་འཛིན་སྤྱིས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 སྤྱོད་ཁམས་བཟང། །ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་བདེ་སྤྱིད་འབྱུང་བའི་གནས། །སངས་རྒྱུས་
 བསྟན་པ་ཏྲ་ཏུ་རྒྱུར་ཅིག། ༢ །སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་འབྲུབ་
 བར་དམིགས་པ་ནི། མདོར་ན་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་གིས། །སྤྱི་
 བཅས་རྒྱལ་བའི་སྤྱན་སྤང་གངས་ཅན་ཞིང། །ཡོངས་བཟུང་རྒྱ་ཆེན་སྟོན་ལམ་གང་
 མཛད་པའི། །འབྲས་བཟང་དེང་འདིར་སྤྱར་དུ་འཆར་བར་མཛོད། །༣ །སྤྱི་མ་ནམས་
 སྤྱོད་ཆེ་ཞབས་བད་བཏན་ཅིང་བསྟན་འཕྲོ་སྤྱི་བྱེར་བན་བའི་ཐུགས་བཞེད་འབྲུབ་པར་
 དམིགས་པ་ནི། གངས་རི་ར་བས་སྒྲོར་བའི་ཞིང་ཁམས་སུ། །པན་དང་བདེ་བ་མ་
 ལུས་འབྱུང་བའི་གནས། །སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་
 སོགས། །ཞབས་བད་སྤྱིད་མཐའི་བར་དུ་བཏན་གྱུར་ཅིག། ཅེས་དང་། འདིའི་སོགས་
 སྤྱིའི་ནང་རང་རང་གི་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་མ་ཡོངས་རྫོགས་བསམ་དགོས། ༥ །
 རང་ཉིད་སྤྱི་མ་དང་མ་བྲལ་བར་ཆོས་མཐར་ཕྱིན་པར་དམིགས་པ་ནི། སྤྱི་བ་ཀུན་ཏུ་
 ཡང་དག་སྤྱི་མ་དང་། །འབྲལ་མེད་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཅིང་། །ས་དང་ལམ་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་རབ་རྫོགས་ནས། །རྡོ་རྗེ་འཆར་གི་གོ་འཕང་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག། ༦ །རང་
 རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ནམ་དག་སྤྱི་བར་དམིགས་པ་ནི། བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྤྱིས་བ་ནམས་བསྤྱིད་གྱུར་ཅིག། སྤྱིས་བ་ཉམས་
 བ་མེད་པར་ཡང་། །གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བ་རིན་པོ་

ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་བྱུང་ཅིག །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡང་། །ཤོང་
ནས་ཤོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །༥༽ །ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་འཁོར་གསུམ་མི་
དམིགས་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་དགོས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་
གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་
པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱན་སྟོང་རྣམས་ལེགས་པར་བཅོས་པའི་
རྗེས་སུ་སྒྲོར་ཆོས་བྱུག་ཀའམ་དེའི་སྟོང་པོ་དང་ཐུན་དངོས་གཞིའི་ཉམས་ལེན་གནང་
དགོས་སོ། །

སྟོར་བའི་ཆོས་བྱུག་ནི།

༡༽ །གནས་ཁང་གི་དོར་བྱེད་ལ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་དབངས་པ། ༢༽
མཆོད་པ་གཡོ་མེད་ཅིང་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམས་པ། ༣༽ །སྟན་བདེ་བ་ལ་
ལུས་འདུག་ལུགས་བརྒྱུད་དམ་སྟོད་ལམ་གང་བདེར་འཁོད་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་
སེམས་བསྐྱེད་

རྒྱུད་དང་འབྲེལ་ངེས་བྱ་བ། ༤༽ །ཆོགས་ཞིང་གསལ་གདབ་པ། ༥༽ །ཡན་
ལག་བདུན་པ་མཐུལ་དང་བཅས་པ་འབྲུལ་བ། ༦༽ །དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་
གསོལ་བ་གདབ་པའོ། །

དེ་དག་གི་ཉམས་ལེན་ཆ་ཆང་བ་རྒྱས་པར་བྱེད་འདོད་ན་དེའི་ཚུལ་སྟོར་
ཆོས་སྐལ་བཟང་མགིན་རྒྱན་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་འདིར་སྟོང་པོ་བསྐྱས་ཏེ་

སོགས་དང་། རང་རང་གི་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་དངོས་གཞིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ད་
སྐབས་ཀྱི་བྱ་གདའ་རྒྱ་བས་སེམས་སོགས་ཅི་ལྟར་གསལ་བ་ལྟར་བྱའོ། །གཉིས་པ་
དངོས་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། གོང་གསལ་སྟོར་ཆོས་ཉམས་ལེན་རྣམས་བྱ་བ་པ་ན།
དེ་ནས་སྟན་ལ་འདུག་བཞིན་ཏུ་སྟོན་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔེར་ན། ཐུན་དང་པོར་སྐྱ་
མ་མཆོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་སྟངས་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལམ་རིམ་ཆ་ཆར་སྟོན་
བ་དང་། དེ་ནས་ཐུན་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྟེང་རྣལ་འབྱོར་ཆོད་ལྟན་ཞིག་གི་སྟངས་
བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཚུལ་རང་རང་གི་ཅ་བའི་སྐྱ་
མའི་གསུང་ལས་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྟོན་མི་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྟོན་
འགྲོ་ཀྱན་སྟོང་བཅོས་པ་སོགས་ལེགས་པར་བྱས་ནས་དངོས་གཞི་འདིར་ཅེ་གཅིག་
དད་བྱས་ཆེན་པོས་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཁ་ཏོན་དང་ཉམས་ལེན་ཅི་ཐུབ་བྱ། ༡ ་དེ་
ཡང་ཐོག་མར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་ནི། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཞེས་སོགས་
སོ། ། ༢ ་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཐུན་བྱ་གཞན་ལྟར་རང་གིས་རྒྱན་གཏན་ཉམས་ལེན་བྱ་
བའི་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གཙོ་བོ་ཞིག་བྱའོ། ། ༣ ་ལམ་རིམ་སྟོན་ཚུལ་ནི། ཡོན་ཏན་
གཞིར་གྱུར་མཐའ་ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན། ཡང་ན་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ལྟ་བུ་ཞིག་
བཏོན་ཏེ་མ་མཐར་ལམ་རིམ་ཆ་ཆར་ཤར་སྟོན་ཞིག་ངེས་པར་བྱ། ཡང་ན། གོང་
གསལ་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལམ་རིམ་སྟོན་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཆོད་བ་སྐྱ་མ་མཆོད་པ་
ལྟ་བུའི་སྟངས་ལ་འདོན་དང་ཉམས་ལེན་བྱའོ། ། ༤ ་དེ་ནས་ཁ་འདོན་ལྟག་མ་ལྟའི་
རྣལ་འབྱོར་སོགས་བྱས་གཞན་ལ་བྱ། ཡང་ན། ཁ་འདོན་བྱ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་སོགས་
ཀྱང་རང་རང་གི་ཅ་བའི་སྐྱ་མའི་ལམ་སྟོན་ལྟར་བྱའོ། །གསུམ་པ་མཐུག་གི་ཉམས་

ལེན་ནི། བསྐྱོད་བསྐྱོད་ལམ་བྱ་བ་སྟེ་སྤྱོད་མཛོད་བསྐྱུས་དང་དགོང་ཤོར་རྒྱས་པ་བྱ།
དེ་ཡང་འདིར་མཛོད་བསྐྱུས་ལ་གནད་ཆེད་བའི་སྐྱོན་ལམ་དག་ཏུ་འདོན་ཚུལ་གཤམ་
གསལ་ལྟར་བྱེད་ནའང་རུང་ངོ་། །

༡༽ འཇམ་དཔལ་དཔལ་ལོ་ས་རི་ལྟར་མཁུན་པ་དང། ། གུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་
ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། ། དེ་དག་གུན་གྱི་རྩེས་སུ་བདག་སྒྲོབ་ཅིང། ། དགེ་བ་འདི་དག་ཐམས་
ཅད་རབ་ཏུ་བསྐྱོ། ། དུས་གསུམ་གཤམ་གསལ་བའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ། བསྐྱོ་བ་
གང་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱུགས་པ་དེར། ། བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་གུན་གྱིས། ། བཟང་
པོ་སྤྱོད་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བསྐྱོ་བར་བསྒྱི། ། ༢༽ བ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་དང་
ལྷན་སྐྱུར་ཅིག། ། དན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཏྲག་ཏུ་སྤོང་བ་དང། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
གང་ན་སུ་བཞུགས་པ། ། དེ་དག་གུན་གྱི་སྐྱོན་ལམ་འབྱུང་བར་ཤོག། ༣༽ བན་བདེའི་
འབྱུང་གནས་བསྐྱེད་པ་དར་ཁིང་རྒྱས། ། བསྐྱེད་འཛིན་སྐྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཁམས་
བཟང་། ། ལུས་ཅན་གུན་ལ་བདེ་སྤྱོད་འབྱུང་བའི་གནས། ། སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་པ་ཏྲག་
ཏུ་རྒྱས་སྐྱུར་ཅིག། ༤༽ མཛོད་ན་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་གིས། ། སྤྱི་
བཅས་རྒྱུ་བའི་སྤྱན་སྤར་གངས་ཅན་ཁིང། ། ཡོངས་བཟུང་རྒྱ་ཆེན་སྐྱོན་ལམ་གང་
མཛད་པའི། ། འབྲས་བཟང་དེར་འདིར་སྐྱུར་ཏུ་འཆར་བར་ཤོག། ༥༽ གངས་རི་ར་
བས་བསྐྱོར་བའི་ཁིང་ཁམས་འདིར། ། བན་དང་བདེ་བ་མ་ལུས་འབྱུང་བའི་
གནས། ། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་སོགས། ། ཞབས་པད་སྤྱི་
མཐའི་བར་དུ་བཏན་སྐྱུར་ཅིག། ༦༽ སྐྱེ་བ་གུན་ཏུ་ཡང་དག་ལྷ་མ་དང། ། འབྲལ་མེད་
ཆོས་ཀྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང། ། ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རབ་རྒྱུགས་ནས། ། རྩོ་

རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ལྷུང་ཐོབ་ཤོག །༥༽རྒྱུད་བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་
དང་། །བུམས་སྟེང་རྗེ་བྱང་སེམས་འབྱོར་བ་དང་། །ལམ་བྱང་འབྲུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ཡི། །མཆོག་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བས། །༦༽ཅ་བརྒྱུད་ཁྲ་མ་རྣམས་
གྱིས་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །ཡི་དམ་ལྷ་ཆོག་མ་རྣམས་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །མ་དང་མཁའ་
འགྲོ་རྣམས་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །ཆོས་སྦྱོར་སྤང་མ་རྣམས་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་ཤོག
།༧༽སྒོན་ལམ་འགྲུབ་པའི་ཐུགས་ནི། ཨི་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་ཡ་ལྷ་ཤེ་སྤྲུ།

གོང་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་དངོས་གྱི་ཅ་བའི་ས་བཅད་དུག་ལས། དང་པོ་
ལྷང་བའི་རྣལ་འབྱོར། གཉིས་པ་ཁྲུས་གྱི་རྣལ་འབྱོར། གསུམ་པ་སྤྲན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
གསུམ་ཐེན་ནས་སྤྲན་མཆོམས་སུ་སྒྲོར་བར་བསྒྲོད་པ་དང་ཕྱག་འབུལ་བ་སོགས་
ཆོག་མ་རྣམས་སྦྱིབ་སྦྱོར་ལ་འབད། ཡང་ན་ཆོས་འཛིན་གང་ཡང་རྣམ་དག་ཅིག་
འོང་བ་ལ་མི་ལུས་གྱི་རྟེན་བཟང་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་རྒྱུད་སྦྱོར་དང་ལུས་རྩལ་
སོགས་བྱའོ། །དེ་ནས་ཟས་གྱི་དུས་སུ་ཟས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་ལེན་དགོས་པས།
བཞི་པ་ཟས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཁྲ་མ་ཡི་དམ་དགོན་མཆོག་རྣམས་ལ་ཅེ་གཅིག་དང་
པས་སྦྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱང་ཡོད་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་བཀའ་བྲིན་བྲན་ཏེ་ཟས་སྤྲད་
འབུལ་བ་སོགས་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱ་བ་ལ།

སྤྱིར་མཆོད་པ་ནི། ཨི་ཨཱྲོ། ཞེས་ལན་གསུམ་གྱིས་བྱིན་རྒྱབས་བྱས་ཏེ།
༡༽སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་སྐྱ། །རྗེ་རྗེ་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། །དགོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་ཅ་བ་སྟེ། །ཁྲ་མ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་འབུལ། །༢༽གང་གིས་
ཐུགས་བརྩེ་ཉར་བ་བྱུང་ནས། །ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་བྱིར། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་

སྟོན་མཛད་པ། །ལྟོ་ཉམ་དེ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ། །༣༽བདག་སོགས་འཁོར་བཅས་
ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་
ཞིང། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་རྒྱན་དུ་མཆོད་པ་དང། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
ཁྱིན་རྒྱལ་འཇུག་པར་ཤོག། །༤༽ཁ་ཟས་སྤྲོད་དང་འབྲ་བར་རིག་པ་ཡིས། །འདོད་
ཆགས་ཞེ་སྤང་མེད་པར་བསྟེན་བགྱི་སྟེ། །རྒྱགས་ཕྱིར་མ་ལགས་སྟེམས་པའི་ཕྱིར་
མ་ལགས། །ཆོགས་ཕྱིར་མ་ལགས་ལུས་གནས་འབའ་ཞིག་ཕྱིར། །ལུས་ཀྱི་སྟོན་བྱ་
ད་ལྟ་ཟང་བེད་གིས། །བསྐྱུས་ནས་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུ། །སེམས་ཅན་དོན་
དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །གོ་འཕང་བསྐྱབ་ཕྱིར་བཟའ་བརྟུང་ལོངས་སྤྱད་
བྲ། །དེ་ནས་ཞོགས་ར་མཆོད་པའི་མཇུག་ཏུ་བསྟོ་སྟོན་བྲ་བ་ནི། །སྟོན་པ་རྒྱ་ཆེན་
གྱུར་པ་འདི་ཡི་མཐུས། །འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་ནས། །སྟོན་ཕྱོན་
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གྲོལ་བའི། །སྟེ་རྒྱའི་ཆོགས་རྣམས་སྟོན་པས་གྲོལ་གྱུར་
ཅིག། །སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེད་ད། །རྒྱ་མ་བེལ་བ་རྩ་བུར་ད། །མི་ལམ་སྟོག་དང་
སྟོན་ལྟ་བུར། །འདུས་བྲས་ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་ལྟ། །བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་
ཅད་གཟིགས་པ་ཡི། །གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སྟོན་གྱི་དབྱ་བརྟུལ་ཏེ། །རྒྱ་དང་ན་དང་འཆི་
བའི་རྒྱལ་འཇུག་པའི། །སྟོན་པའི་མཆོ་ལས་འགྲོ་བ་སྟོལ་བར་ཤོག། །དགེ་བ་འདི་
ཡིས་སྟེ་བོ་ཀྱན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་རྫོགས་ཤིང། །བསོད་ནམས་ཡེ་
ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་སྐྱ་གཉིས་ཐོབ་པར་ཤོག། །འབད་དང་ཙོལ་བ་མ་དགོས་
པའི། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དཔག་བསམ་ཤིང། །སེམས་ཅན་རེ་བ་སྟོང་མཛད་
པའི། །བསམ་པ་འབྲུག་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག། །ཉིན་མོའི་མཆོད་པ་ནི། །རྒྱས་པར་ནི་

དགོན་མཆོག་རྗེས་བློན་གྱི་མདོ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། བསྐྱུས་པ་ནི། ཨོྭ་ཨཱྩྭ། ལན་གསུམ་གྱིས་བྱིན་རྒྱལ་བས་བྱས་ཏེ། སྟོན་པ་སྒྲ་མེད་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ། སྦྱོར་པ་སྒྲ་མེད་དམ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ། །འབྲེན་པ་སྒྲ་མེད་དགེ་འདུན་རིན་པོ་ཆེ། སྦྱབས་གནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ། །ཁ་ཐས་སྒྲན་དང་འབྲ་བར་རིག་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་སྒྲར་བཞིན་བྱ་ལ། ཉ་ལ་ཡོད་ན། ཨོྭ་ཨ་བི་ར་ཁེ་ཙ་རྩྭ། ཞེས་ལ་སྒྲགས་ལན་བདུན་བརྒྱ་ལ། འདི་ཡིས་ནི་ལ་ཐོས་པའི་ཉེས་པ་ཁེགས་ཤིང་ལ་དེ་གང་གི་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་བདེ་འགོར་སྦྱེ་བར་གསུངས་སོ། ། །

ཞལ་ལག་མཆོད་རྗེས་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། གོང་དུ་ཞོགས་པ་མཆོད་རྗེས་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྟར། སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན། ཉས། བསམ་པ་འབྲུག་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག། ཅེས་པའི་བར་བྱའོ། ཉིན་རྒྱབ་གསོལ་ཇའི་སྐབས་མཆོད་པ་ནི། ཨོྭ་ཨཱྩྭ། ལན་གསུམ་བྱས་ཏེ། འདོད་རྒྱ་ཆར་འབེབས་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་ལྷ། །འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱག་ཆོས་སྦྱོང་སྤང་མའི་ཆོགས། །འདོད་ཡོན་སྒྲ་ལྷའི་མཆོད་པ་འདི་བཞེས་ལ། །འདོད་པའི་དོན་ཀུན་འབྲུག་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད། །ལྷ་བ་གཉིད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཉལ་ཁར་སྦྱབས་ལུལ་གྱི་མདུན་དུ་ཡན་ལག་བདུན་པའི་ཉམས་ལེན་བྱས་ཏེ། ཕྱག་འཆོལ་བ་དང་མཆོད་ཅིང་བཞགས་པ་དང་། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྦྱལ་ཞིང་གསོལ་བ་ཡི། །དགེ་བ་ཅུང་ཟད་བདག་གིས་ཅི་བསགས་པ། །ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བཟུང་། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱས་རྗེས། ཁ་སོགས་ཁྱུས་ནས་ཉལ་གཟན་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཀར་བ་སྦྱིལ་བྱང་གིས་སྒྲ་མ་སྦྱིང་གར་སྦྱོམ་བཞིན་ནམ་སྒྲ་མ་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པའི་ཆོད་དང་བྱང་སེམས་སོགས་བསམས་ཏེ་བློན་བཞིན་ཉལ། ཡང་ན་རང་ཉལ་པའི་

མགོ་ཡོད་སར་སྒྲ་མ་མཆོག་གསུམ་ཡོད་པར་བསམས་ཏེ་དེའི་ཡོན་ཏན་པོ་ལེ་
 དད་པས་དེ་སྒྲོམ་བཞིན་ཉལ་བའོ། །དུག་པ་དུས་གཞན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་ནི། དུས་དང་
 རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་པོ་ལེ་བཀ་ཡོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་ནི་ལམ་རིམ་དང་སྟོན་
 འདུག་ལྟར་བྱ་ལ། སྟོང་པོ་ནི་གཤམ་གསལ་དོན་ཆེན་ལྟར་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ངེས་
 པར་བརྟེན་པ་ཆེན་པོས་ཉམས་སྲུ་སྒྲང་བར་བྱ་བའོ། །༡༽བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་
 བསྟེན་པའི་ཉམས་ལེན་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་སྒྱུ། རྫོང་
 འཛིན་པའི་རོ་བོ་ཉིད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཙ་བ་སྟེ། ལྷ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་
 འཆལ་ལོ། ཉག་ཏུ་དུ་ཡིས་ཆོས་འཕགས་བསྟེན་པ་ལྟར། ལུས་སྟོག་ལོངས་སྟོན་
 ཀུན་གྱིས་གཡོ་མེད་པར། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ལེགས་པར་མཉེས་བྱས་ནས། མི་
 མཉེས་སྐྱད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་བྱེད་ཤོག ཅེས་པ་ལྟར་བྱ། །༢༽སྟོན་སྟོང་དགེ་སྦྱབ་
 དང་སྦྱབས་འབྲོ་ལས་འབྲས་ཉམས་ལེན་བྱ་བ་ནི། སྟོན་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིད། དགེ་
 བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྦྱད། རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སྲུ་འདུལ། འདི་ནི་སངས་
 རྒྱས་བསྟེན་པ་ཡིན། ཅེས་སོགས་ལྟར་བྱ། །༣༽བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་
 བྱང་སེམས་དང་རྟེན་འབྲུང་སྟོང་ཉིད་ཉམས་ལེན་སྟོང་པོ་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་
 མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། ལ་སྟེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་གྱུར་ཅིག སྟེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་
 ཡང། ཁོང་ནས་ཁོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག རྟེན་འབྲུང་ལྟ་བུ་རིན་པོ་ཆེ། ལ་སྟེས་པ་
 རྣམས་བསྐྱེད་གྱུར་ཅིག ཅེས་སོགས་དང། རྟེན་ཅིང་འཕེལ་བར་འབྲུང་བ་གང་། དེ་
 བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། དེ་ནི་རྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ། །༤༽བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་

བསྐྱབ་པ་ནི། ཇི་སྲིད་ནམ་མཁའ་གནས་པ་དང་། །འགྲོ་བ་ཇི་སྲིད་གནས་གྱུར་པ། །དེ་
སྲིད་བདག་ནི་གནས་གྱུར་ནས། །འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསུལ་སེལ་བར་ཤོག། །ཅེས་པ་
ལྟར་བྲ། ༥ །ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་བརྒྱད་སྤྱགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཉམས་ལེན་
བྱས་གཉུག་མའི་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱུད་
བདག་འཛིན་འཁྲི་བ་ཆོད་པ་དང་། །བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པ་
དང་། །ལམ་བྱང་འཇུག་སྤྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི། །མཆོག་སྤྱར་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་
ཆོབས། །ཞེས་པ་ལྟར་བྲ་བཤོ། །

༡༡། །རྒྱལ་སྤྱས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མའི་ས་བཅད་དང་ གཞུང་ཤན་སྤྱར་བཞུགས་སོ། །

༩ །རྒྱལ་སྤྱས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོའི་ཐུགས་བརྩུད་རྒྱལ་བའི་སྤྱས་ཀྱི་ལེན་སོ་བདུན་
མའི་གཞུང་བཟང་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ་གསུམ། ལྷན་གྱི་དོན།
གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆོན་དང་།
མཆོད་པར་བརྗོད་པ། བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྤྱས་ཀྱི་
ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་ཞེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཆོས་ཀྱིས་།
ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
རྣམས། །ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས། སྒོན་འགྲོའི་ཆོས་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་།
བཤོ། །དང་པོར་བདུན། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་དང་། པ་ཡུལ་སྤོང་བ། དབེན་པ་

བསྟེན་པ། མི་ཏྲག་པོ་པ། གྲོགས་ངན་སྤོང་པ། གྲོགས་བཟང་བསྟེན་པ། སྐྱབས་སུ་
འགྲོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དལ་འབྱོར་གྱི་ཆེན་ཆེད་དཀའ་ཐོབ་དུས་འདིར། །ཞེས་སོགས་
སོ། །

༼འདིར་དལ་འབྱོར་བསམ་པ་ལ་གསུམ། དལ་འབྱོར་ངོས་བཟུང་པ། རོན་
ཆེ་བ་བསམ་པ། ཆེད་དཀའ་བ་བསམ་པ་འོ། །༽

གཉིས་པ་ནི། གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་ཆགས་ཚུ་ལྟར་གཡོ། །ཞེས་སོགས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་ངན་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ། །ཅེས་
སོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་མཛུང་བཤེས་སོ་སོར་འབྲལ། །ཞེས་
སོགས་སོ། །

༼འདིར་མི་ཏྲག་པོ་བསམ་པ་ལ་གསུམ། འཆི་བ་ངེས་པ། ཉམ་འཆི་ངེས་
མེད། འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གང་གིས་ཀྱང་མི་མན་པ་བསམ་པ་འོ། །དེ་ལྟར་
དལ་འབྱོར་དང་མི་ཏྲག་པོའི་ཚུལ་གཉིས་བསམས་པའི་ཐོག་བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་
མོ་དཔེ་དེབ་ཞོག་གངས་༧༥ལས། དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྟོང་པོ་ལེན་འདོད་མཆོད་ཉིད་
ཆང་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་བཞི་བསམ་དགོས་སོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ལེགས་
པར་བསམས་ཏེ་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་བྱེད་པར་ཐག་བཅད་པའོ། །༽

ལྔ་པ་ནི། གང་དང་འགྲོགས་ན་དུག་གསུམ་འཕེལ་འཁྱུར་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་
སོ། །དུག་པ་ནི། གང་ཞིག་བསྟེན་ན་ཉེས་པ་ཟད་འཁྱུར་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །

༼འདིར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་
བྲག་དུ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ནམ་ལྷ་མ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི།

བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་པན་ཡོན། མ་བསྟེན་བ་དང་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་པའི་ཉེས་
དམིགས། བསམ་བས་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། སྒྲོར་བས་བསྟེན་པའི་ཚུལ་
ལོ། །གསུམ་བ་བསམ་བས་བསྟེན་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དད་བ་སྤང་བ་དང་། བཀའ་
འོན་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བྲན་ཏེ་གྲུས་བ་སྦྱེས་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། ཁྲ་མ་སངས་རྒྱས་ལས་
ལྷག་པའི་བཀའ་འདི། ཆོས་གསུངས་པའི་བཀའ་འདི། ཤེས་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའི་བཀའ་འདི། ཟང་ཟིང་གིས་འཁོར་དུ་བསྐྱས་པའི་བཀའ་འདི་ནོ། །བཞི་པ་སྒྲོར་
བས་བསྟེན་ཚུལ་ལ་གསུམ། རྟེན་པ་ཟང་ཟིང་འབྲུལ་བ། བཀྱར་བསྟེན་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ།
བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པའོ། །༽

བདུན་པ་ནི། རང་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་
སོ། །

༼འདིར་སྐྱབས་འགོ་ལ་བཞི། གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡུལ། རི་ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཚུལ།སྐྱབས་སུ་
འགོ་བའི་བསྐྱབ་བྱའོ། །༽

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་བསྟེན་བ་ལ་གསུམ་སྦྱེས་བྱ་
ཚུང་དུའི་ལམ་དང་། སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་དང་།སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། ཤིན་ཏུ་བཟོན་དཀའི་ངན་སོང་སྤྱག་བསྐྱལ་ནམས། །ཞེས་སོགས་སོ། །

༼འདིར་ལས་འབྲས་བསམ་བ་ལ་གཉིས། ལས་འབྲས་སྦྱིར་བསམ་བ་
དང་།བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་བ་དང་། བསམ་ནས་འཇུག་ཕྱོག་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །༽

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིད་གསུམ་བདེ་བ་རྩ་ཅེའི་ཟེལ་བ་བཞིན། །ཞེས་སོགས་སོ། །
༼འདིར་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་བསམ་བ་ལ་གསུམ། འཁོར་བའི་སྐྱོན་
དང་། ཐར་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། ཐར་བར་བསྐྱོད་པའི་ཚུལ་སོ། །༽

གསུམ་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྤྱོད་ཉིད་སྟོང་རྩེ་ཟུང་འཇུག་ཏུ་བསྐྱོམ་བས་
སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་གཉིས། བསམ་བ་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱོར་བ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མེད་དུས་
ནས་བདག་ལ་བཅེ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་སོ། །

༼འདིར་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་
པའི་ཚུལ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒྲོན་ནས་དང་།
བདག་གཞན་མཉམ་བཞེའི་སྒྲོན་སོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། མར་ཤེས། སྤྱི་བླ། སྤྱི་
གཞོ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ། སྟོང་རྩེ། ལྷག་བསམ། སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་
ལ་ལྷ། བདག་གཞན་མཉམ་པ། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་བསམ་
པ། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་བསམ་པ། བདག་གཞན་བཞེ་བ་
དངོས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏོང་ལེན་སྒྲོམ་ཚུལ་སོ། །༽

གཉིས་པ་སྐྱོར་བ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་བྱང་
སེམས་སྒྲོམ་པ་དང་། དོན་དམ་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཉམ་
གཞག་ཏུ་བདག་གཞན་བཞེ་བ་སྒྲོམ་པ་དང་། རེས་ཐོབ་ཏུ་རྒྱུན་ངན་ལས་དུ་འབྱེར་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷག་བསམ་མ་ལུས་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །ཞེས་སོགས་
སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། མི་འདོད་པ་ལམ་དུ་འབྱེད་བ། བཟོད་དཀའ་བ་ལམ་དུ་
འབྱེད་བ། རྒྱུད་འབྱོར་ལམ་དུ་འབྱེད་བ། ཆགས་སྤང་ལམ་དུ་འབྱེད་བའོ། །དང་པོ་ལ་
བཞི། མི་རྟོད་པ་ལམ་དུ་འབྱེད་བ། སྤྱད་བསྐྱལ་ལམ་དུ་འབྱེད་བ། མི་སྦྱན་པ་ལམ་དུ་
འབྱེད་བ། སྤྲད་པ་ལམ་དུ་འབྱེད་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱད་དག་འདོད་ཆེན་དབང་གིས་
བདག་གི་ཁོར་། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་ལ་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་མེད་
བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འགའ་ཞིག་བདག་ལ་མི་སྦྱན་སྦྱ་ཆོགས་
བ། །ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། འགྲོ་མང་འདུས་པའི་དབུས་སུ་འགའ་ཞིག་
གིས། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་བཟོད་དཀའ་བ་ལམ་དུ་འབྱེད་བ་ལ་གཉིས། འིན་
ལན་ལོག་འཇལ་ལམ་དུ་འབྱེད་བ་དང་། བརྟམ་ཐབས་བྱེད་པ་ལམ་དུ་འབྱེད་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་གིས་བྱ་བཞིན་གཅེས་པར་བསྐྱངས་པའི་མིས། །ཞེས་
སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་དང་མཉམ་པ་འཇམ་དམན་པའི་སྦྱེ་བོ་ཡིས། །ཞེས་
སོགས། གསུམ་པ་རྒྱུད་འབྱོར་ལམ་དུ་འབྱེད་བ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་པ་ལམ་དུ་འབྱེད་བ་
དང་། འབྱོར་པ་ལམ་དུ་འབྱེད་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཆོ་བས་ཤོངས་ཤིང་རྟག་ཏུ་མི་
ཡིས་བརྟམ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྦྱན་པར་གྲགས་ཤིང་འགྲོ་མང་སྦྱི་
བོས་བརྟུད། །ཅེས་སོགས། བཞི་པ་ཆགས་སྤང་ལམ་དུ་འབྱེད་བ་ལ་གཉིས། སྤང་
ཡུལ་ལམ་དུ་འབྱེད་བ་དང་། ཆགས་ཡུལ་ལམ་དུ་འབྱེད་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་ཞེ་
སྤང་དག་བོ་མ་སྤུལ་ན། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལན་
ཚཱེ་ཆུ་དང་འབྲ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་དམ་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་པ་ལ་
གཉིས། མཉམ་བཞག་ཏུ་སྒྲོས་བྲལ་འཛིན་མེད་སྒྲོམ་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆགས་

སྤང་གི་ཡུལ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་སྤང་བ་འདི་དག་རང་གི་
སེམས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་སོ། །

༼འདིར་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པ་ལ་བཞི། དོན་དམ་པ་སྟེ་རྟེན་འབྱུང་
གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་པན་ཡོན། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཚུལ། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །༽

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆགས་ཡུལ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤོང་བ་དང་། སྤང་ཡུལ་ལ་
བདེན་ཞེན་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་དང་འབྲང་བ་ན། ཞེས་
སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲོམ་ཆོགས་མི་ལས་བྱ་བའི་ལྟར། ཞེས་སོགས་
སོ། །གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་བྱ་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་། དོན་བསྐྱེད་
བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། པར་བྱེན་དུག་ལ་སྒྲོབ་པ། མདོ་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་བཞི་ལ་
སྒྲོབ་པ། ཉོན་མོངས་སྤོང་ཚུལ་ལ་སྒྲོབ་པ། དེ་ཤེས་དང་ལྡན་པས་གཞན་དོན་སྐྱབ་
ཚུལ་ལ་སྒྲོབ་པ། རྟོགས་བྱུང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུག་སྐྱིན་པ། ཚུལ་
ཁྲིམས། བཟོད་པ། བཙོན་འབྲུག་པས་མ་གཏན། ཤེས་རབ་ལ་སྒྲོབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་ལུས་ཀྱང་གཏང་དགོས་ན། ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པར་རང་དོན་མི་འབྱུང་ན། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དགེ་བའི་
ལོངས་སྤྱོད་འདོད་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ། ཞེས་སོགས། བཞི་པ་ནི། རང་དོན་འབབ་
ཞིག་སྐྱབ་པའི་ཉན་རང་ཡང་། ཞེས་སོགས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་
པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། ཞེས་སོགས་སོ། །དུག་པ་ཤེས་རབ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་

ལ་སློབ་པ་ནི། ཤེས་རབ་མེད་ན་པ་རོལ་བྱིན་ལྟ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་སོ། །
དགེ་བ་གཉིས་པ་མདོན་ས་གསུངས་པའི་ཆོས་ལ་སློབ་པ་ལ་བཞི།
རང་གི་འབྲུལ་པར་རང་གི་ས་བརྟགས་ནས་སྤོང་བ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉེས་པ་
སྦྱ་བ་སྤོང་བ། སྦྱིན་བདག་གི་བྲིས་ལ་ཆགས་པ་སྤོང་བ། ལྷུ་བ་མོའི་ཆོག་སྦྱ་བ་སྤོང་
བའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་གི་འབྲུལ་པར་རང་གི་ས་བརྟགས་ན། །ཞེས་སོགས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་དབང་གིས་རྒྱལ་སྤྲས་གཞན་དག་གི། །ཞེས་སོགས།
གསུམ་པ་ནི། རྟེན་བཀྱར་དབང་གིས་པན་ཚུན་ཚོད་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་སོགས། བཞི་
པ་ནི། ལྷུ་བ་མོའི་ཆོག་གིས་གཞན་སེམས་འབྲུག་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་སོགས། གསུམ་
པ་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཚུལ་ལ་སློབ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་གོམས་ན་གཉེན་པོས་བསྒྲོག་
དཀའ་བས། །ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་པ་བན་ཤེས་དང་ལྷན་པས་གཞན་དོན་སྦྱབ་
ཚུལ་ལ་སློབ་པ་ནི། མདོར་ན་གང་དུ་སྦྱོད་ལམ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །ལྷ་
པ་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བ་ནི། དེ་ལྟར་བཙོན་པས་བསྐྱབས་པའི་དགེ་བ་
རྣམས། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། མདོ་རྒྱད་བསྟན་བཅས་རྣམས་
ལས་གསུངས་པའི་དོན། །ཞེས་སོགས་སོ། །

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་ནང་ཆོས་རོ་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་དགེ་མིང་པ་
དགེ་བཤེས་སློབ་ཐང་རྒྱ་བ་ནས་ཅོམ་བསྐྱིགས་དང་ཆོས་སྦྱིན་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས་པ་
དགའོ། །

༡༡། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བརྩ་གཅིག་ཞལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་
དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་ལ་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་
ཆེན་པོའི་དགྱིལ་ཆོག་ལས་སྟོབ་མའི་
བྱ་བ་རྣམས་ངོ་སྟོན་གྱི་ས་བཅད་
སོགས་བཞུགས་སོ། །

༩ རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱབས། །ཡོན་ཏན་དམ་པ་ཀུན་
བསགས་པ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞེས་མཆོན་གསོལ་བ། །རྟག་པར་བརྟེ་ལ་བྱལ་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་སྒྲ་མ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་བསྟོད་བྱས་སྟོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་དགག་
དགོས་གཉིས་ལས་དགོས་པ་གཙོ་དབང་གིས་གནང་བ་ཞུས་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་
འདི་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡ ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོས་གསུང་ཚུལ། ༡ ་མདོ་
སྐྱབས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་སྐྱབས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་བཤད་པ། ༢ ་སྦྱིར་དབང་
དང་བྱེ་བྲག་དབང་ཆོག་འདི་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ༡ ་སྦྱིར་དབང་གི་
རྣམ་གཞག་དང་། ༢ ་བྱེ་བྲག་དབང་ཆོག་འདི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ༡ ་
གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དགྱིལ་འཁོར་བཤད་པ། ༢ ་གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་རྗེ་རྗེ་
སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ༣ ་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་མའི་མཆོན་ཉིད།
༤ ་གང་དབང་བསྐྱར་བ་དབང་དངོས་བཤད་པའོ། །

བཞི་པ་ལ་ལྔ། ༡ ་དབང་གི་དགོས་པ་དང་པན་ཡོན། ༢ ་དབང་གི་སྤྱོད་

བཤད། ༣ ་དབང་གི་གོ་དོན། ༤ ་དབང་གི་དབྱེ་བ། ༥ ་དབང་དངོས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དབང་ཆོག་འདི་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ༡ ་ེ་ལྷ་མའི་བྱ་བ་
དང་། ༢ ་ེ་སློབ་མའི་བྱ་བ། ༣ ་ེ་མཐུག་གི་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་སློབ་མའི་བྱ་བ་ལ་
གཉིས། ༡ ་ེ་སྟོན་དང་། ༢ ་དངོས་གཞིའོ། །དང་པོ་སྟོན་ལ་ལྔ། ༡ ་ེ་ཀུན་སློང་
འཆོས་ཤིང་གཙུག་པོར་བསྐྱེད་པ། ༢ ་ེ་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་འཛིན་དུ་གཞུག་པ།
༣ ་ེ་སྟོན་པ་གཟུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ། ༤ ་ེ་སོ་ཤིང་འདོར་ཞིང་ཁྱོར་ཅུ་
སོགས་གསུམ་སྟེན་པ། ༥ ་ེ་སློབ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེད་ཤིང་ཉེ་མི་ལམ་བརྟག་པར་
གདམས་པའོ། །དང་པོ་ཀུན་སློང་འཆོས་ཤིང་གཙུག་པོར་བསྐྱེད་པ་ལ་གཙུག་པོར་
གསུམ་ཡོད། ༡ ་ེ་སློབ་མས་ཁྱུས་བྱས་ཏེ་སྟོན་ཕྱིར་མཐུལ་འབུལ་བ། ༢ ་ེ་ཀུན་
སློང་སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་འཆོས་པ། ༣ ་ེ་སློབ་མ་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྟེན་རས་གཟིགས་ཞལ་
གཅིག་ཐུག་གཉིས་པར་བསྐྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་ལ་གཙུག་པོར་གཉིས། ༡ ་ེ་
སློབ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྒྲིའི་བྱི་ལ་གནས་པའི་སྟོན་སྐྱེད་མཆོག་དང་སྟོན་པ་
སོགས་ཁྱེད་ཕྱིར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། ༢ ་ེ་ལྷ་མས་སློབ་མར་སྟགས་ལ་མོས་པ་
བརྟན་པོ་འཛིན་དུ་གཞུག་པ། གསུམ་པ་སྟོན་པ་གཟུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་
གཙུག་པོར་གསུམ། ༡ ་ེ་ལྷ་མས་སློབ་མར་བྱང་སྟོན་འཛིན་དུ་གཞུག་པ། བྱང་སྟོན་
ལེན་པའི་ཆོག་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆོ། སྟོན་པ་ཐམས་
ཅད་སོར་སོར་བཤགས། །འགྲོ་བའི་དགེ་ལ་རྗེས་ཡི་རངས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་
ཡིད་གྱིས་བརྒྱང་། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་མཆོག་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་

[illegible]

༡༽ནང་དུ་འཇུག་ཅིང་ཐུག་བྱ་བ་དང་། ༢༽ཡེ་ཤེས་པ་ལ་བ་ནས་བདེན་
སྟོབས་བརྗོད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཙོ་དོན་གཉིས།

༡ ་ཡོམ་བའི་ནང་དུ་འཇུག་ཅིང་མྱོར་བ་བྲ་བ་དང་། མཐུ་ར་ཉ། སུ་བྱི་དུ་སུ་
 ཏོ་ཤོ། སུ་སུ་ཤོ་ཤོ་བཟོ་སུ་མཐུ་སི་ཐུ་མི། ༢ ་ཤར་མྱོར་གནས་ཏེ་སྤྲུག་བྲ་བའོ། །ཨོ་
 བ་མ་ཏེ་མྱོ། བ་མ་མེ་མྱོ། བ་མོ་བ་མ་མྱོ་སྤྲུ། གཉིས་བ་ཡེ་ཤེས་བ་ཐབ་ནས་བདེ་བ་

སྒོ་བས་བརྗོད་པ་ལ་གཙོ་དོན་བཞི།

༡ ། ཆོ་ག་ལྟར་ཡེ་ཤེས་པ་དབབ་པའི་དོན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ། ༢ ། རྒྱ་མས་རང་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་པབ་སྟེ་བརྟན་པར་བྱེད་པ། ༣ ། རྒྱ་མས་སྒོ་བ་མར་བར་སྒྲང་
དུ་ཁ་དོག་ཅི་སྒྲང་བྱིས་ཏེ་དངོས་བྱུབ་འབྱུབ་ཚུལ་གསུངས་པ། ༤ ། རང་རྒྱ་མ་དང་
སྟན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒྲོར་བ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་མས་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱབས་བྱ་
བཤོ། །གཉིས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འབྱུག་པ་ལ་གཙོ་དོན་
གཉིས། ༡ ། མེ་ཏོག་སྒྲིང་བའི་དབང་བསྐྱར་བྱ་བ་ནི། འདིར་མེ་ཏོག་འདོར་ཡུལ་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟ་དངོས་སམ་མཚན་མ་ལྟ་ཡོད། རིགས་
ལྟ་ནི།

༡ ། དབྱས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་དམར་པོ། ༢ ། ཤར་དུ་མི་
བསྐྱོད་པ་སྟོན་པོ། ༣ ། རྟོར་རིན་འབྱུང་སེར་པོ། ༤ ། ལུབ་ཏུ་ནས་སྒྲང་དཀར་པོ།
༥ ། བྱང་དུ་དོན་བྱུབ་ལྡང་ཁུལ། །མེ་ཏོག་འདོར་སྐབས་ལྟགས་ནི། བ་ཀྱི་རྩ་བཟོ་ཏོ།
༡ ། རྒྱ་མས་རང་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བལྟ་བར་བསྐྱལ་བ་ལྟར་བལྟས་ཤིང་མཐོང་བར་
མོས་བཤོ། །གཉིས་པ་ལྟགས་ནས་དབང་རྒྱང་བ་ལ་བཞི། ༡ ། རྩའི་དབང་དང་། ༢ །
ཅོད་པན་གྱི་དབང་། ༣ ། ཆོས་བཤད་ཀྱི་རྗེས་གནང་། ༤ ། རྒྱལ་སྤིང་སྣ་བཅུན་དང་
བགྱིས་རྗེས་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་ངོ། །དང་པོ་རྩེ་དབང་ལ་གཙོ་དོན་བཞི། ༡ ། རྩེ་དབང་
གི་དོན་དུ་མཐུལ་འབྱུང་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ། ༢ ། སྒོ་བ་མ་དབང་སྟེགས་སུ་
འཁོད་པ་དང་རྒྱ་མས་དབང་རྗེས་བྱས་པར་བྱིན་རྒྱབས་བྱ་བ། ༣ ། དབང་ལྟ་སྐྱུན་
བངས་ཏེ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བ། ༤ ། རྩེ་དབང་གི་དགའ་བ་བརྗོད་པའོ། །གཉིས་པ་ཅོད་

པན་གྱི་དབང་ལ་གཙོ་དོན་ལ། ༡ ་འདིར་ཚུ་དབང་ལྟར་མཐུལ་འབྲུལ་ཞིང་གསོལ་
དེབས་བྱ་བ། ༡ ་དབང་ཇུས་ཙན་པན་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ། ༢ ་དབང་ལྷ་སྦྱན་
བངས་ཏེ་ཙན་པན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ། ༣ ་ཙན་པན་གྱི་དབང་གི་དག་པ་བརྗོད་པ།
༤ ་བརྒྱུས་ལུང་སྦྱིན་པའོ། །གསུམ་པ་ཆོས་བཤད་ཀྱི་རྗེས་གནང་ནི། ལྷ་མས་སློབ་
མར་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་དྲུང་རྒྱད་དཔེ་གྱིན་ཏེ་ཆོས་བཤད་སོགས་བྱ་བར་རྗེས་སུ་
གནང་བའོ། །བཞི་པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྲོ་བདུན་དང་བགྱིས་རྗེས་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་ལ་གཙོ་
དོན་གཉིས།

༡ ་ལྷ་མས་སློབ་མར་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྲོ་བདུན་དང་བགྱིས་རྗེས་བརྒྱད་གྱིན་ཏེ་
དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ༡ ་དབང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་དག་པ་བརྗོད་པའོ། །གཉིས་
པ་སློབ་མ་བརྒྱུག་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། གསུམ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐུག་གི་
བྱ་བ་གཉིས་ཏེ་སློབ་མར་མི་མཁོ་བས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་མཐུག་གི་བྱ་
བ་ནི། དགོ་བ་རྗོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་སྒྲོན་བྱ་བ་སོགས་སོ། །རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། མི་ཡི་
ལུས་དང་བསྐྱན་དང་མངལ་བ་ནི། །ཡང་ཡང་མི་རྟེན་ད་རེས་ཙམ་ལགས་ཏེ། །འདི་ན་
དོན་ཆེན་འབྲུབ་པའི་གནད་ཡོད་པས། །ཚུལ་འདི་བསམ་ལ་མི་ལུས་སྦྱིང་པོ་
ལོངས། །བཞུགས་སྐར་མི་མང་ནང་ཆོས་ཆོགས་པའི་ནང་ཆོས་སློབ་དཔོན་དགོ་
བཤེས་སློ་བཟང་རྒྱ་བ་ནས་༡༠༠༩། ༡༠། ༡༠ཉིན་ཙམ་བསྐྱིགས་ཀྱིས་ངོ་སྤྲོད་དང་
འབྲེམས་སྤེལ་བྱས་པ་དགོའོ། །

༄༅། །རང་རྒྱུད་སྐྱེལ་མ་དད་པའི་ལྷོན་གཤེད་ཞེས་བྲ་བ་ བཞུགས་སོ། །

༺ རྩོམ་པ་ལྷོ་བཟང་ཆེན་པོ། །མི་ཁོ་བོའི་ལུས་རྒྱུ་ཡིད་གསུམ་
བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བས། །གནས་དགའ་ལྡན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ལོ་བྱང་ན། །ལྷ་ཆོགས་གཉིས་
དཔལ་ལྡན་མར་མེ་མཛད་དཔལ་དེ། །ཁོང་ནམ་མཁའ་བྲི་མ་མེད་པར་ཡོངས་གྲགས་
ནས། །ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགའ་སྟོན་འབྱེད་པ་དེ། །འབྲོམ་ཁོ་བོའི་སྤྱི་གཙུག་
རྒྱུ་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། །ཁྱེད་སྒྲུ་མའི་ཡུམ་ཆེན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན། །དོན་
བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་གཟུང་འཛིན་བདག་ལྟ་ཡི། །ནང་ཁོང་སྤྲན་དམ་པ་ཅད་ནས་
གཅོད་མཛད་དེ། །འབྲོམ་ཁོ་བོའི་མགིན་པའི་རྒྱུ་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། །བྲམས་
སྤྲོད་ཅེ་དགའ་བ་བཏང་སྟོམས་ཆད་མེད་དེའི། །ཐབས་ཤེས་རབ་རྒྱུང་འབྲེལ་བསྐྱབ་
པ་གསུམ་ལྡན་པ། །ལྷུང་རིགས་པ་ཉི་ལྷ་ལྟ་བུར་གསལ་བ་དེ། །འབྲོམ་ཁོ་བོའི་སྤྲོད་
གི་རྒྱུ་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། །རྒྱུ་གྲགས་སྟོང་རྒྱུང་ནས་སྤྲན་པའི་དཔལ་བཟུང་
ཅན། །ཆོས་སྤྲེ་སྤྲོད་བསྐྱབ་པའི་ཐོག་པོ་ཚུལ་འཆོས་དེ། །པ་སངས་རྒྱུ་སྒྲུ་དུ་བསྤྲན་
པ་མཐོང་ཅ་ན། །པ་ཁྱེད་དང་འབྲེལ་སྐྱབས་ཅུང་ཟད་མི་གཏུག། །ལན་སྟོང་ཐག་དུ་
མར་བཟང་པོ་བྲས་ལྷུང་ཡང་། །ཉེས་གཅིག་གི་ལོག་ཏུ་ཆེ་སྟོག་འཕྲོག་པའི་
དཔོན། །སྐྱབས་རྒྱལ་པོ་ངན་པ་བསྟེན་པ་མཐོང་ཅ་ན། །པ་ཅེ་བཙུན་ཁྱེད་དང་འབྲེལ་
སྐྱབས་མི་གཏུག། །བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་ཡང་། །དོན་
ཉམས་སུ་ལེན་ལ་རྟུགས་པའི་ཐུགས་རྒྱལ་ཅན། །སེམས་སྤྲོད་ཉེས་དེ་འབྲེལ་བསྟེན་པ་

མཐོང་ཅ་ན། །རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་བྲིད་དང་འབྲལ་སྒྲགས་མི་གདའོ། །ལུས་ལོངས་སྦྱིད་
སྒྲགས་ཤིང་རྟག་ཏུ་མཆོད་སྒྱུར་གྱང་། །སྒྲགས་ཁེངས་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཁོ་
གཏུམ་ཅན། །རྗེ་ཡར་འཕྲེན་སྐད་དུ་བསྟེན་པ་མཐོང་ཅ་ན། །ཆོས་ཁོ་ནས་ཆོག་བྲིད་
འབྲལ་སྒྲགས་མི་གདའོ། །དུས་རྟག་ཏུ་འདོད་པས་གསོག་རུམ་བྱས་སྒྱུར་
གྱང་། །སེམས་ཁེངས་པ་མེད་པའི་ངང་རིང་རྟག་འཛིན་ཅན། །ཡའི་ཐམས་ཅད་ཐོར་
ནས་འགོ་བ་མཐོང་ཅ་ན། །ང་ཆགས་མེད་སྒྲ་མ་བྲིད་དང་མཇལ་སྦྱིང་འདོད། །གོས་
སྦྱིང་ཐག་དུ་མས་མཛོད་སྤྲགས་བཀའ་སྒྱུར་གྱང་། །དུས་ནམ་ཞིག་སྦྱེ་སྤྲགས་འདོན་
ཞིང་འཆི་བའི་ཆོ། །ལུས་གོས་མེད་གཅེར་བྱར་འགོ་བ་མཐོང་ཅ་ན། །ང་ཚུལ་བྲིམས་
གོས་ཅན་བྲིད་དང་མཇལ་སྦྱིང་འདོད། །བྱ་བུ་མོའི་འཁོར་གཡོག་དུ་མས་བསྐྱོར་ན་
ཡང་། །དག་འཆི་བདག་བདུད་ཀྱིས་གཉའ་ནས་མནན་པའི་ཆོ། །ཁོང་གྲོགས་མེད་
གཅིག་བྱར་འགོ་བ་མཐོང་ཅ་ན། །བྲིད་ལྟ་ཆོགས་བཅས་དང་སྒྱུར་དུ་མཇལ་སྦྱིང་
འདོད། །ཁོང་རྐང་ཆོད་སྤྲགས་བཞིར་བསྐྱོད་པའི་བཞོན་པ་ཅན། །ལུས་ཆེ་སྤྲོག་
འབྲེལ་བའི་དག་པོས་དེད་པའི་ཆོ། །ཁོ་བྲིས་སེམས་ན་ལུས་པ་མཐོང་ཅ་ན། །པ་ནམ་
མཁར་མཉམ་དང་ད་ལྟ་མཇལ་སྦྱིང་འདོད། །དུས་དང་ཐོར་འཛིག་མེད་བཞིན་དུ་
མཐུན་བསྐྱེབས་ནས། །ཁོང་འཆི་ཁར་དུ་བྱང་བདུང་ཞིང་འབྲལ་བ་ཡི། །གྲོགས་ཉེས་
པ་བྲིམ་ཐབ་བྲེད་པ་མཐོང་ཅ་ན། །རྗེ་ངེས་པར་འབྱུང་དང་སྒྱུར་དུ་མཇལ་སྦྱིང་
འདོད། །སྦྱིང་ཆོམ་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ང་། །པ་བྲིད་ཀྱི་སྤྲགས་དང་
འགལ་བ་མ་སྦྱོར་ནས། །ནགས་སྤྲོགས་མཐར་རྒྱས་པའི་སྤྲུལ་པའི་འཁྲུག་གསེབ་
འདིར། །སྤྲ་གསལ་སྦྱིང་ཆོག་གི་སྒྲ་དབྱངས་དེ་བསྒྲགས་པ། །བྲིད་ས་ལེར་གསན་

སའི་སྤྲོན་ལ་ཞེན་པར་མཛོད། །ཁམས་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་
 འདས། །དེ་བསྐྱེད་པར་མཛོད་པ་ཡུམ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ། །དེ་བསྐྱེད་པར་མཛོད་པ་སློ་
 ལྷན་ས་བཅུའི་མགོན། །སྐྱབས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སློ་གསུམ་གྲུས་ལྷག་
 འཆོལ། །རྗེ་སྤྲོ་མའི་ཞལ་གདམས་སྡེ་སྣོད་ལ་བརྟེན་ནས། །བདག་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་དགེ་
 བསྐྱལ་ཅུང་ཟད་བཟྱ། །སྐྱབས་བསྐྱེད་པེད་པའི་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་
 གསུམ། །དོན་མཐར་ཐུག་སྟེར་བའི་སྤྱིན་བདག་རིན་པོ་ཆེ། །ནད་ཉོན་མོངས་གསོ་
 བའི་སྤྲོན་པ་རིན་ཆེན་ལ། །བདག་འབྲལ་མེད་བྱང་ཚུབ་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །དུས་
 འདི་ནས་བཟུང་ནས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར། །ལྷ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་གཞན་
 དོན་དབྱེར་མེད་བཟྱ། །ལུས་ཆེ་སྟོག་འབྲེལ་ལོ་གཞན་དོན་ཟེར་ནའང་། བདག་བདེ་
 བས་མི་མན་པ་མ་དོར་མི་རུང་། །དུས་སྟིགས་མའི་སྤྱེ་བོ་ཤིན་ཏུ་མ་དག་པས། །ཉེས་
 རང་གིས་བྱས་ནས་ཁ་གཡོགས་གཞན་ལ་བསྐྱར། །ལེགས་གཞན་གྱིས་བྱས་ཀྱང་
 རྒྱལ་ཁ་རང་ལ་འདོད། །དོན་བཞད་གད་རེ་ལ་ཁ་སྟིག་རི་བོ་གསོག་ །དེས་ཆགས་
 ལྷང་དཀྲུག་ཤིང་དུ་མ་སྦྱོར་བར་བྱེད། །རང་ཉེས་ཀྱིས་དོགས་ནས་ངན་མཆོང་ཐལ་
 མོས་འགོབས། །གཞན་ལེགས་ཀྱིས་དོགས་ནས་ངན་མཆོང་མཛུ་བ་མོས་
 འབྲུ། །ཕྱགས་ལྟོག་ནས་བྱང་ཆེ་ཁོང་ཁོ་དུ་མ་ལྷང་། །ཆེ་འདི་ལ་དགོས་པའི་ཚོར་
 གསོག་བདེ་བ་འབྲེལ། །དུས་པ་རོལ་པམ་པོར་ངན་འགྲོའི་གཡལ་ལ་འགྲོ། །ཆེ་འདིར་
 ལྷང་བའི་མདུན་མ་མཁན་པོ་དེ། །ང་གྱུང་པོ་ཡིན་ཞེས་མགོ་འཁོར་རྩ་བ་རུལ། །ཁོང་
 བདུད་སྡེའི་ཆོགས་ནམས་དགའ་ཞིང་དགའ་བློ་འབྲུག། །ལྷ་དཀར་པོའི་ཆོགས་ནམས་
 ཞེ་ཞེལ་སྟོད་པར་བྱེད། །ཁོང་ད་དུང་ཆོས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྟུ་ལ་འདེབས། །རང་

བསྐྱུས་རོ་ཤེས་པའི་ཐོག་པོ་ཚུལ་འཆོས་ལའང་། །སེམས་བརྟག་དབྱང་མི་གཏོང་
ཚོངས་པས་ཚད་མར་འཛིན། །ཆོས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་མཁས་བཙུན་དམ་པ་
ལ། །འདི་ཐོག་པོ་ཡིན་ཞེས་འཕྲ་སྒྲོད་སྐྱར་བ་འདེབས། །གཞུང་རོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཕྱི་
ཐག་མི་སྤང་བར། །པན་པར་ལ་བཏགས་ནས་གཞོད་པ་ཚུར་ལ་སྤྱེལ། །ཆོས་པར་ལ་
བཞད་ན་སྤྲིག་པ་ཚུར་ལ་གསོག། །དྲིན་ལོག་པར་འཇལ་བའི་སྤྱེ་བོ་མང་སྟོབས་
ཀྱིས། །ཆོས་གདམས་པ་ཟབ་མོའི་ཆར་པ་པབ་གྱུར་གྱང་། །ཁོ་རང་རྒྱུད་ངན་པའི་ཐ་
ཚོད་རམ་པ་ཅན། །སྤར་ཐོག་མེད་དུས་ནས་མ་དུལ་རེངས་པ་ནམས། །དོན་ཉམས་
ལེན་མི་བྱེད་ཁོ་བོས་སྤུལ་བར་དགལ། །རྒྱ་གལ་ཉེ་བྱང་ཚུབ་སྤྱ་གྲུ་སྤྱེས་སྤྱིད་
ནའང་། །གཞི་བྲིམས་མེད་གཉེན་པོ་བཟོད་མེད་ལེ་ལོ་ཅན། །ཆེ་འདི་ཡི་མདུན་པ་
ཤས་ཆར་བསྐྱབས་བསྐྱབས་ནས། །གོགས་ཉོན་མོངས་དུག་ལྗེའི་སད་ཀྱིས་ཁྲེར་བ་
མང་། །དེས་རང་གི་བཅོན་ས་ཅུང་ཟད་མ་ཟིན་པར། །གཞན་བྱང་ཚུབ་གནས་སྤྱང་
བར་མི་བྱས་པས། །ཚུར་མཛུབ་མོ་ནང་དུ་བཀྱག་ནས་རང་སེམས་ལ། །དུས་གཏན་
དུ་པན་པའི་གྲོས་ཤིག་བབྱིད་ལགས་པས། །ཁོང་ཐེག་དམན་བདུད་ཀྱི་སད་སེར་
སྤང་མཛད་ཅིང་། །དོན་ལེགས་ཉེས་བྱང་ན་ཁྲིད་ཀྱིས་དཔང་པོ་མཛོད། །ཀྱི་དཔལ་
ལྷན་མར་མེ་མཛད་དཔལ་བཟང་པོའི་བྲ། །རྟེན་དལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་
དགལ། །རྩེ་སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་མཇལ་བ་དེ་བས་དགོན། །ཁྲོད་རྙེད་དགའི་དལ་
འབྱོར་རྒྱུད་ཐོས་མ་བྱེད་ཅིག །དེ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ངན་སོང་གཡང་ས་ཆེ། །གཞི་བྲིམས་
མེད་གཉེན་པོ་རྒྱུ་གོང་འདིལ་སྤྱིང་འདོད། །སྤར་འཛིགས་པའི་གཡང་ལ་མ་ལྟར་
དཔའན་ཡང་། །ད་ལོ་བརྒྱགས་རྒྱ་བས་འཆོལ་བ་རི་བཞིན་དུ། །འདིར་སྤྱེ་བ་གཏན་

གྱི་བཙན་ས་བཟུང་དུས་སུ། །སེམས་གྱི་ནང་མ་སྡོད་གཉེན་པོ་བཙན་ཆོད་
 བསྐྱེད། །ཆེ་མི་རྟག་བར་སྤང་མཆམས་གྱི་སྒོ་ག་དང་འབྲ། །ཁོ་སྤྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་
 འཇིག་པའི་ཆོས་ཙན་ཡིན། །མི་ཁོ་བོའི་ཆེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་། །ཁྱོད་
 བེབས་པར་མ་བྱེད་ལུས་ལ་སྤྱིང་པོ་འོངས། །ཆེ་མི་རྟག་རི་གཟར་ལོགས་གྱི་རབ་
 དང་འབྲ། །ཁོ་སྤྱུར་དུ་འགྲོ་སྟེ་སྤྱུས་ཀྱང་གཟུང་དུ་མེད། །མི་ཁོ་བོའི་ཆེ་ཡང་དེ་དང་
 མཚུངས་པར་མཐོང་། །ཁྱོད་ལེ་ལོ་མ་བྱེད་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་མཛོད། །ཆེ་མི་རྟག་རྩ་
 མཆོག་སྟེང་གི་ཟེལ་པ་འབྲ། །རྒྱུན་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་སྤྱབ་སྤྱུར་དུ་སྐྱས། །མི་ཁོ་
 བོའི་ཆེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་། །ཁྱོད་རྟག་འཛིན་མ་ཆེ་མི་རྟག་སྤྱན་བཞིར་
 སྒྲོམས། །ཆེ་མི་རྟག་ནམ་གཞུག་འཆད་ཀའི་སྤྱང་བྱ་འབྲ། །ཁོ་ད་ལྟ་ལྷིང་སྟེ་ནམ་ཡེར་
 གཅིག་གིས་འཆི། །མི་ཁོ་བོའི་ཆེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་། །ཁྱོད་འདོད་
 ཆགས་མ་ཆེ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲོམས། །ཆེ་མི་རྟག་ཉི་མ་གས་ཀའི་འོད་ཟེར་
 འབྲ། །ཁོ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ་པ་རོལ་བྱབ་ཏུ་ཉེ། །མི་ཁོ་བོའི་ཆེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་
 པར་མཐོང་། །ཁྱོད་ཞེ་སྤང་མ་ཆེ་བྱམས་དང་སྤྱིང་རྩེ་སྒྲོམས། །ཆེ་མི་རྟག་ཤན་པའི་
 མདུན་གྱི་ར་ལུག་འབྲ། །ཁོ་ད་ལྟ་གསོན་ཏེ་དབང་མེད་སྤྱུར་དུ་འཆི། །མི་ཁོ་བོའི་ཆེ་
 ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་། །ཁྱོད་གཏི་ལུག་མ་ཆེ་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་
 སྒྲོམས། །ཆེ་མི་རྟག་བར་སྤང་མཆམས་གྱི་སྤྱིན་དང་འབྲ། །ཁོ་སྤྱོ་བྱར་ལྷང་ཞིང་ད་ལྟ་
 ཉིད་དུ་ཡལ། །མི་ཁོ་བོའི་ཆེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་། །ཁྱོད་སྤྱག་དོག་མ་ཆེ་
 དགའ་བ་ཆོད་མེད་སྒྲོམས། །ཆེ་མི་རྟག་གཡོ་བ་སྤྱི་སེར་རྒྱང་དང་འབྲ། །ཁོ་བསེར་བྱ་
 རྩོགས་བཅུར་ལྷང་ཞིང་རྩོགས་བཅུར་ཡལ། །མི་ཁོ་བོའི་ཆེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་

བར་མཐོང་། །ཁྱོད་ར་རྒྱལ་མ་ཆེ་བདག་ལྷའི་རྩ་བ་ཆོད། །ཆེ་མི་རྟག་ལ་ཁ་མཐོན་པོའ་
ེ་སྤར་མ་འབྲ། །ཁོ་སྤྱེ་གས་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་བཅན་ས་སྟོར། །མི་ཁོ་བོའི་ཆེ་ཡང་
དེ་དང་མཚུངས་བར་མཐོང་། །ཁྱོད་སྤྱིད་འདོད་མ་ཆེ་དགའ་སྤྱད་དང་དུ་ཡོངས། །ཆེ་
མི་རྟག་ཆོང་དུས་དབུས་གྱི་མཐོན་པོ་འབྲ། །ཁོང་ད་ལྟ་འདུས་ཏེ་ད་ལྟ་སྤྱོད་གས་བཅུར་
འབྲེས། །མི་ཁོ་བོའི་ཆེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་བར་མཐོང་། །ཁྱོད་སྤྱུག་བསྐྱེན་མ་རྩུང་
གཉེན་པོ་བཅན་ཆོད་སྒྲོམས། །ལུས་འབྱུང་བཞི་འདུས་པའི་ནད་གྱི་གོང་བུ་
འདི། །ལྷར་འཁོར་བ་འདི་དུ་དུ་མ་ཞིག་ན་ཡང་། །ཆོས་ཟབ་མོའི་ཕྱིར་དུ་གཅིག་ཀྱང་
ཞིག་པ་མེད། །དེས་ད་དུང་འཁོར་བའི་འདས་དུ་བྱིང་བར་འབྱུར། །ད་ཀྱག་ཁྱག་ཅུ་
མེར་ལ་སོགས་མི་གཅོང་བའི། །རྩས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སྟོན་རིགས་བརྒྱད་ཁྲིས་
བ། །སྤྱོད་གས་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་སྤྱུག་བསྐྱེན་ལྷུང་པོ་འདིས། །སྤྱེ་མཚན་དང་དཔེ་
བྱད་གྱིས་སྤྲས་རྒྱལ་བའི་སྤྱ། །སུས་འབྲམ་རྒྱ་མེད་དེ་ཐོབ་ཀྱང་མི་སྟོ་ཡིས། །འདི་
གཅེས་བར་མ་འདྲིན་སྤྱེ་འཕགས་ཡོངས་ལ་བསྟོ། །ར་སེར་སྤྱ་བྱེད་ན་བཀའ་
གདམས་ག་ལ་ཡིན། །ར་ཆགས་པས་བཅིངས་ན་རྩེ་ཡི་སྤས་པོ་མིན། །དུས་རྟག་ཏུ་ཐ་
མལ་སྟོད་པ་མ་བྱེད་ཅིག །ལུས་སྤང་སྟོང་མི་ལམ་སྤྱེ་མའི་རང་དུ་ཞུགས། །རག་བྲག་
སྟོང་སྤྲན་བ་བྲག་ཅའི་རང་དུ་ཞུགས། །སེམས་གསལ་སྟོང་ཐབས་ཤེས་ལུང་འབྲེལ་
ཉིད་དུ་ཞུགས། །པ་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་ཤིག་རིན་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྩེ། །བདག་བྱིན་གྱིས་
རྫོབས་ཤིག་འབྲོ་མགོན་མར་མེ་མཛད། །དོན་དེ་ལྟར་མི་རྟག་འཛིག་པའི་ཆོས་སུ་
གདལ། །ནང་མི་རྟག་དཔེ་ཆོས་རང་ལ་གདམས་པ་ཡིན། །ཡང་གསོན་དང་འབྲོམ་རྩེ་
རྒྱ་མ་དམ་བའི་སྤས། །དུས་མི་རྟག་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་ཆོས། །མི་

བདག་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱུང་པ་འདེབས་བྱེད་པ་མཐོང་། །དབྱར་འབྲུག་སྟོང་ཕྱིར་ཞིང་ཆར་ཕྱ་
 ཏུ་མར་གཡོ། །ནགས་ཅི་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཡལ་འདབ་རབ་ཏུ་རྒྱས། །བྱ་ཏུ་མ་སྟན་
 པའི་སྦྱ་དབྱངས་ཏུ་མ་འཆོར། །གཞི་ཐམས་ཅད་གཡུ་ལོ་རྒྱས་པའི་ཞིང་ཁམས་
 འབྲ། །སྟོན་མི་རྟག་ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་འབྱུར་པ་མཐོང་། །མི་བདག་ལ་དགེ་བའི་སྦྱུང་
 མ་འདེབས་སོ་རྩེ། །དུས་ཅི་ཐོག་རྒྱས་པ་གསེར་གྱི་མེ་ཉླ་དག །ཁོ་མི་རྟག་གཡོ་
 བས་དགུན་གྱི་དུས་སུ་འབྱུར། །ཀྱེ་གཤེར་བའི་རྒྱ་ཡང་ཤེལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན། །གནས་
 དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱ་ཡང་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་། །སེམས་མི་དགའ་འཕྱུར་ཕྱིར་གཞན་ཏུ་རྒྱ་
 བར་བྱེད། །དེ་མི་རྟག་གཡོ་བའི་བསེར་བྱ་རབ་ཏུ་ཐུང་། །གཞི་བབས་གྱིས་རྩོས་ནས་
 ལྷ་གྱུ་འབྲིན་པར་བྱེད། །ཤིང་ལོ་འདབ་རྩིང་པ་འདོར་ཞིང་གསར་པ་ལེན། །དུས་མི་
 རྟག་གཤམས་པའི་གཏེར་མཛོད་ཟབ་རྒྱས་ཅན། །ཁོང་སྤྱ་མེད་ཆོས་སྟོན་རང་རྒྱལ་རི་
 བཞིན་གདམ། །བྱང་འཕྲོག་སྟོང་ཡལ་དུ་ཁོ་བོས་བྲིན་པའི་ཆོ། །ཁོང་གཡོ་བའི་བསེར་
 བྱས་འཇག་མ་དུ་མ་བསྟོད། །སྤྱ་མི་རྟག་ཡིད་འབྱུང་རྒྱང་སྦྱ་དུ་མ་འཆོར། །ཁོང་རི་
 དྲགས་བདག་མེད་ཐམ་ཐོམ་དུ་མར་རྒྱག །ཕྱོགས་སུ་ཡང་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱན་
 རས་འགྲོ། །སྟོང་མི་དགའ་སྟན་པའི་སྤྱ་དབྱངས་འབྲིན་སྟོང་འདོད། །ང་མི་རྟག་ཆོས་
 ལ་བསྦྱུང་བའི་གདམས་པ་མཆོག །གནས་དེ་འདྲའི་ནང་ནའང་དེ་འདྲ་དུ་མ་
 གདམ། །པ་མི་རྟག་བསྐྱད་པའི་སྒྲགས་མེད་འགྲོ་དགོས་པས། །གནས་གང་དུ་བྲིན་
 གྱང་བདེ་བའི་བཅའ་ས་ཞུ། །དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་མ་
 བསྐྱམས་བར། །རྩེ་རྒྱལ་བ་ཁྱོད་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བར། །ཆོས་གདམས་པའི་རོ་
 བོ་མི་རྟག་འདི་འདྲ་བ། །མི་བདག་གིས་འགྲོ་ལ་མན་བདེས་བསྟན་པར་བགྱི། །ལར་

ཟབ་མོའི་ཆོས་འདི་ཤིན་ཏུ་མངན་ཡང་། །ལས་རྒྱ་འབྲས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
སྒྲོམ་བ་ཉུང་། །རྒྱུན་པ་མ་གཅིག་གི་བྱ་ཆ་མཉམ་པོ་ལའང་། །ཁོང་ལ་ལ་བྱར་མཐོང་
ལ་ལ་བྱ་མོར་མཐོང་། །ཁོང་ལ་ལ་བཞིན་བཟང་ལ་ལ་ངན་བར་མཐོང་། །ཁོང་ལ་ལ་
སྤྱང་ཞིང་ལ་ལ་སྒྲེན་བར་མཐོང་། །ཁོང་ལ་ལ་སྤྲུག་ཅིང་ལ་ལ་དབྱལ་པོར་
མཐོང་། །ཁོང་ལ་ལ་སྤྱིད་ཅིང་ལ་ལ་སྤྲུག་ན་ཡང་། །རྒྱུན་པ་མ་རྣམས་ལ་ཉེ་རིང་ག་ལ་
ཡོད། །རྒྱ་སྤར་སོང་འབྲས་བྱ་རང་ལ་སྒྲིན་བ་ཡིན། །ཁྱོད་སོམས་དང་འབྲོམ་སྒྲོན་
རྒྱལ་བ་འབྱུང་གནས་པ། །ཆོས་ཟབ་མོ་གྲོང་པའི་གནས་ནའང་དེ་འབྲ་གདལ། །ལས་
རྩེས་སྤྱ་འབྲང་བས་སྤྲིག་པའི་ལས་མ་བྱེད། །ཕྱིས་འགྲོད་ཀྱང་འཕྱིས་སོ་འབྲོམ་སྒྲོན་
རྒྱལ་བའི་སྤྲས། །ཁོང་དཔྱལ་བ་བཙོ་བསྐྱེག་ལ་སོགས་འཛིགས་སྤྲག་པའི། །སྤྲག་
བཟོད་སྤྲགས་མེད་པར་ཐོག་ཏུ་བབ་བ་ཡང་། །རྒྱ་སྤར་སོང་འབྲས་བྱ་ཐོག་ཏུ་སྒྲིན་བ་
ཡིན། །འདི་བྱང་ནས་འཕྱིས་སོ་ད་ལྟ་འབད་པར་རིགས། །ཁོང་ཡི་དྲགས་བགྲེས་
སྒྲོམ་ལ་སོགས་འཛིགས་སྤྲག་པའི། །སྤྲག་བཟོད་སྤྲགས་མེད་པར་ཐོག་ཏུ་བབ་བ་
ཡང་། །རྒྱ་རང་འབྲའི་འབྲས་བྱ་དུས་སྤྲིན་བ་ཡིན། །འདི་བྱང་ནས་འཕྱིས་སོ་ད་ལྟ་
འབད་པར་རིགས། །ཁོང་བྱོལ་སོང་གཉི་སྤྲག་ལ་སོགས་འཛིགས་སྤྲག་པའི། །སྤྲག་
བཟོད་སྤྲགས་མེད་པར་ཐོག་ཏུ་བབ་བ་ཡང་། །རྒྱ་རང་འབྲའི་འབྲས་བྱ་དུས་སྤྲིན་
བ་ཡིན། །དུས་ད་ལྟ་བཙན་ས་རྒྱངས་ཤིག་རྒྱལ་བའི་སྤྲས། །ཁོང་ལྟ་མིན་འཐབ་ཅོད་
ལ་སོགས་འཛིགས་སྤྲག་པའི། །སྤྲག་བཟོད་སྤྲགས་མེད་པར་ཐོག་ཏུ་བབ་བ་
ཡང་། །རྒྱ་རང་འབྲའི་འབྲས་བྱ་དུས་སྤྲིན་བ་ཡིན། །ཁྱོད་དེ་འབྲའི་ལུས་ཀྱང་སྤྱོང་
བར་མ་བྱེད་འབྲོམ། །རྒྱ་གལ་ཉེ་ལྟ་ཡི་བདེ་འབྲས་ཐོབ་གྱུར་ཀྱང་། །གནས་འཁོར་བ་

འདི་ལས་ཅུང་ཟད་མ་འཕགས་པར། །སྤྱག་རང་འཆོ་ཅམ་ཞིག་དེ་ནའང་ཡོད་ཅེས་
གདལ། །ལུས་དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ་ཡིན་སྤང་བའི་རིགས། །རྒྱ་གལ་ཉེ་མི་ཡི་སྤྱང་
བ་ཐོབ་གྱུར་གྱང། །སྤང་མི་ཉག་དཔེར་བཞིན་དུ་མ་བྱས་པ་རྣམས། །མི་དེ་ཡི་སྤྱང་དུ་
རྒྱ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་འབབ། །ལས་དགེ་བ་བྱེད་པ་ཉིན་མོའི་སྤྱང་མ་འབྲ། །ལས་ཉོན་
མོངས་ཆོགས་ནི་ཉིན་དང་མཚན་དུ་འབེལ། །ཁོ་ལི་བས་མི་ཆོག་ཡང་ཡང་སྤྱེ་བ་
ལེན། །ཁོང་མི་དགེའི་ལས་ཅན་རན་འགྲོར་ལྷུང་ཉ་རེ། །རྒྱ་ཅི་འབྲའི་འབྲས་བྱ་དེ་
འབྲས་སྤོན་གྱུར་ན། །སྤྱས་སྤྱིག་པ་བྱས་པ་དགེ་བར་འགྱུར་བ་སྤྱི། །ལས་བྱི་བཞིན་
འབྲང་འོ་འབྲོམ་ཟླ་རྒྱལ་བའི་སྤྱས། །རྒྱ་མི་དགེའི་ཆོགས་རྣམས་དུག་སྤྱང་བཞིན་དུ་
སྤྱོངས། །ལས་དགེ་བའི་ཆོགས་རྣམས་སྤོན་གྱི་ལྷོན་ལྷུང་སྤྱོངས། །ལས་བྱ་དང་གི་བ་
མའི་རྒྱལ་དུ་རྒྱལ་བས་གསུངས། །དེ་བྱི་བཞིན་འབྲང་བས་མ་མཐོང་མ་ཟེར་ཅིག །ཁོ་
འཇམ་ཅིང་འོང་བས་མ་ཐོས་མ་ཟེར་ཅིག །ཁོ་རང་ལ་ཡོད་པས་གཞན་ནས་མ་ཆོལ་
ཅིག །ཁོ་མགོ་སྤྱོད་མཁས་པས་རང་དུ་མ་འཛིན་ཅིག །ཁོ་བསྟེན་ལུན་རིང་ན་ཐར་བ་
མི་སྤྱང་པས། །འདི་རོ་དང་རྒྱ་མཆོ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་པར་གྱིས། །འདི་མེ་མདག་
ཐལ་བས་གཡོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། །འདིས་ས་ལམ་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་འཛོམས་
པར་བྱེད། །འདི་འགོ་བའི་ནད་འབྲ་རྒྱས་མེད་ཉིད་དུ་འཛོམས། །ཕྱིའི་དབྱུ་བོ་དག་ལ་
བློས་པས་ཐར་བ་སྤྱི། །རན་བྱི་རྒྱན་འདི་ཡིས་ཁོ་བོ་བསྐྱེལ་བྱས་མང། །སྤོལ་གས་
པར་སྤོམས་ཤིག་འབྲོམ་སྤོན་རྒྱལ་བའི་སྤྱས། །ནང་དག་པར་གྱིས་ཤིག་རང་རིག་
ཆོས་གྱི་རྒྱལ། །དོན་དེ་ལྟ་བུས་ན་ལས་འབྲས་ཟབ་མོ་འདི། །རྒྱན་བྱི་ཐག་བསྤྱངས་
ལ་ལུན་དུ་འཛོད་པར་མཛོད། །ཟླ་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་སྤྱུ་ཡི་སྤྱུལ་བ་ཡི། །མི་རྩ་

དང་གྱི་བ་དཀར་ནག་དཔེས་མཆོན་པའི། །དུས་ཉིན་མཆོན་སྤེལ་ནས་མི་ཆེ་འདི་ལ་
སྒྲོད། །རྒྱ་ཉོན་མོངས་དགའ་དགའ་འབྲ་བས་སྤྲུ་བྱིད་བྱིད། །ཁར་དངར་དངར་འབྲ་
བའི་དུག་ཚུ་ལྟ་བུ་འཐུང་། །བྱ་ཐར་པའི་ཆེ་སྒོག་བདུད་ལ་མ་བཅོལ་བར། །རྒྱུན་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ཉིན་དང་མཆོན་དུ་བསྟེན། །སྒོགས་དམ་པ་དགོ་བའི་འཁར་བ་
བཟང་དང་འགྲོགས། །སྒྲོས་རང་རྒྱད་འདུལ་བ་འཛིན་དང་མི་འབྲལ་བར། །ལས་རྒྱ་
འབྲས་སྒྲོན་པའི་མདོ་སྤེ་ཟབ་མོ་ལྟོས། །ལམ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་
ངོ་འབྲོས། །ཁྲིད་ལྷག་པར་བསྐབ་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ལས། །དོན་ཅི་བསམས་
འབྲུབ་པའི་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ལོངས། །ལས་ཉོན་མོངས་སྤར་སྤར་རྒྱབས་གྱིས་ཕྱིར་
ལ་གཤོགས། །ཤེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་འབྲོམ་རྩེ་དམ་པར་འབྱུར། །ལས་དེ་དང་ལྷན་ན་
འགྲོ་བའི་དཔལ་བུ་འབྱུར། །དཔེ་སྒྲོན་མེ་ཡོད་ན་འོད་ལྷན་རི་བཞིན་དུ། །གཞི་རྒྱ་ཡོད་
པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་འབྱུར་བས། །དེ་འཆོལ་བར་མ་བྱེད་ཡང་དག་ལམ་ལ་
ཞུགས། །དུས་ཉིན་དང་མཆོན་དུ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲོམས། །དེ་ཤེས་ན་
འཛིགས་པས་ཡར་ལ་འབྲོས་སྤྲིང་འདོད། །དེས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་འབྲས་
བསྟན་པ་ཡིན། །ད་དེ་ལ་སོགས་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་པ་ནི། །ཤེ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་
གནས་འདི་ལ་བསམ་པར་གྱིས། །སྤྲིང་མཐོན་པོའི་དབྱིངས་ནས་མེ་ཤེལ་འོད་ཤར་
བས། །སྤྲིང་ལུན་པའི་ཆོགས་རབ་དག་པར་གསལ་གྱུར་ཏེ། །གཟུགས་མིག་ཤེས་
རྟོན་འབྲེལ་དེ་འབྲའི་སྤང་བ་འབྱུང་། །དཔེ་དེ་འབྲར་རང་བཞིན་དག་པའི་དབྱིངས་
ཤེད་ནས། །ལས་རྒྱ་འབྲས་བདེན་སྤྲིང་འཁོར་འདས་དུ་མའི་རྒྱ། །འོད་འཁོར་འདས་
ཀུན་གསལ་སྤྲིང་ཐག་དུ་མ་འབྲིགས། །དེ་མཐོང་ནས་འབྲུག་ལྷོག་བྱེད་པའི་དཔལ་ལོ་

རྒྱལ། །ཆོག་ཤེས་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་མཁས་པ་རྒྱལ། །དོན་འཁོར་འདས་གྲོལ་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་རབ་ཏུ་དགལ། །ཆོས་གཅིག་གི་གནས་ལུགས་གང་ཡིན་དེ་རྟོགས་
 པས། །ཆོས་ཀྱན་གྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་པའི་གོམས་པ་ཅན། །རྗེ་གཅིག་ཤེས་ཀྱན་
 གྲོལ་སྦྱེས་མཆོག་དམ་པ་དགལ། །ལས་རྒྱང་དོར་ཤེས་པའི་མཛེངས་པ་མཆོག་ཏུ་
 བདེ། །སློམ་ཉེས་པའི་རྩི་མས་མ་གོས་གཙང་མ་བདེ། །དོན་ཅི་བསམས་འབྲུབ་པའི་
 སྡོན་བསགས་སྦྱངས་པ་ཅན། །ལས་དགེ་བའི་མཐུ་ཡིན་སྦྱེས་མཆོག་ཤེས་ལྡན་
 ཀྱུ། །སྦྱ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་སྦྱས་འོད་ཀྱིས་བཏུབས། །གསུང་ཡན་ལག་
 རྒྱལ་ཅུ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །ཐུགས་མཁྱེན་བཅེའི་དབང་ལྷག་ཆོགས་གཉིས་རྩོགས་
 སངས་རྒྱལ། །གནས་རང་བཞིན་ཀྱན་གྱི་བདེ་འབྲས་འཁྱུངས་པའི་ཆེ། །སྤར་སྤྱང་ན་
 འདས་པའི་འབྲས་བྱ་མཆོག་ཏུ་བཟང་། །དེ་སྤྱང་ན་འདས་པའི་མན་ཡོན་ཟུར་ཅམ་
 ཡིན། །ཆོས་དབང་བཅུ་ཐོབ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་རང་དབང་ཅན། །ལས་སྦྱ་འབྲུལ་སྟོབས་
 ཡངས་དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་རྒྱལ། །སེམས་ཉིང་འཛིན་ཅེ་གཅིག་རང་དུ་ཉིང་འཛིན་
 རྒྱལ། །དེ་ཡང་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཉིང་འཛིན་དུ་མ་སྦྱད། །དེ་ཡང་ཐབས་ཤེས་ཟུང་
 འབྲེལ་རྟག་ཏུ་བདེ་བ་ཉིད། །ཀྱེ་གསོན་དང་འབྲོམ་རྗེ་སྒྲ་མ་རྒྱལ་བའི་བྲ། །དེ་འཁོར་
 བའི་གནས་ལས་འདས་པའི་མན་ཡོན་ཡིན། །བདེ་ཡང་ཞེན་པར་མ་བྱེད་འཆིང་བའི་
 གནས་སྲུ་བྱུར། །ཀྱེ་དེ་ལྟར་ཐབ་དོན་དུ་མ་སྦྱར་སྦྱངས་ཀྱང་། །ཆོག་གྲགས་སྟོང་ཉིང་
 ཡིན་བདེན་པ་ག་ལ་ཡོད། །དོན་ཕྱི་ཉེ་རྣམས་སྤང་སྟོང་ཆོས་སྲུ་གཏལ། །སྒྲ་གྲགས་
 སྟོང་ཆོག་ཡིན་འབྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད། །ལུས་རྩ་བྱར་འདྲ་ལ་སྦྱིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །ཀྱེ་
 སྒྲེག་མོས་མེ་ལོང་ནང་དུ་པར་བཏུས་པས། །བཞིན་སོ་ཡི་སྤང་བར་བཅས་པ་ལྷམ་

མེར་གདལ། །ཡང་དེ་ལ་གཏུགས་ཏེ་ནན་གྱིས་པར་བལྟས་པས། །ཁོང་རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པས་རང་ཚུགས་སྐབ་མི་གདལ། །ཁོང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་འབྱུང་ཁུངས་བདས་ན་
སྟོང་། །ཁོང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་སྤང་བ་མངོན་དུ་གྱུར། །དོན་ཡེ་སྟོང་ཡིན་ཡང་དབུ་མ་
ཆེན་པོར་ཤར། །དེ་སྤང་ཡང་བདེན་ཞེན་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་མཆིས། །དེ་རྩུན་ཡང་
མཆར་མོ་དེ་ཡི་བདེ་བ་བསྐྱེད། །ཆོས་རྩུན་ཞེས་བྱུང་དུ་གསོད་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིབ། །མི་
ཁོ་བོས་བལྟས་ན་རྩུན་པས་དུ་མར་སྤང། །དེ་བདེན་ན་བྱ་མོའི་གཟུགས་དེ་གཉིས་སུ་
འགྱུར། །ཡང་འོན་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཅི་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། །དེ་རང་ཚུགས་མི་སྐབ་
བདེན་པར་སུ་ཞིག་རྟོག། །དེ་འགྱུར་ལྡོག་བྱེད་ན་རྟག་པར་སུ་ཞིག་འདྲི། །དེ་མི་རྟག་
ཕྱིར་ན་རང་ཚུགས་བསྐྱེད་བ་ཡིན། །ཚུགས་མེད་གསོག་དང་གསོབ་དང་གསེ་
ཆགས་ཞེས། །རྩེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པོ་མེད་པར་བསྟན། །ལར་འཁོར་བའི་
ཆོས་ནི་རང་རང་བདེན་བདེན་འདྲ། །ཁོང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཅིར་ཡང་ག་ལ་
འདྲི། །དོན་མ་བསམས་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། །ངས་ཤེས་ནས་མ་
བཟུང་པར་ལ་ཕུས་བཏབ་པས། །བྱང་རྒྱལ་པོའི་རི་བོ་འགྲེལ་བ་ལྷ་བྱུར་གདལ། །ལྷོ་
བཙུན་མོ་རི་བོ་ཡལ་བ་ལྷ་བྱུར་མཐོང་། །རུབ་རྟ་མཆོག་རི་བོ་འཕུར་བ་ལྷ་བྱུར་
གདལ། །ཤར་དམག་དཔོན་རི་བོ་འཇུ་བ་ལྷ་བྱུར་མཐོང་། །ང་འཁྲལ་བ་ཡིན་ནམ་སྐྱུ་
མའི་སྐྱུ་བྱིད་མཁན། །དེ་འོས་མེད་ཀུན་རྫོབ་འདི་ནི་བསྐྱེད་པའི་ཆོས། །ཀྱེ་གཉིད་དུ་མ་
སོང་མི་ལམ་འདི་འདྲ་ན། །པ་མི་མངོན་དབྱིངས་ནས་ཆོས་རྒྱལ་བྱི་མ་མེད། །འདི་ཅི་
འདྲ་ལགས་ན་འདི་འདྲ་འོང་མི་ཐང་། །འདི་ཡོང་མ་ཐང་བའི་རྣམ་འཕྲུལ་འདི་འདྲ་
ན། །ཁོང་བདེན་པར་འདོད་པ་གལ་ཏེ་བདེན་གྱུར་ན། །འདི་ཅི་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་

སྤྱི་ཤོང་བར་འགྱུར། །པ་འདི་འདྲའི་རྣམ་ཏྲི་དང་ལྷ་ཉིད་དུ་ཆོད། །འདིར་མེད་བཞིན་
སྤང་བའི་འཁྲུལ་པ་མ་བཏང་ཞིག། ཨ་འོན་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་ཅུ་ཟད། །ཁོ་
འདི་ག་ཉིན་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་བསྐྱོར་གྱུར་ཏེ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་ཡིན་
ཞེས་གཤགས་འདེབས་ཀྱང་། །འབྲོམ་ངན་ལྷག་པར་ཁོ་ལ་བཞད་གད་འཆོར། །ཁྱེད་
ཅི་ཟེར་རང་ཤར་གཞན་ལ་མ་སྤྲེ་ཞིག། ཐིག་དང་པོ་ཉེས་ཞེས་གྲོག་པོར་མ་གཞོག་
ཅིག། །དོན་དག་པ་ལོག་པས་སྤྲོ་འབྱིན་མ་བྱེད་ཅིག། །ད་དེ་ལྷ་བས་ན་སྤང་སྤོང་
བདེན་པ་གཉིས། །དོན་ཉིལ་ཏེ་ཉིལ་ལ་འཁོར་བ་མ་སྤོངས་བར། །སེམས་ཅེ་གཅིག་
བསྐྱོམ་ཞིང་ཞི་བར་ལྷུང་མ་གྱུར། །ང་རྩོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སེམས་དཔའི་ཆ་
ལྷགས་བཟུང་། །ཁོང་པ་མར་གྱུར་བའི་འདོད་པ་ཆོམ་བྱེད་ཅིང་། །ཁོང་གང་ལ་གང་
དགོས་དེ་ལ་དེར་སྟོན་བའི། །ལུས་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲོ་དོན་བྱེད་པར་
ཤོག། །ཆོས་ཟབ་མོ་སྟོང་གི་ཐིག་ལེ་རིན་ཆེན་འདི། །ལྷགས་དཔལ་གྱི་བེའུ་དུ་མའི་
ཡང་ལྷགས་སུ། །གནས་བཀོད་པ་དུ་མས་མཛེས་པར་རབ་བརྒྱན་ནས། །རྗེ་སྤྲུལ་
རྒྱལ་བ་རྒྱལ་ལུས་སྤྲས་བཅས་དང་། །རྒྱུད་འབྲུལ་བ་མེད་པར་ཏྲག་ཏུ་ཅི་བར་
ཤོག། །ཡང་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་འདི་ག་ཉིན་ཐམས་ཅད་དུ། །ང་ཉོན་མོངས་ཟད་ཀྱང་
ཉོན་མོངས་ལྟར་སྟོན་ཅིང་། །དོན་ཟབ་རྒྱས་རྣལ་འབྱོར་སྤྲས་པའི་བརྒྱལ་ལྷགས་
ཅན། །རྒྱུད་སྐྱལ་ལྷན་མཐོང་ཆེ་དེ་ལ་སྟོན་པར་ཤོག། །སྤང་འདས་དང་ད་ལྟར་མ་
འོངས་ཕྱོགས་བཅུ་ཡི། །གནས་འདི་ག་ཉིན་དག་ན་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་
རྣམས། །ལྷགས་ཅེ་གཅིག་མཐུན་པར་རབ་དུ་སྟོན་པ་རྣམས། །འབྲོམ་བདག་གི་རྒྱུད་
ལ་ངེས་པར་འགྱུར་པར་ཤོག། །དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་པར་ཤོག། །དེ་ནས་

ཁྲ་མ་ལ་ཕྱག་གསུམ་བཅའ་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། བདག་ཅག་ནམས་སྤིང་ཞིའི་ཉེས་
དམིགས་ལས་བསྐྱབས་ནས་ལྷ་ཆོས་བདུན་ལྟན་དུ་ངོ་སྤྲད། ཕྱགས་ཀྱི་ཐེག་ལེར་
བཟུང་ནས་ཁྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་དེ་སྤྲོན་པར་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་
བཀའ་བྲིན་ཆེདོ། །བདག་ཅག་ནམས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྒྱད་པ་གསུམ་
ལྟན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་བྲིད་ལགས། ལྷ་ནི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་
བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞི་བོ་དག་ཏུ་མོས། ཆོས་བསྐྱབ་གསུམ་རྫོང་བྱེད་དང་
བཅས་པ་ལ་ཉམས་ལེན་བགྱིད། ཆོས་སྦྱོང་དཀར་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་སྦྱོལ་མ་བཅུ་
གཉིས་ནམས་བསྟེན། སྒོན་ཁྲ་མ་མར་མེ་མཛད་ཡབ་སྤྲས་ཀྱིས་ལྷ་ཆོས་རི་ལྷར་
གདམས་པ་བཞིན་བདག་ཅག་གྱང་ཉམས་སུ་ལེན་ཅིང་སྦྱང་གི་དཀྱིལ་དུ་བསྒྲོམ་པ་
ལས་མི་གཡོ་བར་དམ་བཅདོ། །འབྲོམ་སྒྲོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གསུང་བསྐྱབ་བྱར་
བཀོད་པའོ། །

༡༡། །ནང་ཆོས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གནས་སྒྲོར་དང་ཕྱག་མཆོད་
བྱེད་ཆུལ་ངོ་སྦྱོང་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད་སོགས་བཞུགས་སོ། །

འདི་ལ་གསུམ། ༡ ། །ནང་ཆོས་བྱས་པའི་པན་ཡོན་དང་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་
བཤད་པ། ༢ ། །ནང་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་དགོས་པས་ནང་ཆོས་ངོ་སྦྱོང་བཤད་པ།
༣ ། །ནང་ཆོས་ངོ་འབྲོང་ནས་དེ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཆུལ་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་
གཉིས། ༡ ། །ནང་ཆོས་ཉམས་ལེན་དངོས་བཤད་པ་དང་། ༢ ། །དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་
གནས་སྒྲོར་དང་ཕྱག་མཆོད་སོགས་དང་འབྲེལ་ཆོགས་གསོག་སྤྱིབ་སྦྱོང་བྱེད་ཆུལ་

བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ༡ ་དེ་བྱེད་དགོས་པའི་ཚུལ། ༢ ་དེ་བྱས་པའི་ཕན་
ཡོན། ༣ ་དེ་བྱེད་ཚུལ་དངོས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གནས་སྒྲོང་དང་ཕྱག་མཆོད་སོགས་ནི་ཆོགས་གསོག་སྐྱབ་སྦྱོར་
གི་ཐབས་ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་དགོས་ཚུལ་ནི། ༡ ་ཤེད་གཞི་ཆོས་ཅན། གནས་སྒྲོང་ཕྱག་
མཆོད་སོགས་དང་འབྲེལ་ཆོགས་གསོག་སྐྱབ་སྦྱོར་བྱེད་དགོས་ཏེ། བདག་བདེ་བ་
འདོད་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་བདེ་བ་སྤྱུག་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་
སེལ་བའང་དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་ཤིང་དེ་ལེགས་པར་འབྱུང་བ་ཆོགས་
གསོག་སྐྱབ་སྦྱོར་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན། ༡ ་ཤེད་གཞི་ཆོས་ཅན།
གནས་སྒྲོང་ཕྱག་མཆོད་སོགས་དང་འབྲེལ་ཆོགས་གསོག་སྐྱབ་སྦྱོར་བྱེད་དགོས་ཏེ།
རང་ཉིད་ཁེ་འདོད་ལ་གྱོང་མི་འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་ལེགས་པར་འབྱུང་བ་ཆོགས་
བསགས་སྐྱབ་སྦྱོར་སོགས་ཉེན་འབྲེལ་ཆོགས་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །༢ ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྦྱོར་བཤད་པ་དང་། བྱེད་ཐབས་ཤེས་པའོ། །དང་པོ་
ནི། དེ་བས་ན་ཆོགས་ངེས་པར་བསགས་དགོས་ལ། དེ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་ཐབས་ཚུལ་ཉེན་
འབྲེལ་ལེགས་འགྲིགས་བྱུང་ན། ཆོགས་རྒྱུད་དུས་ཀྱང་རྒྱབས་ཆེ་བའི་ཕན་ཡོན་
འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། ཞིང་དང་བསམ་པ་དང་ཉེན་དང་དངོས་པོ་དང་དུས་ཀྱི་
སྒྲོན་མཆོས་སྤུལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞིང་དང་། བསམ་པ། སྦྱོར་
བ། དུས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་མཆོས་ཁྱད་པར་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཡང་དེ་རེ་རེས་ཀྱང་ཁྱད་པར་
འབྱུང་ན་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་ཆོགས་ན་ལྟ་ཅི་སྦྱོས་པར་གསུངས་པས། དེ་ལ། དང་པོ་ཞིང་ནི།

༡༽མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་བསམ་མི་བྱལ། །སོགས་དང་། ༢༽
དབྱ་མ་རིན་ཆེན་ཐོང་བར། དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམ་པ་བཞི་སོགས་དང་། ༣༽ལམ་
རིམ་ལས། ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་བསམ་པ་ནི། ༡༽མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྡོན་དུ་ཡིད་འགྲོ་སྟེ། །ཞེས་
སོགས་དང་། ༢༽སྡོད་འཇུག་ལས། འདི་ནི་འཐད་པ་དང་བཅས་པར། །སོགས་དང་།
༣༽རྗེས། བསམ་པ་བཟང་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་བཟང་། །སོགས་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་
སྦྱོར་བ་ནི། རང་དང་གཞན་སྦྱུ་ལ་འབད་བཅོལ་ཆེ་ཆུང་སོགས། བཞི་པ་དུས་ནི།
སྤྲུམ་རིམ་དུ། ༤༤། ༡༢གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། རྫོང་གོང་ས་དཔེ་དེབ་
༡༠༤། ༡༢ལྟར་རོ། ། ༣༽གསུམ་པ་དེ་བྱེད་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྦྱོར་བ་
དང་། དངོས་གཞི། མཐུག་བཅས་སོ། །

འདི་ཡང་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་ནང་ཆོས་རྒྱུན་ཆོགས་པའི་ནང་
ཆོས་སློབ་དཔོན་དག་གི་བཤེས་སློབ་ཐུང་ཆུང་བ་ནས་༡༩༥༠ལོར་མི་མང་ལ་རྒྱུན་དང་
འབྲེལ་ཆོས་སྦྱོར་དུ་འབྲེམས་སྟེལ་བྱས་པ་དགེའོ། །

བར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྩལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

དབར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཁུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་པ་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འདེན་ཤུག་སེལ་འཇམ་གླིང་གསུམ་སྟོན་ཀྱན་ནས་རྒྱ་མ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བར་བསྐྱུན་བྱལ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟེན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུག་འཇམ་གླིང་ཆོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་ལྡན་མཐའ་བསྐྱུན་འཇམ་གྱི་མཚོས་སྤྱར་བའོ།

༢༡། །ནམ་མཁུ་སམ་རྟུ་བྱ་དྲུག་ལྟོ། །ཅུ་ལྟོ་དྲུག་ལྟོ་ལྟོ། །ཅི་དྲུ་རེ་སྤྱོད།
ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཆེ་འགྲོམ་ཡུག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་ཅུ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།